Beheersverordening Buitengebied Rijsbergen

Gemeente Zundert

Vastgesteld

Ruimte om *in* te leven

Beheersverordening Buitengebied Rijsbergen

Gemeente Zundert

Vastgesteld

Rapportnummer:	211x04889.064688_1
Datum:	8 juni 2011
Contactpersoon opdrachtgever:	de heer A.J.A. Nicia Gemeente Zundert
Projectteam BRO:	Chantal Zegers, Eva Haverkorn
Concept:	17 februari 2011 / 3 maart 2011
Voorontwerp:	23 maart 2011
Ontwerp:	--
Vaststelling:	26 mei 2011
Trefwoorden:	-
Bron foto kaft:	Hollandse Hoogte 3
Beknopte inhoud:	-

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401

BRO
Ruimte | om *in* te leven

Inhoudsopgave

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding **5**
1.1 Aanleiding 5
1.2 Verordeningsgebied 5
1.3 Leeswijzer 6

Hoofdstuk 2 Beleid **7**
2.1 Rijksbeleid 7
2.2 Provinciaal beleid 7
2.3 Gemeentelijk beleid 8

Hoofdstuk 3 Planmotivering / juridische toelichting **11**
3.1 Bestemmingen 11
3.2 Ruimtelijke ontwikkeling 12

Hoofdstuk 4 Economische uitvoerbaarheid **13**

Hoofdstuk 5 Overleg en inspraak **15**

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **19**
Artikel 1 Algemene bepaling 19
Artikel 2 Begrippen (artikel 1 vigerend bestemmingsplan) 20

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **23**
Artikel 3 Agrarisch gebied vrije vestiging (artikel 5 vigerend bestemmingsplan) 23
Artikel 4 Algemene wijzigingsbevoegdheid ex artikel 3.6 Wro en nadere regels voor de procedure (artikel 37 vigerende bestemmingsplan) 24
Artikel 5 Overgangsrecht (paragraaf V vigerende bestemmingsplan) 25
Artikel 6 Slotregel (artikel 43 vigerende bestemmingsplan) 26

BIJLAGEN
Bijlage 1 Voorschriften bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen'
Bijlage 2 Plankaart bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen'
Bijlage 3 Toelichting bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen'
Bijlage 4 Raadsvoorstel
Bijlage 5 Vaststellingsbesluit

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

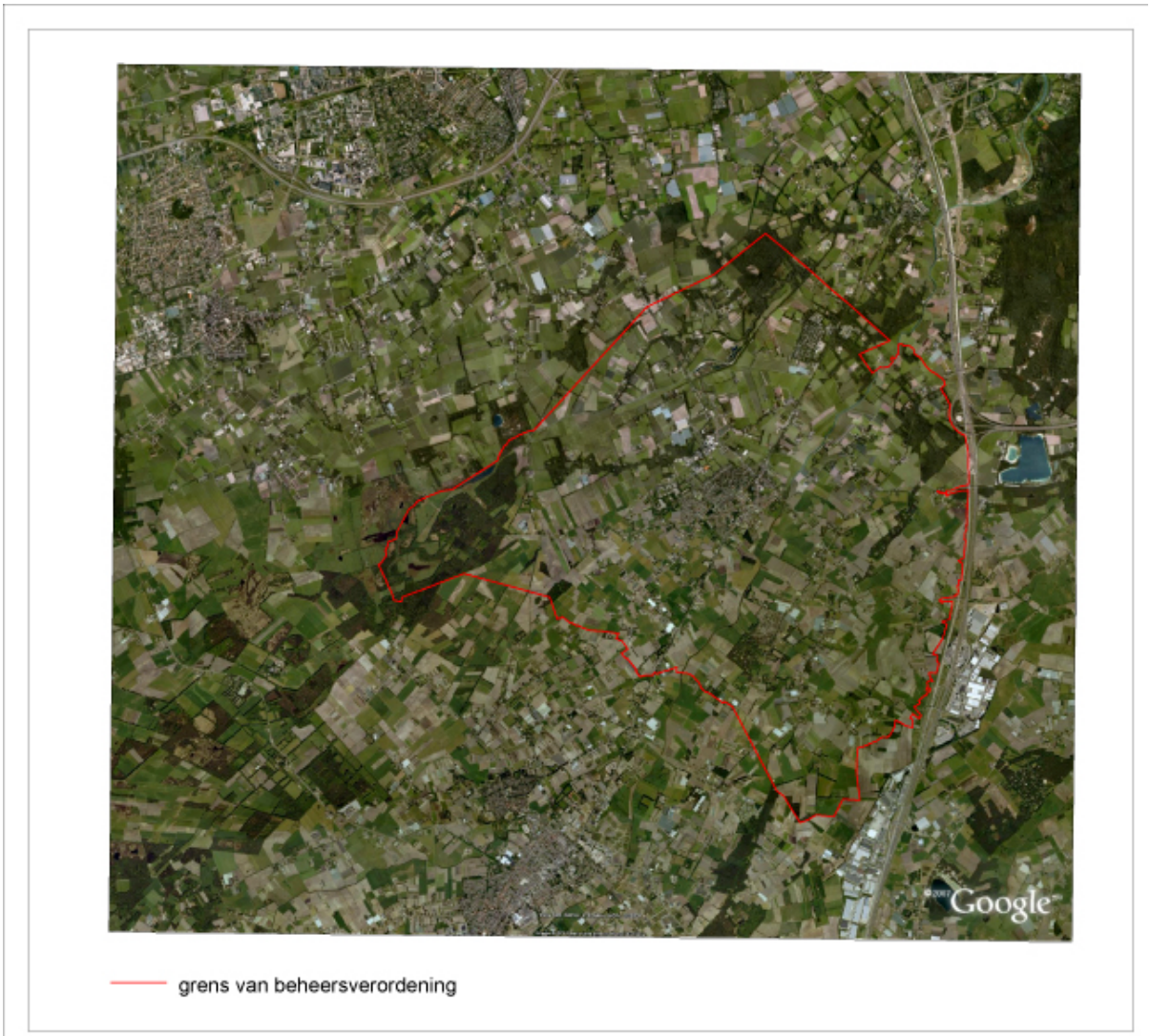
In het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Rijsbergen", vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Rijsbergen op 15 december 1977 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten op 7 februari 1979, is de bestemming 'Agrarisch gebied vrije vestiging' opgenomen. De als zodanig aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische productiedoeleinden en als bouwplaats voor agrarische bedrijfsbebouwing. Vestiging van nieuwe agrarische bedrijven en uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven is niet aan voorwaarden gebonden. Dit is in strijd met zowel het provinciaal beleid als het gemeentelijk beleid voor wat betreft de inrichting van het buitengebied.

De onderhavige beheersverordening is een conserverende herziening van het bestemmingsplan buitengebied Rijsbergen. De beheersverordening heeft als doel om de planologische juridische situatie ten aanzien van agrarische bedrijven binnen de bestemming 'Agrarisch gebied vrije vestiging' in overeenstemming te brengen met het geldende beleid van de gemeente en de provincie. Het effectueren van dit beleid heeft een conserverend karakter.De resterende bestemmingen zijn in deze beheersverordening van overeenkomstige toepassing verklaard en wijzigen dus niet.

In een beheersverordening wordt het beheer van dat gebied in overeenstemming met het bestaande feitelijke of planologisch toelaatbare gebruik geregeld. Onderhavige beheersverordening maakt geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk die planologisch nog niet waren toegestaan.

1.2 Verordeningsgebied

Het verordeningsgebied is grotendeels gelijk aan dat van het genomen voorbereidingsbesluit, vastgesteld op 28 oktober 2010. Het verordeningsgebied zoals opgenomen in het voorbereidingsbesluit komt weer grotendeels overeen met het plangebied van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen' (vastgesteld 15 december 1977). Op onderstaande kaartje is het verordeningsgebied weergegeven.

Figuur 1: Verordeningsgebied

1.3 Leeswijzer

In deze beheersverordening komen de volgende onderdelen aan bod:

a. Inleiding (hoofdstuk 1);
b. Rijks- en provinciaal en gemeentelijk beleid (hoofdstuk 2);
c. Planmotivering (hoofdstuk 3);
d. Economische uitvoerbaarheid (hoofdstuk 4);
e. Overleg en inspraak (hoofdstuk 5).

Hoofdstuk 2 Beleid

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Nota Ruimte

In 2009 heeft de ontwerp-AMvB Ruimte ter inzage gelegen, maar is tot op heden nog niet vastgesteld. In deze beheersverordening is daarom alleen uitgegaan van het beleid zoals vastgelegd in de Nota Ruimte.

In de nota is een aantal regels opgenomen, gericht op behoud en ontwikkeling van deze basiskwaliteit voor steden, dorpen en bereikbaarheid. Het is de verantwoordelijkheid van provincies en (samenwerkende) gemeenten om dit generieke ruimtelijke beleid integraal en concreet gestalte te geven en integraal op elkaar af te stemmen zowel bij planvorming als uitvoering en daarmee te zorgen voor basiskwaliteit. Uitzondering hierop vormen vastgelegde rijksverantwoordelijkheden, zoals die voor de hoofdinfrastructuur.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Structuurvisie

Provinciale Staten hebben op 1 oktober 2010 nieuw ruimtelijk beleid vastgesteld: de Structuurvisie ruimtelijke ordening. Deze structuurvisie is op 1 januari 2011 in werking getreden.

De provincie geeft in de structuurvisie de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. Het is de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. De visie geeft een ruimtelijke vertaling van de opgaven en doelen uit de Agenda van Brabant. Daarnaast ondersteunt de structuurvisie het beleid op andere provinciale beleidsterreinen, zoals het economisch-, mobiliteits-, sociaal-, cultureel-, milieu- en natuurbeleid.

2.2.2 Verordening ruimte Noord-Brabant

De Verordening ruimte Noord-Brabant is op 17 december 2010 door Provinciale Staten vastgesteld en zal op 1 maart 2011 in werking treden. Deze verordening bestaat uit kaartmateriaal en regels waarmee gemeenten rekening moeten houden bij het opstellen van ruimtelijke plannen en het beoordelen van omgevingsvergunningaanvragen.

De verordening bevat onder andere regels voor:

- Regionaal perspectief voor wonen en werken;
- Ruimte-voor-Ruimteregeling;
- EHS;
- Bescherming tegen wateroverlast en overstromingen;
- Land- en tuinbouw (Integrale zonering);
- Glastuinbouw en glasboomteeltgebied.

Agrarisch gebied

In de Verordening Ruimte is het buitengebied opgedeeld in een aantal zones ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector. Voor het verordeningsgebied is uitsluitend de groenblauwe mantel en het agrarisch gebied van belang, omdat deze zijn gelegen binnen de bestemming 'Agrarisch gebied vrije vestiging'. In het onderstaande worden deze gebieden toegelicht

Groenblauwe mantel
Deze gebieden grenzen aan de ecologische hoofdstructuur, de ecologische verbindingszone of het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen. Het zijn gebieden met overwegend grondgebonden agrarisch gebruik en belangrijke nevenfuncties voor natuur en water.

In deze gebieden staat het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische en landschappelijke waarden in samenhang met de grondgebonden agrarische bedrijfsvoering centraal.

Niet-grondgebonden agrarische bedrijven hebben hier geen ontwikkelingsmogelijkheden. In deze gebieden kan hervestiging van en omschakeling naar niet-grondgebonden agrarische bedrijven niet plaatsvinden. Ook hebben deze bedrijven geen uitbreidingsmogelijkheden.

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is niet toegestaan in deze gebieden. Hervestiging van en omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf binnen een bestaand bouwvlak is wel mogelijk. Voor andere (niet-grondgebonden) agrarische bedrijven is dat niet mogelijk.

Agrarisch gebied
Agrarische gebieden zijn gebieden waar ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor agrarische bedrijven. Uitbreiding, hervestiging (op bestaande agrarische bouwvlakken), nieuwvestiging, omschakeling van agrarisch naar een andere vorm van agrarisch of naar niet-agrarische bedrijvigheid behoren in deze gebieden onder voorwaarden tot de mogelijkheden.

De Verordening Ruimte geeft net als voorheen ruimte om in het bestemmingsplan hervestiging van en omschakeling naar zowel grondgebonden als niet-grondgebonden agrarische bedrijven toe te staan. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om zowel grondgebonden als niet-grondgebonden agrarische bedrijven uit te breiden.

Glastuinbouw
In artikel 10.4 van de Verordening Ruimte is bepaald dat bestaande glastuinbouwbedrijven mogen uitbreiden tot maximaal 3 hectare netto glas. Deze grens is in deze beheersverordening overgenomen.

Daarnaast is in de Verordening Ruimte bepaald dat nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven niet is toegestaan in de gebieden waar geen nadere aanduiding 'doorgroeigebied glastuinbouw' of 'vestigingsgebied glastuinbouw' is opgenomen. Deze nadere aanduidingen zijn niet opgenomen in het gebied waarop deze beheersverordening betrekking heeft.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Structuurvisie Plus

Op 14 februari 2002 heeft de gemeenteraad van Zundert de StructuurvisiePlus vastgesteld. Deze visie geeft een visie op de ruimtelijke toekomst van de gemeente Zundert. Nieuwe ontwikkelingen binnen de gemeente moeten worden getoetst aan deze visie.

Het buitengebied blijft in hoofdzaak bestemd voor landbouw, natuur en recreatie. Voor zowel de natuur als de landbouw moet het buitengebied kansen blijven behouden. Om deze drie functies tot hun recht te laten komen in het buitengebied opgedeeld in een groene hoofdstructuur (GHS) en een agrarische hoofdstructuur (AHS).

In de GHS saat de natuurfunctie centraal en is ruimte voor grondgebonden landbouw en recreatie met een groen karakter. Welke vormen van landbouw en recreatie zijn toegestaan, is afhankelijk van de te beschermen natuurwaarden.

In de AHS staat de landbouw centraal. Naast de landbouw is er ruimte voor recreatie en toerisme. Hieraan zijn wel een aantal voorwaarden verbonden: agrarische bedrijven mogen niet in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt en ontwikkelingen moeten landschappelijk worden ingepast.

Niet aan het buitengebied gebonden functies en bebouwing zijn niet toegestaan. Eventuele uitzonderingen bestaan indien het een duidelijke meerwaarde betekent op het vlak van natuur, landschap of recreatie.

2.3.2 Bestemmingsplan buitengebied Rijsbergen

De gronden die deel uitmaken van onderhavige beheersverordening komen grotendels overeen met het plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied Rijsbergen". Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Rijsbergen op 15 december 1977 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op 7 februari 1979.

In het bestemmingsplan is de bestemming "Agrarisch gebied vrije vestiging" opgenomen. De als zodanig aangewezen gronden zijn op basis van de doeleindenomschrijving bestemd voor agrarische productiedoeleinden en om als bouwplaats te dienen voor agrarisch bedrijfsbebouwing. In de bouwvoorschriften is bepaald dat uitsluitend mag worden gebouwd ten behoeve van een agrarisch bedrijf met inachtneming van een aantal voorwaarden. Een bedrijfswoning mag slechts worden opgericht indien sprake is van een volwaardig agrarisch bedrijf.

In de algemene wijzigingsbevoegdheid van het vigerende bestemmingsplan zijn diverse mogelijkheden opgenomen om de bestemming agrarisch gebied vrije vestiging te wijzigen naar een bestemming voor o.a. paardenfokkerij, pelsdierhouderij, dierenkliniek en een agrarisch technisch hulpbedrijf.

Voor informatie over de resterende bestemmingen wordt verwezen naar de bijlagen bij de regels, waarin de plankaart, voorschriften en toelichting zijn opgenomen.

Hoofdstuk 3 Planmotivering / juridische toelichting

3.1 Bestemmingen

Het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Rijsbergen" biedt ruime mogelijkheden voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven en biedt daarnaast onbeperkte uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven. Het voorgaande is in strijd met het beleid ten aanzien van de inrichting van het buitengebied zoals dat is verwoord in het provinciaal en gemeentelijk beleid.

Middels deze beheersverordening wil de gemeente Zundert de regeling voor wat betreft nieuwvestiging en uitbreiding van agrarische bedrijven in het buitengebied in overeenstemming brengen met de Verordening Ruimte. Om dit te bereiken zijn in de onderhavige beheersverordening binnen de bestemming 'Agrarisch gebied vrije vestiging' ten aanzien van het moederplan een aantal wijzigingen aangebracht:

Gebruik:

a. nieuwvestiging van agrarische bedrijven is niet toegestaan;
b. hervestiging van en omschakeling naar niet-grondgebonden agrarische bedrijven is niet toegestaan;
c. hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij of glastuinbouwbedrijf is niet toegestaan.

Bouwen:

d. vergroting van het verbale bouwperceel is niet toegestaan;
e. een uitzondering op het bovengenoemde is opgenomen voor glastuinbouwbedrijven die tot maximaal 3 hectare netto glas mogen uitbreiden.

De resterende bestemmingen zijn niet gewijzigd en zijn van overeenkomstige toepassing verklaard. Voor uitleg omtrent deze bestemmingen wordt verwezen naar de toelichting zoals opgenomen in bijlage 3 van de regels.

3.2 Ruimtelijke ontwikkeling

De gemeenteraad kan, voor die delen van het grondgebied van de gemeente waar geen ruimtelijke ontwikkelingen worden voorzien, in plaats van een bestemmingsplan een beheersverordening vaststellen waarin het beheer van dat gebied in overeenstemming met het bestaande feitelijke of planologisch toelaatbare gebruik wordt geregeld. Bestaand gebruik kan op twee manieren worden vastgelegd: bestaand gebruik in enge zin en in ruime zin.

Gebruik in enge zin
Het gebruik in enge zin is het gebruik dat feitelijk bestaat op het moment van vaststelling van de beheersverordening. Het feitelijk gebruik van gronden en opstallen en de aanwezige gebouwen moet worden geinventariseerd en vastgelegd.

Gebruik in ruime zin
Gebruik in ruime zin gaat uit van het vigerende bestemmingsplan. Alle mogelijkheden uit het vigerende bestemmingsplan worden als bestaand beschouwd. Hieronder vallen ook de ontwikkelingen die al wel zijn toegestaan, maar nog niet gerealiseerd.

In deze beheersverordening is ervoor gekozen om de vigerende planologische mogelijkheden van overeenkomstige toepassing te verklaren, waarbij alleen aan de bestemming "Agrarisch gebied vrije vestiging", een aantal beperkingen zijn gesteld. Tevens voorkomt de onderhavige beheersverordening dat illegale situaties met het in werking treden van deze beheersverordening worden gelegaliseerd. Gezien de keuze voor het conserveren van het gebruik in ruime zin en voornoemd overgangsrecht kan een inventarisatie achterwege blijven.

Hoofdstuk 4 Economische uitvoerbaarheid

Omdat een beheersverordening conserverend van aard is, zijn aan de uitvoering er van geen kosten verbonden die ten laste komen van de gemeente Zundert. Op deze manier is de economische uitvoerbaarheid gewaarborgd.

Hoofdstuk 5 Overleg en inspraak

Voor de beheersverordening zijn in de Wet ruimtelijke ordening geen procedure-eisen opgenomen. De voorbereiding en totstandkoming van een beheersverordening moet worden gezien als voorbereiding en totstandkoming van gemeentelijk beleid, op basis van artikel 150 van de Gemeentewet. De gemeentelijke inspraakverordening kan op de voorbereiding van de beheersverordening van toepassing worden verklaard.

Een beheersverordening kan alleen opgesteld worden voor die delen van het grondgebied van de gemeente waar geen of beperkte ruimtelijke ontwikkeling wordt voorzien. Het beoogt een eenvoudig instrument te zijn voor laagdynamische gebieden. Omdat er geen nieuwe of beperkte ontwikkelingen worden voorzien is een inspraakronde niet noodzakelijk. In onderhavige situatie is immers geen sprake van nieuwe ontwikkelingen, maar wordt hetgeen reeds is opgenomen in een onherroepelijk bestemmingsplan vertaald naar een beheersverordening.

Voor het gebied is eerder een partiële herziening in procedure gebracht en vastgesteld. In beroep bij de Raad van State heeft deze het plan vernietigd op uitsluitend procedurele gronden en niet op materiële gronden. Nu de gemeente Zundert een beheersverordening vaststelt waarvan de strekking exact overeenkomt met het vernietigde partiële herzieningsplan zijn wij van mening dat indieners van zienswijzen voldoende gehoord zijn en is een inspraakronde niet noodzakelijk.

Gezien de korte tijd tussen de vernietiging en de vaststelling van de beheersverordening hebben er geen nieuwe ontwikkelingen plaatsgevonden en is er voor belanghebbenden geen sprake van enig procesnadeel.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Algemene bepaling

Op onderhavige beheersverordeing 'Buitengebied Rijsbergen' zijn de relevante voorschriften (thans: regels) en de bijbehorende plankaart (thans verbeelding) van het bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen', zoals vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Rijsbergen bij besluit van 5 december 1977 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op 7 februari 1979, van overeenkomstige toepassing met inachtneming van het bepaalde in deze beheersverordening.

Artikel 2 Begrippen (artikel 1 vigerend bestemmingsplan)

Vervangen lid 1:

1. Plan:

het bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen' van de gemeente Zundert.

Toevoegen lid 1a:

1a: Beheersverordening:

De geometrisch bepaalde verordeningsobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0879.BVbgrijsbergen-VS01 met de bijbehorende regels en bijlagen.

Vervangen lid 9:

9. Agrarisch bedrijf:

Bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren.

Geschrapt lid 9a.

Toevoegen lid 27:

27. Grondgebonden agrarisch bedrijf:

Agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt.

Toevoegen lid 28:

28. Glastuinbouwbedrijf:

Agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in kassen plaatsvindt.

Toevoegen lid 29:

29. Kas:

Agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden waaronder mede begrepen een schuurkas of een permanente tunnel- of boogkas hoger dan 1,5 meter.

Toevoegen lid 30:

30. Intensieve veehouderijbedrijf:

Agrarisch bedrijf met een bedrijfvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfsvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, met uitzondering van grondgebonden (melk)rundveehouderij.

Toevoegen lid 31:

31. Verbaal agrarisch bouwperceel:

Het perceel van een agrarisch bedrijf zoals dat wordt begrensd door de virtuele lijn die strak wordt getrokken om de buitenste grenzen van de clustering van bestaande bebouwing (bedrijfswoning, bijgebouwen, stallen, machineberging, mestopslag, voedersilo's e.d.) en voorzieningen (tuin, erfverhardingen, kuilvoerplaten, erfbeplanting).

Toevoegen lid 32:

32. Bestaand agrarisch bedrijf:

Een bedrijf dat ten tijde van terinzagelegging van de beheersverordening legaal aanwezig was.

Toevoegen lid 33:

33. Niet - grondgebonden agrarisch bedrijf:

Agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt.

Toevoegen lid 34:

34. Nieuwvestiging:

Projectie van een al dan niet gekoppeld verbaal agrarisch bouwperceel op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een zelfstandig verbaal agrarisch bouwperceel.

Toevoegen lid 35:

35. Omschakeling van een agrarisch bedrijf:

Geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar de andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm.

Toevoegen lid 36:

36. Hervestiging:

Verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch verbaal bouwperceel naar een ander agrarisch verbaal bouwperceel, waar de agrarische activiteiten zijn gestaakt.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch gebied vrije vestiging (artikel 5 vigerend bestemmingsplan)

Toevoegen **Aanhef**

Nieuwvestiging van grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven is niet toegestaan.

Hervestiging van en omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf is toegestaan.

Hervestiging van en omschakeling naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf is niet toegestaan.

Hervestiging van en omschakeling naar een intensieve veehouderij en/of glastuinbouwbedrijf is niet toegestaan.

Vervangen lid A I aanhef

Op de tot "Agrarisch gebied vrije vestiging" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van bestaande agrarische bedrijven binnen het verbaal agrarisch bouwperceel met inachtneming van het navolgende:

Vervangen lid A I sub g

Uitbreiding van het verbaal agrarisch bouwperceel is niet toegestaan.

Een uitzondering hierop zijn de bestaande glastuinbouwbedrijven, waarvoor in beginsel uitbreiding van de bebouwing is toegestaan tot een maximaal netto glasopstand van 3 hectare. Onder netto glas wordt verstaan: het precieze aantal m² kasoppervlakte van een glastuinbouwbedrijf of in een glastuinbouwgebied. Dit betekent een bruto uitbreiding tot 3,5 hectare. Onder bruto wordt verstaan het totale grondoppervlak benodigd voor realisatie van een compleet glastuinbouwbedrijf of glastuinbouwgebied (kasoppervlakte, bedrijfsschuur, erf, waterberging, groenstroken, infrastructuur etc. = verbaal agrarisch bouwperceel).

Artikel 4 Algemene wijzigingsbevoegdheid ex artikel 3.6 Wro en nadere regels voor de procedure (artikel 37 vigerende bestemmingsplan)

Geschrapt Lid A II: Agrarisch gebied vrije vestiging.

Geschrapt Lid A III sub b: Agrarisch gebied vrije vestiging.

Geschrapt Lid A IV sub b: Agrarisch gebied vrije vestiging.

Artikel 5 Overgangsrecht (paragraaf V vigerende bestemmingsplan)

Geschrapt paragraaf V Overgangsbepaling

Toevoegen:

5.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van de beheersverordening, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

c. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening, maar zijn gebouwd zonder of in afwijking van een vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

5.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met de beheersverordening strijdige gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a te veranderen of te laten veranderen in een ander met de beheersverordening strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 6 Slotregel (artikel 43 vigerende bestemmingsplan)

Geschrapt artikel 43

Toegevoegd:

Deze regels kunnen worden aangehaald onder de titel 'Beheersverordening buitengebied Rijsbergen'.

BIJLAGEN

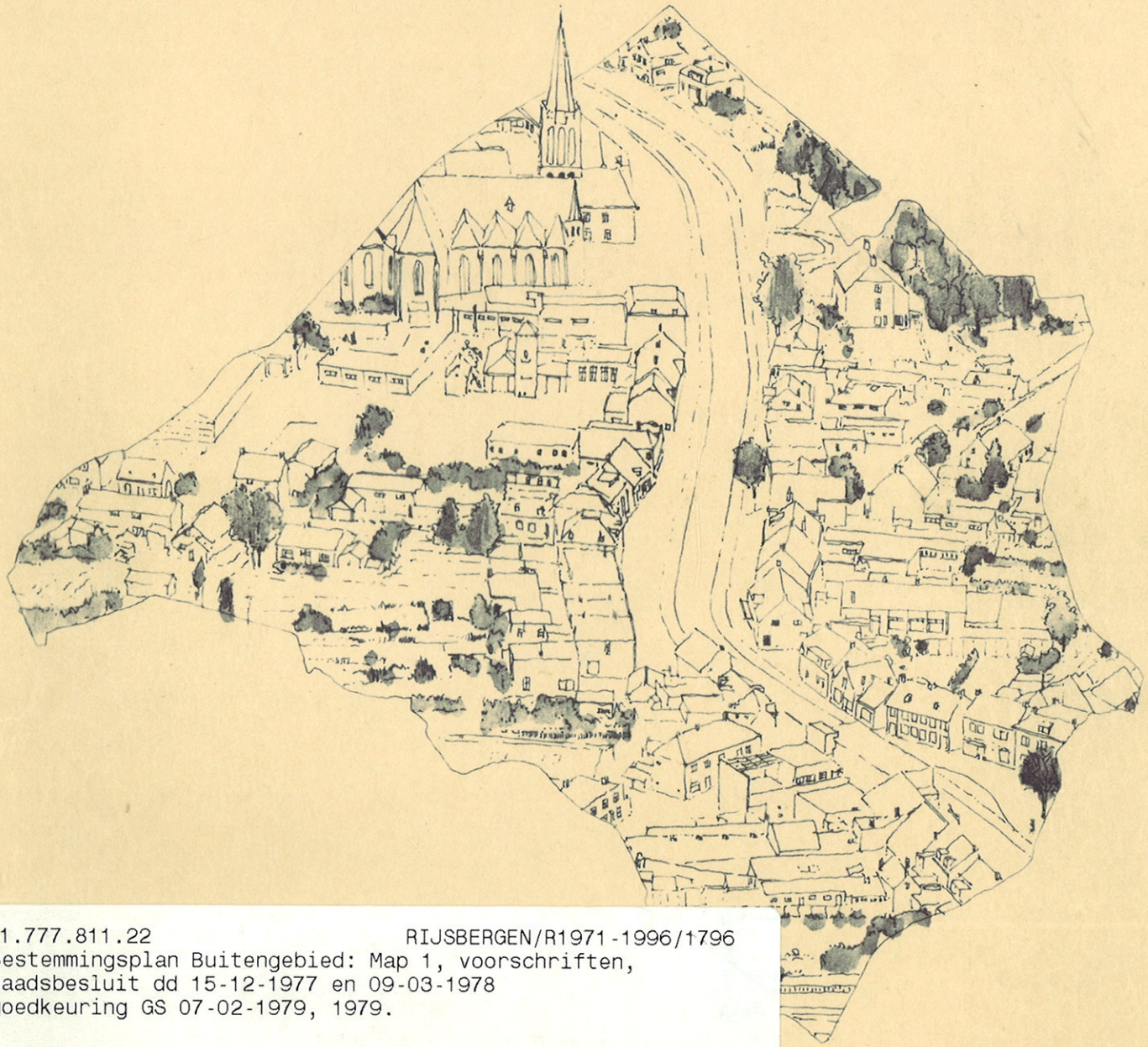
Bijlage 1:
Voorschriften bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen'

A202-204 VASTGESTELD PLAN.

GEMEENTE RIJSBERGEN

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

voorschriften

-1.777.811.22 RIJSBERGEN/R1971-1996/1796
Bestemmingsplan Buitengebied: Map 1, voorschriften,
Raadsbesluit dd 15-12-1977 en 09-03-1978
goedkeuring GS 07-02-1979, 1979.

01/01/1979 / 31/12/1979

BEWAREN SEMI-STATISCH 927

buro voor architektuur en stedebouw margry bv.

delpratsingel 24-25 breda tel.076-14 36 50

VOORSCHRIFTEN

Gemeente Rijsbergen.

Voorschriften, deel uitmakende van het bestemmingsplan "Buitengebied Rijsbergen".

Behoort bij het besluit van de Raad der gemeente Rijsbergen van: 15 DEC. 1977 en 9 maart 1978.

Sekretaris,

Goedgekeurd door het Kollege van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

d.d.: 7-2-79
f 239.440 a

Plankaart nr.:	3 RIJ 751	Voorschriften:
get. d.d.:	27-09-1976.	oktober 1976.
gew. d.d.:	15-10-1976.	gew. d.d.:
gew. d.d.:	04-10-1977.	oktober 1977.
gew. d.d.:	01-02-1978.	gew. d.d.:
		januari 1978.

Inhoud:

BL2 Indeling van de artikelen.

Paragraaf I. Inleidende voorschriften.

1 Artikel 1. Begripsbepalingen.
5 Artikel 2. Wijze van meten.

Paragraaf II. Algemene voorschriften in verband met de bestemmingen.

7 Artikel 3. Algemene voorschriften omtrent bebouwing.
9 Artikel 4. Algemene voorschriften omtrent werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist, binnen een belemmeringenzône.

Paragraaf III. Voorschriften in verband met de afzonderlijke bestemmingen.

11 Artikel 5. Agrarisch gebied vrije vestiging.
17 Artikel 6. Agrarisch bouwblok. (B).
20 Artikel 7. Agrarisch perceel op afstand. (P).
23 Artikel 8. Agrarisch kernrandgebied.
26 Artikel 9. Agrarisch gebied zonder bebouwing.
32 Artikel 10. Agrarisch gebied met landschappelijke waarden.
38 Artikel 11. Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden.
43 Artikel 12. Bosgebied.
46 Artikel 13. Houtopstanden.
51 Artikel 14. Natuurgebied.
55 Artikel 15. Woonbos.
57 Artikel 16. Kampeerbos.
59 Artikel 17. Rekreatief - woonbos.
61 Artikel 18. Bijzondere doeleinden.
63 Artikel 19. Bijzondere doeleinden met landschappelijke waarden.
66 Artikel 20. Evangelisch centrum (E).
68 Artikel 21. Sportdoeleinden I.
70 Artikel 22. Sportdoeleinden II.
72 Artikel 23. Openbaar nutsbedrijf (N).
74 Artikel 24. Agrarisch technisch hulpbedrijf (T).
76 Artikel 25. Agrarisch nevenbedrijf (NE).
78 Artikel 26. Horeca (H).
80 Artikel 27. Manege (M).
82 Artikel 28. Dierenasyl (D).
83a Artikel 28a. Dierenkliniek (DK).
84 Artikel 29. Transportbedrijf (TR).

86 Artikel 30. Opslagdoeleinden.
88 Artikel 31. Gasstation.
90 Artikel 32. Rijksweg (+ Bermen).
91 Artikel 33. Verkeersvoorzieningen.
93 Artikel 34. Verkeersdoeleinden.

Paragraaf IV. Overige voorschriften.

95 Artikel 35. Burgerwoningen.
96 Artikel 36. Archeologisch waardevolle vindplaatsen.
97 Artikel 37. Algemene wijzigingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O. en nadere regels voor de procedure.
101 Artikel 38. Algemene bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling ex. artikel 15. W.R.O. en nadere regels voor de procedure.

103 Paragraaf V. Overgangsbepaling.

Paragraaf VI. Strafbepaling.

Paragraaf VII. Slotbepaling.

Indeling van de artikelen in Paragraaf III.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Toegelaten bouwwerken.
II. Vrijstellingen:
- zonder verklaring van geen bezwaar;
- met verklaring van geen bezwaar;
- toetsingscriteria.
III. Nadere eisen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

Verboden, met name genoemd gebruik.

Lid C. Werken en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Met name genoemde werken - werkzaamheden.
II. Niet van toepassing - verklaring.
III. Toetsingscriteria.
IV. Nadere voorwaarden voor het verlenen van de vergunning.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

Verboden, met name genoemd gebruik.

Lid E. - Uitwerkingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O.
- Wijzigingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O.

1. plan:	van de plankaart maken deel uit:
	blad 751 = kaart bestemmingsplan;
	blad 751 A = aanduidingenkaart;
	blad 751 B = profielenkaart.

2. bouwwerk:	ter verduidelijking van de in de bouwverordening gehanteerde omschrijving staat hier - bouwkonstruktie.
5. opstal:	omdat in Lid D van de afzonderlijke artikelen overal sprake is van opstal is een begripsbepaling daarvan opgenomen.
6. bebouwingsgrens:	hieronder zijn begrepen zowel de op de kaart voorkomende niet onderbroken dikke zwarte lijn als de afzonderlijk aangegeven bebouwingsgrenzen langs enkele wegen.
7. bebouwingsoppervlak/bouwblok:	voor het aangeven van dit oppervlak op de plankaart is gebruik gemaakt van twee aanduidingen.
8. bouwperceel:	van belang is hier het aaneengesloten zijn.
9. agrarisch bedrijf:	alle bekende bedrijfsvormen zijn hier vermeld, dus een limitatieve opsomming.Om misverstand te voorkomen zijn de uitgezonderde bedrijven met name genoemd.

Paragraaf I. Inleidende voorschriften.

Artikel 1. Begripsbepalingen.

In deze voorschriften wordt verstaan onder:

1. plan:	de plankaart van het bestemmingsplan "Buitengebied" van de gemeente Rijsbergen, alsmede deze voorschriften;
2. bouwwerk:	elke bouwkonstruktie, welke hetzij direkt of indirekt met de grond verbonden is, hetzij direkt of indirekt steun vindt in of op die grond;
3. gebouw:	elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
4. bebouwing:	een of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
5. opstal:	elk bouwwerk en/of werk in en/of boven de grond gebouwd of geplaatst;
6. bebouwingsgrens:	een op de plankaart blijkens de daarop voorkomende verklaring als zodanig aangegeven lijn of maat, welke behoudens bij deze voorschriften toegelaten afwijkingen bij het oprichten van bebouwing niet mag worden overschreden;
7. bebouwingsoppervlak/ bouwblok:	een op de plankaart als zodanig aangegeven danwel door bebouwingsgrenzen omgeven oppervlak, waarbinnen volgens deze voorschriften bepaalde bouwwerken mogen worden gebouwd;
8. bouwperceel:	de aaneengesloten bebouwde en/of onbebouwde grond, behorende bij een bestaand of op te richten bouwwerk of komplex van bouwwerken;
9. agrarisch bedrijf:	een akker- en weidebouwbedrijf, het fruitteelt-, tuinbouw-, boomkwekerij-, bloemen- en sierteeltbedrijf, de varkens pluimvee- en kalverhouderij, de champignonkwekerij, ofwel een uit twee of meer van genoemde bedrijfstakken samengesteld bedrijf, al dan niet met vee, met uitzondering van een paardenfokkerij, een pelsdierhouderij en van een mammoetbedrijf voor intensieve veehouderij.
9a. mammoetbedrijf voor intensieve veehouderij:	een op industriële basis opgezette veehouderij als bedoeld onder 3.2 (pag.9) van de nota intensieve veehouderij (2e Kamer,zitting 1974-1975 nr.13.227).

11. volwaardig:

Dit begrip is van belang om onderscheid te kunnen maken met semi-agrariërs en hobbyisten en derhalve ook burgerwoningbouw in het buitengebied te weren.
Bij de toetsing hiervan kan een samenstel van faktoren meespelen zoals:
- aantal standaardbedrijfseenheden;
- voldoen bouwplan aan agrarisch-economische eisen;
- bonafiditeit van de aanvrager.

Een standaardbedrijfseenheid is een economisch agrarische rekennorm, ontwikkeld door het Landbouw Economisch Instituut te Den-Haag, waardoor o.a. de produktiviteit van een agrarisch bedrijf berekend kan worden. Een bedrijf met ongeveer 110 S.B.E. is thans bedrijfsekonomisch gezien als gezond te beschouwen. Bij het bepalen van de omvang wordt gebruik gemaakt van de per bedrijfsonderdeel toegekende aantallen S.B.E. (ter informatie is een lijst van deze S.B.E. aantallen aan de voorschriften toegevoegd.).

Deze begripsbepaling is, zonder aan SBE te toetsen, ook van toepassing voor een paardenfokkerij of een pelsdierhouderij (art.37 lid A.IIa.).

12a. hieronder te verstaan: het agrarische loonbedrijf met de meestal daarbij behorende reparatie-werkplaats en het agrarische toeleveringsbedrijf.

12b. hieronder te verstaan: het agrarische verwerkingsbedrijf, zoals vlasserij, grasdrogerij, maalderij; en het agrarische afzetbedrijf, zoals sorteerbedrijf, transport- en opslagbedrijf, koelhuis en dergelijke.

13.a en b. landschappelijke waarden en natuurwetenschappelijke waarden:

de geomorfologische waarden dienen in beide begripsbepalingen opgenomen te zijn, aangezien deze zowel landschappelijk als natuurwetenschappelijk waardevol zijn.

10. agrarische bedrijfswoning: een woning bestemd voor het gebruik binnen de bedrijfsvoering van een agrarisch bedrijf, behorend tot een eenheid van bedrijfsgrond en bedrijfsopstallen en uitsluitend dienend tot huisvesting van een huishouding, waarvan tenminste een lid werkzaam is in het desbetreffende agrarische bedrijf;

11. volwaardig (bedrijf): (een bedrijf) in de omvang van tenminste een eenmansbedrijf met een daarbij passende arbeidsomvang en met een daaruit redelijkerwijs te verwachten passend bedrijfsinkomen;

12a. agrarisch technisch hulpbedrijf: een bedrijf, dat uitsluitend of overwegend gericht is op niet industriële produktie of levering van goederen of diensten aan agrarische bedrijven zoals loonbedrijven en bedrijven ter vervaardiging, onderhoud of reparatie van agrarische werktuigen of apparatuur;

12b. agrarisch nevenbedrijf: een bedrijf dat uitsluitend of overwegend gericht is op niet industriële bewerking of verwerking, opslag, vervoer of verhandeling van produkten, die van agrarische bedrijven afkomstig zijn;

13a. landschappelijke waarden: de geomorfologische en de landschappelijk-esthetische waarden, zoals nader in de toelichting op het plan is aangegeven;

13b. natuurwetenschappelijke waarden: de geomorfologische , de geologische de bodemkundige en biologische waarden, en hun onderlinge samenhang, zoals nader in de toelichting op het plan is aangegeven;

13 c.	kultuur-historische waarden:	een begripsbepaling is opgenomen, waarin de invloed van de mens op het landschap zoveel mogelijk wordt gekenmerkt.
13 b.	archeologische waarden:	is opgenomen i.v.m. de binnen het plangebied voorkomende archeologische vindplaatsen.
14.	beheersobjekt:	deze begripsbepaling is van belang voor de daarin genoemde drie bestemmingen. Om hieraan te voldoen is het niet nodig dat de gronden eenzelfde eigenaar hebben en aaneengesloten liggen. Meerdere eigenaren kunnen het beheer aan één instantie overdragen.
17.	onderkomen:	deze bepaling is van belang i.v.m. het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing (Lid B van de afzonderlijke artikelen).
18.	caravan;	deze bepalingen stemmen overeen met de omschrijvingen die gehanteerd worden in de door de Nederlandse Kampeerraad opgestelde richtlijnen.
19.	woon- en stacaravan:	

13 c. kultuur-historische waarden: het kultuurpatroon, dat kenmerkend is voor het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van de gronden gemaakt heeft, zoals dat ondermeer tot uitdrukking komt in de kavelindeling, het kavelpatroon, wegenpatroon, het slotenpatroon, de waterhuishouding, het bodemreliëf, de grachten, de wallen en de beplanting;

13 b. archeologische waarden: oudheidkundige vindplaatsen voor de wetenschap van belang, welke met het blote oog niet zijn waar te nemen in de bodem;

14. beheersobjekt: een komplex van natuurgebieden en/of bosgebieden en/of agrarisch gebieden met hoge landschappelijke waarden, die ruimtelijk min of meer een eenheid vormen en waarvan het beheer in een hand berust;

15. gebruiken: het gebruiken, alsmede het doen en laten gebruiken;

16. uitvoeren: het uitvoeren, alsmede het doen en laten uitvoeren;

17. onderkomens: voor verblijf geschikte, al dan niet aan hun bestemming onttrokken voer- en vaartuigen, waaronder begrepen, woonwagens, woonschepen, caravans, stacaravans, kampeerauto's, alsook tenten, schuilhutten en keten, al dan niet ingericht ten behoeve van een rekreatief buitenverblijf,voor zover deze niet als bouwwerken zijn aan te merken.

18. (toer)caravan: een al dan niet uitklapbare wagen, gebouwd, ingericht en bestemd tot kamperen, die gemeten zonder dissel niet langer is dan 7.35 m. en die met een snelheid van tenminste 60 km/u., over een vlakke weg door een normale personenauto kan worden voortbewogen;

23. rekreatiewoningen:	van belang is de niet permanente bewoning.
25. Provinciale kampeerverordening: 26. Hinderbesluit:	in beide bepalingen wordt gesproken van- zoals dit luidt op het tijdstip van- daarmee aangevende dat die tekst van belang is voor het plan, en niet een later gewijzigde; anders zou de inhoud van een bestemmingsplan kunnen wijzigen zonder dat de daarvoor gestelde procedure gevolgd is.

19. woon-/stacaravan :
   a. een wagen of soortgelijk onderkomen, gebouwd, ingericht en bestemd tot kamperen, die gemeten zonder dissel langer is dan 7.35 m. en die niet achter een auto over de openbare weg mag worden voortbewogen;
   b. een wagen of soortgelijk onderkomen, gebouwd, ingericht en bestemd tot kamperen, die niet is uitgerust om achter een gemotoriseerd voertuig over de openbare weg te worden voortbewogen;

20. kampeerauto: een auto, waarin voorzieningen zijn getroffen voor dag- en/of nachtverblijf;

21. kampeerterrein: een terrein, waarop al dan niet bedrijfsmatig gelegenheid wordt gegeven tot kamperen;

22. kamperen: het genieten van een rekreatief buitenverblijf, waarbij wordt overnacht in een tent, caravan, woon- of stacaravan, kampeerauto of rekreatiewoning;

23. rekreatiewoning: een gebouw, geen woonhut of caravan zijnde, ingericht en bestemd om uitsluitend gedurende een gedeelte van het jaar te worden bewoond;

24. dagkamping: een openbaar toegankelijk terrein, waarop gelegenheid gegeven wordt tot het plaatsen van onderkomens tussen zonsopgang en zonsondergang ten behoeve van een rekreatief buitenverblijf;

25. Provinciale kampeerverordening: de kampeerverordening Noord-Brabant, zoals deze luidt op het tijdstip van het in ontwerp ter inzage leggen van het plan.

26. Hinderbesluit: Koninklijk Besluit van 30-01-1953, zoals dit luidt op het tijdstip van het in ontwerp ter inzage leggen van het plan.

2. de goothoogte:	hiervan is enkel sprake bij een gebouw;met oorspronkelijk maaiveld wordt inderdaad bedoeld het veld dat in oorspronkelijke toestand gemaaid wordt of zou kunnen worden. Van dit oorspronkelijk maaiveld wordt uitgegaan teneinde kunstmatige terpen zoveel mogelijk tegen te gaan; het afgewerkte maaiveld dat hoger is dan 0,50 m. dient in mindering te worden gebracht op de maximum aangegeven goothoogte;
3. de hoogte:	hier wordt onder verstaan het hoogste punt van ieder bouwwerk, wel of geen gebouw zijnde.
4. de oppervlakte:	indien het gebouw een woning of een woonruimte betreft dan wordt de oppervlakte van de woning c.q. de woonruimte gemeten exklusief de garages, schuren en bergingen zoals aangegeven onder 5b.
5. de inhoud:	ter objektivering van de inhoud zijn huishoudelijke bergingen e.d. mits deze een bepaalde oppervlak hebben, niet bij de woning betrokken teneinde het al dan niet uitbouwen van deze ruimten binnen de woning niet op de inhoud van de woning van invloed te laten zijn.
6. breedte van een bouwperceel:	deze omschrijving sluit aan bij de in de voorschriften gehanteerde afstandbepaling tot de weg waaraan wordt gebouwd.

Artikel 2. Wijze van meten.

I. Bij de toepassing van deze voorschriften wordt als volgt gemeten:

1. de lengte c.q. breedte van een gebouw:
tussen de buitenwerkse hoofdgevelvlakken en/of de harten van gemeenschappelijke scheidingsmuren;

2. de goothoogte van een gebouw:
vanaf de snijlijn van het dakvlak met het daaronder gelegen buitenwerks gevelvlak tot aan de gemiddelde hoogte van de kruin van de weg, danwel tot aan de gemiddelde hoogte van het aan het gebouw aansluitende afgewerkte maaiveld, indien dit meer dan 0,20 m. boven of beneden de kruin van de weg is gelegen, met dien verstande dat als afgewerkt maaiveld ten hoogste 0,50 m. boven het oorspronkelijke maaiveld wordt aangehouden;

3. de hoogte van een bouwwerk:
vertikaal vanaf het hoogste punt van een bouwwerk tot het aan dat bouwwerk aansluitend afgewerkte maaiveld, met dien verstande dat schoorstenen, liftschachten, lichtkoepels, antenne's en soortgelijke bouwdelen van een bouwwerk buiten beschouwing blijven;

4. de oppervlakte van een gebouw:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of de harten van gemeenschappelijke scheidingsmuren, enwel 1 meter boven peil, danwel indien het gebouw uit meerdere bouwlagen bestaat, over de laag met het grootste oppervlak;

5. de inhoud van een gebouw:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of de harten van gemeenschappelijke scheidingsmuren en dakvlakken, zulks met inbegrip van erkers en dakkapellen en boven peil, met dien verstande dat:
   a. bij woonruimte in gebouwen, die niet uitsluitend voor bewoning zijn bestemd, de inhoud van de woning wordt gemeten boven de afgewerkte vloer van de woonlaag c.q. woonlagen, en
   b. garages, schuren en bergingen, voor zover deze groter zijn dan 6 m2 aaneengesloten, bij de berekening van de inhoud van de woning buiten beschouwing blijven;

6. de breedte van een bouwperceel:
tussen de twee zijdelingse bouwperceelgrenzen, gemeten op een afstand van 10 m. tot de bouwperceelgrens aan de zijde van een openbare weg, danwel gemeten in de bebouwingsgrens, indien op de plankaart een bebouwingsgrens staat aangeduid;

7. de afstand tot de zijdelingse perceelgrens:
de kortste afstand tussen de zijdelingse grenzen en enig punt van het op dat bouwperceel voorkomende bouwwerk;

8. bebouwd oppervlak/bebouwingspercentage.

omdat bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wel degelijk medebepalend zijn hoe een bouwperceel zich ruimtelijk manifesteert, tellen deze mee voor het bebouwingspercentage, althans voor zover hoger dan 1 m.
Het in de tuinbouw toegepaste platglas valt hier dus niet onder.

8. het bebouwd oppervlak/bebouwingspercentage van een bepaald terrein:
het gezamenlijk oppervlak van de bebouwing op een terrein uitgedrukt in procenten van het oppervlak van dat terrein, met dien verstande dat voor wat betreft de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, uitsluitend die in aanmerking worden genomen door welke een overdekte ruimte ontstaat tenminste 1 meter boven de begane grond, waarbij het oppervlak wordt gemeten buitenwerks door middel van projektie enwel 1 meter boven de begane grond.

II. De in deze voorschriften gegeven bepalingen omtrent plaatsing, afstanden en maten zijn niet van toepassing op goot- en kroonlijsten, pilasters, plinten, stoeptreden, kozijnen, dorpels en soortgelijke bouwdelen.

Artikel 3.

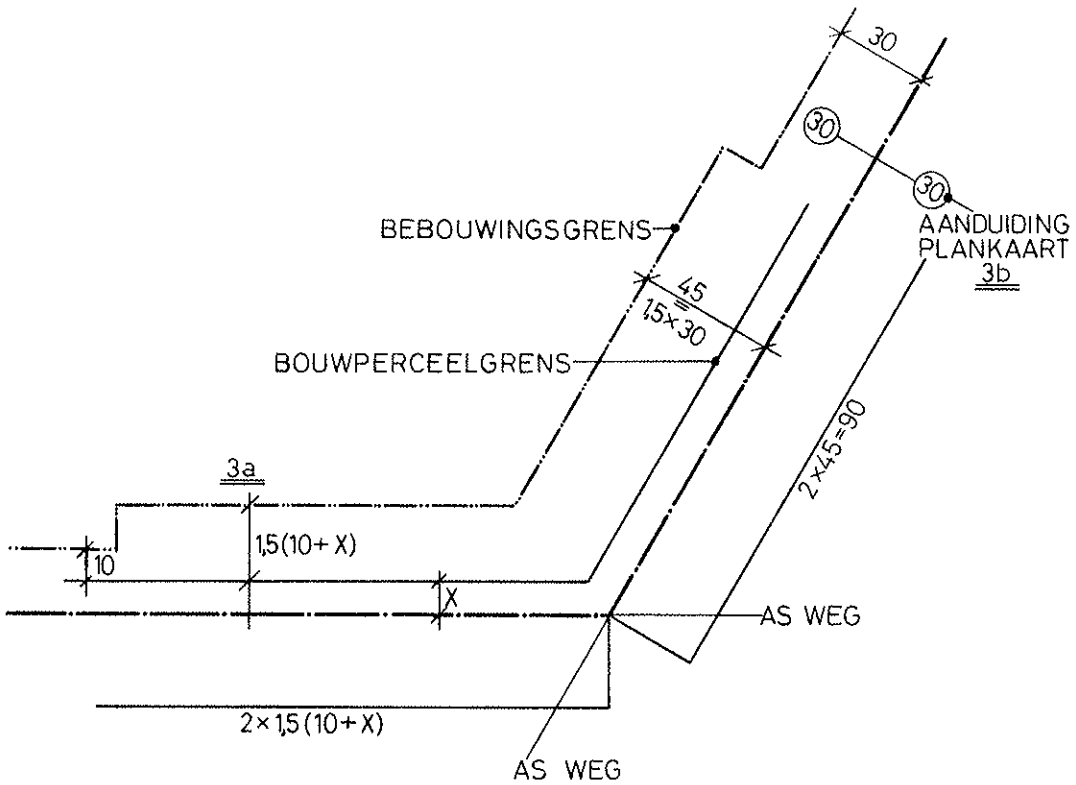
I.A. 1. Deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden in het algemeen niet geregeld, terwijl het toch objekten zijn, die overal benodigd zijn en meestal in strijd met het plan worden gerealiseerd, hetgeen als onjuist moet worden beschouwd; motorbrandstofpompen zijn uitgezonderd aangezien deze niet als onbelangrijk zijn te kenschetsen.

2. In deze voorschriften is voor het aanleggen van een hoogspanningsleiding een aanlegvergunning vereist, althans in die bestemmingen waar landschappelijke of andere waarden erom vragen; aangezien het aanleggen van zo'n leiding gepaard gaat met de daarbij behorende hoogspanningsmasten, komt dit aspekt reeds aan de orde bij het afwegen van de belangen met betrekking tot het al dan niet verlenen van de vergunning. Daarom is het bouwen van de masten enkel gekoppeld aan de verleende aanlegvergunning.

B. 1. Deze bepaling wordt wel genoemd de dubbeltelbepaling.

B. 2. a en b: Dit betreft door de betreffende beheersinstantie verlangde veiligheidseisen.
2. c.: Dit betreft door de PNEM verlangde veiligheidseisen.

3. a en b: Deze extra-bepaling is opgenomen om de nabij een kruispunt van wegen benodigde uitzichtshoek veilig te stellen.

Paragraaf II. Algemene voorschriften in verband met de bestemmingen.

Artikel 3. Algemene voorschriften omtrent bebouwing.

I. A. Op de gronden, begrepen in het plan, mogen worden gebouwd:

1. kleine bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van dienstverlening van overheidswege, het openbaar bestuur en openbare nutsbedrijven, zoals kabelkasten, schakelkasten, verkeersgeleiders, wegbewijzering, doch met uitzondering van pompen voor de verkoop van motorbrandstoffen;
2. de nodige hoogspanningsmasten, ten behoeve van die leidingen voor de aanleg waarvan een aanlegvergunning is verleend krachtens deze voorschriften.

B. Op de gronden, begrepen in het plan, is het verboden te bouwen:

1. een bouwwerk of een kompleks van bouwwerken, indien daardoor een ander bouwwerk of kompleks van bouwwerken met het daarbij behorende bouwperceel hetzij niet langer zal blijven voldoen aan, hetzij in grotere mate zal gaan afwijken van het plan;
2. a. binnen een afstand van 15 m. ter weerszijden van de op de plankaart aangeduide brandstofleiding enig gebouw, dat voor bewoning en/of regelmatig verblijf van personen bestemd is;
   b. binnen een afstand van 6 m. ter weerszijden van de op de plankaart aangeduide brandstofleiding enig ander bouwwerk;
   c. enig bouwwerk binnen een afstand van 25 m. ter weerszijden van een bovengrondse leiding, voor de aanleg waarvan een aanlegvergunning is verleend krachtens deze voorschriften;
3. enig gebouw nabij een kruispunt van openbare wegen, tenzij de afstand van gebouwen ter plaatse tot de as van de openbare wegen tenminste zal bedragen:
   a. indien op de plankaart geen bebouwingsgrens is aangegeven:
   $1\frac{1}{2}$x het totaal van 10 m., en de afstand van de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg tot de as van die weg; deze afstand dient in acht te worden genomen over een lengte van 2x dezelfde afstand gemeten vanuit het snijpunt van de wegassen.
   b. indien op de plankaart wel een bebouwingsgrens is aangegeven:
   $1\frac{1}{2}$x de afstand van de bebouwingsgrens tot de as van de openbare weg; deze afstand dient in acht te worden genomen over een lengte van 2 x dezelfde afstand gemeten vanuit het snijpunt van de wegassen.
4. binnen een afstand van 100 m. ter weerszijden van de op de plankaart aangeduide AS Straalpad tot een grotere hoogte boven N.A.P. als op de plankaart is vermeld.

II. A. Burgemeester en Wethouders kunnen, gehoord de beheersinstantie van de betrokken leiding, vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit artikel onder I.B.2. ten behoeve van bouwwerken als toegestaan ingevolge de ter plaatse op de plankaart aangewezen bestemming.

B. Indien door de bouw, de situering, danwel de hoogte van een bouwwerk schade wordt of kan worden toegebracht aan de bedrijfsveiligheid van de leiding, wordt geen vrijstelling verleend.

Artikel 4. I. a, b en c.: Deze bepalingen zijn eveneens van belang voor de bedrijfsveiligheid van de betrokken leidingen.

Artikel 4. Algemene voorschriften omtrent werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist binnen een belemmeringenzone.

I. Naast het bepaalde in de afzonderlijke artikelen in paragraaf III van deze voorschriften is het verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders, de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
   a. op of in de gronden gelegen binnen een afstand van 3 m. ter weerszijden van de op de plankaart aangeduide brandstofleiding:
      1. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
      2. het vellen en/of rooien van diepwortelende beplantingen of bomen;
      3. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen of bomen;
      4. het wijzigen van watergangen; het bodemverlagen of -afgraven of andere graafwerkzaamheden, anders dan normaal spitwerk tot een diepte van niet meer dan 0,3 m.;
      5. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van voorwerpen in de bodem;
   b. op of in gronden gelegen binnen een afstand van 1 m. ter weerszijden van de op de plankaart aangeduide brandstofleiding:
      - het aanleggen van kabels of leidingen;
   c. op of in gronden gelegen binnen een afstand van 25 m. ter weerszijden van een bovengrondse leiding, voor de aanleg waarvan een aanlegvergunning is verleend krachtens deze voorschriften:
      1. het vellen of rooien van hoogopgaande beplantingen of bomen;
      2. het aanbrengen van hoogopgaande beplantingen of bomen;
      3. het aanbrengen van bovengrondse konstrukties, installaties of apparatuur, hoger dan 1,50 m.

II. Het onder I. van dit lid bepaalde is niet van toepassing:
   a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
   b. voor het periodiek kappen van hakhout, voor zover betreffende de normale uitoefening van het toegelaten bodemgebruik.

III. Naast het bepaalde in de afzonderlijke artikelen in paragraaf III in de leden C sub III van deze voorschriften, zijn de werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit lid slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden, danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen, de bedrijfsveiligheid van de betrokken leiding niet in gevaar wordt of kan worden gebracht.

IV. Naast het bepaalde in de afzonderlijke artikelen in paragraaf III in de leden C sub IV, wordt een vergunning als bedoeld onder I van dit lid slechts verleend, nadat de beheersinstantie van de betrokken leiding door Burgemeester en Wethouders is gehoord.

Artikel 5. Agrarisch gebied vrije vestiging.

Lid A. I. In dit onderdeel is geregeld dat agrarische vestiging, voor zover het bedrijfsgebouwen betreft, vrijelijk kan plaatsvinden; de agrarische bedrijfsvorm is evenzeer vrij.

I sub g. met deze bepaling wordt voorkomen dat een agrariër uit winstmotief zijn opstallen doorverkoopt aan een burger en elders een nieuw bedrijf vestigt; bedrijfsverplaatsing moet in planologisch opzicht gerechtvaardigd zijn omdat anders bouwmogelijkheden ten behoeve van agrarische doeleinden misbruikt worden.

II A.sub 1. hier is opgenomen de vrijstellingsmogelijkheid voor de bouw van een eerste agrarische bedrijfswoning. Uitgangspunt daarbij is dat dit alleen kan bij een volwaardig agrarisch bedrijf, terwijl daarnaast nog voorwaarden worden aangegeven (bv. grootte bouwperceel en aanwezigheid bedrijfsgebouwen), die thans algemeen aanvaard zijn wil er überhaupt sprake zijn van een gezond bedrijf.
Het advies van de onder a. genoemde commissie met betrekking tot het al dan niet volwaardig zijn van het bedrijf zal uiteindelijk bepalend zijn voor het verlenen van de vrijstelling.

Paragraaf III. Voorschriften in verband met de afzonderlijke bestemmingen.

Artikel 5. Agrarisch gebied vrije vestiging.

De op de plankaart als "Agrarisch gebied vrije vestiging" aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische produktiedoeleinden en om als bouwplaats te dienen voor agrarische bedrijfsbebouwing.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op de tot "Agrarisch gebied vrije vestiging" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een agrarisch bedrijf, met inachtneming van het navolgende:

a. er mogen geen woningen worden gebouwd;
b. de goothoogte van een agrarisch bedrijfsgebouw mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
c. 1. de hoogte van een terreinafrastering mag ten hoogste 2 m. bedragen;
   2. de hoogte van een bouwwerk ten behoeve van voederopslag of voedertransport mag ten hoogste 12 m. bedragen;
   3. de hoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
d. de afstand van de gebouwen tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg, zal tenminste 10 m. bedragen, tenzij blijkens een op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens een grotere afstand dient te worden aangehouden;
e. 1. de afstand tot de overige perceelgrenzen van kassen en/of andere glasopstanden zal tenminste 1 meter bedragen;
   2. de afstand tot de overige perceelgrenzen van de overige bebouwing zal tenminste 5 m. bedragen, behoudens erfafscheidingen;
f. bouwwerken voorzien van een dak, zullen met een kap worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen;
g. indien gebouwd wordt wegens agrarische bedrijfsverplaatsing zal de verplaatsing om agrarische bedrijfseconomische of wel milieuhygiënische redenen nodig moeten zijn danwel het gevolg moeten zijn van een bestemmingswijziging van het bestaande bedrijf: vooraf zal de commissie agrarische bouwaanvragen te Tilburg hierover gehoord dienen te worden.

II. A. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder:

1. I.a.: ten behoeve van het bouwen van een woning, uitsluitend ten dienste van een volwaardig agrarisch bedrijf, mits:
   a. vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg is gehoord;
   b. per bedrijf slechts één woning aanwezig zal zijn;
   c. het oppervlak van het bouwperceel van een woning tenminste 1 ha. bedraagt;

sub i en j.: met deze bepalingen wordt er gestreefd tot een zo goed mogelijke inpassing in het landschap te komen.

sub k: hier is een noodzakelijk onderscheid gemaakt tussen tuinbouwbedrijven, die voornamelijk glasopstanden als bedrijfsgebouwen kunnen hebben, en overige agrarische bedrijven.

2. in sommige gevallen schijnt de hiergegeven goothoogte voor een bedrijfsgebouw nodig te zijn;

3. voor silo's is een uitzondering gemaakt op de aan te houden hoogte. De aangegeven maat van 15 m. is in het algemeen gebruikelijk voor silo's.
Voor de bouw van de nog hogere, zgn. torensilo is in verband met de grote bouwmassa ervan een aparte planologische begeleiding vereist. (zie artikel 37 wijzigingsbevoegdheid).

4. zonder deze vrijstelling zouden sommige bedrijven, bv. vanwege ongunstige ligging van hun niet zo groot bouwperceel, nagenoeg geen uitbreidingsmogelijkheid meer hebben, hetgeen uiteraard niet de bedoeling is. Duidelijk is dat hier slechts sprake kan zijn van een bestaand agrarisch bedrijf (onder a. aangegeven.).

d. de breedte van het bouwperceel tenminste 75 m. bedraagt;
e. de goothoogte van de woning ten hoogste 5,50 m. bedraagt;
f. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 bedraagt;
g. de afstand van de woning tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg ten minste 10 m. bedraagt, tenzij blijkens een op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens een grotere afstand dient te worden aangehouden;
h. de afstand van de woning tot de overige perceelgrenzen tenminste 5 m. bedraagt;
i. de woning in ruimtelijk opzicht wordt gebouwd in eenheid met het geheel van de overige bebouwing van het desbetreffende agrarische bedrijf;
j. de woning met een kap wordt afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen;
k. op het bouwperceel van de woning aanwezig is de navolgende niet voor bewoning bestemde bedrijfsbebouwing:
   1. indien het bedrijf geen kassen en/of andere glasopstallen omvat, de gezamenlijke inhoud van de bedrijfsbebouwing tenminste 2000 m3 zal bedragen;
   2. indien het bedrijf wel kassen en/of andere glasopstallen omvat:
      - het gezamenlijk oppervlak van deze kassen en/of andere glasopstanden tenminste 2000 m2 zal bedragen;

l. indien de woning wordt gebouwd wegens agrarische bedrijfsverplaatsing, de verplaatsing om agrarische bedrijfsekonomische of wel milieuhygiënische redenen nodig is, danwel het gevolg is van een bestemmingswijziging van het bestaande bedrijf.

2. I.b.: tot verhoging van de daar gegeven maat tot ten hoogste 6,50 m. indien zulks voor een doelmatige bedrijfsvoering nodig is;

3. I.c.2.: tot verhoging van de daargegeven maat tot ten hoogste 15 m., indien zulks voor een doelmatige bedrijfsvoering nodig is;

4. - I.d.;
   - II.A.1.g; en
   - II.B.1.i.:
   tot vermindering van de daar voorgeschreven afstanden tot tenminste 5 m., mits:
   a. het betreft een bouwperceel, waarop reeds op het tijdstip van de eerste tervisielegging van het plan agrarische bedrijfsbebouwing aanwezig is die afwijkt van de thans voorgeschreven bebouwingsgrenzen;

B. Onder bepaalde omstandigheden kan het ondoelmatig zijn voor een startend bonafide bedrijf alle primaire eisen, zoals onder A.1. vermeld, in volle zwaarte te laten gelden. Teneinde evenwel het gevaar van met de gegeven bestemming strijdige burgerbewoning tegen te gaan zijn de nodige voorzorgen genomen. Zo is de bouw van een woning in deze gevallen niet alleen aan een vrijstelling van B en W verbonden na ingewonnen advies van de Commissie te Tilburg, maar is ook een verklaring van geen bezwaar van G.S. verlangd. Dit laatste garandeert een gelijkwaardige behandeling binnen de provincie ten behoeve van een grotere rechtszekerheid. Bij de beoordeling van de hiergenoemde gevallen zal de voorwaarde onder d. doorslaggevend zijn.

b. dit in het kader van de agrarische bedrijfsvoering technisch nodig is en geen andere redelijke oplossing op het perceel mogelijk is;
c. vooraf de beheersinstantie van de betrokken openbare weg is gehoord;

5. I.e.1.: voor het bouwen van kassen en/of andere glasopstanden tot op de zijdelingse perceelgrens mits belangen van derden niet onevenredig worden geschaad;

6. I.e.2.: voor het bouwen tot op de zijdelingse perceelgrens uitsluitend voor zover het betreft agrarische hulpgebouwtjes zoals een melkstal, veldschuur of schuilgelegenheid, mits belangen van derden niet onevenredig worden geschaad.

B. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder:
1. I.a.: ten behoeve van het bouwen van een woning ten dienste van een nog niet volwaardig agrarisch bedrijf, mits:
a. vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg is gehoord en van Gedeputeerde Staten een verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben;
b. per bedrijf slechts een woning aanwezig zal zijn;
c. de omvang van het bedrijf tenminste 50% bedraagt van een volwaardig agrarisch bedrijf;
d. een ontwikkeling tot een volwaardig agrarisch bedrijf redelijk verwacht kan worden;
e. het oppervlak van een bouwperceel van een woning tenminste bedraagt:
1. voor een tuinbouw-, bloemen- en sierteeltbedrijf en een champignonkwekerij 0,5 ha;
2. voor de overige agrarische bedrijven 1 ha.;
f. de breedte van het bouwperceel van een woning tenminste bedraagt:
1. voor een tuinbouw-, bloemen- en sierteeltbedrijf en een champignonkwekerij 45 m.;
2. voor de overige agrarische bedrijven 75 m.;
g. de goothoogte van de woning ten hoogste 5,50 m. bedraagt;
h. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 bedraagt;
i. de afstand van de woning tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg ten minste 10 m. bedraagt, tenzij blijkens een op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens een grotere afstand dient te worden aangehouden;
j. de afstand van de woning tot de overige perceelgrenzen tenminste 5 m. bedraagt;
k. de woning in ruimtelijk opzicht wordt gebouwd in eenheid met het geheel van de overige bedrijfsbebouwing van het desbetreffende agrarische bedrijf;

sub 2.: Uitgangspunt van de bouw van een tweede agrarische bedrijfswoning is dat het bedrijf in ieder geval volwaardig moet zijn. Daarnaast is van belang de voorwaarde dat deze woning ter plaatse noodzakelijk moet zijn in het kader van de agrarische bedrijfsvoering, hetgeen moet blijken uit het advies van de Commissie te Tilburg.
Aangezien juist in deze gevallen zich vaak de verkapte burgerbouw voordoet, zijn nu als hopelijk afdoende maatregelen de bepaling onder b. nl. de verklaring van geen bezwaar van G.S. opgenomen, en de bepaling onder c. die waarborgt dat de tweede woning ook daadwerkelijk bij het bedrijf wordt betrokken.

Lid B. <u>Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.</u>

In deze voorschriften is de figuur verwerkt van een algemeen gebruiksvoorschrift en zgn. "toverformule".
Deze toverformule is een vrijstellingsplicht voor Burgemeester en Wethouders in bepaalde gevallen.
Het voordeel van het algemeen gebruiksvoorschrift is dat ook voor de toekomst op dit moment nog onvoorzienbare schadelijke ontwikkelingen kunnen worden aangepakt.

Z.O.Z.

1. de woning met een kap zal worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen;

m. op het bouwperceel van de woning aanwezig is de navolgende niet voor bewoning bestemde bedrijfsbebouwing:
   1. indien het bedrijf geen kassen en/of andere glasopstanden omvat:
      - de gezamenlijke inhoud van de bedrijfsbebouwing tenminste 500 m3 zal bedragen, uitsluitend ten behoeve van een tuinbouw-, een bloemen- en een sierteeltbedrijf;
      - de gezamenlijke inhoud van de bedrijfsbebouwing van de overige agrarische bedrijven tenminste 1000 m3 zal bedragen;
   2. indien het bedrijf wel kassen en/of andere glasopstanden omvat:
      - het gezamenlijk oppervlak van kassen en/of andere glasopstanden tenminste 500 m2 zal bedragen, en

n. indien de woning wordt gebouwd wegens agrarische bedrijfsverplaatsing, de verplaatsing om agrarische bedrijfsekonomische of wel milieuhygiënische redenen nodig is, danwel het gevolg is van een bestemmingswijziging van het bestaande bedrijf.

2. I.a.: ten behoeve van het bouwen van een tweede agrarische bedrijfswoning, uitsluitend ten dienste van een volwaardig agrarisch bedrijf, mits:
   a. deze woning in het kader van de agrarische bedrijfsvoering ter plaatse noodzakelijk is en vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg is gehoord;
   b. vooraf een verklaring is ontvangen van gedeputeerde Staten, dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben;
   c. de afstand van deze woning tot de eerste agrarische bedrijfswoning danwel tot enig tot het betreffend bedrijf behorend bedrijfsgebouw niet meer dan 25 m. bedraagt; Indien uit oogpunt van onder de gegeven omstandigheden te stellen wooneisen geen aanvaardbare oplossing verkregen kan worden binnen de voorgeschreven maat van 25 m., mag deze afstand worden vergroot tot maximaal 50 m;
   d. overigens het bepaalde in dit Lid in II.B.2. onder g., h., i., j., k., en l. van toepassing is.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarisch gebied vrije vestiging" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:
   a. als staanplaats voor onderkomens behoudens voor ten hoogste één onderkomen per agrarische bedrijfswoning, mits geplaatst op geen grotere afstand dan 30 m. van de woning en dit alleen wordt gebruikt voor het kamperen daarin door de rechthebbende op het betreffende terrein,

Bij de figuur van de met name genoemde verboden is dit niet mogelijk, aangezien daar altijd sprake is van een limitatieve opsomming, uitgaande van de op het moment van ontwerpen van het plan bekend zijnde als onaanvaardbaar te beoordelen gebruiksvormen.
Het nadeel van het opnemen van alleen een algemeen gebruiksvoorschrift is de onbepaaldheid van het strafbaar gebruik voor de burger. Aan dit nadeel is tegemoet gekomen door per artikel nader aan te geven wat in ieder geval onder strijdig gebruik moet worden verstaan.

Gelet op recente kroonjurisprudentie met betrekking tot de gebruiksregeling (zie o.a. K.B. Grubbenvorst d.d. 29 maart 1976 nr. 17, Bouwrecht 1976 pag. 509; K.B. Helvoirt d.d. 5 mei 1976 nr. 9., Bouwrecht 1976 pag. 587) blijkt dat de kroon nog steeds de mening is toegedaan dat een absoluut gebruiksverbod, m.a.w. een verbod zonder vrijstellingsbepaling, alleen dan aanvaardbaar is mits daarvoor een goede motivering is gegeven en er gewichtige belangen in het spel zijn.
In aansluiting hierop is bij alle artikelen aan het algemeen gebruiksvoorschrift de zgn. vrijstellingsverplichting gekoppeld, met hier en daar een uitzondering, alwaar dit gefundeerd bleek.

Lid C. De hier genoemde aanlegvergunningen zijn opgenomen ter bescherming van het landbouwbelang, dat in deze bestemming dominant is.
Daarmee is de noodzakelijkheid ervan aangetoond, zoals vereist is in artikel 14. van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.
In verband met dit landbouwbelang is bij de afweging onder III. de agrarische gebruikswaarde als toetsnorm gesteld.

alsmede de leden van diens gezin en zijn bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel, tenzij een dergelijke wagen of kraam voor de exploitatie van een agrarisch bedrijf op deze gronden aanwezig, nuttig of nodig is;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als sport- of wedstrijdterrein, behoudens een incidenteel gebruik als zodanig;
e. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
f. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
g. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het agrarisch beheer en het onderhoud van de grond en opstallen, danwel in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen;
h. voor reklamedoeleinden;

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatig gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid C. <u>Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.</u>

I. Het is verboden op of in de tot "Agrarisch gebied vrije vestiging" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:
a. het aanleggen van wegen, voor zover deze niet dienen ter ontsluiting van het agrarische gebied;
b. het aanleggen van parkeergelegenheden buiten het erf van een agrarische bedrijfswoning;
c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telekommunikatieleidingen en de daarmee verband houdende konstrukties, installaties of apparatuur, tenzij zulks noodzakelijk is voor of verband houdt met het agrarische gebruik van de grond; Van dit verbod zijn uitgezonderd de op de plankaart aangeduide ondergrondse leidingen;
d. het bodemverlagen of afgraven van gronden buiten het erf van een agrarische bedrijfswoning, uitsluitend ten behoeve van het winnen van bodemspecie.

II. Het onder I. van dit lid bepaalde is niet van toepassing:
a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor werken of werkzaamheden binnen het kader van een normale agrarische bodemexploitatie;
c. voor werken of werkzaamheden die op het tijdstip van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn.

Lid D. I. Met betrekking tot de gekozen methodiek wordt verwezen naar de toelichting bij lid B.

sub f. : hier is het per bedrijfswoning toegelaten onderkomen bedoeld;

sub g. : opslagdoeleinden die verband houden met de toepassing van paragraaf IV. betreffen de bij woondoeleinden behorende opslag.
In paragraaf IV. is nl. geregeld de vrijstelling voor de verbouw van een verlaten boerderij naar burgerwoning.

II b. Deze vrijstellingsmogelijkheid sluit aan bij de in de kampeerverordening gehanteerde omschrijving.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden de agrarische gebruikswaarde van de gronden niet onevenredig wordt of kan worden aangetast en indien voor het aanleggen van wegen, voorzover dit betreft het verharden van bestaande wegen, het bepaalde in artikel 34 verkeersdoeleinden in acht wordt genomen.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Agrarisch gebied vrije vestiging" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ider geval begrepen het gebruik van de opstallen:
   a. voor ambachtelijke en/of industriële doeleinden;
   b. voor detailhandel en groothandel, behoudens de verkoop van bedrijfsprodukten afkomstig van het eigen bedrijf en in eigen beheer;
   c. voor transport- en/of garagebedrijven;
   d. voor horecadoeleinden;
   e. voor bewoning, met uitzondering van de agrarische bedrijfswoning;
   f. voor rekreatieve doeleinden, met uitzondering van het bepaalde in lid B.I.a.;
   g. voor opslagdoeleinden, behoudens opslagdoeleinden die verband houden met de agrarische bedrijfsvoering alsmede
      - met een winterberging van onderkomens, of
      - met normale opslagdoeleinden welke rechtstreeks verband houden met de toepassing van paragraaf IV artikel 38 in lid A.3. en 4.

II. a. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I. indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.
   b. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I.f. ten behoeve van het incidentele kamperen door jeugdgroepen onder leiding, indien voor dit kamperen een vergunning wordt verleend krachtens de Provinciale Kampeerverordening.

Artikel 6. Agrarisch bouwblok.

Deze bestemming wordt gebruikt voor een bestaand agrarisch bedrijf in die gebieden, waar een vestigingsmogelijkheid voor nieuwe boerderijen slechts door middel van een bijzondere regeling is toegelaten.
Een oppervlak van 1 tot 1.5. ha. bouwblok is in het algemeen als norm gehanteerd, waarbij zowel grootte als ligging medebepaald zijn met de betrokken agrariër.
Inhoudelijk sluit het artikel dicht aan bij de bestemming agrarisch gebied vrije vestiging, met dien verstande dat in dit artikel niet gesproken wordt over een volwaardig agrarisch bedrijf, zodat elk bestaande bedrijf middels deze bestemming gehonoreerd is.

Artikel 6. Agrarisch bouwblok(B).

De op de plankaart als "Agrarisch bouwblok" aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische produktiedoeleinden en om als bouwplaats te dienen voor agrarische bedrijfsbebouwing.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op de tot "Agrarisch bouwblok" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een agrarisch bedrijf, met inachtneming van het navolgende:
   a. binnen ieder op de plankaart aangewezen bouwblok mag slechts een agrarische bedrijfswoning worden gebouwd, wanneer op dit bouwblok tenminste een agrarisch bedrijfsgebouw aanwezig is, terwijl:
      1. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 mag bedragen;
      2. de goothoogte van de woning ten hoogste 5,50 m. mag bedragen;
   b. de goothoogte van een agrarisch bedrijfsgebouw mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
   c. 1. de hoogte van een terreinafrastering mag ten hoogste 2 m. bedragen;
      2. de hoogte van een bouwwerk ten behoeve van voederopslag of voedertransport mag ten hoogste 12 m. bedragen;
      3. de hoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
   d. de afstand van de gebouwen tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen, tenzij blijkens een op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens een grotere afstand dient te worden aangehouden;
   e. 1. de afstand tot de overige perceelgrenzen van kassen en/of andere glasopstanden zal tenminste 1 m. bedragen;
      2. de afstand tot de overige perceelgrenzen van de overige bebouwing zal tenminste 5 m. bedragen, behoudens erfafscheidingen;
   f. bouwwerken, voorzien van een dak, zullen met een kap worden afgedekt, waarvan de dakhelling ten minste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen;

II. A. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder:
   1. I.b.: tot verhoging van de daar gegeven maat tot ten hoogste 6,50 m., indien zulks voor een doelmatige bedrijfsvoering nodig is;
   2. I.c.2.: tot verhoging van de daar gegeven maat tot ten hoogste 15 m., indien zulks voor een doelmatige bedrijfsvoering nodig is;
   3. - I.d.;

   tot vermindering van de daar voorgeschreven afstanden tot tenminste 5 m., mits:
   a. het betreft een bouwperceel, waarop reeds op het tijdstip van de eerste tervisielegging

van het plan agrarische bedrijfsbebouwing aanwezig is die afwijkt van de thans voorgeschreven bebouwingsgrenzen;
b. dit in het kader van de agrarische bedrijfsvoering technisch nodig is en geen andere redelijke oplossing op het perceel mogelijk is;
c. vooraf de beheersinstantie van de betrokken openbare weg is gehoord;

4. I.e.1.: voor het bouwen van kassen en/of andere glasopstanden tot op de zijdelingse perceelgrens, mits belangen van derden niet onevenredig worden geschaad;

B. Burgemeester en Wethouders kunnen, uitsluitend indien de aard van het bedrijf, danwel de omstandigheden van de agrarische bedrijfsvoering zulks wettigen, vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit Lid onder:
- I.a.: ten behoeve van het bouwen van een tweede agrarische bedrijfswoning binnen een en hetzelfde bouwblok, mits:
1. deze woning in het kader van de agrarische bedrijfsvoering ter plaatse noodzakelijk is en vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg is gehoord;
2. vooraf een verklaring is ontvangen van Gedeputeerde Staten, dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben;
3. de afstand van deze woning tot de eerste agrarische bedrijfswoning danwel tot enig tot het betreffende bedrijf behorend bedrijfsgebouw niet meer dan 25 m. bedraagt. Indien uit oogpunt van onder de gegeven omstandigheden te stellen wooneisen geen aanvaardbare oplossing verkregen kan worden binnen de voorgeschreven maat van 25 m., mag deze afstand worden vergroot tot maximaal 50 m.;
4. de inhoud van de woning tenminste 300 m3. bedraagt;
5. de goothoogte van de woning ten hoogste 5,50 m. bedraagt.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarisch bouwblok" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met de bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:
a. als staanplaats voor onderkomens behoudens voor ten hoogste één onderkomen per agrarische bedrijfswoning, mits geplaatst op geen grotere afstand dan 30 m. van de woning en dit alleen wordt gebruikt voor het kamperen daarin door de rechthebbende op het betreffende terrein, alsmede de leden van diens gezin en zijn bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel, tenzij een dergelijke wagen of kraam voor de exploitatie van een agrarisch bedrijf op deze gronden aanwezig, nuttig of nodig is;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als sport- of wedstrijdterrein, behoudens een incidenteel gebruik als zodanig;
e. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen,

behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;

f. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;

g. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het agrarisch beheer en het onderhoud van de grond en opstallen, danwel in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen;

h. voor reklamedoeleinden;

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. <u>Het gebruik van de opstallen.</u>

I. Het is verboden opstallen, gelegen binnen de bestemming "Agrarisch bouwblok" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor ambachtelijke en/of industriële doeleinden;

b. voor detailhandel en groothandel, behoudens de verkoop van bedrijfsprodukten afkomstig van het eigen bedrijf en in eigen beheer;

c. voor transport- en/of garagebedrijven;

d. voor horecadoeleinden;

e. voor bewoning, met uitzondering van de agrarische bedrijfswoning;

f. voor rekreatieve doeleinden, met uitzondering van het bepaalde in lid B.I.a.;

g. voor opslagdoeleinden, behoudens opslagdoeleinden die verband houden met de agrarische bedrijfsvoering alsmede
   - met winterberging van onderkomens, of
   - met normale opslagdoeleinden welke rechtstreeks verband houden met de toepassing van paragraaf IV artikel 38 in lid A.3 en 4.

II. a. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

b. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I.f. ten behoeve van het incidentele kamperen door jeugdgroepen onder leiding, indien voor dit kamperen een vergunning wordt verleend krachtens de Provinciale Kampeerverordening.

Artikel 7. Agrarisch perceel op afstand.

Deze bestemming wordt gebruikt voor agrarische bedrijfsbebouwing die anders dan het normale hulpgebouw van maximaal 100 m2., buiten het eigenlijke huiskavel is opgericht.
Bijzondere bedrijfsomstandigheden, bijvoorbeeld te geringe grootte van het huiskavel, kunnen hietoe nopen.
Het bouwen van een woning bij deze bedrijfsbebouwing kan natuurlijk uitgesloten worden.

Artikel 7. Agrarisch perceel op afstand (P).

De op de plankaart als "Agrarisch perceel op afstand" aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische produktie-doeleinden en om als bouwplaats te dienen voor agrarische bedrijfsbebouwing, echter zonder agrarische bedrijfswoning.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op de tot "Agrarisch perceel op afstand" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen woningen zijnde worden gebouwd ten behoeve van een agrarisch bedrijf, met inachtneming van het navolgende:
   a. de goothoogte van een agrarisch bedrijfsgebouw mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
   b. 1. de hoogte van een terreinafrastering mag ten hoogste 2 m. bedragen;
      2. de hoogte van een bouwwerk ten behoeve van voederopslag of voedertransport mag ten hoogste 12 m. bedragen;
      3. de hoogte van andere bouwwerken geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
   c. de afstand van de gebouwen tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
   d. 1. de afstand tot de overige perceelgrenzen van kassen en/of andere glasopstanden zal tenminste 1 m. bedragen;
      2. de afstand tot de overige perceelgrenzen van de overige bebouwing zal tenminste 5 m. bedragen, behoudens erfafscheidingen;
   e. bouwwerken, voorzien van een dak, zullen met een kap worden afgedekt, waarvan de dakhelling ten minste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen.

II. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder:
   a. I.a.: tot verhoging van de daar gegeven maat tot ten hoogste 6,50 m., indien zulks voor een doelmatige bedrijfsvoering nodig is;
   b. I.b.2.: tot verhoging van de daar gegeven maat tot ten hoogste 15 m., indien zulks voor een doelmatige bedrijfsvoering nodig is;
   c. I.c.: tot vermindering van de daar voorgeschreven afstand tot tenminste 5 m., mits:
      1. het betreft een bouwperceel, waarop reeds op het tijdstip van de eerste tervisielegging van het plan agrarische bedrijfsbebouwing aanwezig is die afwijkt van de thans voorgeschreven bebouwingsgrens;
      2. dit in het kader van de agrarische bedrijfsvoering technisch nodig is en geen andere redelijke oplossing op het perceel mogelijk is;
   d. I.d.1.: voor het bouwen van kassen en/of andere glasopstanden, tot op de zijdelingse perceelgrens mits belangen van derden niet onevenredig worden geschaad.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarisch perceel op afstand" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met de bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:
a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel, tenzij een dergelijke wagen of kraam voor de exploitatie van een agrarisch bedrijf op deze gronden aanwezig, nuttig of nodig is;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als sport- of wedstrijdterrein, behoudens een incidenteel gebruik als zodanig;
e. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
f. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
g. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het agrarisch beheer en het onderhoud van de grond en opstallen, danwel in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen;
h. voor reklamedoeleinden;
i. als stort- of lozingsplaats van faecaliën in watergangen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Agrarisch perceel op afstand" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:
a. voor ambachtelijke en/of industriële doeleinden;
b. voor detailhandel en groothandel, behoudens de verkoop van bedrijfsprodukten afkomstig van het eigen bedrijf en in eigen beheer;
c. voor transport- en/of garagebedrijven;
d. voor horecadoeleinden;
e. voor bewoning;
f. voor rekreatieve doeleinden;
g. voor opslagdoeleinden, behoudens opslagdoeleinden die verband houden met de agrarische bedrijfsvoering alsmede met winterberging van onderkomens.

II. a. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van

Lid E. Middels deze wijzigingsbevoegdheid kan het bouwperceel zonder woning uitgroeien tot huisperceel met woning. Het zal dan veelal gaan om een verplaatsing van het bestaande bedrijf, bijvoorbeeld wanneer het bestaande huiskavel te klein blijkt en voor een economische bedrijfsvoering toch een concentratie van de bedrijfsgebouwen vereist is.
Teneinde verkapte burgerbouw middels deze bestemming te voorkomen zijn weer de gebruikelijke voorwaarden ingebouwd zoals o.a. horen van de commissie in Tilburg.

het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd;

b. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I.f. ten behoeve van het incidentele kamperen door jeugdgroepen onder leiding, indien voor dit kamperen een vergunning wordt verleend krachtens de Provinciale Kampeerverordening.

Lid E. Wijzigingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O.

Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd de bestemming "Agrarisch perceel op afstand" te wijzigen in de bestemming "Agrarisch bouwblok", mits:

a. vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg is gehoord;
b. indien de wijziging nodig is wegens een agrarische bedrijfsverplaatsing, deze bedrijfsverplaatsing om agrarische bedrijfsekonomische of wel milieu-hygiënische redenen nodig is, danwel het gevolg is van een bestemmingswijziging van het bestaande bedrijf;
c. de agrarische bedrijfswoning pas wordt gebouwd, indien binnen het bouwblok de inhoud van de agrarische bedrijfsgebouwen, geen woningen zijnde, tenminste 1000 m3. bedraagt;
d. de bepalingen van de bestemming "Agrarisch bouwblok" voor de gronden in deze wijziging betrokken in acht worden genomen;
e. de nadere procedureregels vervat in paragraaf IV, artikel 37, lid B in acht worden genomen.

Artikel 8. Agrarisch kernrandgebied.

Hier is sprake van een gebied met een zgn. bufferfunktie; vanwege de ligging in de direkte nabijheid van de dorpsbebouwing is het van belang als overgangszone tussen bebouwing en open buitengebied.
Het als zodanig bestemde gebied nabij de kamping heeft betekenis uit milieuoverwegingen en wel om hinder over en weer te voorkomen.

Lid A. I.: In deze omschrijving is van belang de zinsnede bestaand agrarisch bedrijf.
Op het onder b. bedoelde perceel is enkel een veldschuur enz. toe te laten, welke in de bedrijfsvoering van een bestaand elders aanwezig bedrijf is opgenomen. (bedrijf kan eventueel buiten het gemeentelijk grondgebied liggen). Een schuur voor een burger in de stad of iets dergelijks is derhalve niet toegelaten.

Artikel 8. Agrarisch kernrandgebied.

De op de plankaart als "Agrarisch kernrandgebied" aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische produktiedoeleinden en om als bouwplaats te dienen voor de volgens dit artikel mogelijke bouwwerken, met beperkingen echter uit milieu-overwegingen vanwege de ligging van deze gronden direkt grenzend aan de bebouwing van de kern en aan een rekreatieterrein en vanwege de funktie van deze gronden als overgangsgebied tussen kern en landschap.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op de tot "Agrarisch kernrandgebied" bestemde gronden mogen uitsluitend ten behoeve van een bestaand agrarisch bedrijf bouwwerken worden gebouwd, die ter plaatse uit een oogpunt van een doelmatig agrarisch bodemgebruik wenselijk zijn, zoals veldschuren, melkstallen en/of schuilgelegenheden voor vee alsmede erfafscheidingen, met inachtneming van het navolgende:

a. er mogen geen woningen worden gebouwd;
b. het oppervlak van het bouwperceel voor een veldschuur, een melkstal of een schuilgelegenheid zal tenminste 1 ha. bedragen;
c. het oppervlak van een veldschuur, een melkstal of een schuilgelegenheid zal ten hoogste 50 m2 bedragen;
d. de goothoogte van de hier bedoelde agrarische bedrijfsgebouwen mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
e. de hoogte van een terreinafrastering mag ten hoogste 2 m. bedragen;
f. de bouwwerken zullen geen aan het gebruik onttrokken voer- of vaartuigen betreffen;
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen, tenzij blijkens een op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens een grotere afstand dient te worden aangehouden;
h. de afstand tot de overige perceelgrenzen van de overige bebouwing zal tenminste 5 m. bedragen, behoudens erfafscheidingen, geen gebouwen zijnde;
i. bouwwerken, voorzien van een dak, zullen met een kap worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen.

II. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder:

a. I.c. .: tot verhoging van de daar gegeven maat tot ten hoogste 150 m2, uitsluitend voor een veldschuur of melkstal, indien zulks voor een doelmatige bedrijfsvoering nodig is;
b. I.h.f voor het bouwen tot op de zijdelingse perceelgrens, mits belangen van derden niet onevenredig worden geschaad.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarisch kernrandgebied" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel, tenzij een dergelijke wagen of kraam voor de exploitatie van een agrarisch bedrijf op deze gronden aanwezig, nuttig of nodig is;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als sport- of wedstrijdterrein, behoudens een incidenteel gebruik als zodanig;
e. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
f. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen danwel onderdelen daarvan;
g. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het agrarisch beheer en het onderhoud van de grond en opstallen, danwel in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen;
h. voor reklamedoeleinden;

II. a. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Agrarisch kernrandgebied" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

a. het aanleggen van wegen, voor zover deze niet dienen ter ontsluiting van het agrarisch gebied in het kader van de agrarische bedrijfsvoering;
b. het aanleggen van parkeergelegenheden;
c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telekommunikatie-leidingen en de daarmee verband houdende konstrukties,

installaties of apparatuur, tenzij zulks noodzakelijk is voor of verband houdt met het agrarisch gebruik van de grond;
Van dit verbod zijn uitgezonderd de op de plankaart aangeduide ondergrondse leidingen;

d. het bodemverlagen of afgraven van de gronden uitsluitend ten behoeve van het winnen van bodemspecie.

II. Het onder I. van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor werken of werkzaamheden binnen het kader van een normale agrarische bodemexploitatie;
c. voor werken of werkzaamheden die op het tijdstip van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden de agrarische gebruikswaarde van de gronden niet onevenredig wordt of kan worden aangetast en indien voor het aanleggen van wegen, voorzover dit betreft het verharden van bestaande wegen, het bepaalde in artikel 34 verkeersdoeleinden in acht wordt genomen.

Lid D. <u>Het gebruik van de opstallen.</u>

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Agrarisch kernrandgebied" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor ambachtelijke en/of industriële doeleinden;
b. voor detailhandel en/of groothandel, behoudens de verkoop van bedrijfsprodukten afkomstig van het eigen bedrijf en in eigen beheer;
c. voor transport- en/of garagebedrijven;
d. voor horecadoeleinden;
e. voor bewoning;
f. voor rekreatieve doeleinden;
g. voor opslagdoeleinden, behoudens opslagdoeleinden die verband houden met de agrarische bedrijfsvoering alsmede met een winterberging van onderkomens.

II. a. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.
b. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I.f. ten behoeve van het incidenteel kamperen door jeugdgroepen onder leiding, indien voor dit

Lid E. 1. De bestaande agrarische bedrijven gelegen binnen het kernrandgebied zijn bestemd tot agrarisch bouwblok. Indien de ontplooiing van het bedrijf dit vraagt, kan middels de wijzigingsbevoegdheid het betreffende bouwblok worden vergroot.
Voorwaarde is wel dat het bouwblok in bepaalde mate (35%) eerst benut moet zijn, terwijl tevens al naar gelang het soort bedrijf, het bouwblok tot 1½ of 2 ha. mag worden vergroot.

2. Hier is de mogelijkheid voor de vestiging van een nieuw agrarisch bedrijf open gehouden. Gezien de aard van dit gebied zal de vestiging van bepaalde bedrijven niet gewenst zijn.
Daarom is de regeling daarop afgestemd.

kamperen een vergunning wordt verleend krachtens de Provinciale Kampeerverordening.

Lid E. Wijzigingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O.

Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd de bestemming "Agrarisch kernrandgebied" te wijzigen in de bestemming "Agrarisch bouwblok" ten behoeve van:

1. het vergroten van een tot "Agrarisch bouwblok" bestemd oppervlak, mits:
   a. de wijziging nodig is in verband met voorgenomen uitbreiding van het agrarisch bedrijf binnen het betreffende bouwblok;
   b. het bebouwingspercentage van het betreffende bouwblok tenminste 35% bedraagt;
   c. de oppervlakte van de in de wijziging betrokken grond, bestemd tot "Agrarisch kernrandgebied" niet meer bedraagt dan dat daardoor het betreffende bouwblok tot ten hoogste 1½ ha. wordt vergroot, behoudens indien binnen het bouwblok kassen en/of andere glasopstanden ten behoeve van de tuinbouw aanwezig zijn, in welk geval het betreffende bouwblok tot ten hoogste 2 ha. mag worden vergroot;
   d. de bepalingen van de bestemmingen "Agrarisch bouwblok" voor de gronden in deze wijziging betrokken, in acht worden genomen;
   e. de nadere procedureregels, vervat in paragraaf IV artikel 37 lid B in acht worden genomen.

2. een daadwerkelijke vestiging van een nieuw volwaardig agrarisch bedrijf door het aanwijzen van een oppervlak met de bestemming "Agrarisch bouwblok" mits:
   a. vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg is gehoord;
   b. het uitsluitend betreft een akkerbouwbedrijf, een fruitteelt-, tuinbouw- of boomkwekerijbedrijf, een bloemen- of sierteeltbedrijf;
   c. indien deze aanwijzing nodig is wegens een agrarische bedrijfsverplaatsing, deze bedrijfsverplaatsing om agrarische bedrijfsekonomische ofwel milieu-hygiënische redenen nodig is, danwel het gevolg is van een bestemmingswijziging van het bestaande bedrijf;
   d. het oppervlak van het aan te wijzen bouwblok niet meer bedraagt dan ten hoogste 1½ ha., behoudens indien binnen het bouwblok kassen en/of warenhuizen ten behoeve van de tuinbouw nodig zijn, in welk geval het oppervlak ten hoogste 2 ha. mag bedragen;
   e. de agrarische bedrijfswoning pas wordt gebouwd indien binnen het bouwblok de inhoud van de agrarische bedrijfsgebouwen, geen woningen zijnde, tenminste 500 m3 bedraagt;

Artikel 9. Agrarisch gebied zonder bebouwing.

Het betreft hier de vrij te houden zone's langs de rijksweg.

Lid A. II. Gelet op de funktie van het gebied is de bouw van bepaalde agrarische hulpgebouwen alleen mogelijk gehouden middels een vrijstelling, waaraan een hoorplicht van Rijkswaterstaat is verbonden (sub 9).

f. de bepalingen van de bestemming "Agrarisch bouwblok" voor de gronden in deze wijziging betrokken in acht worden genomen;
g. de nadere procedureregels vervat in paragraaf IV artikel 37 lid B in acht worden genomen.

Artikel 9. Agrarisch gebied zonder bebouwing.

De op de plankaart als "Agrarisch gebied zonder bebouwing" aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische produktiedoeleinden en om als bouwplaats te dienen voor de volgens dit artikel mogelijke bouwwerken, met beperkingen echter vanwege de funktie van deze gronden als bebouwingsvrije zône ten behoeve van de naastgelegen rijksweg.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op de tot "Agrarisch gebied zonder bebouwing" bestemde gronden mag niet worden gebouwd, behoudens erfafscheidingen tot een hoogte van 2 m.

II. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I.:
voor de bouw van een veldschuur, melkstal of schuilgelegenheid ten behoeve van een bestaand agrarisch bedrijf, mits:
1. deze gebouwen ter plaatse, uit een oogpunt van een doelmatig agrarisch bodemgebruik nodig zijn;
2. het oppervlak van het bouwperceel voor zo'n gebouw tenminste 1 ha. bedraagt;
3. het oppervlak van een schuilgelegenheid ten hoogste 50 m2 en van een veldschuur of melkstal ten hoogste 150 m2 bedraagt;
4. de goothoogte ten hoogste 4,50 m. bedraagt;
5. het geen aan het oorspronkelijke gebruik onttrokken voer- of vaartuigen betreffen;
6. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg, waaraan het bouwperceel is gelegen, tenminste 10 m. bedraagt en tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de rijksweg tenminste 30 m. bedraagt;
7. de afstand tot de overige perceelgrenzen tenminste 5 m. bedraagt, met dien verstande dat slechts op de zijdelingse perceelgrens mag worden gebouwd indien belangen van derden niet onevenredig worden geschaad;
8. een gebouw met een kap zal worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen;
9. vooraf de Hoofdingenieur-Direkteur van de Rijkswaterstaat in de provincie Noord-Brabant is gehoord.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarisch gebied zonder bebouwing" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel.

c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als sport- of wedstrijdterrein, behoudens een incidenteel gebruik als zodanig;
e. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
f. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen danwel onderdelen daarvan.
g. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het agrarisch beheer en het onderhoud van de grond en opstallen, danwel in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen;
h. voor reklamedoeleinden.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid C. I. Het aanlegvergunningenstelsel is identiek aan dat van het agrarisch gebied vrije vestiging, met dat verschil dat bij het afwegen niet alleen de agrarische gebruikswaarde maar ook de reserveringsfunktie van de grond een rol speelt.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Agrarisch gebied zonder bebouwing" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

a. het aanleggen van wegen, voor zover deze niet dienen ter ontsluiting van het agrarisch gebied in het kader van de agrarische bedrijfsvoering;
b. het aanleggen van parkeergelegenheden;
c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telekommunikatieleidingen en de daarmee verband houdende konstrukties, installaties of apparatuur, tenzij zulks noodzakelijk is voor of verband houdt met het agrarisch gebruik van de grond;
Van dit verbod zijn uitgezonderd de op de plankaart aangeduide ondergrondse leidingen;
d. het bodemverlagen of afgraven van de gronden uitsluitend ten behoeve van het winnen van bodemspecie.

II. Het onder I. van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor werken of werkzaamheden binnen het kader van een normale agrarische bodemexploitatie;
c. voor werken of werkzaamheden die op het tijdstip van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden de agrarische gebruikswaarde van de gronden danwel de waarde van de gronden met het oog op een reservering ten behoeve van de naastgelegen rijksweg niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Agrarisch gebied zonder bebouwing" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor ambachtelijke en/of industriële doeleinden;
b. voor detailhandel en/of groothandel, behoudens de verkoop van bedrijfsprodukten afkomstig van het eigen bedrijf en in eigen beheer;
c. voor transport- en/of garagebedrijven;
d. voor horecadoeleinden;
e. voor bewoning;
f. voor rekreatieve doeleinden;

g. voor opslagdoeleinden, behoudens opslagdoeleinden die verband houden met de agrarische bedrijfsvoering, alsmede met een winterberging van onderkomens.

II. a. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

b. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I.f. ten behoeve van het incidenteel kamperen door jeugdgroepen onder leiding, indien voor dit kamperen een vergunning wordt verleend krachtens de Provinciale Kampeerverordening.

Artikel 10. Agrarisch gebied met landschappelijke waarden.

De in deze bestemming gelegen bestaande agrarische bedrijven zijn vervat in de bestemming agrarisch bouwblok; Lid A geeft dus ook hier enkel bepalingen voor dat deel van het gebied dat niet bij het huiskavel behoort.

Lid A. I. Hier is een relatie gelegd met de in lid E.1. opgenomen uitwerkingsplicht. Om te voorkomen dat bebouwing zal worden opgericht die niet in het uitwerkingsplan zal passen, zal het bestemmingsplan een weigeringsgrond voor bouwvergunningen dienen te bevatten. Daarom is bepaald dat bebouwing slechts mag worden gerealiseerd overeenkomstig een uitgewerkt en goedgekeurd plan.
Dit betekent evenwel niet dat er in het geheel niet gebouwd zou kunnen worden zolang het onderhavige plan geen onherroepelijke rechtskracht heeft verkregen. Het blijft nl. mogelijk op grond van art. 19 W.R.O. juncto art. 50. Woningwet te anticiperen op het in procedure zijnde plan en dus ook op de daarin opgenomen uitwerkingsplicht.

Artikel 10. Agrarisch gebied met landschappelijke waarden.

De op de plankaart als "Agrarisch gebied met landschappelijke waarden" aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische produktiedoeleinden en om als bouwplaats te dienen voor de volgens dit artikel mogelijke bouwwerken, alsmede voor het behoud van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen landschappelijke en/of kultuurhistorische waarden.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op of in de tot "Agrarisch gebied met landschappelijke waarden" bestemde gronden mag niet worden gebouwd, behoudens terreinafrasteringen tot een hoogte van maximaal 2 m., terwijl de in lid E.1. van dit artikel bedoelde bouwwerken uitsluitend mogen worden gebouwd in overeenstemming met een door Burgemeester en Wethouders uitgewerkt plan, dat onherroepelijke rechtskracht heeft verkregen.

II. Burgemeester en Wethouders kunnen, gehoord de hoofdingenieur-direkteur voor de Landinrichting in de provincie Noord-Brabant, uitsluitend ten behoeve van een bestaand agrarisch bedrijf vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I. voor de bouw van bouwwerken, die ter plaatse uit een oogpunt van een doelmatig agrarisch bodemgebruik nodig zijn, zoals veldschuren, melkstallen en/of schuilgelegenheden voor vee, mits:

a. geen woningen worden gebouwd;
b. het oppervlak van het bouwperceel voor een veldschuur, melkstal of een schuilgelegenheid tenminste 1 ha. bedraagt;
c. het oppervlak van zo'n gebouw ten hoogste 50 m2. bedraagt, met dien verstande dat het oppervlak van een veldschuur of melkstal tot 150 m2. mag worden vergroot, mits vooraf een verklaring van Gedeputeerde Staten is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben;
d. de goothoogte van de hier bedoelde agrarische bedrijfsgebouwen ten hoogste 4,50 m. bedraagt;
e. de gebouwen geen aan het gebruik onttrokken voer- of vaartuigen betreffen;
f. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg tenminste 10 m. bedraagt, tenzij blijkens een op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens een grotere afstand dient te worden aangehouden;
g. de afstand tot de overige perceelgrenzen tenminste 5 m. bedraagt, terwijl een bouwwerk tot op de zijdelingse perceelgrens mag worden gebouwd, indien belangen van derden niet onevenredig worden geschaad;

III. Gezien de landschappelijke waarden van deze gronden kunnen nadere eisen worden gesteld; kriterium blijft evenwel dat dit niet ten koste mag gaan van een bedrijfsvoering.

Lid B. I. Gelet op de grotere gevoeligheid van het gebied, in vergelijking met de voorgaande bestemming, is het aantal specifieke gebruiksverboden uitgebreid.

I. sub d. deze gebruiksvormen zijn derhalve pas toelaatbaar, wanneer een vergunning voor de aanleg ervan is verleend.

h. bouwwerken, voorzien van een dak, met een kap worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen.

III. Burgemeester en Wethouders kunnen nadere eisen stellen met betrekking tot de situering van de in dit lid onder II. bedoelde bouwwerken, indien landschappelijke belangen daartoe dwingen en een doelmatige agrarische bedrijfsvoering niet onevenredig wordt geschaad.

Lid B. <u>Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.</u>

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarisch gebied met landschappelijke waarden" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeer-terrein, caravanterrein, sport- en/of wedstrijdterrein en als buitenmanége;
d. als parkeerterrein, picknickplaats, dagcamping, speel- en/of ligweide, behoudens die gronden, waarvoor een aanlegvergunning is verleend ingevolge het bepaalde in lid C. I.a. en g.;
e. voor het beproeven van voertuigen, voor de beoefening van de motorsport, voor het houden van wedstrijden met motorrijtuigen of bromfietsen met uitzondering van rally's en puzzelritten;
f. voor het racen of crossen met motorrijtuigen of bromfietsen;
g. voor militaire oefeningen, met uitzondering van marsoefeningen, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van motorvoertuigen;
h. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
i. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
j. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het agrarische beheer en het onderhoud van de grond en opstallen, danwel in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen;
k. voor reklamedoeleinden;

Lid C.I sub c. Het aanbrengen van b.v. een beregeningsinstallatie kan zonder aanlegvergunning worden verricht, aangezien dan sprake is van een noodzakelijk werk i.v.m. het agrarisch gebruik van de grond.

II sub b en d.: alhoewel de onder d. genoemde uitzondering eigenlijk al onder b. valt is deze toch voor alle duidelijkheid afzonderlijk opgenomen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Agrarisch gebied met landschappelijke waarden" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

a. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;

b. het ontginnen, bodemverlagen of afgraven , het ophogen, egaliseren;
c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telekommunikatieleidingen en de daarmee verband houdende konstrukties, installaties of apparatuur, tenzij zulks noodzakelijk is voor of verband houdt met het agrarisch gebruik van de grond.
Van dit verbod zijn uitgezonderd de op de plankaart aangeduide ondergrondse leidingen;
d. het aanbrengen of aanleggen van oeverbeschoeiingen, kaden, aanleg- en ligplaatsen of vlonders;
e. het vellen en/of rooien van houtgewas of het verrichten van werkzaamheden, welke de dood of ernstige beschadiging van houtgewas ten gevolge kunnen hebben;
f. het bebossen van gronden, die op het tijdstip van het van kracht worden van het plan niet als bos konden worden aangemerkt;
g. het aanleggen en/of inrichten van een dagcamping, een picknickplaats, alsmede van een speel- en/of ligweide.

II. Het onder I. van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor werken of werkzaamheden binnen het kader van de normale bodemexploitatie en bodemgebruik;
c. voor werken of werkzaamheden welke op het tijdstip van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn;
d. voor het vellen en/of rooien van fruitbomen en bij boomgaarden behorende windsingels;

sub III. De agrarische gebruikswaarde dient evenredig te worden afgewogen tegen de landschappelijk en/of kultuurhistorische waarden, terwijl het, zoals in de doeleinden omschrijving vermeld, om nevenschikkende belangen gaat.

sub IV. Uitsluitend voor die zaken die van bovengemeentelijk belang kunnen zijn, dient een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten afgegeven te zijn.

e. voor het vellen of rooien danwel beschadigen van de houtopstand bij wijze van verzorging van de aanwezige houtopstand;
f. indien de onder I. van dit lid genoemde werken of werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in een beschermd natuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet en handelingen opleveren waarvoor ingevolge artikel 12 van die Wet een vergunning van de Minister van Kultuur, Rekreatie en Maatschappelijk Werk is vereist, danwel handelingen welke zijn voorzien in een beheersplan, als bedoeld in artikel 14 van die Wet.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de agrarische gebruikswaarde danwel de landschappelijke en/of kultuurhistorische waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.

IV. Een vergunning als bedoeld onder I.a., b. en c, van dit lid wordt slechts verleend, indien vooraf van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen, dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Agrarisch gebied met landschappelijke waarden" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor ambachtelijke en/of industriële doeleinden;
b. voor detailhandel en/of groothandel, behoudens de verkoop van bedrijfsprodukten afkomstig van het eigen bedrijf en in eigen beheer;
c. voor transport- en/of garagebedrijven;
d. voor horecadoeleinden;
e. voor bewoning;
f. voor rekreatieve doeleinden;
g. voor opslagdoeleinden, behoudens opslagdoeleinden, die verband houden met de agrarische bedrijfsvoering, alsmede met een winterberging van onderkomens.

II. a. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

b. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I.f. ten behoeve van het incidenteel kamperen door jeugdgroepen onder leiding, indien voor dit kamperen een vergunning wordt verleend krachtens de Provinciale Kampeerverordening.

Lid E. I. Uitwerkingsplicht ex. artikel 11 W.R.O.

Burgemeester en Wethouders werken de bestemming "Agrarisch gebied met landschappelijke waarden" nader uit door het aanwijzen van bouwblokken met de bestemming "Agrarisch bouwblok" ten behoeve van daadwerkelijke vestiging van nieuwe volwaardige agrarische bedrijven met inachtneming van de navolgende regels:

a. de bouwblokken dienen uitsluitend te worden gesitueerd binnen een op de plankaart aangegeven bouwblokzone;
b. per zone mag het aantal bouwblokken niet meer bedragen dan op de plankaart voor de desbetreffende zone staat aangegeven;
c. indien het aanwijzen nodig is wegens agrarische bedrijfsverplaatsing, zal de verplaatsing om agrarische bedrijfsekonomische ofwel milieu-hygiënische redenen nodig moeten zijn, danwel het gevolg moeten zijn van een bestemmingswijziging van het bestaande bedrijf en zal vooraf de Kommissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg gehoord moeten zijn;
d. het oppervlak van een bouwperceel van een tuinbouw-, bloemen- en sierteeltbedrijf en een champignonkwekerij zal tenminste 0,5 ha. en van de overige agrarische bedrijven, tenminste 1 ha. bedragen;
e. het oppervlak van het aan te wijzen bouwblok zal niet meer bedragen dan ten hoogste 1½ ha., behoudens indien binnen dat bouwblok kassen en/of andere glasopstanden ten behoeve van de tuinbouw nodig zijn, in welk geval het oppervlak van het aan te wijzen bouwblok ten hoogste 2 ha. mag bedragen;
f. de bedrijfswoning zal pas worden gebouwd, wanneer binnen het bouwblok de inhoud van bedrijfsgebouwen, geen woning zijnde tenminste 500 m3 bedraagt;
g. de bepalingen van de bestemming "Agrarisch bouwblok" zullen voor de in de uitwerking betrokken gronden in acht worden genomen;
h. de nadere procedureregels vervat in paragraaf IV artikel 37 lid B zullen in acht worden genomen;

II. Wijzigingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O.

Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd de bestemming "Agrarisch gebied met landschappelijke waarden" te wijzigen in bestemming "Agrarisch bouwblok" ten behoeve van:

Lid E. II sub 6 b.: Voorwaarden voor de vestiging buiten een bouwzone zullen derhalve moeten zijn:

1. binnen de bouwzone is vestiging niet mogelijk in verband met grondeigendom;
2. door de vestiging ter plaatse mogen niet agrarische belangen niet onevenredig worden geschaad.

a. het vergroten van een tot "Agrarisch bouwblok" bestemd oppervlak, mits:
   1. de wijziging nodig is in verband met voorgenomen uitbreiding van het agrarisch bedrijf binnen het betreffende bouwblok;
   2. het bebouwingspercentage van het betreffende bouwblok tenminste 35% bedraagt;
   3. het oppervlak van de in de wijziging betrokken grond, bestemd tot "Agrarisch gebied met landschappelijke waarden" niet meer bedraagt dan dat daardoor het betreffende bouwblok tot ten hoogste 1½ ha. wordt vergroot, behoudens indien binnen het bouwblok kassen en/of andere glasopstanden ten behoeve van de tuinbouw aanwezig zijn, in welk geval het betreffende bouwblok tot ten hoogste 2 ha. mag worden vergroot;
   4. de bepalingen van de bestemming "Agrarisch bouwblok" voor de grond in deze wijziging betrokken, in acht worden genomen;
   5. de nadere procedureregels, vervat in paragraaf IV artikel 37 lid B in acht worden genomen.

b. een daadwerkelijke vestiging van een nieuw volwaardig agrarisch bedrijf, door het aanwijzen van een oppervlak met de bestemming "Agrarisch bouwblok", mits:

   1. de bij het betreffende bedrijf behorende gronden zijn gelegen buiten een op de plankaart aangegeven bouwblokzône;
   2. door de aanwijzing van een nieuw bouwblok de landschappelijke en/of kultuurhistorische waarden niet onevenredig worden aangetast;
   3. indien deze aanwijzing nodig is wegens een agrarische bedrijfsverplaatsing, deze bedrijfsverplaatsing om agrarische bedrijfsekonomische redenen ofwel milieuhygiënische redenen nodig is danwel het gevolg is van een bestemmingswijziging van het bestaande bedrijf en vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg gehoord is;
   4. het oppervlak van een bouwperceel van een tuinbouw-, bloemen- en sierteeltbedrijf en champignonkwekerij tenminste 0,5 ha. bedraagt en van de overige agrarische bedrijven, tenminste 1 ha. bedraagt;
   5. het oppervlak van het aan te wijzen bouwblok niet meer bedraagt dan ten hoogste 1½ ha., behoudens indien binnen het bouwblok kassen en/of andere glasopstanden ten behoeve van de tuinbouw nodig zijn, in welk geval het oppervlak ten hoogste 2 ha. mag bedragen;
   6. de bedrijfswoning pas wordt gebouwd indien binnen het bouwblok de inhoud van de bedrijfsgebouwen, geen woningen zijnde, tenminste 500 m3 bedraagt;
   7. de bepalingen van de bestemming "Agrarisch bouwblok" voor de gronden in deze wijziging betrokken, in acht worden genomen;
   8. de nadere procedureregels, vervat in paragraaf IV artikel 37 lid B in acht worden genomen.

Artikel 11. Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden.

Binnen deze gebieden overwegen de landschappelijke, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden boven de agrarische gebruikswaarde.

Artikel 11. Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden.

De op de plankaart als "Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden" aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische produktiedoeleinden en om als bouwplaats te dienen voor de volgens dit artikel mogelijke bouwwerken, alsmede voor het behoud van de op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan aldaar voorkomende , danwel daaraan eigen landschappelijke, natuurwetenschappelijke of kultuurhistorische waarden, met dien verstande dat behoud van de laatstgenoemde waarden voorop staat.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op of in de tot "Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden" bestemde gronden mag niet worden gebouwd, behoudens terreinafrasteringen tot een hoogte van maximaal 2 m.

II. Burgemeester en Wethouders kunnen, gehoord de hoofdingenieur-direkteur voor de Landinrichting in de Provincie Noord-Brabant en nadat zij van Gedeputeerde Staten een verklaring hebben ontvangen, dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben, uitsluitend ten behoeve van een bestaand agrarisch bedrijfvrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I. voor de bouw van bouwwerken, die ter plaatse uit een oogpunt van een doelmatig agrarisch bodemgebruik wenselijk zijn, zoals veldschuren, melkstallen en/of schuilgelegenheden voor vee, mits:

a. geen woningen worden gebouwd;
b. het oppervlak van een bouwperceel voor een veldschuur, melkstal of een schuilgelegenheid tenminste 1 ha. bedraagt;
c. het oppervlak van een schuilgelegenheid ten hoogste 50 m2 bedraagt en van een veldschuur of melkstal ten hoogste 150 m2 bedraagt;
d. de goothoogte van de hier bedoelde agrarische bedrijfsgebouwen ten hoogste 4,50 m. bedraagt;
e. de gebouwen geen aan het gebruik onttrokken voer- of vaartuigen betreffen;
f. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg tenminste 10 m. bedraagt, tenzij blijkens een op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens een grotere afstand dient te worden aangehouden;
g. de afstand tot de overige perceelgrenzen tenminste 5 m. bedraagt, terwijl een bouwwerk tot op de zijdelingse perceelgrens mag worden gebouwd, indien belangen van derden niet onevenredig worden geschaad;
h. bouwwerken, voorzien van een dak, met een kap zullen worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen;
i. door de bouw of de aanwezigheid van een bouwwerk in verhouding tot de daarbij betrokken doelmatige agrarische bedrijfsvoering geen onevenredige schade wordt of kan worden toegebracht aan de landschappelijke, natuurwetenschappelijke of kultuurhistorische waarden van deze gronden.

Lid B. II. De hier van de vrijstellingsverplichting uitgezonderde gebruiksvormen zouden een zo ernstige aantasting van het gebied meebrengen, dat een daarop gerichte beperking door dringende redenen gerechtvaardigd is.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarische gebied met hoge landschappelijke waarden" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein, sport- en/of wedstrijdterrein en als buitenmanege;
d. als parkeerterrein, picknickplaats, dagcamping, speel- en/of ligweide, behoudens die gronden waarvoor een aanlegvergunning is verleend ingevolge het bepaalde in lid C.I.a. en g.;
e. voor het beproeven van voertuigen, voor de beoefening van de motorsport, voor het houden van wedstrijden met motorrijtuigen of bromfietsen, met uitzondering van rally's en puzzelritten;
f. voor het racen of crossen met motorrijtuigen of bromfietsen;
g. voor militaire oefeningen, met uitzondering van marsoefeningen, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van motorvoertuigen;
h. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
i. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
j. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het agrarische beheer en het onderhoud van de grond en opstallen, danwel in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen;
k. voor reklamedoeleinden;

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd, met dien verstande dat Burgemeester en Wethouders geen vrijstelling kunnen verlenen van die gebruiksvormen welke als verboden zijn genoemd in dit lid onder I.e., f., i. en j.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

a. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;

b. het ontginnen, bodemverlagen of afgraven, het ophogen, egaliseren;
c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telekommunikatieleidingen en de daarmee verband houdende konstrukties, installaties of apparatuur, tenzij zulks noodzakelijk is voor of verband houdt met het agrarische gebruik van de grond.
Van dit verbod zijn uitgezonderd de op de plankaart aangeduide ondergrondse leidingen;
d. het aanbrengen of aanleggen van oeverbeschoeiingen, kaden, aanleg- en ligplaatsen of vlonders;
e. het vellen en/of rooien van houtgewas of het verrichten van werkzaamheden, welke de dood of ernstige beschadigingen van houtgewas ten gevolge kunnen hebben;
f. het bebossen van gronden, die op het tijdstip van het van kracht worden van het plan niet als bos konden worden aangemerkt;
g. het aanleggen en/of inrichten van een dagcamping, een picknickplaats, alsmede van een speel- en/of ligweide;
h. het winnen van bosstrooisel of mos.

II. Het onder I. van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor werken of werkzaamheden binnen het kader van de normale bodemexploitatie en bodemgebruik;
c. voor werken of werkzaamheden welke op het tijdstip van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn;
d. voor het vellen en/of rooien van fruitbomen en bij boomgaarden behorende windsingels;
e. voor het vellen of rooien danwel beschadigen van de houtopstand bij wijze van verzorging van de aanwezige houtopstand;
f. indien de onder I. van dit lid genoemde werken of werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in een beschermd Natuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet en handelingen opleveren waarvoor

III. Als kriterium is ook hier aangehouden dat geen onevenredige aantasting van waarden mag geschieden; echter bij de afweging dient er rekening mee te worden gehouden dat de landschappelijke, natuurwetenschappelijke en/of kultuurhistorische waarden de overhand hebben. (doeleindenomschrijving).

ingevolge artikel 12 van die Wet een vergunning van de Minister van Cultuur, Rekreatie en Maatschappelijk Werk is vereist, danwel handelingen welke zijn voorzien in een beheersplan als bedoeld in artikel 14 van die Wet.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de agrarische gebruikswaarde danwel de landschappelijke, natuurwetenschappelijke en/of kultuurhistorische waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.

IV. Een vergunning als bedoeld onder I. van dit lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de Provincie Noord-Brabant is gehoord.
Voor het verlenen van de onder a., c. en d. genoemde vergunningen dient vooraf tevens van Gedeputeerde Staten de verklaring te zijn ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

Lid D. <u>Het gebruik van de opstallen.</u>

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor ambachtelijke en/of industriële doeleinden;
b. voor detailhandel en/of groothandel, behoudens de verkoop van bedrijfsprodukten afkomstig van het eigen bedrijf en in eigen beheer;
c. voor transport- en/of garagebedrijven;
d. voor horecadoeleinden;
e. voor bewoning;
f. voor rekreatieve doeleinden;
g. voor opslagdoeleinden, behoudens opslagdoeleinden die verband houden met de agrarische bedrijfsvoering, alsmede met een winterberging van onderkomens.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid E. Wijzigingsbevoegdheid ex. art. 11. W.R.O.

Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd de bestemming "Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden" te wijzigen in de bestemming "Agrarisch bouwblok" ten behoeve van het vergroten van een tot "Agrarisch bouwblok" bestemd oppervlak, mits:

a. de wijziging nodig is in verband met voorgenomen uitbreiding van het agrarisch bedrijf binnen het betreffende bouwblok;
b. het bebouwingspercentage van het betreffende bouwblok tenminste 35% bedraagt;
c. de oppervlakte van de in de wijziging betrokken grond, bestemd tot "Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden" niet meer bedraagt dan dat daardoor het betreffende bouwblok tot ten hoogste 1,5 ha. wordt vergroot, behoudens indien binnenhet bouwblok kassen en/of andere glasopstanden ten behoeve van de tuinbouw aanwezig zijn, in welk geval het betreffende bouwblok tot ten hoogste 2 ha mag worden vergroot;
d. de bepalingen van de bestemming "Agrarisch bouwblok" voor de grond in deze wijziging betrokken, in acht worden genomen;
e. de nadere procedure-regels, vervat in paragraaf IV. artikel 37 lid B. in acht worden genomen.

Artikel 12. Bosgebied.

De op de plankaart als "Bosgebied" aangewezen gronden zijn bestemd voor het in stand houden als bos, zulks ten behoeve van de navolgende doeleinden:
De opbouw van het landschap- de volksgezondheid- het behoud van de aldaar voorkomende natuurwetenschappelijke, landschappelijke en/of kultuurhistorische waarden- de verbetering van het milieu voor de natuurlijke levensgemeenschappen- de houtproduktie- de bodembescherming- de waterbeheersing- de extensieve dagrekreatieve waarden- danwel ten behoeve van een of meer dezer doeleinden in het bijzonder.
Onder bos wordt hier mede verstaan de in het bosgebied voorkomende niet bebosde gedeelten, zoals heide, vennen, paden en waterlopen met hun eigen specifiek te behouden doeleinden, als hiervoor omschreven.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op of in de tot "Bosgebied" bestemde gronden mag niet worden gebouwd.

II. Toepassing van artikel 17 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is uitgesloten.

III. A. Burgemeester en Wethouders kunnen, mits de Hoofd-Ingenieur-direkteur voor de landinrichting in de provincie Noord-Brabant is gehoord en vooraf van Gedeputeerde Staten een verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben, vrijstelling verlenen van het bepaalde onder I. ten behoeve van:

1. een schuur uitsluitend ten behoeve van het beheer en het onderhoud van de gronden, mits:

   a. het bouwwerk ter plaatse noodzakelijk is voor het beheer en het onderhoud van de gronden;
   b. deze betrekking heeft op een beheersobjekt van tenminste 50 ha.;
   c. deze, indien reeds bedrijfs- of dienstgebouwen aanwezig zijn, daarbij aansluitend tot stand komt tenzij:
      - dit uit een oogpunt van doelmatig beheer onoverkomenlijk mocht blijken, danwel tenzij
      - door de oprichting elders een naar verhouding ruimtelijk gunstigere situering wordt verkregen;
   d. de inhoud, vermeerderd met de inhoud van de reeds in het betrokken beheersobjekt aanwezige schuren, niet meer dan 1 m3 per ha. bedraagt, met dien verstande dat bij een beheersobjekt van minder dan 150 ha. in totaal slechts een schuur aanwezig mag zijn en dat een oppervlakte, die eenmaal voor een vrijstelling in aanmerking is genomen, nadien niet meer voor het verlenen

van een vrijstelling in aanmerking mag worden genomen;
e. de inhoud niet meer bedraagt dan 50 m3;
f. de goothoogte niet meer bedraagt dan 2,50 m.;
g. het bouwwerk,voorzien van een dak, met een kap zal worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen;
h. het bouwwerk geen aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken voer- of vaartuig betreft;
i. door de bouw of de aanwezigheid van het bouwwerk geen onevenredige schade wordt of kan worden aangebracht aan de landschappelijke,natuurwetenschappelijke of kultuurhistorische waarden van deze gronden;

2. een eenvoudige schuil- of schaftgelegenheid voor personen, wier aanwezigheid verband houdt met in een beheersobjekt uit te voeren werken of werkzaamheden, mits:

a. deze terplaatse noodzakelijk is;
b. deze geen caravan danwel een aan zijn oorspronkelijk gebruik onttrokken voer- of vaartuig betreft;
c. de inhoud niet meer bedraagt dan 50 m3;
d. de goothoogte niet meer bedraagt dan 2,50 m.;
e. het bouwwerk, voorzien van een dak,met een kap zal worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen;
f. door de bouw of de aanwezigheid van het bouwwerk geen onevenredige schade wordt of kan worden aangebracht aan de landschappelijke, natuurwetenschappelijke of kultuurhistorische waarden van deze gronden.

B. Burgemeester en Wethouders kunnen, de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de Provincie Noord-Brabant gehoord, vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I. ten behoeve van de bouw van:

1. een voederberging of voederruif voor wild, mits:

a. dit bouwwerk noodzakelijk is voor de instandhouding van het wild;
b. de inhoud ten hoogste 3 m3. bedraagt;
c. de hoogte ten hoogste 2 meter bedraagt;

2. een brandtoren, mits:

a. deze uit een oogpunt van brandpreventie of brandbestrijding noodzakelijk is;
b. de hoogte ten hoogste 25 m. bedraagt;

3. een hoogzit ten behoeve van de uitoefening van de jacht, mits de hoogte er van niet meer bedraagt dan 4 meter;
4. bouwwerken, geen woningen zijnde, uitsluitend ten dienste van rekreatieve doeleinden zoals speelwerktuigen, zitgelegenheden en schuilgelegenheden met bijbehorende voorzieningen, mits:

   a. de hoogte van een bouwwerk maximaal 2,50 m. bedraagt;
   b. het oppervlak van een bouwwerk maximaal 10 m2 bedraagt;
   c. de bouwwerken uitsluitend worden gebouwd op een dagcamping, picknickplaats danwel een speel- of ligweide, voor zover overeenkomstig het bepaalde in lid C. I. sub a en e van dit artikel voor de aanleg daarvan een vergunning is verleend;
   d. deze bouwwerken geen aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken voer- of vaartuigen betreffen;
   e. een bouwwerk, voorzien van een dak, met een kap zal worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen.

Lid B. <u>Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.</u>

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Bosgebied" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

   a. als staanplaats voor onderkomens alsmede voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
   b. voor agrarische doeleinden;
   c. als kampeerterrein, caravanterrein, sport- en/of wedstrijdterrein en als buitenmanege;
   d. als parkeerterrein, picknickplaats, dagcamping, speel- en/of ligweide, behoudens die gronden waarvoor een aanlegvergunning is verleend ingevolge het bepaalde in lid C.I. sub a en e;
   e. voor het beproeven van voertuigen, voor de beoefening van de motorsport, voor het houden van wedstrijden met motorrijtuigen of bromfietsen, met uitzondering van rally's en puzzelritten;
   f. voor het racen of crossen met motorrijtuigen of bromfietsen;
   g. voor militaire oefeningen, met uitzondering van marsoefeningen, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van motorvoertuigen;
   h. voor het aanwezig of opgeslagen hebben van een of meer al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
   i. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere al dan niet onbruikbare voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks

Lid C.I.g. Voor zover de bosgebieden vallen onder de werking van de Boswet, blijft de Boswet gewoon van toepassing. De Boswet maakt nl. zelf uit of zij van toepassing is ongeacht de bestemming in het plan. Overigens dient deze aanlegvergunning getoetst te worden aan de doeleindenomschrijving zoals aangegeven in de aanhef van het artikel.

noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte beheer van de gronden;
j. voor reklamedoeleinden.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd, met dien verstande dat Burgemeester en Wethouders geen vrijstelling kunnen verlenen van die gebruiksvormen welke als verboden zijn genoemd in dit lid onder I.e., f., h. en i.

Lid C. <u>Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.</u>

I. Het is verboden op of in de tot "Bosgebied" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

a. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. het ontginnen, bodemverlagen of afgraven, het ophogen, egaliseren;
c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telekommunikatieleidingen en daarmee verband houdende konstrukties, installaties of apparatuur;
van dit verbod zijn uitgezonderd de op de plankaart aangeduide ondergrondse leidingen;
d. het bebossen van gronden, die op het tijdstip van het van kracht worden van het plan als niet bebost, zoals in de aanhef van dit artikel omschreven, konden worden aangemerkt;
e. het aanleggen en/of inrichten van een dagcamping een picknickplaats, alsmede van een speel- en/of ligweide;
f. het winnen van bosstrooisel of mos
g. het vellen en/of rooien van houtgewas of het verrichten van werkzaamheden welke de dood of ernstige beschadigingen van houtgewas ten gevolge kunnen hebben, voorzover de Boswet en de daarop gebaseerde voorschriften niet van toepassing zijn.

II. Het onder I van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor werken of werkzaamheden binnen het kader van de normale bodemexploitatie en bodemgebruik;
c. voor werken of werkzaamheden welke op het tijdstip van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn;
d. indien de onder I van dit lid genoemde werken of werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in een beschermd natuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet en handelingen op leveren waarvoor ingevolge artikel 12 van die Wet een vergunning van

de Minister van Kultuur, Rekreatie en Maatschappelijk Werk is vereist, danwel handelingen welke zijn voorzien in een beheersplan als bedoeld in artikel 14 van die Wet.

III. Werken of werkzaamheden als bedoeld onder I van dit lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de in de aanhef van dit artikel omschreven waarden en belangen van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, danwel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden en belangen niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

IV. Een vergunning als bedoeld onder II van dit lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de provincie Noord-Brabant is gehoord.
Voor het verlenen van de onder a., b., c. en g. genoemde vergunningen dient vooraf tevens van Gedeputeerde Staten de verklaring te zijn ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

Lid D. <u>Het gebruik van de opstallen.</u>

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Bosgebied" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor ambachtelijke en/of industriële doeleinden;
b. voor detailhandel en/of groothandel, behoudens de verkoop in het kader van bosbouwdoeleinden;
c. voor transport- en/of garagebedrijven;
d. voor horecadoeleinden;
e. voor permanente of tijdelijke bewoning;
f. voor rekreatieve doeleinden behoudens de in lid A.III. sub B.4. bedoelde opstallen;
g. voor opslagdoeleinden, behoudens opslagdoeleinden die verband houden met de bosbouw.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik,die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 13, Houtopstanden.

De op de plankaart als "Houtopstanden" aangewezen gronden zijn bestemd tot behoud en/of herstel van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarden, zulks ten behoeve van de opbouw van het landschap.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op of in de tot "Houtopstanden" bestemde gronden mag niet worden gebouwd.

II. Toepassing van artikel 17 van Wet op de Ruimtelijke Ordening is uitgesloten.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Houtopstanden" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens alsmede voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
b. voor militaire oefeningen;
c. voor agrarische doeleinden;
d. als sport-, wedstrijd- of speelterrein, parkeerterrein, kampeer- of caravanterrein, dagcamping, lig- of speelweiden, zwemgelegenheden;
e. voor het beproeven van voertuigen, voor de beoefening van de motorsport, voor het houden van wedstrijden met motorrijtuigen of bromfietsen, en voor het racen of crossen met motorrijtuigen of bromfietsen;
f. voor het aanwezig of opgeslagen hebben van een of meer al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
g. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere, al dan niet onbruikbare voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte beheer van de gronden.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd, met dien verstande dat Burgemeester en Wethouders geen vrijstelling kunnen verlenen van die gebruiksvormen welke als verboden zijn genoemd in dit lid onder I.e., f. en g.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Houtopstanden" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

a. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;

b. het ontginnen, bodemverlagen, of afgraven; het ophogen; egaliseren;
c. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende konstrukties, installaties of apparatuur;
d. het vellen en/of rooien van houtgewas of het verrichten van werkzaamheden, welke de dood of ernstige beschadiging van houtgewas ten gevolge kunnen hebben.

II. Het onder I van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor werken of werkzaamheden binnen het kader van de normale bodemexploitatie en bodemgebruik;
c. voor werken of werkzaamheden welke op het tijdstip van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn;
d. voor het vellen of rooien danwel beschadigen van de houtopstand bij wijze van verzorging van de aanwezige houtopstand;
e. voor het periodiek kappen van hakhout, voor zover betreffende de normale uitoefening van het op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan bestaande bodemgebruik;
f. indien de onder I van dit lid genoemde werken of werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in een beschermd natuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet en handelingen opleveren, waarvoor ingevolge artikel 12 van die Wet een vergunning van de Minister van Kultuur, Rekreatie en Maatschappelijk Werk is vereist, danwel handelingen, welke zijn voorzien in een beheersplan, als bedoeld in artikel 14 van die Wet.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I van dit lid zijn slechts toegestaan, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de landschappelijke en/of de natuurwetenschappelijke waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, danwel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden

niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

IV. Een vergunning als bedoeld onder I. van dit lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Hoofd-Ingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de provincie Noord-Brabant is gehoord.
Voor het verlenen van de onder a., b. en c. genoemde vergunningen dient vooraf tevens van Gedeputeerde Staten de verklaring te zijn ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

Artikel 14. Natuurgebied.

De op de plankaart als "Natuurgebied" aangewezen gronden zijn bestemd voor het behoud en/of herstel van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen natuurwetenschappelijke, landschappelijke en/of kultuurhistorische waarden, alsmede de extensieve dagrekreatieve waarden.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op of in de tot "Natuurgebied" bestemde gronden mag niet worden gebouwd.

II. Toepassing van artikel 17 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is uitgesloten.

III. Burgemeester en Wethouders kunnen, gehoord de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de Provincie Noord-Brabant en slechts nadat van Gedeputeerde Staten een verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben, vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I ten behoeve van:

- een eenvoudige schuil- of schaftgelegenheid voor personen, wier aanwezigheid verband houdt met in een beheerskompleks uit te voeren werken of werkzaamheden, mits:

  a. deze ter plaatse noodzakelijk is;
  b. deze geen caravan danwel een aan zijn oorspronkelijk gebruik onttrokken voer- of vaartuig betreft;
  c. de inhoud ten hoogste 50 m3 bedraagt;
  d. de hoogte ten hoogste 3 meter bedraagt;
  e. door de bouw of de aanwezigheid van het bouwwerk geen onevenredige schade wordt of kan worden toegebracht aan de landschappelijke, natuurwetenschappelijke of kultuurhistorische waarden van deze gronden.

IV. Burgemeester en Wethouders kunnen, gehoord de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de provincie Noord-Brabant, vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I ten behoeve van:

a. een brandtoren, mits:

   1. deze uit een oogpunt van brandpreventie of brandbestrijding noodzakelijk is;
   2. de hoogte er van ten hoogste 25 meter bedraagt;

b. een hoogzit ten behoeve van de uitoefening van de jacht, mits de hoogte ervan ten hoogste 4 meter bedraagt;
c. een voederberging of voederruif voor wild, mits:

   1. dit bouwwerk noodzakelijk is voor de in standhouding van het wild;
   2. de inhoud ten hoogste 3 m3 bedraagt;
   3. de hoogte ten hoogste 2 meter bedraagt.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Natuurgebied" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats of ligplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. voor militaire oefeningen;
d. voor agrarische doeleinden;
e. als kampeerterrein, caravanterrein, sport- of wedstrijdterrein, buitenmanege, parkeerterrein, picknickplaats, dagcamping, speel- en/of ligweide, speel- en/of ligstrand, zwemgelegenheid;
f. voor het beproeven van voertuigen, voor de beoefening van de motorsport, voor het houden van wedstrijden met motorrijtuigen of bromfietsen;
g. voor het racen of crossen met motorrijtuigen of bromfietsen;
h. voor het aanwezig of opgeslagen hebben van een of meer al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
i. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere, al dan niet onbruikbare voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte beheer van de gronden.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd, met dien verstande dat Burgemeester en Wethouders geen vrijstelling kunnen verlenen van die gebruiksvormen welke als verboden zijn genoemd in dit lid onder I.f., g., h. en i.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Natuurgebied" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde,of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

a. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. werken of werkzaamheden, welke wijziging van de waterhuishouding of de waterstand beogen of ten gevolge hebben;

c. het ontginnen; bodemverlagen of afgraven, het ophogen, egaliseren;
d. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telekommunikatieleidingen en de daarmede verband houdende konstruktie s, installties of apparatuur;
e. het aanbrengen of aanleggen van oeverbeschoeiingen, kaden, aanleg- en ligplaatsen of vlonders;
f. het vellen en/of rooien van houtgewas of het verrichten van werkzaamheden, welke de dood of ernstige beschadiging van houtgewas ten gevolge kunnen hebben;
g. het bebossen van gronden, die op het tijdstip van het van kracht worden van het plan niet als bos konden worden aangemerkt.

II. Het onder I. van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor werken of werkzaamheden binnen het kader van de normale bodemexploitatie en bodemgebruik;
c. voor werken of werkzaamheden welke op het tijdstip van het van kracht worden van het plan in uitvoering zijn;
d. voor het rooien, vellen en/of beschadigen van houtgewas, bij wijze van verzorging van de aanwezige houtopstand;
e. indien de onder I van dit lid genoemde werken of werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in een beschermd natuurmonument in de zin van de natuurbeschermingswet en handelingen opleveren waarvoor ingevolge artikel 12 van die Wet een vergunning van de Minister van Kultuur, Rekreatie en Maatschappelijk Werk is vereist, danwel handelingen welke zijn voorzien in een beheersplan als bedoeld in artikel 14 van die Wet.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I van dit lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de natuurwetenschappelijke, de landschappelijke of kultuurhistorische waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, danwel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

IV. Een vergunning als bedoeld onder I van dit lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de provincie Noord-Brabant is gehoord. Voor het verlenen van de onder a., b., c. en d. genoemde vergunningen dient vooraf tevens van Gedeputeerde Staten de verklaring te zijn ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Natuurgebied" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor tijdelijke en/of permanente bewoning;
b. voor rekreatieve doeleinden;
c. voor handels- en/of bedrijfsdoeleinden;
d. voor opslagdoeleinden, behoudens ten behoeve van het beheer van het gebied.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd met dien verstande dat Burgemeester en Wethouders geen vrijstelling kunnen verlenen van de onder c. genoemde gebruiksvorm.

Artikel 15. Woonbos.

Lid A. Voor de binnen deze bestemming bestaande woningen, wordt hier verwezen naar artikel 35, alwaar de voorschriften met betrekking tot alle in het plangebied aanwezige burgerwoningen zijn opgenomen, zowel wat betreft het bouwen als het gebruik van de opstallen.

Artikel 15. Woonbos.

De op de plankaart als "Woonbos" aangewezen gronden zijn bestemd voor het in stand houden van het aldaar aanwezige bos ten behoeve van de opbouw van het landschap en het behoud van de aldaar voorkomende landschappelijke waarden, alsmede om als bouwplaats te dienen uitsluitend voor die woningen die op de aanduidingenkaart binnen dit gebied nader zijn aangegeven.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Woonbos" bestemde gronden mag niet worden gebouwd met uitzondering van de op de aanduidingenkaart aangegeven eengezinshuizen, waarvoor het bepaalde in artikel 35 Burgerwoningen in acht dient te worden genomen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Woonbos" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein en/of caravanterrein;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Woonbos" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

- het vellen en/of rooien van houtgewas of het verrichten van werkzaamheden welke de dood of ernstige beschadiging van houtgewas tengevolge kunnen hebben.

II. Het onder I van dit Lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor zover het vellen en/of rooien plaatsvindt op het bouwperceel van een woning buiten een strook van 10 m. uit enige perceelgrens (zoals hierna onder III bedoeld) en dit noodzakelijk is in verband met realisering van de toegestane bebouwing;
c. voor zover dit rooien en/of vellen plaatsvindt ten behoeve van de noodzakelijke ontsluiting van de toegelaten woningen.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I van dit Lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de landschappelijke waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, met dien verstande dat het behoud van de bosranden binnen een strook van 10 m. uit enige perceelgrens voorop dient te staan.

IV. Een vergunning als bedoeld onder I. van dit Lid wordt slechts verleend indien vooraf de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de Provincie Noord Brabant is gehoord.

Artikel 16. Kampeerbos.

De op de plankaart als "Kampeerbos" aangewezen gronden zijn bestemd voor het in stand houden van het aldaar aanwezige bos ten behoeve van de opbouw van het landschap en het behoud van de aldaar voorkomende landschappelijke waarden alsmede om als bouwplaats te dienen voor ten hoogste een vakantieverblijf.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Kampeerbos" bestemde gronden mag uitsluitend bebouwing worden opgericht ten behoeve van ten hoogste een vakantiehuis, bestaande uit o.a. nachtverblijven, sanitaire voorzieningen, een kantine en andere bijbehorende voorzieningen met inachtneming van het navolgende:

a. bebouwing is uitsluitend toegelaten binnen het bebouwingsoppervlak;
b. het gezamenlijk oppervlak van de bebouwing mag ten hoogste 600 m2 bedragen;
c. 1. de goothoogte van een gebouw mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
   2. de hoogte van een gebouw mag ten hoogste 7 m. bedragen;
   4. de hoogte van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, mag ten hoogste 3,50 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Kampeerbos" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
d. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
e. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing er van zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Kampeerbos" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

- het vellen en/of rooien van houtgewas of verrichten van werkzaamheden, welke de dood of ernstige beschadiging van houtgewas tengevolge kunnen hebben.

II. Het onder I. van dit Lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor zover het vellen en/of rooien plaatsvindt binnen het bebouwingsoppervlak;
c. voor zover het vellen en/of rooien plaatsvindt ten behoeve van de noodzakelijke ontsluiting van de toegelaten bebouwing.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit Lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de landschappelijke waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, met dien verstande dat het behoud van de bosranden binnen een strook van 10 m. uit enige perceelgrens voorop dient te staan.

IV. Een vergunning als bedoeld onder I. van dit Lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Hoofdingenieur-Directeur voor de Landinrichting in de Provincie Noord Brabant is gehoord.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Kampeerbos" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor permanente bewoning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf met uitzondering van een rekreatiebedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit Lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 17. Recreatief-woonbos.

De op de plankaart als "Recreatief-woonbos" aangewezen gronden zijn bestemd voor het in stand houden van het aldaar aanwezige bos ten behoeve van de opbouw van het landschap en het behoud van de aldaar voorkomende landschappelijke waarden, alsmede om als bouwplaats te dienen voor zomerhuizen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Rekreatief-woonbos" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd zomerhuizen met de daarbij behorende bijgebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met inachtneming van het navolgende:

1. woningen mogen uitsluitend vrijstaand worden gebouwd;
2. binnen het bestemmingsoppervlak mogen niet meer dan 54 woningen worden gebouwd;
3. het oppervlak van een bouwperceel van een woning zal tenminste 500 m2 bedragen;
4. de oppervlakte van een woning, een bijgebouw niet meegerekend, mag ten hoogste 45 m2 bedragen;
5. de goothoogte van een woning mag ten hoogste 3,50 m. bedragen;
6. de hoogte van een woning mag ten hoogste 6 m. bedragen;
7. de afstand van een woning tot enige perceelgrens zal tenminste 5 m. bedragen;
8. de afstand van een woning tot enige bestemmingsgrens zal tenminste 10 m. bedragen;
9. bij elke woning mag niet meer dan 1 bijgebouw worden gebouwd met een oppervlak van ten hoogste 15 m2;
10. de goothoogte van een bijgebouw mag ten hoogste 3 m. bedragen;
11. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 2,50 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Recreatief-woonbos" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
d. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;

e. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het onderhoud van de grond en opstallen, danwel in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit Lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Recreatief woonbos" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

- het vellen en/of rooien van houtgewas of het verrichten van werkzaamheden, welke de dood of ernstige beschadiging van houtgewas ten gevolge kunnen hebben.

II. Het onder I. van dit Lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor het vellen of rooien danwel beschadigen van de houtopstand bij wijze van verzorging van de aanwezige houtopstand;
c. voor zover het vellen en/of rooien plaatsvindt op het bouwperceel van een woning buiten een strook van 5 m. uit enige perceelgrens en/of 10 m. uit enige bestemmingsgrens (zoals hierna onder III. bedoeld) en dit noodzakelijk is in verband met realisering van de toegestane bebouwing.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit Lid zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de landschappelijke waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, met dien verstande dat het behoud van de bosranden binnen een strook van 5 m. uit enige perceelgrens en 10 m. uit enige bestemmingsgrens voorop dient te staan.

IV. Een vergunning als bedoeld onder I. van dit Lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Hoofdingenieur-Directeur voor de Landinrichting in de Provincie Noord Brabant is gehoord.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Recreatief woonbos" te gebruiken:

1. voor permanente bewoning;
2. voor enige tak van handel en/of bedrijf.

Artikel 18. Bijzondere doeleinden.

De op de plankaart als "Bijzondere doeleinden" aangewezen gronden zijn bestemd voor de huisvesting van een religieuze orde en een opvoedkundige instelling.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op de tot "Bijzondere doeleinden" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van religieuze en opvoedkundige doeleinden en ten hoogste 1 dienstwoning, met inachtneming van het navolgende:

a. de gebouwen mogen uitsluitend binnen een bebouwingsoppervlak worden gebouwd;
b. met betrekking tot het grote bebouwingsoppervlak:
   1. dit mag voor ten hoogste 10% worden bebouwd;
   2. de goothoogte van de gebouwen mag maximaal 6 m. bedragen;
   3. de hoogte van de gebouwen mag maximaal 9 m. bedragen;
c. met betrekking tot het kleine bebouwingsoppervlak:
   1. binnen dit bebouwingsoppervlak mag uitsluitend een dienstwoning worden gebouwd met de daarbij behorende bijgebouwen;
   2. het oppervlak van de woning mag maximaal 125 m2 bedragen;
   3. de goothoogte van de woning mag maximaal 3,50 m. bedragen;
   4. het oppervlak van de bijgebouwen mag maximaal 40 m2 bedragen;
   5. de goothoogte van de bijgebouwen mag maximaal 3 m. bedragen.

II. Burgemeester en Wethouders kunnen, slechts nadat van Gedeputeerde Staten een verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben, vrijstelling verlenen van het bepaalde onder I. van dit lid ten behoeve van de bouw van ten hoogste drie dienstwoningen met bijbehorende bijgebouwen, mits:

a. deze worden gebouwd binnen het grote bebouwingsoppervlak;
b. een woning eerst wordt gebouwd, wanneer deze voor het goed kunnen funktioneren van het instituut ter plaatse noodzakelijk is;
c. de inhoud van een woning tenminste 300 m3 bedraagt;
d. de goothoogte van een woning maximaal 5,50 m. bedraagt;
e. het oppervlak van de bijgebouwen per woning maximaal 40 m2 bedraagt;
f. de goothoogte van een bijgebouw maximaal 3 m. bedraagt

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Bijzondere doeleinden" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens, behoudens voor ten hoogste een onderkomen bij een woning;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. <u>Het gebruik van de opstallen.</u>

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Bijzondere doeleinden" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:
a. voor bewoning met uitzondering van de dienstwoningen en voor zover nodig in verband met de bestemming;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf;

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 19. Bijzondere doeleinden met landschappelijke waarden.

De op de plankaart als "Bijzondere doeleinden met landschappelijke waarden" aangewezen gronden zijn bestemd voor de huisvesting van een medisch psychisch sociaal instituut en het behoud van het aldaar aanwezige bos ten behoeve van de opbouw van het landschap en het behoud van de aldaar voorkomende landschappelijke waarden.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op de tot "Bijzondere doeleinden met landschappelijke waarden" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken, worden gebouwd ten behoeve van een medisch psychisch sociaal instituut en ten hoogste twee dienstwoningen met in achtneming van het navolgende:

1. gebouwen mogen uitsluitend binnen een bebouwingsoppervlak worden gebouwd;
2. met betrekking tot het grote bebouwingsoppervlak:
   a. dit mag voor maximaal 15% worden bebouwd;
   b. de goothoogte van een gebouw mag maximaal 7,5 m. bedragen;
   c. de hoogte van een gebouw mag maximaal 11 m. bedragen;
3. met betrekking tot de beide kleine bebouwingsoppervlakken:
   a. binnen elk bebouwingsoppervlak mag uitsluitend een dienstwoning worden gebouwd met de daarbij behorende bijgebouwen;
   b. het oppervlak van een woning mag niet meer bedragen dan 60 m2. bij een goothoogte van maximaal 5.50 m.;
   c. het oppervlak van een woning mag niet meer bedragen dan 150 m2. bij een goothoogte van maximaal 3.50 m;
   d. het oppervlak van de bijgebouwen per woning mag maximaal 40 m2. bedragen;
   e. de goothoogte van de bijgebouwen mag maximaal 3 m. bedragen.

II. Burgemeester en Wethouders kunnen in verband met uitbreiding van het bestaande komplex vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder I ten behoeve van de bouw van een medisch kleuterdagverblijf met bijbehorende voorzieningen, echter zonder dienstwoning, mits:
   a. het gezamenlijk oppervlak van de bebouwing niet meer bedraagt dan 2250 m2.;
   b. de situering van dit komplex in hoofdzaak plaatsvindt op het oostelijk gelegen terreindeel waarbij zowel binnen als buiten het grote bebouwingsoppervlak mag worden gebouwd;
   c. de afstand van enig gebouw tot de perceelgrens aan de Bredaseweg tenminste 50 m. bedraagt;
   d. de goothoogte van de bebouwing maximaal 4.5 m. bedraagt;
   e. vooraf van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben.

Lid B. Het gebruik van de anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Bijzondere doeleinden met landschappelijke waarden" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens, behoudens ten hoogste een onderkomen bij een woning;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagkamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Bijzondere doeleinden met landschappelijke waarden" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

- het vellen en/of rooien van houtgewas of het verrichten van werkzaamheden, welke de dood of ernstige beschadiging van houtgewas ten gevolge kunnen hebben.

II. Het onder I van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor zover dit plaatsvindt bij wijze van verzorging van de aanwezige houtopstand;
b. voor zover dit plaatsvindt en noodzakelijk is in verband met realisering van toegelaten bebouwing;
c. voor zover dit plaatsvindt ten behoeve van de ontsluiting van de toegelaten bebouwing.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. van dit lid zijn slechts toelaatbaar indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de landschappelijke waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast,

IV. Een vergunning als bedoeld onder I., van dit lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Hoofdingenieur-Direkteur voor de Landinrichting in de Provincie Noord-Brabant is gehoord.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Bijzondere doeleinden met landschappelijke waarden" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:
a. voor bewoning met uitzondering van de dienstwoningen en voor zover nodig in verband met de bestemming;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 20. Evangelisch centrum (E).

De op de plankaart als "Evangelisch centrum" aangewezen gronden zijn bestemd voor de huisvesting en het verblijf van personen, behorend tot enige godsdienstige sekte.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Evangelisch centrum" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een godsdienstig centrum, een woning en de hierbij behorende voorzieningen, met inachtneming van het navolgende:

1. binnen het bebouwingsoppervlak mag ten hoogste 1 woning worden gebouwd;
2. het oppervlak van de woning mag ten hoogste 100 m2 bedragen en het gezamenlijk oppervlak van alle gebouwen mag ten hoogste 400 m2 bedragen;
3. de goothoogte van enig gebouw mag maximaal 3,50 m. bedragen en de hoogte van een gebouw maximaal 6 m.;
4. de afstand van enig gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
5. de afstand van enig gebouw tot een zijdelingse perceelgrens zal tenminste 5 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Evangelisch centrum" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel,strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:
   a. als staanplaats voor onderkomens, behoudens voor ten hoogste 1 onderkomen bij een woning en dit niet voor bewoning wordt gebruikt;
   b. als staanplaats voor wagens en kramen geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
   c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
   d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
   e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
   f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Evangelisch centrum" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:
a. voor bewoning, behoudens de woning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf;

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 21. Sportdoeleinden I.

De op de plankaart als "Sportdoeleinden I" aangewezen gronden zijn bestemd voor het gebruik als sportveld met de hierbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Sportdoeleinden I" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de sportbeoefening zoals een kleedlokaal, materialenberging en terreinafscheidingen met in achtneming van het navolgende:

1. binnen ieder op de plankaart aangegeven bestemmingsoppervlak mag slechts een gebouw worden gebouwd met een oppervlak van niet meer dan 50 m2;
2. de goothoogte van een gebouw mag maximaal 3,50 m. bedragen;
3. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
4. de afstand van een gebouw tot de overige bouwperceelgrenzen zal tenminste 5 meter bedragen;
5. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 2,50 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Sportdoeleinden I" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Sportdoeleinden I" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 22. Sportdoeleinden II.

De op de plankaart als "Sportdoeleinden II" aangewezen gronden zijn bestemd voor het gebruik als sport- en speelvelden en de hierbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Sportdoeleinden II" bestemde gronden mag uitsluitend bebouwing worden opgericht ten behoeve van de sportbeoefening zoals kleedlokalen, bergingen, kantine, terreinafscheidingen, terreinverlichting en andere terreinattributen, alsmede een woning, met inachtneming van het navolgende:

1. het gezamenlijk oppervlak van de gebouwen, met uitzondering van de woning, mag maximaal 750 m2 bedragen;
2. binnen het bestemmingsoppervlak mag slechts een woning worden gebouwd met de daarbij behorende bijgebouwen;
3. het oppervlak van de woning mag maximaal 60 m2 bedragen en van de bijbehorende bijgebouwen maximaal 80 m2;
4. de goothoogte van de woning mag maximaal 5,50 m. bedragen en van de overige gebouwen maximaal 3,50 m.;
5. de hoogte van enig gebouw mag maximaal 7,50 m. bedragen;
6. de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 2,50 m. bedragen met uitzondering van een hekwerk rond een tennisveld en een terreinverlichting;
7. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen en tot de overige perceelgrenzen tenminste 7,50 m.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Sportdoeleinden II" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zondanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein en caravanterrein;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Sportdoeleinden II" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning, met uitzondering van de woning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, met uitzondering van de bij het sportkompleks behorende kantine voor horecadoeleinden.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 23. Openbaar nutsbedrijf. (N).

De op de plankaart als "Openbaar nutsbedrijf" aangewezen gronden zijn bestemd voor openbare nutsdoeleinden met de hierbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Openbaar nutsbedrijf" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van openbare nutsdoeleinden zoals een transformatorstation, gasregelstation, persgemaal en andere soortgelijke voorzieningen, met inachtneming van het navolgende:

1. binnen het bestemmingsoppervlak mag het gezamenlijk oppervlak van de gebouwen maximaal 100 m2 bedragen;
2. de goothoogte van een gebouw mag maximaal 3,50 m. bedragen;
3. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
4. de afstand van een gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen;
5. de bebouwingshoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 2,50 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Openbaar nutsbedrijf" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen,geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Openbaar nutsbedrijf" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, uitgezonderd een openbaar nutsbedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 24. Agrarisch technisch hulpbedrijf.(T).

De op de plankaart als "Agrarisch technisch hulpbedrijf" aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van een agrarisch technisch hulpbedrijf.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Agrarisch technisch hulpbedrijf" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een agrarisch technisch hulpbedrijf, met inachtneming van het navolgende:

1. binnen ieder op de plankaart aangewezen bebouwingsoppervlak mag slechts een woning worden gebouwd, terwijl:

   a. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 zal bedragen;
   b. de goothoogte van de woning ten hoogste 5,50 m. mag bedragen;

2. een bouwperceel, voor zover binnen een bebouwingsoppervlak gelegen, mag voor ten hoogste 40% worden bebouwd;
3. de goothoogte van een bedrijfsgebouw mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
4. a. de hoogte van een terreinafrastering mag ten hoogste 1,50 m. bedragen;
   b. de hoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
5. a. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
   b. de afstand van een gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen;
6. bouwwerken, voorzien van een dak, zullen met een kap worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45°, mag bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarisch technisch hulpbedrijf" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:
   a. als staanplaats voor onderkomens, behoudens voor ten hoogste een onderkomen per woning en dit niet voor bewoning wordt gebruikt;
   b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
   c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
   d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
   e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van onbruikbare, althans aan hun oorspronkelijk gebruik

onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen danwel onderdelen daarvan;

f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere onbruikbare, althans aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Agrarisch technisch hulpbedrijf" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning, behoudens een woning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, behoudens een agrarisch technisch hulpbedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 25. Agrarisch nevenbedrijf (NE).

De op de plankaart als "Agrarisch nevenbedrijf" aangewezen gronden zijn bestemd om de uitoefening van een agrarisch nevenbedrijf mogelijk te maken.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Agrarisch nevenbedrijf" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten behoeve van een agrarisch nevenbedrijf, met inachtneming van het navolgende:

1. binnen ieder op de plankaart aangewezen bebouwingsoppervlak mag slechts een woning worden gebouwd, terwijl:

   a. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 zal bedragen;
   b. de goothoogte van de woning ten hoogste 5,50 m. mag bedragen;

2. een bouwperceel, voor zover binnen het bebouwingsoppervlak gelegen, mag voor ten hoogste 40% worden bebouwd;
3. de goothoogte van een bedrijfsgebouw mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
4. a. de hoogte van een terreinafscheiding mag ten hoogste 1,50 m. bedragen;
   b. de hoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 4,50 m. bedragen;
5. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
6. de afstand van een gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen;
7. bouwwerken, voorzien van een dak, zullen met een kap worden afgedekt, waarvan de dakhelling tenminste 12° zal en ten hoogste 45° mag bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Agrarisch nevenbedrijf" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

   a. als staanplaats voor onderkomens, behoudens voor ten hoogste 1 onderkomen bij een woning en dit niet voor bewoning wordt gebruikt;
   b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
   c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
   d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
   e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-,

vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Agrarisch nevenbedrijf" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning, behoudens een woning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf behoudens een agrarisch nevenbedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

II. Evenals bij de bestemmingen agrarisch gebied vrije vestiging en agrarisch bouwblok een vrijstellingsmogelijkheid bestaat voor het op kortere afstand bouwen ten opzichte van de openbare weg, dient dit ook hier mogelijk te zijn i.v.m. soortgelijke situatie op ongunstig gelegen bouwperceel.

Artikel 26. Horeca. (II).

De op de plankaart als "Horeca" aangewezen gronden zijn bestemd voor bedrijfsdoeleinden in de horecasektor en de hierbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

I. Op de tot "Horeca" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een horecabedrijf, met inachtneming van het navolgende:

a. binnen ieder op de plankaart aangewezen bebouwingsoppervlak mag slechts een woning worden gebouwd;
b. ieder bebouwingsoppervlak mag voor ten hoogste 40% worden bebouwd, met dien verstande dat het gezamenlijk oppervlak van de bebouwing op een bebouwingsoppervlak nooit meer dan 1200 m2 mag bedragen;
c. de inhoud van een woning tenminste 250 m3 zal bedragen;
d. 1. de goothoogte van een bedrijfsgebouw mag ten hoogste 4 m. bedragen;
   2. de goothoogte van een woning of dat gedeelte van de bedrijfsgebouwen, waarin de woning is opgenomen, mag ten hoogste 5,50 m. bedragen;
   3. de hoogte van enig gebouw mag ten hoogste 9 m. bedragen;
e. 1. de hoogte van een terreinafscheiding mag niet meer bedragen dan 1,50 m.;
   2. de hoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 m.;
f. de afstand van enig gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen, tenzij blijkens een op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens een grotere afstand dient te worden aangehouden;
g. de afstand van enig gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen.

II. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in dit lid onder:

- I.f.: tot vermindering van een nader op de plankaart aangegeven bebouwingsgrens tot tenminste 10 m., mits:

  a. het betreft een bouwperceel, waarop reeds op het tijdstip van de eerste tervisielegging van het plan bedrijfsbebouwing aanwezig is die afwijkt van de voorgeschreven bebouwingsgrenzen;
  b. dit in het kader van de bedrijfsvoering technisch nodig is en geen andere redelijke oplossing op het perceel mogelijk is;
  c. vooraf de beheersinstantie van de betreffende weg is gehoord.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Horeca" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens, behoudens voor ten hoogste een onderkomen per woning, mits dit niet voor bewoning wordt gebruikt;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen, gelegen binnen de bestemming "Horeca" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning, met uitzondering van een woning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, met uitzondering van een horecabedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 27. Manege. (M).

De op de plankaart als "Manege" aangewezen gronden zijn bestemd voor het onderbrengen van, de handel in en de sportbeoefening met paarden, en de daarbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Manege" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een manege, met inachtneming van het navolgende:

1. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bebouwingsoppervlak worden gebouwd;
2. het bebouwingsoppervlak mag voor maximaal 20% worden bebouwd;
3. binnen het bebouwingsoppervlak mag slechts een woning worden gebouwd;
4. de inhoud van de woning zal tenminste 300 m3 bedragen;
5. de goothoogte van de woning mag ten hoogste 5 m. bedragen;
6. de goothoogte van een ander gebouw mag ten hoogste 3,50 m. bedragen;
7. de hoogte van een gebouw mag maximaal 9 m. bedragen;
8. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
9. de afstand van enig gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Manege" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens, behoudens voor ten hoogste 1 onderkomen bij een woning en dit niet voor bewoning wordt gebruikt;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Manege" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning, behoudens een woning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, met uitzondering van:

1. een manege;
2. horecadoeleinden, voor zover het betreft een bij een manege passende horecavoorziening.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I, indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 28. Dierenasiel. (D).

De op de plankaart als "Dierenasiel" aangewezen gronden zijn bestemd voor het onderbrengen van en de handel in huisdieren, en de daarbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Dierenasiel" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een dierenasiel, met inachtneming van het navolgende:

1. het bebouwingsoppervlak mag voor maximaal 20% worden bebouwd;
2. binnen het bebouwingsoppervlak mag slechts een woning worden gebouwd;
3. de inhoud van de woning zal tenminste 300 m3 bedragen;
4. a. de goothoogte van de woning mag niet meer dan 5 m. bedragen;
   b. de goothoogte van een ander gebouw mag niet meer dan 3,50 m. bedragen;
5. de hoogte van enig gebouw mag niet meer dan 7 m. bedragen;
6. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
7. de afstand van enig gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen .

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Dierenasiel" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens behoudens voor ten hoogste 1 onderkomen bij de woning en dit niet voor bewoning wordt gebruikt;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Dierenasiel" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning, behoudens een woning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, met uitzondering van een dierenasiel.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 28a. Dierenkliniek (DK).

De op de plankaart als "Dierenkliniek" aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van de diergeneeskunde en de daarbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Dierenkliniek" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een dierenkliniek c.q. veeartsenpraktijk, met inachtneming van het navolgende:

1. het bebouwingsoppervlak mag voor maximaal 20% worden bebouwd;
2. binnen het bebouwingsoppervlak mag slechts één woning worden gebouwd;
3. de inhoud van de woning zal tenminste 300 m3 bedragen;
4. a. de goothoogte van de woning mag niet meer dan 5 m. bedragen;
   b. de goothoogte van een ander gebouw mag niet meer dan 3,50 m. bedragen;
5. de hoogte van enig gebouw mag niet meer dan 7 m. bedragen;
6. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
7. de afstand van enig gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Dierenkliniek" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens behoudens voor ten hoogste 1 onderkomen bij de woning en dit niet voor bewoning wordt gebruikt;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van

het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Dierenkliniek" te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning, behoudens één woning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, met uitzondering van een dierenkliniek c.q. veeartsenpraktijk.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 29. Transportbedrijf (TR).

De op de plankaart als "Transportbedrijf" aangewezen gronden zijn bestemd voor de stalling van voertuigen en het onderhoud van uitsluitend bij het transportbedrijf behorende voertuigen, en de daarbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Transportbedrijf" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een transportbedrijf, met inachtneming van het navolgende:

1. het bouwperceel, voor zover binnen het bebouwingsoppervlak gelegen, mag voor ten hoogste 15 % worden bebouwd;
2. binnen het bebouwingsoppervlak mag slechts een woning worden gebouwd;
3. de inhoud van de woning zal tenminste 300 m3 bedragen;
4. de goothoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 4 m.;
5. de hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 7 m.;
6. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
7. de afstand van een gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen;
8. de hoogte van een terreinafscheiding mag ten hoogste 2 m. bedragen;
9. de hoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3,50 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Transportbedrijf" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens, behoudens voor ten hoogste 1 onderkomen bij een woning en dit niet voor bewoning wordt gebruikt;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
e. als opslag-, lozing- of bergplaats van onbruikbare, althans aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Transportbedrijf" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning, met uitzondering van een woning;
b. voor detailhandel en/of groothandel;
c. voor horecadoeleinden, behoudens een bij een bedrijf behorende kantine;
d. voor die bedrijven en/of inrichtingen, die in artikel 1 van het Hinderbesluit zijn bedoeld onder:
I.c en d.;
II.a.;
III;
III.A.;
IV.;
V.;
VI;
VII.;
VIII.;
IX.;
X.;
X.A.;
XI.;
XII.;
XIII.;
XIV;
XV. met uitzondering van herstelinrichtingen voor verbrandingsmotoren, herstelinrichtingen voor motorvoertuigen, alsmede lasinrichtingen;
XVI.;
XVII.;
XVIII.;
XIX.;
XX.;
XXII.;
XXIII.;
XXV.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd;

Artikel 30. Opslagdoeleinden (O).

De op de plankaart als "Opslagdoeleinden" aangewezen gronden zijn bestemd voor opslag van voorwerpen,produkten, materialen en stoffen en de hierbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Opslagdoeleinden" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van opslag, en de hierbij behorende voorzieningen, met inachtneming van het navolgende:

1. er mogen geen woningen worden gebouwd;
2. een bebouwingsoppervlak mag voor ten hoogste 20% worden bebouwd, met dien verstande dat binnen een bebouwingsoppervlak het gezamenlijk oppervlak van de bebouwing nooit meer dan 1000 m2 mag bedragen;
3. de goothoogte van een gebouw mag maximaal 3,50 m. bedragen;
4. de hoogte van een gebouw mag maximaal 6 m. bedragen;
5. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
6. de afstand van een gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen;
7. a. de hoogte van een terreinafscheiding mag maximaal 2 m. bedragen;
   b. de hoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 3,50 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Opslagdoeleinden" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel,strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:
   a. als staanplaats voor onderkomens;
   b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
   c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
   d. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
   e. voor zover het betreft het bestemmingsoppervlak gelegen aan de Tiggeltsebergstraat: als opslag-, lozing- of bergplaats van andere onbruikbare, althans aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Opslagdoeleinden" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, behoudens opslag ten behoeve van een bedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 31 Gasstation.

De op de plankaart als "Gasstation" aangewezen gronden zijn bestemd voor gasregeldoeleinden en de hierbij behorende voorzieningen.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Gasstation" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van gasregeldoeleinden in de vorm van een meet- en gasregelstation en andere hierbij behorende voorzieningen, met inachtneming van het navolgende:

1. er mogen geen woningen worden gebouwd;
2. binnen ieder bebouwingsoppervlak mag het gezamenlijk oppervlak van de gebouwen niet meer dan 100 m2 bedragen;
3. de hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 3,50 m.;
4. a. de hoogte van een terreinafscheiding mag niet meer bedragen dan 2,50 m.;
   b. de hoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3,50 m.;
5. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg zal tenminste 10 m. bedragen;
6. de afstand van een gebouw tot de overige perceelgrenzen zal tenminste 5 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Gasstation" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagcamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd,

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Gasstation" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, met uitzondering van een nutsbedrijf.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 32. Rijksweg. (+ bermen).

De op de plankaart als "Rijksweg" aangewezen gronden zijn bestemd voor rijkswegdoeleinden met bijbehorende bermen en taluds.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Rijksweg" bestemde gronden mogen uitsluitend de daarbij behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd zoals o.a. kunstwerken, verkeersborden en andere verkeerstechnische voorzieningen, echter met uitzondering van brandstofverkooppunten.

Artikel 33. Verkeersvoorzieningen.

De op de plankaart als "Verkeersvoorzieningen" aangewezen gronden zijn bestemd voor voorzieningen ten behoeve van het rijkswegverkeer zoals o.a. een wegrestaurant, benzinestation, bankfiliaal en V.V.V.kantoor.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op de tot "Verkeersvoorzieningen" bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van een wegrestaurant, benzinestation, bankfiliaal en V.V.V.kantoor en de hierbij behorende voorzieningen, met inachtneming van het navolgende:

1. er mogen geen woningen worden gebouwd;
2. het gezamenlijk oppervlak van de bebouwing mag niet meer bedragen dan 5000 m2 .;
3. a. de hoogte van een wegrestaurant mag maximaaal 6,50 m. bedragen;
   b. de hoogte van de overige bebouwing mag maximaal 5 meter bedragen;
4. de afstand van een gebouw tot de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarden zal tenminste 20 m. bedragen.

Lid B. Het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing.

I. Het is verboden de op de plankaart tot "Verkeersvoorzieningen" bestemde gronden te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met deze bestemming. Onder zodanig gebruik van de grond wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de grond:

a. als staanplaats voor onderkomens;
b. als staanplaats voor wagens en kramen, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
c. als kampeerterrein, caravanterrein of dagkamping;
d. als opslagplaats van hout en aannemersmaterialen, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de verwerkelijking van de toegestane bouwwerken en werken;
e. als opslagplaats voor verhuur of verkoop van al dan niet aan hun gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan;
f. als opslag-, lozing- of bergplaats van andere voorwerpen, stoffen of produkten, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het toegestane gebruik van de gronden en opstallen.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Lid D. Het gebruik van de opstallen.

I. Het is verboden opstallen gelegen binnen de bestemming "Verkeersvoorzieningen" te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met deze bestemming.
Onder zodanig gebruik van de opstallen wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de opstallen:

a. voor bewoning;
b. voor enige tak van handel en/of bedrijf, met uitzondering van:
   - een horecabedrijf;
   - een brandstofverkoopstation;
   - een bank en/of kantoorinstelling.

II. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in dit lid onder I., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 34. Verkeersdoeleinden.

De op de plankaart als "Verkeersdoeleinden" aangewezen gronden zijn bestemd voor verkeersdoeleinden met behoud van de eventueel aldaar voorkomende landschappelijke waarden.

Lid A. Het gebruik van de grond voor bebouwing.

Op of in de tot "Verkeersdoeleinden" bestemde gronden mogen uitsluitend de daarbij behorende bouwwerken geen gebouwen zijnde, worden gebouwd zoals verkeersborden, straatmeubilair en andere noodzakelijke verkeerstechnische voorzieningen, echter met uitzondering van brandstofverkooppunten.

Lid B. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een absoluut verbod geldt.

Het is verboden op of in de tot "Verkeersdoeleinden" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

1. voor zover het betreft wegen aangeduid als te handhaven zandpad:
   - voor het verharden van deze wegen;
2. voor zover het betreft wegen aangeduid als te handhaven zandpad met verhard fietspad:
   - voor het verharden van deze wegen, met uitzondering van een fietspad met een breedte van ten hoogste 2 meter.

Lid C. Werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden waarvoor een aanlegvergunning is vereist.

I. Het is verboden op of in de tot "Verkeersdoeleinden" bestemde gronden de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders:

- voor zover het betreft wegen aangeduid als landschappelijke waardevolle wegen:

  a. voor het verbreden of anderszins aanbrengen van wijzigingen in de profielen van deze wegen;
  b. voor het verharden van de wegen.
  c. voor het vellen en/of rooien van houtopstanden in de bermen.

II. Het onder I van dit bepaalde is niet van toepassing:

a. voor werkzaamheden, normale onderhoudswerkzaamheden zijnde;
b. voor het vellen en/of rooien voor zover dit gebeurt in het kader van de normale uitoefening van het voorpootrecht; hieronder dient te worden verstaan het recht, veelal toebehorend aan agrariërs, om in de bermen van wegen bomen te planten en te rooien.

III. De werken en/of werkzaamheden als bedoeld onder I van dit lid zijn slechts toelaatbaar, indien deze noodzakelijk zijn voor de aanleg van ontsluitingswegen ten behoeve van aangrenzende bestemmingen en door die werken en/of werkzaamheden geen onevenredige schade wordt toegebracht aan de landschappelijke waarden, waarbij in het bijzonder aandacht moet worden besteed aan de profielen en de te gebruiken verhardingsmaterialen;

IV. Een vergunning als bedoeld onder I. van dit lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Hoofdingenieur-direkteur voor de Landinrichting in de provincie Noord-Brabant is gehoord.

I. d. Indien bij de aanvraag dus een of meer bijgebouwen aanwezig zijn, die elk afzonderlijk niet groter zijn dan 40 m2., mag bij uitbreiding of vervanging ten hoogste een bijgebouw van maximaal 40 m2. worden opgericht (een z.g. dubbele garage), mits het totaal oppervlak aan bijgebouwen het toegelaten maximum niet overschrijdt. Voorwaarde blijft natuurlijk dat geen aangebouwd bijgebouw van die afmetingen aanwezig is.

II. B. typewoning: hierbij is te denken aan een herkenbare vorm, zoals bijv.: -verbouwde boederij;
-landarbeiderswoning;
-villa;
-bungalow;
-vrijstaande woning in 2 bouwlagen.

Artikel 35. Burgerwoningen.

I. In afwijking van het bepaalde in de afzonderlijke artikelen van paragraaf III, mag ter plaatse waar dit op de aanduidingenkaart nader is aangegeven, uitsluitend ten behoeve van het handhaven van een bestemming woondoeleinden van bestaande bebouwing, een burgerwoning met de daarbij behorende bijgebouwen worden gebouwd enwel overeenkomstig de aanduiding op de kaart:

- een vrijstaande woning
- twee woningen aaneengebouwd, danwel
- een rekreatiewoning,

met dien verstande dat:

a. de oppervlakte en goothoogte van iedere woning en bijbehorende bijgebouwen niet meer mogen bedragen dan op de aanduidingenkaart voor de betreffende woning zijn aangegeven; wanneer het betreft een blok van twee woningen aaneen gebouwd, zijn de aangegeven maten van toepassing op iedere woning afzonderlijk;
b. de bijgebouwen uitsluitend als vrijstaande bijgebouwen mogen worden gebouwd, behoudens voor zover deze vóór het tijdstip van de bouwaanvraag niet als vrijstaand aanwezig waren;
c. het aantal bijgebouwen niet groter mag zijn dan het aantal aanwezig vóór het tijdstip van de bouwaanvraag, tenzij geen bijgebouwen aanwezig waren en dan ten hoogste 1 bijgebouw;
d. het oppervlak van een vrijstaand bijgebouw niet groter mag zijn dan het oppervlak van het grootste bijgebouw aanwezig voor het tijdstip van de bouwaanvraag; indien bij een woning nog geen bijgebouw aanwezig is groter dan 40 m2., vrijstaand of aangebouwd, mag hooguit een vrijstaand bijgebouw met een oppervlak van maximaal 40 m2. ontstaan.

II. A. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen voor de bouw van één extra vrijstaand bijgebouw bij een woning uitsluitend ten behoeve van de huisvesting van huisdieren danwel een hobbykas mits:

a. bij de betreffende woning als maximum oppervlakte aan bijgebouwen niet meer dan 40 m2. aanwezig is danwel is toegestaan;
b. het oppervlak van dit bijgebouw niet meer dan 20 m2. bedraagt;
c. de goothoogte van dit bijgebouw niet meer bedraagt dan 3 m.

B. Burgemeester en Wethouders kunnen nadere eisen stellen met betrekking tot het karakter van de bebouwing teneinde het in de architektonische vormgeving tot uitdrukking komende karakter van de bebouwing, bestaand vóór het tijdstip van de bouwaanvraag, niet wezenlijk te laten wijzigen, tenzij het karakter van de bebouwing meer in overeenstemming wordt gebracht met het landschap. Onder karakter wordt verstaan het type woning zoals verbouwde boerderij, landarbeiderswoning e.d., alsmede de verhouding naar aard en omvang van de vrijstaande en niet vrijstaande bijgebouwen.

III. a. Het is verboden de in dit artikel onder I en II genoemde opstallen te gebruiken:

1. voor permanente bewoning, indien het een rekreatie-woning betreft;
2. voor bewoning, alsmede voor kampeerdoeleinden voor zover het een vrijstaand bijgebouw betreft;
3. voor enige tak van handel en/of bedrijf, behoudens aan huis gebonden beroepen.

b. Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde onder a., indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 36. Archeologisch waardevolle vindplaatsen.

I. Naast het bepaalde in de afzonderlijke artikelen in Paragraaf II. en III. van deze voorschriften, is het verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders op of in de gronden, welke op de plankaart als archeologisch waardevolle vindplaatsen zijn aangegeven, de navolgende werken of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. het ontginnen, bodemverlagen of afgraven, het ophogen, egaliseren;
c. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,40 m.;
d. het bebossen van gronden en het aanleggen van boomgaarden;
e. het vellen en/of rooien van houtgewas;
f. het aanbrengen van ondergrondse leidingen, konstrukties, installaties of apparatuur;
g. het graven van vaarten, sloten, vijvers, watergangen enz.

II. Het onder I. van dit lid bepaalde is niet van toepassing:

a. voor zover het betreft de onder I.a. genoemde werken of werkzaamheden: voor het onderhoud van bestaande wegen;
b. voor zover het betreft de onder I.b. genoemde werken of werkzaamheden: voor die werken of werkzaamheden binnen het kader van de normale bodemexploitatie en/of bodemgebruik.

III. De werken of werkzaamheden als bedoeld onder I. zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden danwel door de daarvan hetzij direkt hetzij indirekt te verwachten gevolgen de archeologische en/of kultuurhistorische waarden van de betrokken vindplaats niet ernstig worden of kunnen worden geschaad.

IV. Een vergunning als bedoeld onder I van dit lid wordt slechts verleend, indien vooraf de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek is gehoord, en van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

II. Voor begrip volwaardige (bedrijven): zie begripsbepaling onder 11.

Artikel 37. Algemene wijzigingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O. en nadere regels voor de procedure.

Lid A. I. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de in Paragraaf III. omschreven bestemmingen, met uitzondering van de in artikel 11 tot en met 14 genoemde bestemmingen, wijzigen in een bestemming openbaar nutsbedrijf ten behoeve van de bouw van niet voor bewoning bestemde gebouwtjes, zoals een gemaalgebouw, een transformatorstation, gasregelstation, mits:

a. per bestemmingsoppervlak niet meer dan 1 gebouw wordt gebouwd;
b. het oppervlak van een gebouw niet meer bedraagt dan 75 m2.;
c. de bebouwingshoogte van een gebouw niet meer bedraagt dan 3,50 m..

II. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de bestemmingen Agrarisch gebied vrije vestiging, Agrarisch bouwblok en manege wijzigen in een bestemming Paardenfokkerij of Pelsdierhouderij:

a. voor de oprichting van bouwwerken ten behoeve van een volwaardige paardenfokkerij of pelsdierhouderij, mits:

1. de oppervlakte van het bouwperceel tenminste 1 hektare bedraagt;
2. de breedte van het bouwperceel tenminste 60 m. bedraagt;
3. de inhoud van de bedrijfsgebouwen, geen woning zijnde, tenminste 2000 m3 bedraagt;
4. binnen een bestemmingsoppervlak slechts een woning wordt gebouwd en wel op hetzelfde bouwperceel, als waarop de bedrijfsgebouwen aanwezig zijn;
5. de woning eerst wordt gebouwd, wanneer de bedrijfsgebouwen als bedoeld onder 3. aanwezig zijn;
6. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 bedraagt;
7. de goothoogte van een bedrijfsgebouw ten hoogste 4,50 m. bedraagt en van de woning ten hoogste 5,50 m.;
8. de hoogte van een gebouw ten hoogste 8 m. bedraagt;
9. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten hoogste 2 m. bedraagt;
10. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg ten minste 10 m. bedraagt en tot de overige perceelgrenzen tenminste 5 m. bedraagt;
11. vooraf de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg is gehoord.

b. voor de verbouw van bestaande gebouwen c.q. gebouwenkompleksen ten behoeve van de vestiging van een paardenfokkerij of pelsdierhouderij, als hiervoor onder a. bedoeld, mits bedrijfsgebouwen met een minimale inhoud van 2000 m3 aanwezig zijn.

III. a. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de bestemming Agrarisch kernrandgebied wijzigen in een bestemming Dierenkliniek voor de oprichting van bouwwerken ten behoeve van een dierenkliniek voor groot vee, uitsluitend aan de rand van de kom Rijsbergen, mits:
1. de oppervlakte van het bouwperceel tenminste 0,50 ha. bedraagt;
2. de inhoud van de bedrijfsgebouwen, geen woning zijnde, tenminste 500 m3 bedraagt;
3. binnen een bestemmingsoppervlak slechts een woning wordt gebouwd op hetzelfde bouwperceel als waarop de bedrijfsgebouwen aanwezig zijn;
4. de woning eerst wordt gebouwd wanneer de bedrijfsopstallen als bedoeld onder 2. aanwezig zijn;
5. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 bedraagt;
6. de goothoogte van een bedrijfsgebouw niet meer bedraagt dan 4,50 m. en van de woning niet meer dan 5,50 m.;
7. de hoogte van een gebouw niet meer bedraagt dan 8 m.;
8. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg ten minste 10 m. bedraagt en tot de overige perceelgrenzen tenminste 5 m.;
9. vooraf advies wordt ingewonnen van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor de Diergeneeskunde te Utrecht;

b. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de bestemmingen Agrarisch gebied vrije vestiging,Agrarisch bouwblok en manege wijzigen in een bestemming Dierenkliniek voor de verbouw van bestaande gebouwen c.q. gebouwenkompleksen ten behoeve van de vestiging van een dierenkliniek voor groot vee, mits:

1. bedrijfsgebouwen met een inhoud van tenminste 500 m3 aanwezig zijn;
2. vooraf een advies wordt ingewonnen van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde te Utrecht.

IV. a. Burgemeester en Wethouders kunnen het bestemmingsplan voor wat betreft de bestemming Agrarisch kernrandgebied wijzigen in een bestemming Agrarisch technisch hulpbedrijf voor de oprichting van gebouwen ten behoeve van een Agrarisch technisch hulpbedrijf, mits:

1. de oppervlakte van het bouwperceel tenminste 1 ha. bedraagt;
2. de inhoud van de bedrijfsgebouwen, geen woning zijnde, tenminste 2000 m3 bedraagt;
3. binnen een bestemmingsoppervlak slechts een woning wordt gebouwd op hetzelfde bouwperceel als waarop de bedrijfsgebouwen staan;
4. de woning eerst wordt gebouwd wanneer de bedrijfsopstallen als bedoeld onder 2. aanwezig zijn;
5. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 bedraagt;
6. de goothoogte van een bedrijfsgebouw ten hoogste 4,50 m. bedraagt en van een woning ten hoogste 5,50 m.;
7. de hoogte van een gebouw ten hoogste 8 m. bedraagt;
8. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg tenminste 10 m. bedraagt en tot de overige perceelgrenzen tenminste 5 m.

b. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de bestemmingen Agrarisch gebied vrije vestiging,Agrarisch bouwblok en manege wijzigen in een bestemming Agrarisch technisch hulpbedrijf, voor de verbouw van bestaande gebouwen c.q. gebouwenkompleksen ten behoeve van de vestiging van een agrarisch technisch hulpbedrijf, als onder a. bedoeld, mits bedrijfsgebouwen met een minimale inhoud van 2000 m3 aanwezig zijn.

V. a. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de bestemming Agrarisch gebied vrije vestiging wijzigen in een bestemming Manege voor de oprichting van gebouwen ten behoeve van een manege, mits:

1. het oppervlak van het bouwperceel tenminste 1 ha. bedraagt;
2. de breedte van het bouwperceel tenminste 60 m. bedraagt;
3. het oppervlak van de gebouwen, met uitzondering van de woning, tenminste 750 m2 en ten hoogste 2500 m2 bedraagt;
4. binnen een bestemmingsoppervlak slechts een woning wordt gebouwd op hetzelfde bouwperceel, als waarop de manege aanwezig is;
5. de woning eerst wordt gebouwd wanneer de gebouwen als bedoeld onder 3. aanwezig zijn;
6. de inhoud van de woning tenminste 300 m3 bedraagt;
7. de goothoogte van een gebouw ten hoogste 4,50 m. bedraagt en van de woning ten hoogste 5,50 m.;
8. de hoogte van een gebouw ten hoogste 8 m. bedraagt;
9. de afstand van een gebouw tot de bouwperceelgrens aan de zijde van de openbare weg ten minste 10 m. bedraagt en tot de overige perceelgrenzen ten minste 5 m.

b. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de bestemmingen Agrarisch gebied vrije vestiging en Agrarisch bouwblok wijzigen in een bestemming manege voor de verbouw van bestaande gebouwen c.q. gebouwenkompleksen ten behoeve van de vestiging van een manege als onder a. bedoeld, mits gebouwen met een minimaal oppervlak van 750 m2 aanwezig zijn.

VI. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de bestemmingen Agrarisch gebied vrije vestiging en Agrarisch bouwblok wijzigen in een bestemming Agrarisch bijzonder bouwblok ten behoeve van de bouw van torensilo's, mits:

a. de torensilo wordt gebouwd op het bouwperceel van een volwaardigd agrarisch bedrijf;
b. de hoogte van de torensilo niet meer bedraagt dan 30 m.;
c. de bouw van een torensilo uit een oogpunt van doelmatig agrarische bedrijfsexploitatie ter plaatse nodig is;
d. door de bouw van een torensilo de andere dan agrarische belangen en funkties, gezien het effekt dat van een torensilo in het algemeen op het landschap uitgaat, niet in onevenredige mate worden geschaad;
e. vooraf het advies is ingewonnen van de Hoofdingenieur-Direkteur van de landinrichting in de Provincie Noord-Brabant.

VII. Burgemeester en Wethouders kunnen het plan voor wat betreft de bestemmingen Agrarisch kernrandgebied en Agrarisch gebied met landschappelijke waarden wijzigen in:

a. de bestemming Agrarisch gebied vrije vestiging uitsluitend indien en voorzover gronden benodigd zijn voor de vestiging danwel uitbreiding van een agrarisch bedrijf binnen de bestemming Agrarisch gebied vrije vestiging, welke vestiging danwel uitbreiding niet anders kan plaatsvinden dan door de in de wijziging te betrekken gronden daarbij in aanmerking te nemen mits:

1. indien het een uitbreiding van een bestaand agrarisch bedrijf betreft het bebouwingspercentage van het betreffende bouwperceel van de woning tenminste 35% bedraagt;
2. indien het een nieuwe vestiging betreft, door de wijziging de landschappelijke en/of kultuurhistorische waarden niet onevenredig worden aangetast;
3. het oppervlak van het bouwperceel van de woning hierdoor niet meer zal bedragen dan ten hoogste 1½ ha., behoudens indien op dat bouwperceel kassen en/of andere glasopstanden ten behoeve van de tuinbouw nodig zijn, in welk geval het

oppervlak van dit bouwperceel ten hoogste 2 ha. mag bedragen;
4. indien de wijziging nodig is wegens agrarische bedrijfsverplaatsing, de verplaatsing agrarische bedrijfseconomische ofwel milieuhygiënische redenen nodig is, danwel het gevolg is van een bestemmingswijziging van het bestaande bedrijf en vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg gehoord is;
5. de bepalingen van de bestemming "Agrarisch gebied vrije vestiging" voor de grond in deze wijziging betrokken in acht worden genomen;

b. de bestemming "Agrarisch perceel op afstand" ten behoeve van de bouw van bouwwerken, geen woningen en niet zijnde melkstallen, schuilgelegenheden voor vee, veldschuren e.d. uitsluitend ten behoeve van een bestaand agrarisch bedrijf, mits:

1. de bouw van een bedrijfsgebouw binnen een agrarisch bouwblok danwel de bestemming agrarisch gebied vrije vestiging niet mogelijk is wegens agrarische bedrijfsomstandigheden;
2. de oppervlakte van het bouwperceel tenminste 1 ha en ten hoogste 2 ha. bedraagt;
3. de inhoud van het bedrijfsgebouw tenminste 500 m3 danwel de oppervlakte van kassen en/of andere glasopstanden tenminste 500 m2 bedraagt;
4. vooraf de Commissie Agrarische Bouwaanvragen te Tilburg is gehoord;
5. indien de wijziging betrekking heeft op de bestemming Agrarisch kernrandgebied:
   - vaststaat of met redenen te vrezen is dat de bouw van een bedrijfsgebouw op een binnen deze bestemming gelegen Agrarisch bouwblok, feitelijk niet mogelijk is op grond van bepalingen van het Hinderbesluit;
   - de bouw van een bedrijfsgebouw op de voorgenomen plaats niet leidt tot dezelfde bezwaren op grond van het Hinderbesluit;
6. de bepalingen van de bestemming Agrarisch perceel op afstand overigens voor de grond in deze wijziging betrokken in acht worden genomen.

VIII. Burgemeester en Wethouders kunnen ten behoeve van de aanleg en realisatie van het aansluitpunt van Rijksweg 58 met Rijksweg 16, de bestemmingen agrarisch gebied zonder bebouwing, bosgebied, houtopstanden en verkeersdoeleinden (te handhaven zandpad), voorzover gelegen binnen de op de kaart aangeduide zone wijzigingsbevoegdheid R.W. 58 geheel of gedeeltelijk wijzigen in de bestemmingen Rijksweg (+ Bermen), agrarisch gebied met landschappelijke waarden en agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden waarbij de zonegrens, die buiten de bestemming Rijksweg komt te vallen, de aanduiding bebouwingsgrens rijksweg wordt, een en ander zoals aangegeven op de als bijlage XV-B bijgevoegde tekening, indien:

a.- een verzoek tot wijziging wordt ingediend door Rijkswaterstaat en vooraf deze instantie verklaart alle daaruit voor de gemeente voortvloeiende kosten te zullen vergoeden, of
- een aanwijzing als bedoeld in artikel 37 derde lid W.R.O. plaatsvindt; (waarna een beroep op toepassing van art. 50 W.R.O mogelijk wordt);

b.- de bepalingen van de na wijziging verkregen bestemmingen voor de gronden in deze wijziging betrokken in acht worden genomen.

Lid B. 1. Het ontwerpbesluit waarbij toepassing is gegeven aan het bepaalde in lid A. van dit artikel, ligt gedurende 14 dagen ter gemeentesekretarie voor belanghebbenden ter inzage.
2. Burgemeester en Wethouders maken de nederlegging tevoren in een of meer dag- of nieuwsbladen, die in de gemeente worden verspreid, en voorts op de gebruikelijke wijze bekend.
3. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid voor belanghebbenden tot het schriftelijk indienen van bezwaren bij Burgemeester en Wethouders tegen het ontwerpbesluit gedurende de sub. 1 genoemde termijn.
4. Indien tegen het ontwerpbesluit bezwaren zijn ingediend, wordt het besluit met redenen omkleed.
5. Burgemeester en Wethouders delen aan hen, die bezwaren hebben ingediend, de beslissing daaromtrent mede
6. Bij het ter goedkeuring aanbieden van het besluit aan Gedeputeerde Staten, worden gelijktijdig de ingediende bezwaarschriften overgelegd.
7. Burgemeester en Wethouders zenden onverwijld een afschrift van het besluit van Gedeputeerde Staten aan hen, die bezwaren hebben ingediend.

Lid A. sub 2. Een vrijstelling kan worden verleend voor een algemene afwijking van voorgeschreven maten tot 10% met uitzondering van bij de voorschriften reeds afzonderlijk geregelde vrijstellingen en van in de voorschriften genoemde bebouwingspercentages, aangezien in dit laatste geval de gevolgen van zo'n 10% afwijking te ingrijpend kunnen zijn om middels een vrijstelling geregeld te worden.

sub 3 en 4.: Hierin is de verbouw van bestaande boerderijen geregeld. Onder 3 komen de waardevolle boerderijen aan de orde terwijl onder 4 de overige zijn opgenomen. Bij zo'n verbouw naar burgerwoning zijn vooral van belang:
- geen aantasting van waardevolle elementen;
- inpassing in het landschap;
- behoud van karakter van boerderij;
- geen hinder over en weer: (burger-agrariër).

Artikel 38. Algemene bevoegdheid tot het verlenen van vrijstellingen ex. artikel 15 W.R.O. en nadere regels voor de procedure.

Lid A. Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van de voorschriften van dit plan ten aanzien van:

1. het in geringe mate afwijken van de plaats en de richting van de begrenzing der bestemmingen, mits dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen en onnauwkeurigheden van de kaart ten opzichte van de feitelijke situatie, danwel in verband met de feitelijke begrenzing van de bestemming, zoals kennelijk bij het plan bedoeld, en belangen van derden niet onevenredig worden geschaad;
2. het afwijken van de voorgeschreven minimum en maximum maten, voor zover daarvoor geen bijzondere vrijstellingsbevoegdheid in deze voorschriften is opgenomen, en mits deze met niet meer dan 10% worden veranderd;
   op de in de voorschriften vermelde bebouwingspercentages is deze vrijstellingsmogelijkheid niet van toepassing;
3. het geheel of gedeeltelijk vernieuwen of veranderen van boerderijen, waaronder worden verstaan agrarische bedrijfswoningen zonodig met de in het bouwlichaam geïntegreerde of losstaande bedrijfsruimte(n), welke op zichzelf beschouwd een architektonische en/of kultuurhistorische waarde bezitten danwel door hun karakter en ligging een wezenlijk element in het landschapsbeeld vormen, voor woondoeleinden en de daarbij passende bergings- en stallingsmogelijkheden, welke geen verband houden met enige tak van agrarische bedrijfsvoering, mits:

   a. de uitwendige architektonische vormgeving niet wezenlijk wordt aangetast, tenzij het betreft een herstel van de oorspronkelijke architektonische waarden;
   b. het in de architektonische vormgeving tot uitdrukking komende karakter van de boerderij niet wezenlijk wordt aangetast;
   c. de tot woning te verbouwen boerderij zal passen in het landschap;
   d. ingeval van herbouw anders dan ter plaatse teneinde een planologische betere situering te verkrijgen, de oorspronkelijke bebouwing zal zijn gesloopt binnen twee maanden na het gereedkomen van de vervangende woning;
   e. het bebouwd oppervlak van de boerderij niet wordt vergroot;
   f. gelet op de ligging van de te verbouwen boerderij ten opzichte van de omringende (agrarische) bebouwing en bestemmingen in redelijkheid geen vrees behoeft te bestaan voor het ontstaan van ernstige hinder over en weer;

g. geen woningsplitsing plaatsvindt, behoudens een splitsing in ten hoogste 2 woningen en wel uitsluitend indien dit gebeurt ten behoeve van:
   - de oorspronkelijk woonachtige agrariër (rustende boer) en één zijner kinderen met of zonder eigen gezin;
   - diegenen die reeds binnen de gemeente woonachtig zijn danwel economisch gebonden zijn aan de gemeente, en dan uitsluitend indien door de woningsplitsing naar verhouding geen noemenswaardige vermeerdering van niet met enige tak van agrarische bedrijfsvoering verbandhoudende woningen, zal optreden;

   onder woningsplitsing wordt verstaan het zodanig verbouwen van de boerderij dat in feite twee of meer woningen ontstaan;

h. bij elke woning ten hoogste een aangebouwd of vrijstaand bijgebouw mag worden gebouwd met een goothoogte van ten hoogste 2,50 m. en een oppervlak van ten hoogste 50 m2, mits bij de woning nog geen ander voor dit doel bruikbaar, althans bruikbaar te maken gebouw aanwezig is;

i. vooraf van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben.

4. de gedeeltelijke verbouw van de niet onder 3. begrepen boerderijen voor woondoeleinden en de daarbij passende bergings- en stallingsmogelijkheden, welke geen verband houden met enige tak van agrarische bedrijfsvoering, mits:

   a. het in de architektonische vormgeving tot uitdrukking komende karakter van de boerderij niet wezenlijk wordt aangetast;
   b. de tot woning te verbouwen boerderij zal passen in het landschap;
   c. gelet op de ligging van de te verbouwen boerderij ten opzichte van de omringende (agrarisch) bebouwing en bestemmingen in redelijkheid geen vrees behoeft te bestaan voor het ontstaan van ernstige hinder over en weer;
   d. de gedeeltelijke verbouw niet betreft danwel niet leidt tot algehele herbouw;
   e. het bebouwd oppervlak van de boerderij niet wordt vergroot;
   f. geen woningsplitsing plaatsvindt, behoudens een splitsing in ten hoogste 2 woningen en wel uitsluitend indien dit gebeurt ten behoeve van:
      - de oorspronkelijk woonachtige agrariër (rustende boer) en één zijner kinderen met of zonder eigen gezin;
      - diegenen die reeds binnen de gemeente woonachtig zijn danwel economisch gebonden zijn aan de gemeente, en dan uitsluitend indien door de woningsplitsing naar verhouding geen noemenswaardige vermeerdering van niet met enige tak van agrarische bedrijfsvoering verband-

houdende woningen, zal optreden;
onder woningsplitsing wordt verstaan het zodanig verbouwen van de boerderij dat in feite twee of meer woningen ontstaan;

g. bij elke woning ten hoogste 1 aangebouwd of vrijstaand bijgebouw mag worden gebouwd met een goothoogte van ten hoogste 3 m. en een oppervlak van ten hoogste 50 m2., mits bij de woning nog geen ander voor dit doel bruikbaar althans bruikbaar te maken gebouw aanwezig is;
h. vooraf van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vrijstelling geen bezwaar hebben.

5. Het verlenen van aanlegvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden voor zover dit nodig is in verband met een geohydrologisch onderzoek en/of een onderzoek naar de bewegingen van de grondwaterstand op diverse niveaus ten behoeve van een potentieel nieuw waterwingebied in de Pannenhoef en omgeving.

Lid B. 1. Met betrekking tot de beroepsmogelijkheid volgens artikel 20 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening dient, behoudens het bepaalde in dat artikel in acht te worden genomen dat het beroepsschrift schriftelijk bij de Raad moet worden ingediend.
2. De Raad neemt binnen twee maanden na de dag, waarop het beroepsschrift is ontvangen een beslissing. De Raad kan zijn beslissing eenmaal voor ten hoogste twee maanden verdagen.
3. Burgemeester en Wethouders zenden onverwijld een afschrift van het besluit tot verdaging aan diegene, die beroep heeft ingesteld.
4. De beslissing wordt met redenen omkleed.
5. Wijkt de beslissing van de Raad af van die van de Burgemeester en Wethouders, dan regelt het raadsbesluit al datgene wat tengevolge van die afwijking regeling behoeft.

Paragraaf V. Overgangsbepaling.

Lid A. sub I. De in de voorschriften van de afzonderlijke artikelen aangegeven maten zijn op de eerste plaats bedoeld voor nieuw op te richten bebouwing en hebben daarnaast betekenis voor de bestaande bebouwing als streven in de toekomst, als dit zich voordoet, de bebouwing daaraan aan te passen.
Het zou dus zeker te ver gaan aan die voorschriften een zodanige interpretatie te geven als zou alle bebouwing, die alleen afwijkt van de voorgeschreven maten in het overgangsrecht vallen.
Daarom is deze bepaling hier ingelast.

Paragraaf V. Overgangsbepaling.

Lid A. Overgangsbepaling met betrekking tot het bouwen.

I. Bebouwing in overeenstemming met de bestemming maar afwijkend van een of meer bebouwingsvoorschriften.

Bouwwerken, welke
- hetzij bestaan op het tijdstip van het in ontwerp ter inzage leggen van het plan,
- hetzij worden opgericht krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde bouwvergunning,

en die overeenkomstig de bestemming van dit plan zijn gebouwd, maar afwijken, wanneer het plan van kracht wordt, van een of meer van de in paragraaf III. in lid A. van het betreffende artikel voorgeschreven minimum of maximum maten, worden geacht te voldoen aan de bebouwingsvoorschriften en dienen niet als naar de aard van het plan afwijkende bebouwing te worden beschouwd.

II. Bebouwing in strijd met de bestemming.

Bouwwerken, welke
- hetzij bestaan op het tijdstip van het in ontwerp ter inzage leggen van het plan,
- hetzij worden opgericht krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde bouwvergunning,

en die afwijken van de bestemming en de bebouwingsvoorschriften van dit plan, mogen, op voorwaarde dat de afwijking van het plan naar de aard niet wordt vergroot en behoudens onteigening:

a. ten hoogste eenmaal gedeeltelijk worden vernieuwd of ten hoogste eenmaal gedeeltelijk worden veranderd;
b. uitsluitend na calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag tot bouwvergunning binnen twee jaar na de calamiteit zal zijn ingediend.

Lid B. Overgangsbepaling met betrekking tot het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing en het gebruik van de opstallen.

Indien op het tijdstip van het van kracht worden van het plan gronden en opstallen worden gebruikt in strijd met het in dit plan voorgeschreven gebruik, mag dit strijdige gebruik van gronden en opstallen worden voortgezet.
Wijziging van het met het plan strijdige gebruik van gronden en opstallen is niet toegestaan, indien door die wijziging van het gebruik de afwijking van het plan naar de aard wordt vergroot.

Paragraaf VI. Strafbepaling.

Overtreding van het bepaalde in:
- Paragraaf II in artikel 4., en
- Paragraaf III in de leden B, C en D van de afzonderlijke artikelen, en
- Paragraaf IV in artikel 35 sub III. en in artikel 36, en

- Paragraaf V in lid B. laatste volzin,
wordt aangemerkt als een strafbaar feit als bedoeld in artikel 59 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Paragraaf VII. Slotbepaling.

Dit plan kan worden aangehaald onder de titel:

Bestemmingsplan - Buitengebied -.

Breda, oktober 1977.

BIJLAGE I

Standaardbedrijfseenheden voor de land- en tuinbouw.

Tabel I. Gewassen:	Aantal SBE per ha
a. Akkerbouw:	
granen	3,0
peulvruchten (droog te oogsten) (o.a. erwten, bonen)	4,5
handelsgewassen (o.a. koolzaad, karwijzaad)	4,5
bietenzaad	9,0
gras- en klaverzaad	4,5
vlas	3,5
cons. aardappelen zand	5,5
fabrieksaardappelen	5,5
cons. aardappelen klei	7,5
pootaardappelen	9,0
suikerbieten	6,5
voederbieten	6,5
pootbieten	16,0
lucerne, klaver	2,5
snijmais	4,0
voeraardappelen	5,5
aard. te velde verkocht	5,0
boomgaard	4,0
zaaiklaar verhuurd land	1,5
deelbouw op eigen land	2,5
conservenerwten, groen geoogst	3,0
spruitkool	17,0
asperges, jonger dan 3 jaar	7,0
asperges, 3 jaar en ouder	17,0
zaaiuien	14,0
b. grasland: (ruwvoederwinning)	1,0

Tabel 2. Veehouderij.	Aantal SBE per dier
a. Rundveehouderij:	
jongvee	0,7
melkkoeien	2,5
stieren 1 jaar en ouder	1,25
mestkalveren	0,4
overig mestrundvee	0,8
b. schapen	0,25
paarden	0,7

c. Varkenshouderij:	Aantal SBE per 100 dieren
mestvarkens, opfokzeugen en opfokberen	16
fokzeugen en dekrijpe beren	160

d. Pluimveehouderij:	Aantal SBE per 1000 dieren
mestkuikens (gemiddeld aanwezig)	4
legkippen	20
opfok/legkippen	4
eenden voor de slacht	4
eenden voor de leg	20
kalkoenen voor de slacht	25
kalkoenen (incl.opfok) voor broedeierenproduktie	50

Tabel 3. Tuinbouwgewassen onder glas.			Aantal SBE per ha
a. Groenten:	tomaten	warm	250
	tomaten	koud	180
	komkommers	warm	250
	komkommers	koud	180
	aardbeien	warm	350
	aardbeien	koud	340
	paprika	warm	210
	paprika	koud	115
	augurken	warm	250
	augurken	koud	180
	overige, (incl. meloenen)	warm	250
	overige, (incl. meloenen)	koud	180
b. Fruit:	druiven		225
	overig fruit		185
c. Bloemkwekerijgewassen:			
	rozen		440
	anjers (grootbloemige)		445
	anjers (trosachtige)		380
	chrysanten (snijbloemen)		330
	anthuriums (snijbloemen)		330
	gerbera's		460
	overige snijbloemen		300
	snijgroen		325
	potplanten		1200
	perkplanten		350
d. Boomkwekerijgewassen en vaste planten onder glas:			660

Tabel 4. Tuinbouwgewassen open grond.	
a. Groenten:	
aarbeien	25
asperges, jonger dan 3 jaar	7
asperges, 3 jaar en ouder	17
bloemkool	21
doperwten	3
tuinbonen	19
vroege sluitkool (rode en witte kool, gele en groene savooie kool)	12
poot- en plantuien	22
zaaiuien	14
zilveruitjes	9
overige groenten, contractteelt	12
overige groenten, geen contractteelt	22

b. Pit- en steenvruchten:	Aantal SBE per ha
appels, jonger dan 1 jaar	18
appels, 1 jaar en ouder	18
peren, jonger dan 1 jaar	18
peren, 1 jaar en ouder	18
pruimen	18
morellen	18
kersen	18
overige pit- en steenvruchten	18
c. Kleinfruit:	
frambozen	56
zwarte bessen	22
rode bessen (incl. witte)	38
overig kleinfruit	70
d. Diversen:	
tuinbouwzaden	22
bloemkwekerijgewassen open grond	65
boomkwekerijgewassen open grond	90
vaste planten open grond	145
Bloembollen en -knollen	
hyacinten	75
tulpen	60
narcissen	45
gladiolen	35
lelies	60
overig bijgoed	60

Champignonteelt:	Aantal SBE per m2
Totale teeltoppervlakte	0,2

Bijlage 2:
Plankaart bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen'

GEMEENTE RIJSBERGEN

BESTEMMINGSPLAN -BUITENGEBIED-

VERKLARING

AANDUIDINGEN

- TOPOGRAFISCHE GEGEVENS
- GRENS VAN HET PLAN TEVENS GEMEENTEGRENS
- GRENS VAN HET PLAN TEVENS RIJKSGRENS
- GEBIEDEN WAARVOOR EEN BESTEMMINGSPLAN GELDT OF IN BEWERKING IS
- VERHARDE WEGEN
- ZANDPAD, VERHARDING TOEGESTAAN
- TE HANDHAVEN ZANDPAD
- TE HANDHAVEN ZANDPAD MET VERHARD FIETSPAD
- LANDSCHAPPELIJK WAARDEVOLLE WEGEN
- BELEMMERINGEN ZONE
- MAX. TOEGESTANE HOOGTE IN METERS + N.A.P. } STRAALPAD
- BELEMMERINGEN ZONE
- ARCHEOLOGISCH WAARDEVOLLE VINDPLAATS
- ONDERGRONDSE LEIDINGEN
- BEBOUWINGSGRENS RIJKSWEG
- BEBOUWINGSGRENS IN METERS, GEMETEN UIT AS V.D. WEG
- BELEMMERINGENZONE IN METERS, GEMETEN UIT AS V.D. LEIDING
- WATER (BEKEN + HOOFDWATERLOSSINGEN)
- ZONE WIJZIGINGSBEVOEGDHEID R.W. 58
- BOUWBLOKZONE
- BESTEMMINGSGRENS
- BEBOUWINGSGRENS
- BEBOUWINGSOPPERVLAK
- BOUWBLOK / BEBOUWINGSOPPERVLAK
- AS RIJKSWEG 16

BESTEMMINGEN

- AGRARISCH GEBIED VRIJE VESTIGING
- AGRARISCH BOUWBLOK
- AGRARISCH PERCEEL OP AFSTAND
- AGRARISCH KERNRANDGEBIED
- AGRARISCH GEBIED ZONDER BEBOUWING
- AGRARISCH GEBIED MET LANDSCHAPPELIJKE WAARDEN
- AGRARISCH GEBIED MET HOGE LANDSCHAPPELIJKE WAARDEN
- BOSGEBIED
- HOUTOPSTANDEN
- NATUURGEBIED
- WOONBOS
- KAMPEERBOS
- RECREATIEF-WOONBOS
- BIJZONDERE DOELEINDEN
- BIJZONDERE DOELEINDEN MET LANDSCHAPPELIJKE WAARDEN
- E EVANGELISCH CENTRUM
- SPORTDOELEINDEN I
- SPORTDOELEINDEN II
- N OPENBAAR NUTSBEDRIJF
- T AGRARISCH TECHNISCH HULPBEDRIJF
- NE AGRARISCH NEVENBEDRIJF
- H HORECA
- M MANEGE
- D DIERENASIEL
- DK DIERENKLINIEK
- TR TRANSPORTBEDRIJF
- O OPSLAGDOELEINDEN
- GASSTATION
- RIJKSWEG (+BERMEN)
- VERKEERSVOORZIENINGEN
- VERKEERSDOELEINDEN

VERKLARING BEHORENDE BIJ DE AANDUIDINGENKAART BLADNR.: 751 A

- AANDUIDING DWARSPROFIELEN (PROFIELEN ZIE BLADNR.: 751 B)
- W WONING
- W-2 2 WONINGEN AANEEN GEBOUWD
- R RECREATIEWONING
- MAX. OPPERVLAKTE WONING
- MAX. GOOTHOOGTE WONING
- MAX. OPPERVLAKTE BIJGEBOUWEN
- MAX. GOOTHOOGTE BIJGEBOUWEN
- B BRANDSTOFVERKOOPPUNT

GEMEENTE RIJSBERGEN

15-10-4101-2 1976/1977 1978

BEST. PLAN -BUITENGEBIED- 3RJ 751

1:10.000 27-9-'76 j.v.d.P. 122 x 93

buro voor architektuur en stedebouw margry bv.
delpratorgel 24 25 breda tel. 076 22 52 62

A 208-204

Bijlage 3:
Toelichting bestemmingsplan 'Buitengebied Rijsbergen'

GEMEENTE RIJSBERGEN

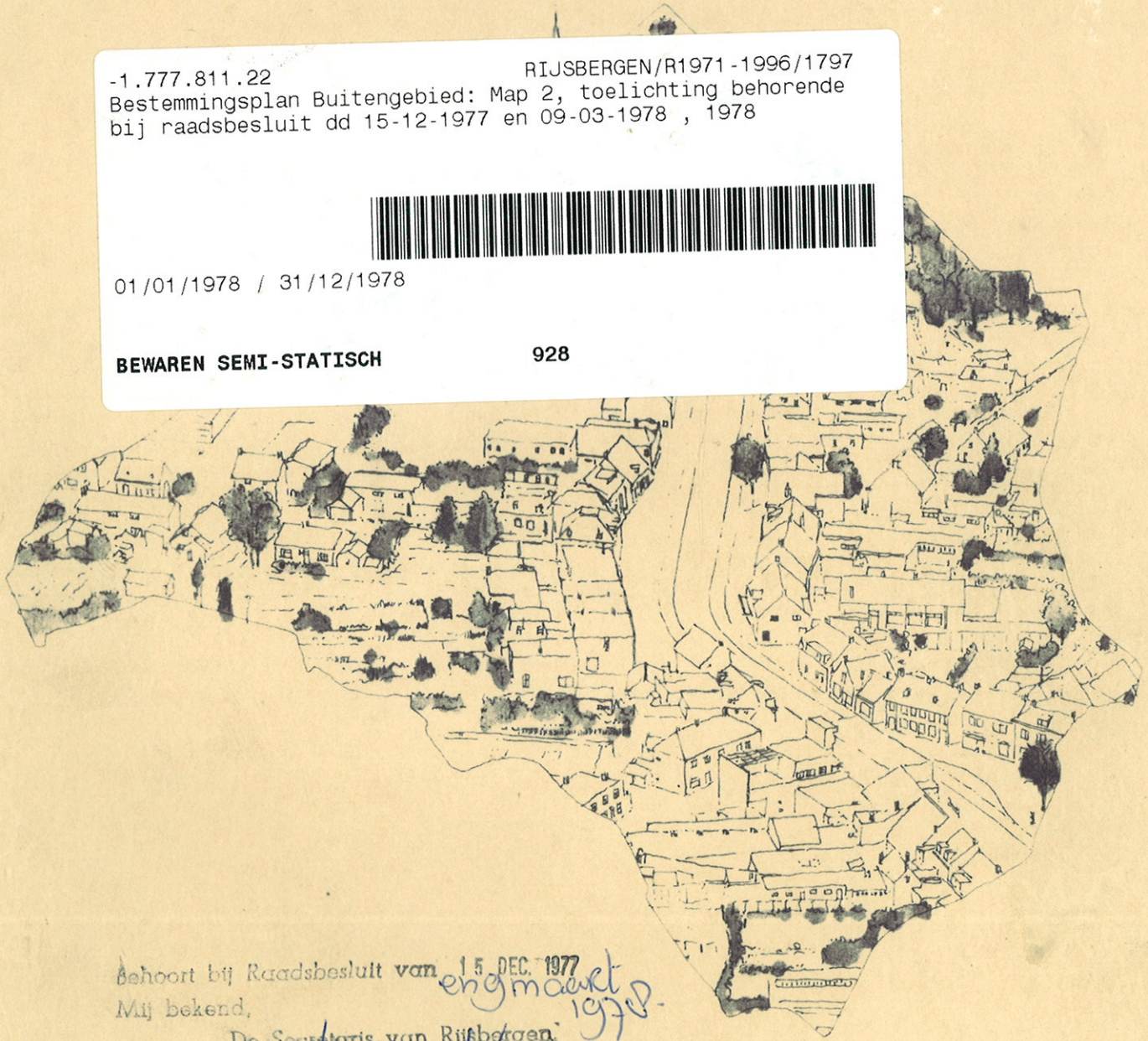
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

toelichting

-1.777.811.22 RIJSBERGEN/R1971-1996/1797
Bestemmingsplan Buitengebied: Map 2, toelichting behorende bij raadsbesluit dd 15-12-1977 en 09-03-1978 , 1978

01/01/1978 / 31/12/1978

BEWAREN SEMI-STATISCH 928

Behoort bij Raadsbesluit van 15 DEC. 1977
Mij bekend,
De Secretaris van Rijsbergen.

engmaakt 1978.

buro voor architektuur en stedebouw margry bv.
delpratsingel 24-25 breda tel 076-14 36 50

TOELICHTING

INHOUDSGAVE.

Lijst van kaarten.

Lijst van gebruikte termen met toelichting.

Hoofdstuk I. Inleiding. I-1

A. Buitengebied. I-1

B. Planologie en Wetgeving. I-2

Hoofdstuk II. Beknopte historie. II-1

A. Wegen. II-2

B. Water. II-3

C. Grondgebruik. II-4

D. Fauna. II-5

E. Agrarische ontwikkeling landbouw-veeteelt-tuinbouw. II-5

F. Slot. II-6

Hoofdstuk III. Het fysische milieu. III-1

A. Geologie. III-1

B. Bodemvorming. III-3

C. Het huidige landschap. topografie-hydrografie-het grondwaterregime-bodemgebruik. III-4

D. Bodemkaart. III-6

Hoofdstuk IV. Bodemgeschiktheid voor akkerbouw/grasland. IV-1

Hoofdstuk V. Land- en tuinbouw - inventarisatie en analyse met aparte inhoudsopgave. V-1

Hoofdstuk VI. Landschapstypologie. VI-1

Hoofdstuk VII. Kerngebieden in het landschap. VII-1

A. Voormalig meldingsplichtige gebieden VII-1

B. Archeologisch belangrijke terreinnen VII-2

C. Landschappelijk waardevolle struktuurelementen. VII-4

D. Gebieden met natuurwetenschappelijke betekenis. VII-5

Hoofdstuk VIII. Landschapswaardering - externe instanties. VIII-1

A. Tweede nota over de Ruimtelijke Ordening. VIII-1

B. Streekplannen. VIII-2

C. Landschapsplan Vallen. VIII-5

D. Ontwerp gewestplan Turnhout. VIII-7

Hoofdstuk IX. Rekreatie. IX-1

INHOUDSOPGAVE.

Hoofdstuk X. Verantwoording van de landschapswaardering ten behoeve van het bestemmingsplan. X-1

A. Inventarisatie's. X-1

B. Toegepaste waarderingen. X-2

C. Beschrijving en waardering van de afzonderlijke gebieden. X-6

D. Intern en extern overleg. X-11

E. Bouwblokzones. X-12

Hoofdstuk XI. Overige Planaspekten. XI-1

Hoofdstuk XII. Overleg. XII-1

Hoofdstuk XIII. Overleg conform de Wet. XIII-1

A. Provincie XIII-1

B. Aangrenzende gemeenten en Stadsgewest XIII-8

C. Overige instanties XIII-9

bijlagen: A. PPC.
B. Rucphen.
C. Etten-Leur.
D. Breda.
E. Nieuw-Ginneken.
F. Hoogstraten.
G. Zundert.
H. Stadsgewest Breda.
I. Hoogheemraadschap.
J. de Genie.
K. R.O.B.
L. de Nederlandse Kampeerraad.
M. N.V. Waterleiding Maatschappij Noord West Brabant.

Hoofdstuk XIV. Nadere overwegingen. XIV-1

A. Landschappelijke bestemmingen.

B. Bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden. XIV-6

C. Regeling burgerbebouwing. XIV-7

D. Overige mededelingen. XIV-8

bijlage A. toelichting bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden.

Hoofdstuk XV. Vaststelling. XV-1

Lijst van afbeeldingen. 1:2500

Afbeelding 1. vervallen.

Afbeelding 2. Voornaamste landschappelijke elementen.

Afbeelding 3. Globale hoogtekaart.

Afbeelding 4. Bodemkaart.

Afbeelding 5. Grondwatertrappenkaart.

Afbeelding 6. Bodemgeschiktheid voor de akkerbouw.

Afbeelding 7. Bodemgeschiktheid voor blijvend grasland.

Afbeelding 8. Agrarische ruimtewaardering.

Afbeelding 9. Globale landschapstypen - fysisch milieu.

Afbeelding 10. Kerngebieden natuurwetenschappelijk, landschappelijk archeologisch.

Afbeelding 11. Facet streekplan voor de natuurschoon- en rekreatie-gebieden in de Provincie Noord Brabant.
Streekplan West-Brabant. Ontwerpgewestplan Turnhout.

Afbeelding 12. Wegen en waterlopen.

Afbeelding 13. Globale gebiedsindeling (cf. het bestemmingsplan).

Afbeelding 14. Afzonderlijke gebieden t.b.v. beschrijving hfd. X.

Afbeelding 15. Behandelde gebieden in hoofdstuk XIV.

Afbeelding 16. Milieutypen en gebieden met hoge, potentieel ecologische waarden en overgangsgradienten.

Afbeelding 17. Gebieden met hoge aktuele ecologische waarden.

Afbeelding 18. Ruimtelijke patronen.

kaarten 1:10.000

Kaart bestemmingsplan.	3 RY 751
Aanduidingenkaart.	3 RY 751-A
Profielenblad.	3 RY 751-B
Groeninventarisatie	3 RY 751-C
Hoogtelijnen kaart	3 RY 751-D

I. INLEIDING.

Voor het opstellen van een bestemmingsplan Buitengebied is een nader onderzoek ingesteld naar alle gegevens die op dit gebied betrekking hebben.
In deze toelichting is de aandacht dan ook gericht op specifiek het buitengebied en worden aspekten als bevolkingsgroei, handel en nijverheid en het voorzieningennivo binnen de gemeente niet nader belicht.
Hiervoor mag verwezen worden naar een wat oudere studie: "Rapport inzake de sociaal-ekonomische en stedebouwkundige ontwikkelingen van Rijsbergen" uit 1967.

A. Buitengebied.

Het buitengebied, gelegen buiten de eigenlijke woonkern van de gemeente, is een multifunktioneel karakter toe te kennen, waarbinnen allerlei bestemmingen een plaats moeten vinden. Die funkties van het buitengebied zijn globaal als volgt te omschrijven:

1. de agrarische funktie, waarbij de grond als agrarisch produktiemiddel een bepalende rol vervult;
2. de funktie in landschappelijk-esthetische zin. Deze funktie is van belang voor de herkenbaarheid en de psychologische belevingswaarde van het landschap, waartoe de kultuur-historische waarden in belangrijke mate bijdragen. Onder deze funktie is tevens verstaan de strukturerende funktie voor het gehele landschap van bossen, houtwallen, belangrijke reliëfs etc.;
3. de dag- en verblijfsrekreatieve funktie in diverse vormen, deze funktie sluit nauw aan bij die onder 2 genoemd;
4. de reserveringsfunktie voor de uitbreiding van de woon-gebieden en de vestigingsfunktie voor de van het wonen afgeleide voorzieningen zoals zuiveringsinstallaties, sportterreinen, begraafplaatsen etc. etc.;
5. de verkeersfunktie ten behoeve van het transport van mensen en goederen via allerlei middelen;
6. de funktie als huisvestingsgebied voor een grote verscheiden-heid van planten- en dierengemeenschappen met de daaraan verbonden natuurwetenschappelijke en kultuur-historische waarden. Deze funktie is als laatste hier vermeld, aangezien de maatschappelijke waardering van deze funktie sinds de laatste jaren sterk aan het ontwikkelen is en daarbij steeds meer speciale aandacht vraagt. De vraag naar natuur en landschap neemt immer toe, het aanbod daarentegen neemt immer af.

Bovenstaande funkties tonen reeds aan, dat de waarde van het buitengebied vooral een sociale waarde is, waarbinnen allerlei funkties een rol vervullen, waarvan de belangen soms met elkaar samengaan, soms ook met elkaar strijdig zijn.
Het belang van een bestemmingsplan Buitengebied is een meest wenselijke ontwikkeling van deze belangen onderling tot stand te brengen.

B. Planologie en Wetgeving.

De planologie is een menselijke aktiviteit, gericht op de beleidsvorming met betrekking tot de inrichting van het stedelijke en meer natuurlijke deel van het landschap.
De inrichting van het meer natuurlijke deel van het landschap, het buitengebied, dient afgestemd te worden op de funkties, toegekend aan het buitengebied, voorzover deze nodig, wenselijk danwel aldaar toelaatbaar zijn.
De inrichting van het buitengebied is een zeer gevarieerde en ook een zeer procesmatige.
In het buitengebied zijn ook funkties aanwezig die zelf geheel bepaald worden door een proceskarakter; de leefgemeenschappen van planten en dieren.
De beleidsvorming over het buitengebied dient dan gebaseerd te zijn op de daar aanwezige processen. Daarbij zijn aan drie basisvragen aandacht gegeven:

1. hoe kan een steeds groter inzicht verkregen worden in het verloop van deze processen, teneinde deze te beheersen (onderzoek);
2. op welke wijze kan het aanwezige resultaat (momentopname) van het proces worden gewaardeerd (oordeel);
3. welke keuze is het meest verantwoord voor de verdere procesgang in de toekomst, teneinde het proces daarheen te sturen (kiezen en bestuderen).

In de Wet op de Ruimtelijke Ordening (W.R.O.) en het daarbij behorende Besluit op de Ruimtelijke Ordening (B.R.O.) zijn dan terecht bepaalde eisen aan de Gemeenteraad gesteld met betrekking tot de beleidsvorming over de Ruimtelijke Ordening.

Art. 10 W.R.O. Dit artikel bepaalt dat de Gemeenteraad voor het gebied dat niet behoort tot de bebouwde kom een bestemmingsplan moet vaststellen.
Een bestemmingsplan is dan een instrument waarmee het beleid vorm geeft aan de beleidsvisie.

Art. 7 B.R.O. Dit artikel verplicht Burgemeester en Wethouders tot het instellen van een onderzoek naar de bestaande toestand in en naar de mogelijke en wenselijke ontwikkeling van de gemeente ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening in het gebied der gemeente.
Voorts wordt nader in lid 2 bepaald, waarop met name dit onderzoek betrekking dient te hebben.

Art. 8 B.R.O. Dit artikel bepaalt, met welke instanties Burgemeester en Wethouders tijdens de voorbereiding van een plan overleg moeten plegen; hieronder zijn altijd de hogere overheden betrokken.
Het inzicht van de hogere overheden is bovendien ook kenbaar via gepubliceerde nota's en vastgestelde streekplannen etc.

Art. 10 B.R.O. Dit artikel geeft nader aan wat dient te behoren tot een bestemmingsplan (kaart en voorschriften).
Het bestemmingsplan dient vergezeld te gaan door een toelichting waarin de aan het plan ten grondslag liggende gedachten en de uitkomsten van het voorgaande onderzoek en overleg zijn neergelegd.

Uitgaande van deze wettelijke eisen zal ten behoeve van het buitengebied onder meer moeten worden onderzocht, hoe de feitelijke toestand van het betrokken gebied is en welke funkties nu in dit gebied vervuld worden.
Voorts dient nagegaan te worden, welke funkties in de toekomst mogelijk wenselijk zijn.
Een dergelijk onderzoek houdt in zowel een inventarisatie alsook een waardering van het aanwezige.
Dit onderzoek wordt mede beinvloed door de visies die door de Rijks- en Provinciale Overheid, danwel in regionaal verband in hoofdlijnen zijn kenbaar gemaakt.
Vooral voor wat het buitengebied betreft, groeit het besef dat dit buitengebied ruimtelijk een onderdeel uitmaakt van een groter geheel.
Een goede ruimtelijke regeling van het buitengebied heeft daardoor een belang van zelfs bovengemeentelijk karakter.
Hier kan en mag de gemeente zichzelf niet als volledig autonoom beschouwen.

II. BEKNOPTE HISTORIE.

De gemeente Rijsbergen, liggend in de oude baronie van Breda, heeft reeds een oude historie.
Tijdens de prehistorie was reeds bewoning aanwezig.
In de zogenaamde Ticheltakker werd in 1812 een altaarsteen van de Tempel van Sandraudiga gevonden.
De oude Romeinse heerbaan uit het zuiden voerde langs Tichelt.
In 650 zou deze tempel al aanleiding geweest kunnen zijn voor een eerste christelijke kapel te Rijsbergen.
In een charter uit 965 van keizer Otto de Eerste wordt gesproken over Risbecha, dat gelegen was langs de rivier de Atua.
In 1572 werd de plaats, + 3.000 inwoners groot, door de Spanjaarden verbrand; velen vluchtten en keerden niet weer.
In 1620 waren er dan nog ongeveer 1.000 inwoners over.
De ligging aan de zuidzijde van een sterke vesting Breda, trok veel krijgsgewoel aan.
Naast boerenstand, ontwikkelde zich in Rijsbergen een handel op Breda, smokkelhandel op de oostenrijkse Nederlanden.
Er waren 2 brouwerijen, een watermolen in kaarsschot en de in 1763 gestichte ijzerpletmolen aan de Turfvaart. (gesloopt 1856).
In 1795 verbrak Rijsbergen alle bestuurlijke betrekkingen met Zundert, waardoor het volledig autonoom werd.
Al voordat Napoleon de grote kei- of straatweg van Breda naar Antwerpen liet aanleggen, waren er in Rijsbergen (1808) 13 herbergiers aanwezig.
Toen bleek reeds de verkeersfunktie die door Rijsbergen liep en vandaag de dag ook nadelige kanten nog blijkt te bezitten.
De bevolking was toch in hoofdzaak agrarisch gericht, naast de bedreven handel zoals o.a. de Rijsbergse kapoenen.
De bevolking groeide praktisch niet. (1815: 1.226 inwoners, 218 huizen waarvan 138 arbeiderswoningen; in het dorp zelf stonden 60 huizen.)
Daarna groeide de bevolking staag tot 1.668 inwoners in 1859.
Door vertrek uit de gemeente begint het aantal inwoners te dalen.
De dan plaatsvindende ontginningen (1886 - 1890) van de woeste grond verbreedt dan de bestaansmogelijkheden, waardoor weer een toename optreedt. In 1910 is weer een inwonertal van 1.662 bereikt.
Toch blijft het karakter van Rijsbergen agrarisch, ook al stijgt het inwonertal in 1960 tot 3.929 inwoners.
Wel daalt steeds meer het aandeel van de mannen die in de landbouw werkzaam zijn binnen de beroepsbevolking. (1960: 52,1%).
Per 1-1-1974 was het inwonertal: 4.988, waarbij van de beroepsbevolking toch nog meer dan 50% agrarisch was.
De gemeente kent een hoofdkern: Rijsbergen; daarnaast kent het tal van gehuchten en buurtschappen rondom het dorp.
Sommige van de gehuchten bestaan al eeuwen.

Gehuchten: Tichelt - Kaarsschot - Breedschot - Hazeldonk - Oekel en Klein Oekel.

Buurtschappen: Nelleveld - Ticheltseberg - Hellegat - Zwart Moerken - Fort Oranje - Kruispad - Altenaar - Bigtelaar - de Diuunt en Oekelse Bruggen.

BIGTELAAR

A. Wegen:

Het tracé van de "Oude Baan" is bij de aanleg van de eerste verharde weg door Napoleon op meerdere plaatsen rechtgetrokken (1812). Oude stukken van de oorspronkelijke zandweg komen nog voor.
De oude rijksweg Breda-Antwerpen had een breedte van 16 m. ter weerszijden begeleid met eiken en beuken, die later veelal gesneuveld zijn door het verkeer, verbreding van de weg en de aanleg van parallelwegen.
De voornaamste verbinding tussen de gebieden oostelijk en westelijk van de Aa of Weerijs is de van oorsprong zeer oude Hoge Brug in de weg naar Hazeldonk.
In de weg naar Kaarsschot is meer noordelijker de Watermolenbrug gelegen.
Voorts is op de grenzen van de gemeente nog een tweetal bruggen, in het zuiden in de Bakkenbrugstraat en in het noorden in de Montenslaan.

Oude postbanen zijn die van Bergen op Zoom naar Maastricht (Maastrichtse Baan) die over Oekel ging en die van Hoogstraten naar Breda over de Diunt ging, beiden gewone zandwegen.

In 1891 werd besloten tot de aanleg van de keiweg naar Etten.

In relatie tot de buurtschappen en de gehuchten zijn vele wegen ontstaan, onderscheiden in buurtwegen en landwegen.
In de loop der tijd zijn van deze oorspronkelijke zandwegen een behoorlijk aantal verhard.

In 1972 is de nieuwe Rijksweg Breda-Antwerpen gereedgekomen in het oostelijk deel van de gemeente.
Gehoopt werd dat daardoor een ontlasting van de verkeersdruk in de kom Rijsbergen werd bereikt.
Het vrachtverkeer, nog gericht op Wernhout, blijft evenwel van de oude weg gebruik maken en veroorzaakt daarmee veel hinder.

In 1890 is een trambaan voltooid die Breda verbond met Antwerpen. Een tweede lijn werd in 1898 aangelegd die een verbinding gaf tussen Rijsbergen en Meerle-Hoogstraten en de tramlijn Antwerpen-Turnhout.
Deze tramlijn is van belang geweest voor de agrariërs. (goedkope straatmest uit Antwerpen - vervoer van pulp van de suikerfabrieken als veevoer.)
De ontwikkeling van busvervoer en het vrachtverkeer bracht grote konkurrentie, zodat in 1934 de lijn naar Meerle is gestaakt en in 1938 die van Breda naar België.
De oude trambaan Rijsbergen-Meerle is nog in het terrein terug te vinden.

In het kader van de fietsontwikkeling zijn oude voetpaden verhard met koolas tot rijwielpad gepromoveerd.

In de gemeente kwam tussen de Pannenhoef en de Buise Hoef onder Zundert zo een rijwielpad tot stand.
Anderen zijn vervallen bij het later verharden van de wegen.

B. Water.

Midden door de gemeente stroomt de Aa of Weerijs (Beek of Grote Beek) genoemd.
Bij de Bakkenbrug komt zij in het zuiden de gemeente binnen.
Ter weerszijden van de beek, door het beekbezinksel vruchtbare grond, zijn weiden en beemden gelegen, die door de regelmatige overstromingen minder bruikbaar waren.
Ondanks oude plannen is pas in 1967 de beek verbreed en verdiept en zijn stuwen en sluizen aangebracht.
Ook door het rechttrekken van bochten is nu een afdoende waterbeheersing verkregen; landschappelijk betekende het een verarming.

Aan het ontginnen van de turfvelden in de Zundertse Moeren heeft de Turfvaart zijn bestaan te danken.
In de periode 1620 - 1666 is de Turfvaart als directe verbinding naar Breda gegraven, bij Princenhage in de Aa uitmondend.
Op de noordelijke gemeentegrens heeft de voornoemde ijzermolen gestaan.
Andere grote waterlopen zijn:

de in Zundert ontspringende Bijloop die ongeveer op dezelfde plaats als de Turfvaart in de Aa uitkomt;

: de Hazeldonkse beek ontspringt bij de hoeve Bigtelaar, gaat langs Hazeldonk en komt bij Ginneken in de Mark;

: de Leiloop, uit Zundert komend, vloeit bij Meersel in de Mark; deze wordt ook Scheiloop genoemd door het samenvallen met de Rijksgrens;

: de Berkloop ontspringt in het moeras de Breedbroeken en gaat naar het noorden tot de gemeentegrens en buigt dan naar westen af om in de Aa uit te monden.

De gemeente telt nog een groot aantal kleinere waterlopen, die vaak in het landschap nauwelijks zijn te vinden.
Vermeld dienen te worden de Moersloot, de Raamsloot en de Goudbergse Loop.
In het begin van de 19e eeuw waren er in Rijsbergen nog vele en uitgestrekte vennen, die inmiddels voor het grootste deel drooggelegd en ontgonnen zijn.
Teneinde een idee te geven over de vroegere omvang:
Vaartven: 53 ha.; Rondgors 30 ha.; Vennekensven 27 ha.;
de Grote Meeren 37 ha.; de Flesch 1,5 ha. Geheel verdwenen zijn:
de Rete, het Zwartven, het Zwart Moerken en de Kievit.

C. Grondgebruik. Zie ook afbeelding 2.

In vroeger dagen waren er in Rijsbergen nog vele heideterreinen aanwezig. In 1854 waren er nog 8 kudden schapen die op het eind van de 19e eeuw reeds verdwenen waren.
In de jaren 1886 - 1890 zijn de grotere ontginningen begonnen.
In een overzicht uit 1815 is af te leiden dat slechts 30% van de gronden in gebruik was als hoofdzakelijk weiland en daarnaast wat bouwland.
Het overige deel werd aangegeven als woeste en ongekultiveerde grond (ruim 60%) met daarnaast hakhout en opgaand hout, tezamen ongeveer 1835 ha.
In 1862 is een meer korrekte opgaaf over het gebruik van de bodem verschaft:

woeste - ongekultiveerde grond	1007 ha.	
moeras	180 ha.	45,4%
dennenhout	190 ha.	
hakhout	175 ha.	
opgaande bomen	6,5 ha.	
bouwland	1050 ha.	49%
wei- en hooiland	426 ha.	
	3034,5 ha. van de 3110 ha.	

In 1830 was daarbij de Pannenhoef, een groot en ouder bos, geheel gerooid en tot heide vervallen.
Later zijn er mastbomen geplant.
Op de heide werd turf (schobben) gestoken en schapen gehouden.
Uit de talrijke vennen en het moeras werd de Moer gebaggerd, die tot klotten verwerkt, de armen tot brandstof diende.
Eind 19e eeuw waren de vennen en moerassen nog talrijk.
Op de ontgonnen gronden werd vooral dennenbos geplant.
In 1816 was er nog slechts 6 ha. dennenbos, in 1862 is dit reeds toegenomen tot 190 ha.
Slechts een klein deel werd als weiland in gebruik genomen, nog minder als akker.
In 1880 start de Ned. Heide Mij. een ontginning van meer dan 100 ha. bij Hellegat, waaruit het daargelegen landschap Hellegat is ontstaan.
Dit voorbeeld werd door de boer gevolgd.
In 1909 bedroeg het oppervlak aan heide nog ongeveer 1250 ha., in 1966 resteerde daarvan nog amper 40 ha., terwijl het areaal aan woeste grond was teruggelopen tot 369 ha.

Situatie 1966

bos	369 ha	
heide	39 ha	11%
moeras	2 ha	
kultuurgrond (buiten bebouwde kom)	3177 ha	86%
verharde wegen en wateren (buiten de bebouwde kom)	42 ha	
bebouwd opp., plantsoen, toekomstig bouwterrein	79 ha	
totaal opp. gemeente	3708 ha	

Hoewel de cijfers voor de jaren 1862 en 1966 niet geheel vergelijkbaar zijn, valt de toename van de in kultuur gebrachte gronden duidelijk op.
In 1909 werd reeds door Gommers gewaarschuwd. "Velen hunner (de landbouwers) ziet men daar toch tegenwoordig bezig met ontginning en grondverbetering, zodat de heide van Rijsbergen allengs kleiner wordt'en misschien nog eenmaal de tijd zal komen, dat die geheel verdwenen zal zijn".
Gommers vermeldde nog een heibestand van ongeveer 1250 ha.

D. Fauna.

Uit de jachtgegevens van 1851 is een beeld te verkrijgen, welke wildstand vooral bejaagd werd als broodwinning voor sommigen: hazen, patrijzen, houtsnippen, kwartels, lijsters, leeuwerikken, vinken, eenden en watersnippen.
Opvallend is de vernoeming van het waterwild.
In de visserij, die eveneens mensen een broodwinning bezorgde, werden de vangsten vooral bepaald door snoek, baars, voorn en paling.
De vis is nu praktisch geheel verdwenen.

E. Agrarische ontwikkeling.

Landbouw.

Als van oudsher agrarische gemeente is het toch aardig enige gegevens uit het verleden te vermelden.
In 1815 bedroeg de produktie 4.200 zakken rogge en 21.800 ponden hooi, terwijl de landbouwers over 243 karren beschikten, waarvan 99 hoge.
Uit 1851 is een vollediger overzicht beschikbaar met als produkten wintertarwe, rogge, zomergerst, haver, groene en grauwe erwten, witte bonen, koolzaad, vlas, aardappelen, haver, boekweit en spurrie.
Uit agrarische nevenverdiensten is na het midden van de vorige eeuw de bijenteelt opgekomen, waaruit later de bijenhoudersbond is ontstaan.
De stands- en vakorganisaties zijn pas "laat" ontstaan: 1905 R.K. Boerenbond die zich later aansloot bij de N.C.B.
In 1922 stichttende agrarische jongeren een eigen organisatie.

Veeteelt.

De veestapel uit het grijzere verleden laat de zwak-ekonomische achtergrond van de vaak gemengde bedrijven zien. In 1815 bedroeg de hele veestapel: 74 paarden; 81 trekossen en 11 ossen, 677 koeien, 219 schapen en 12 varkens.
Mestkalveren waren toen al een belangrijk exportartikel, vooral naar België.
Na 1830 is deze tak geheel weggevallen.
In 1851 zijn er 27.830 kippen en 15.390 kapoenen geteld.
De faam van het Rijsbergse kapoen was reeds in de Middeleeuwen verspreid.
In 1854 waren er 8 kudden schapen, samengesteld uit de schapen van meerdere eigenaren. In 1911 werd al de zuivelfabriek Sint Bavo opgericht.

Tuinbouw.

Tot rond 1900 was er in feite geen sprake van tuinbouw.
Toch namen enkele mensen uit Rijsbergen deel aan de eerste tuinbouwveiling in Breda.
Rond 1912 was vooral de frambozenteelt in Rijsbergen in opkomst gekomen.
In 1929 werden 203.409 kg. frambozen geleverd, naast 69.611 kg. aardbeien. Een poging tot bloembollenteelt heeft zich niet doorgezet. Het hardfruit heeft nooit echte betekenis gehad; in 1851 waren er 3,5 ha. boomgaard.
Enkele jaren later was dat nog maar 4 ha.
In de huidige jaren pas is de ontwikkeling van de glastuinbouw en de boomkwekerijen op gang gekomen.
In deze ontwikkeling werd in 1917 de R.K. Tuinbouwvereniging "St. Bavo" opgericht, die een eigen veiling ging houden.
In 1923 waren er al 279 leden.

F. Slot.

Door de toegenomen ontginningen is de werkgelegenheid in de land- en tuinbouw belangrijk toegenomen.
De migratie-tendens kon daardoor worden omgebogen naar een sterkere groei van het inwonertal.
Tot 1947 nam het aantal werkers in de land- en vooral in de tuinbouw toe; na 1947 kwam daarin een kentering.
Dit effekt kwam vooral tot stand, doordat het aantal medewerkende zoons en arbeiders beduidend afnam.
Een tweede tendens ontwikkelde zich daarna: het aantal landbouwers met als hoofdberoep landbouw, begon te dalen en het aantal met als hoofdberoep tuinbouw nam toe.
In de periode 1910-1965 is het aantal agrarische bedrijven bijna verdubbeld tot 394 stuks, terwijl de beschikbare kultuurgrond met zo'n 78% is toegenomen.
Aanvankelijk steeg de gemiddelde bedrijfsgrootte, doch deze begon na 1950 weer te dalen tot 6,9 ha. per bedrijf in 1965.
In deze ontwikkeling is van het aantal bedrijven van 20 ha.en meer in 1965 nog maar de helft over. Het aantal met minder dan 10 ha. is meer dan verdubbeld.
Wat het grondgebruik betreft, zijn vanaf 1950 wat gegevens bekend; in de onderstaande tabel zijn deze nader verwerkt.

	grasland	akkerbouw	tuinbouw	braakland	totaal
1950	1300	1125	368		2793
1955	1347	1044	410		2798
1960	1469	995	408		2871
1965	1749	674	389		2809
1968	1939	470	367	19	2795

Een verschuiving van akkerbouw naar grasland met daarmee een sterkere toename van het aantal runderen, is af te lezen, terwijl de tuinbouw relatief konstant bleef.
In de periode 1950-1965 heeft de veeteelt de volgende ontwikkelingen te zien gegeven:

	runderen	varkens	pluimvee
1950	2974	1594	38.358
1955	3945	2839	49.706
1960	5036	4335	74.057
1965	6162	8595	95.230

Dit duidt reeds op de intensivering van de veehouderij.
De tuinbouw werd in 1965 dan ook nog overwegend extensief uitgeoefend in kombinatie met veehouderij en akkerbouw.

III. HET FYSISCHE MILIEU.

In dit hoofdstuk wordt enig inzicht gegeven in de geologische opbouw van het gebied, het waterregime, de bodemvorming en de samenstelling van de bodem.
Uit deze gegevens is het huidige landschap op de zandgronden beter te begrijpen.
Het gebied bestaat voornamelijk uit dekzanden in een gevarieerde hoogteligging, waarin de beekdalgronden van de Bijloop, de Aa of Weerijs en de Hazeldonkse Beek het meest opvallen.
Ook die delen, die het langst bij de mens in gebruik zijn als oude bouwlanden, zijn kultuur-historisch belangwekkend.
In de navolgende paragrafen is een indruk van het fysisch milieu gegeven, van belang voor de biologische wereld op deze gronden, alsook voor de aspekten van land- en tuinbouw en andere gebruiksvormen van de mens op deze bodem.

A. Geologie.

Voor een groter begrip voor het landschap is enige informatie over het ontstaan van belang en vooral van de afzettingen zoals deze aan het oppervlak voorkomen.
Deze zijn grotendeels in het pleistoceen (1 miljoen jaar geleden -8000 v. Chr.) afgezet; een deel is door de wind (eolisch) en een ander deel door het water (fluviatiel) aangevoerd. Vanaf 8000 v. Chr. tot heden (holoceen) werd nog weinig materiaal aangevoerd.

Oud pleistoceen.

In het begin was in dit deel van Brabant een op de Biesbosch gelijkend landschap met getijden. Toen werden door opslibbing een groot aantal kleilagen afgezet, afgesloten met een in dikte wisselende zware tot zeer zware kleilaag, die over grote delen slechts enkele meters onder het oppervlak ligt.
Deze vrij vlakke kleilagen hellen zwak naar het noordwesten af, waarin door waterlopen diepe geulen werden uitgeslepen.
Daar ligt de afzetting dan nu tot op zelfs 25 m. diep.
De westelijke grens van deze geul is nog niet bekend.
Het is te veronderstellen dat ten oosten van de Aa of Weerijs ergens de geul begint. In het landschap is deze niet meer te herkennen door latere afzettingen.

Pleniglaciaal (na 5000 v. Chr.)

In dit tijdperk heerst er bij ons een toendraklimaat; lange, zeer koude winters en korte vochtige zomers.
Er werd toen eolisch maar ook fluviatiel zand aangevoerd, dat deels in de zomer weer wegspoelde en de geul uit het oud pleistoceen opvulde.
Boven deze niveo-fluviatiele zanden komt veelvuldig een 20-80 cm. dikke leemlaag voor, die in de jonge rivier- en beekdalen weer is afgevoerd.
Soms komt deze leemlaag op ondiepe plekken voor.
Op de bodemkaart zijn deze plekken met een x nader.aangegeven (waterhuishouding.) (zie afb. 4)

Op een drietal plekken komt dit binnen de gemeente Rijsbergen voor. (zuidelijk van Ticheltsebergstraat-Nelleveld/Smakstraat en bij de Flesch.)
Deze leemlaag kan met de daaronder gelegen kleilaag vaak een geheel, zeer dik en slecht doorlaten pakket vormen.
Op de algemeen voorkomende leemlaag werd daarna op de meeste plaatsen een dunne laag,vrij grofkorrelig zand afgezet, in de overgangstijd naar het pleniglaciaal B.

Pleniglaciaal B. (tot 11300 v. Chr.)

Het zeer koude en droge klimaat veroorzaakte een arctische steppe zonder veel plantengroei.
De zandlaag uit het pleniglaciaal A verstoof voor een deel, waardoor het grovere grind achterbleef.
Daarna werd door de wind fijn zand afgezet, de zgn. dekzanden, afkomstig uit dit tijdperk de oudere dekzanden genoemd.
Deze dekzanden zijn gelaagd door lemige bandjes.
In de jongere rivier- en beekdalen ontbreekt dit dekzand.
Ter plaatse van de diepe erosiegeul ligt onder een dunne laag ouder dekzand een + 0,5 m. dikke löss leemlaag met een vrij groot percentage fijn zand. (verspoelde löss met een bijmenging van fluviatiel zand.)
Tegen het eind van dit tijdperk herstelde zich het toendralandschap door het warmere klimaat.
Door de afnemende wind zette zich over vrij grote oppervlakken een tot 70 cm. dikke, fijne zandlaag af met een hoger leemgehalte dan de eerder besprokene, (sterk lemig fijn zand - Hn 23) zoals dat nabij o.a. Oekel wordt aangetroffen.

Oude dryastijd. (10400 - 9800 v. Chr.)

In dit tot het laat-glaciaal behorende tijdperk, was het klimaat minder koud dan in het pleniglaciaal B.
(meer vegetatie - berken.)
Ook nu wordt dekzand afgezet, het jongere dekzand genoemd, iets grover en minder lemig dan de oudere dekzanden, en niet zo duidelijk gelaagd.
Deze jongere dekzanden bepalen in hoofdzaak het huidige oppervlak. De dikte is veelal minder dan 1 m.
Het merendeel van de niet sterk lemige gronden bestaat aan het oppervlak uit dit dekzand.

Jonge dryastijd. (8900 - 8000 v. Chr.)

Dit is een koude terugslag in het laat-glaciaal. De dekzanden, spaars begroeid, konden plaatselijk weer verstoven worden.
De zwaardere delen zetten zich spoedig neer, veelal als vrij hoge ruggen en koppen, het jongere dekzand II genoemd, grover dan het jongere dekzand I en met nooit meer leem dan 10%.
Het jongere dekzand II komt slechts hier en daar als hoge ruggen in het landschap voor zoals bij Oekel, waarop podzolgronden met ijzerhuidjes (Hd 21) zijn gevormd.

Holoceen. (vanaf 8000 v. Chr.)

Tijdens het tot onze tijd voortdurende tijdperk met een blijvende klimaatverbetering, kwamen aanvankelijk nog verstuivingen van het jonge dekzand voor.

Soms werd dit zand neergezet als duintjes, vaker als een dunne laag stuifzand, dat door de mens werd vastgezet.
Bij het geleidelijk vochtiger worden van het klimaat en het langzaam stijgen van de grondwaterspiegel kon er op de laagste plaatsen veen gevormd worden.
Zo werden beekdalen (de Aa - Bijloop o.a.) plaatselijk met dikke lagen veen opgevuld.
Dit zijn de kleine oppervlakken moerige gronden op de bodemkaart, zoals ook in Rijsbergen voorkomend.
Zo ontstond een min of meer gesloten veendal op het vrij vlakke gebied langs de nederlandse grens.
Door het ingrijpen van de mens (ontbossing) kon een langzame afspoeling plaatsvinden van de hogere gronden, waardoor een deel van het veen of het oudere dekzand met een variërende laagdikte van vaak lutumhoudend zand (vroeger wel beekafzetting of beekleem genaamd) werd bedekt.

B. Bodemvorming.

De bovenste lagen van de geologische afzettingen hebben onder invloed van het klimaat, de voorkomende vegetatie en de andere voorkomende levensvormen, nog belangrijke invloeden ondergaan door het optreden van fysische en chemische processen.
Dit proces noemt men bodemvorming; nieuwe stoffen vormen zich en worden al niet tegelijk met het moedermateriaal weer afgebroken, verplaatst en zetten zich weer elders vast.
Dit geeft zijn sporen in de verticale doorsneden, het bodemprofiel van de grond in de zgn. bodemhorizonten, die van elkaar verschillen in hun gehalte aan humus, ijzer, lutum of door verschillen in vastheid, struktuur, kleur etc.
De belangrijkste bodemvormen, die men genoemd vindt, zijn:

- humusvorming : resistente verbindingen als eindprodukt (humus) van de kringloop van de organische stoffen, al dan niet vermengd met de bovenste grondlagen, A 1 - horizont, zoals eerdgronden; door ploegen vermengd met deel van de B-laag, dan Ap horizont.

- podzolering : de verspreiding van disperse humus door een neerwaartse waterbeweging in de bodem alsook van het in het zand voorkomende gereduceerd ijzer. Door deze uitspoeling is onderin de A-laag een horizont, geheel of gedeeltelijk zonder humus en/of ijzer, dat afgezet is in de uitspoelingshorizont, de B.
  De podzolering kan al dan niet onder invloed van het grondwater tot stand komen in variabele dikten.
  Droog gevormde podzolen -zijn de aangeduide Hd.....gronden. (zie afb. 4)
  De in nat milieu gevormde podzolen zijn te onderscheiden in moerpodzolgronden, een overgangsvorm naar veen,

in veldpodzolgronden, de normale hydropodzolgronden;
in laarpodzolgronden, gewone hydropodzolgronden met een mestdek.
De huidige waterstand kan afwijken van die tijdens de vorming.

gleyverschijnselen : waar de grond door zeer hoge grondwaterstand zeer vochtig was, heeft geen podzolering op kunnen treden. (beekdalen o.a.)
In de zone waar de grondwaterstand schommelt, zal afwisselend reductie en oxydatie optreden.
In de voedselrijker en minder zure beekdalen ontstond minder disperse humus en werd de grond niet totaal ontijzerd, zoals wel het geval bij de armere, zuurdere natte plekken tussen de podzolgronden.

Door het ingrijpen van de mens zijn ook bodems ontstaan (door duizende jaren) die geheel door de mens zijn gevormd.
Vooral langs de beekdalen werden de bouwlanden bemest vanuit de potstal, waarin de bodem bedekt was met strooisel van heide, bos en/of zand.Op deze manier werd het bouwland geleidelijk opgehoogd met een dikke humeuse bovengrond, waar ook nog stuifzand bij kon opwaaien.
Zo ontstond een Aan horizont, zoals bij de enkeerdgronden.
Op deze oude bouwlanden kon de humeuse bovengrond tot 80 cm. dik zijn. (dikke eerdgronden EZ....) Langs de oude bouwlanden zijn de oude ontginningen vaak gelegen. (laarpodzolgronden cHn....)
De jonge ontginningen (mogelijk ook door de kunstmest) hebben gewoonlijk een dunnere humeusdek (20-30 cm.),het geploegde deel van het vroegere bodemprofiel. (veldpodzolgronden.)
Ook in de aangeplante bossen is de grond in vele gevallen tot ± 1 m. diepte omgespit.
De zandafgravingen,om dichter bij het grondwater te komen, de ophogingen voor een drogere ligging,hebben uiteraard ook hun invloed gehad op het huidige bodemprofiel.
Waar het veen is afgegraven, vindt men in de vaak droge "wijken" nog wel de ontginningsloten (niet in Rijsbergen) en de Turfvaart als afvoerweg.
Venige bovengronden zijn wel eens met een 10 à 15 cm. zandlaag overdekt om de slapheid van de bodem voor het vee te doen verminderen.
Op afbeelding 2 zijn de voornaamste landschappelijke elementen aangegeven.

C. Het huidige landschap.

Topografie.

Het landschap, door geologie - bodemvormende krachten en de mens gevormd, is een door landbouw in gebruik zijnd zandgebied met zeer onregelmatige en weinig uitgesproken reliëf-verschillen.

ZANDWEG - RELIËF

BIGTELAAR

Het gebied helt zwak van zuidzuidoost naar noordnoordwest. (zie afbeelding 3 en kaartbijlage - 3 Rij 751 D').
De hoogtelijnen buigen langs de oude erosiegeul sterk naar het zuiden, zodat westelijk van de gemeente Rijsbergen het terrein van ca. 15 + NAP daalt,naar het oosten gaande tot ca. 5 m. + NAP in Rijsbergen, waarna het terrein verder oostelijk weer stijgt naar Chaam toe.
Binnen de gemeente is dit van west naar oost merkbaar door een daling van ca. 9 m. + NAP tot ca. 5 m. + NAP.
Het gebied helt geleidelijk naar het noorden af. Binnen de gemeente dan ook van ca. 9 m. + NAP tot ca. 5 m. + NAP.
In detail is een zwak golvende dekzandtopografie met een afwisseling op korte afstand van komvormige laagten en hogere ruggen te onderkennen.
De opgehoogde oude bouwlanden (zie afbeelding 2) komen hierin als hogere koppen uit, evenals enkele jonge dekzandruggen met een hoogteverschil van soms 2 à 3 m.
De lage delen worden vooral bepaald door de beekdalen.
Dat van de Aa of Weerijs is een breed dal met meest zwak glooiende dalhellingen.
Rondom Rijsbergen komen een aantal kleinere beekdalen voor, die in de zware oude kleilaag (zie A) zijn ingesneden en die daardoor slechts een smal dal hebben kunnen uitslijpen met opvallend sterke dalhellingen. (zie afbeelding 3 en hoogtelijnenkaart - 3 Rij 751: D).
Vroegere vennen vormen min of meer ronde of langwerpige soms vele meters diepe kommen in het terrein. (typerend voorbeeld is het Menmoer N.W. van Rijsbergen.)

Hydrografie.

De afwatering van dit hellende gebied is zuid-noord gericht naar de Mark toe.
De Aa of Weerijs, een linker zijrivier van de Mark, verloopt eveneens zuid-noord.
Ten westen van de Aa ontspringt de Bijloop, die kort voor Breda in de Aa uitmondt.
Parallel hieraan loopt de Turfvaart, die nu ook een deel van het water van de Bijloop afvoert.
Het gebied ten noorden van de Bijloop watert direkt naar het noorden af.

Het grondwaterregime.

De grondwaterstand en de bewegingen daarvan zijn van groot belang voor de water- en luchthuishouding in de bodem, van waarde voor de daarop levende natuur en agrarische bodem-kultuur.
De gegevens over de grondwaterstanden zijn gebundeld in de zgn. grondwatertrappen. (G.T.); deze geven een inzicht hoe de grondwaterstand zich gemiddeld t.o.v. het maaiveld gedraagt, met een gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHW) in de winter en een gemiddeld laagste grondwaterstand in de zomer. (GLW)
De in de navolgende tabel verwerkte gegevens over de G.T. geven dan weer, welke GHW in een gemiddeld jaar omstreeks juli-augustus en welke GLW in december-januari en binnen welke maten men verwachten kan.

Indeling grondwatertrappen.

G.T.	I	II	III	IV	V	VI	VII
GHW in cm. - maaiveld	-	-	<40	>40	<40	40-80	>80
GLW in cm. - maaiveld	<50	50-80	80-120	80-120	>120	>120	>120

De grondwatertrappen (G.T.) worden op afbeelding 5 in samenhang met de bodemkaart afgebeeld.

Bodemgebruik.

In de gemeente overheerst het gemengde bedrijf. Door de behoefte aan droge en natte gronden liggen de percelen van een bedrijf vaak zeer verspreid.
De lage natte delen (vroegere vennen - beekdalen enz.) zijn permanent als grasland in gebruik.
De sterk lemige gronden zijn overwegend grasland, terwijl op de hoogste droge delen de akkerbouw wordt uitgeoefend.
De tuinbouw rond Breda is ontstaan op de sterk lemige gronden met een löss ondergrond rondom Princenhage, waar weinig uitdrogingsrisiko bestaat, met toch redelijke doorlatendheid.
In de verdere ontwikkeling zijn ook steeds minder geschikte gronden voor de tuinbouw in gebruik genomen zoals in Rijsbergen.
Veel aardbeien zijn zo tenslotte geteeld op gronden, die door het grote verdrogingsrisiko nauwelijks geschikt kunnen worden genoemd.
Drainage en beregening werd dan ook noodzakelijk.
Voor een meer uitgebreide beschouwing aangaande het agrarisch bodemgebruik wordt hier verwezen naar hoofdstuk V paragraaf 6.
Binnen het gebied liggen verspreid op de hoogste en droge delen van het landschap nog talrijke kleine komplexen naaldhout danwel naald/loofbos. (zie kaart groen-inventarisatie 3 RY 751 - C).

D. Bodemkaart.

Op afbeelding 4 is nader aangegeven, welke bodemeenheden aan de oppervlakte voorkomen, verzameld in kaarteenheden die middels een kode, bestaande uit hoofdletters, kleine letters en cijfers in detail zijn aangeduid.
In de verklaring van de afzonderlijke kaarteenheden is inzicht te verkrijgen over samenstelling en soms ook in de bodemvorming der eenheden.
De eenheden zijn gegroepeerd onder de volgende verzamelgroepen:

Veengronden	:	V
Moerige gronden	:	W
(humus)Podzolgronden	:	H
Dikke eerdgronden (zand)	:	EZ
Kalkloze zandgronden	:	Z

De overige koderingen zullen hier niet nader worden verklaard, doch bij elk gebied afzonderlijk.

Voorts komen nog uit meerdere eenheden samengestelde eenheden voor, de zgn. associaties:

Veengronden (V):

:Deze gronden bestaan tussen 0 en 80 cm. diep voor meer dan de helft uit moerig materiaal.
:Eerdveengronden hebben een moerige eerdlaag, waarbij de bovenste laag van het veen een verwerings- en veraardingsproces heeft ondergaan.

aVZ Madeveengronden:

:Op zand, zonder humus-podzol, beginnend ondieper dan 120 cm. Eerdveengronden met een klei-arme, moerige eerdlaag, dunner dan 50 cm. op zand, ondieper dan 120 cm. beginnend, waarin geen humus-podzol is ontwikkeld.
Het profiel bestaat uit broekveen van 60-100 cm. op matig fijn tot matig grof zand, leemarm.
De bovengrond is tot ± 25 cm. veraard.
De hoogste grondwaterstand komt aan of boven het maaiveld.
De laagste ligt bij ca. 70 cm.: grondwatertrap II.
Ligging in een zeer laag terreindeel langs de Belgische grens in het zuidoosten van de gemeente.

Moerige gronden (W):

:Dit zijn minerale gronden met een moerige boven- of tussenlaag.

zWp Dampodzolgronden

:Met een duidelijke humuspodzol-B en een humeus zanddek, waarin een minerale eerdlaag is ontwikkeld.
Het profiel bestaat uit een humuspodzol met sterk vervloeide B onder de moerige laag.
De moerige tussenlaag is meestal een dunne veenlaag, soms na doorploeging venig.
Het zwarte humeuze zanddek is bij de oude ontginning ± 35 cm. en homogeen (potstalmest).
Liggen de gronden tussen veldpodzolgronden,dan betreft het een jonge ontginning met een dunner humeusdek. (20-25 cm.)
De gronden zijn ontwikkeld in zwak lemig zand danwel op lemig zand.

Grondwatertrappen II en III.

Ligging.

Het is een laaggelegen veenvormig deel van het landschap in de zuidhoek tussen de Pannenhoefsebaan en de Ettensebaan.

zWz Broekeerdgronden

:Met een zanddek en een zandondergrond zonder een duidelijke podzol-B, met een moerige tussenlaag.
Het profiel is overeenkomstig als van de dampodzolgronden, echter met een kwalitatief betere humus in de moerige laag.

Grondwatertrappen II en III.

Ligging:

:Zuidoosthoek van de gemeente aan de grens.
:Oostelijk van de Overasebaan.
:Delen ter weerszijden van de Ettenseweg nabij de gemeentegrens. Het zijn laag gelegen geul- en venvormige delen van het landschap.

Podzolgronden (H):

Het betreft hier enkel gronden met een duidelijke humuspodzol-B en een A1 horizon dunner dan 50 cm.

Hn21 Veldpodzolgronden:

Leemarm en zwak lemig fijn zand, een hydropodzol direkt onder de B2 en met een dunne A1.
Profiel: Deze eenheid komt voor op zwak lemig dekzand, behalve ten westen van Rijsbergen-kom ook op leemarm dekzand.
Door het meer algemeen voorkomen in verschillende hoogteligging komt een gevarieerd profiel voor. Onder bos is het profiel vaak vergraven, hetgeen op de kaart is aangeduid.
Voor een nadere profielbeschrijving wordt verwezen naar de toelichting bij de bodemkaart, kaartblad 50 West Breda.
De grondwatertrappen variëren in hoofdzaak tussen V en VII; in de uiterste westhoek achter de Pannenhoef enkel III.
Ten zuiden van de Ticheltsebergstraat en ten westen van de Pannenhoef is in de ondergrond leem op ondiepte. (Hn21 x).
Dit betreft de natste delen. (resp. G.T.V. en III.)
Ligging: De kaarteenheid komt in de grootste delen van de gemeente algemeen voor, met soms op korte afstand grote hoogteverschillen.
Op de Ticheltseberg en de Pannenhoef is het oppervlak met een dun stuifzanddek afgedekt.
Ten zuiden van de Ticheltsebergstraat komen in de ondergrond zware leemlagen voor.
Op andere plaatsen (Fort Oranje - Zandstraat) is de grond diep verwerkt.
Plaatselijk treft men als onzuiverheid gronden met moerige lagen in venvormige laagten aan.

cHn 21 Laarpodzolgronden:

Leemarm en zwak lemig, fijn zand, een hydropodzol direkt onder de B2 met een matig dikke A1.
Profiel: Onder het ca. 40 cm. humeuze deel een overeenkomend profiel als bij Hn21.
Grondwaterstand: G.T. III, overwegend V en VI.
Ligging: Verspreid, grenzend aan of gelegen tussen dikkere eerdgronden waar ze meestal een latere uitbreiding van de oude bouwlanden vormen.

cHn23 Laarpodzolgronden:

Lemig, fijn zand, een hydropodzol direkt onder de B2 met een matig dikke A1.
Profiel: In de ondergrond komen vaak zware leemlagen voor.
De ontwikkeling van de humuspodzol B lijkt iets op die van de veldpodzolgronden Hn23.
Grondwaterstand: G.T. V.
Ligging: Nelleveld, overigens als cHn21.

Hd21 Laarpodzolgronden:

Leemarm en zwak lemig, fijn zand, een xero-podzol direkt onder de B2 met een dunne A1.
Grondwatertrap: G.T. VII.
Ligging: Oekeltje, een hoge rug van jonger dekzand II.

Dikke zandeerdgronden (EZ):

Dit zijn minerale gronden met een dikke A1; afhankelijk van de voorkomende grondwatertrappen zijn ze onderscheiden als lage en hoge gronden.

EZg23: Lage enkeerdgronden:

Lemig fijn zand, met een dikke A1 in fijn zand met G.T. III.
Profiel: ca. 60 cm. dik humeusdek met de bovenste 20-30 cm. zwart.
Op de overgang van het dek naar de humusarme ondergrond komt vaak een laagje beekleem voor van 10 cm.
Ligging: In beekdalen, ontstaan door ophoging van moerige eerdgronden. (Moersloot -Raamloop - oostelijk dal van de Aa ten noorden van de Watermolenstraat.)

zEZ21: Hoge zwarte enkeerdgronden:

Leemarm en zwak lemig, fijn zand, hoog gelegen G.T. V, VI en VII met een dikke (70 à 80 cm.) zwarte A1.
Het gebied ten oosten van Rijsbergen is vooral zwak lemig.
Onder het soms tot 1 m. dikke humusdek is een enkele maal het gehele podzolprofiel intakt, meestal zijn nog slechts resten aanwezig.
Ligging: De gronden liggen als hooggelegen langgerekte stroken en vlakken langs of nabij de beekdalen, scherp begrensd volgens de percelen.

zEZ23: Hoge zwarte enkeerdgronden:

Lemig, fijn zand, hooggelegen (G.T. VI en VII) met een dikke, zwarte A1.
De kleur van het humusdek is meestal bruiner dan bij de zEZ21.
De hogere plekken in de gemeente zijn iets minder zwaar qua leem.
In de ondergrond komt meestal een humuspodzol of resten daarvan voor.
Ook deze gronden liggen meest als hoge plateaus of ruggen in het landschap, als oude bouwlanden langs het beekdal van de Aa ten zuiden van Rijsbergen. Overigens is er een deel ten noorden van de Gelderdonksestraat gelegen.

Kalkloze zandgronden (Z):

Dit zijn alle,niet-moerige zandgronden zonder een duidelijke podzol-B en met een A1 dunner dan 50 cm., zonder koolzure kalk. In de gemeente komen enkel zandeerdgronden voor met een donkergekleurde humeuze bovengrond met een minerale eerdlaag, dunner dan 50 cm. met een relatief sterk ontwikkelde A1 en wel enkel hydrozandeerdgronden.

pZg21: Beekeerdgronden:

Leemarm en zwak lemig fijn zand, kalkloos met een dunne of matig dikke minerale eerdlaag met roest van 35 cm. onder maaiveld tot 1,20 m. De zwarte eerdlaag is ca. 40 cm. dik met een humus van betere kwaliteit.
Bij Hazeldonk komen oppervlakken voor met een humeus dek van 25-30 cm. dik.

Op de overgang van het dek naar de humusarme ondergrond ligt vaak een fluviatiel dunne beekleemlaag.
Grondwatertrappen: III. Deze gronden zijn spoedig nat en blijven dit langdurig.
Ligging: Hazeldonk; ten noorden van de Watermolenstraat.

pZg23: Beekeerdgronden:

Lemig, fijn zand en idem als pZg21.
Grondwatertrap III met G.H.W. o-20 cm., plaatselijk in de winter wateroverlast.
Ligging: Zuidelijk van de Tiggelsebergstraat, scherp begrensd laag en vlak deel van de bovenloop van de Goudbergse Ley.

pZn21: Gooreerdgronden:

Leemarm en zwak lemig, fijn zand, humusarm, kalkloos met een dunne of matig dikke minerale eerdlaag met weinig of geen roest.
Het zwarte humeuze dek rust op een C-ondergrond of een onduidelijke podzol-B.
Tussen de veldpodzolgronden (Hn21) is het humeuze dek 20-25 cm. dik;naar de laarpodzolgronden toe (cHz21) kan dit oplopen tot 40 cm.
Grondwatertrap VII.
Ligging: Bigtelaar - lage slenkvormig deel van het landschap in de bovenloop van de Hazeldonkse Beek.

Associaties:

zVz/zWz: associatie: meerveengronden en broekeerdgronden met een zanddek; beide met een zandondergrond zonder duidelijke podzol-B.
Grondwatertrap: II.
Het zijn gronden met een veenlaag boven het zand met een dikte van 10-60 cm.
De bovengrond wordt gevormd door een 20 cm. dikke humeuze zandlaag.
Ligging: zuidoost van Hazeldonk aan de grens.

cHn/pZn23: associatie: laarpodzolgronden en gooreerdgronden:
beiden lemig fijn zand met een humeus dek van ca. 40 cm.
Grondwatertrap: V.
Ligging: Ter weerszijden van de Smokstraat nabij de Ettensebaan; ter plaatse komt op ondiepte nog zware leem voor binnen 120 cm. diepte.

EZg/pZg23: associatie: lage enkeerdgronden en beekeerdgronden:
beiden lemig fijn zand; het zijn beekeerdgronden met door geleidelijke beekafzetten (Hazeldonkse Beek) opgehoogde bovengrond. Het zijn laagst gelegen gronden met grondwatertrap: III.

EZg/zEZ/pZg23: associatie: lage enkeerdgronden, hoge zwarte enkeerdgronden en beekeerdgronden:

allen lemig, fijn zand.
De oorspronkelijke beekeerdgronden van het Aadal zijn door de beek opgehoogd door afzettingen van de beek met gedeeltelijk een humeusdek dikker dan 50 cm.

Plaatselijk komen wat hoger gelegen gronden voor met grondwatertrap V; de rest heeft G.T. III.
Over het algemeen zijn de gronden vrij roestig en nat, met een humeus tot sterk humeus dek, dunner dan 20 cm.
Op de overgang naar de ondergrond komt vaak een beekleemlaag voor.
Bij de lage enkeerdgronden komt daar ook plaatselijk veen voor.

AB21: associatie: Zandige beekdalgronden (podzolachtig) in het dal van de Bijloop, bestaande uit veldpodzolgronden (Hn21) en gedeeltelijk met veen overgroeide gooreerdgronden. (pZn21).
Later hebben zij een zanddek gekregen, van recente datum en daardoor zeer weinig humeus, en een dikte van ca. 30 cm.
De oude beddingen zijn nog meer of minder dichtgeslibd, waardoor afwisselend zand- en veenlagen voorkomen.
De grondwatertrap is gelegen tussen II en III.
Na het gereedkomen van het veldwerk is de Bijloop voor een gedeelte verdiept en verbreed, met invloed op de hier vermelde grondwatertrappen.

IV. BODEMGESCHIKTHEID VOOR AKKERBOUW/GRASLAND.

Op basis van gegevens uit hoofdstuk III is voor het grondgebied van de gemeente een tweetal kaarten vervaardigd, waarop weergegeven de geschiktheid van de bodem voor de akkerbouw en voor blijvend grasland.
De bodemgeschiktheid voor de akkerbouw is primair afgestemd op de daar geteelde gewassen, waarbij de volgende aspekten een rol speelden:
het producerend vermogen van de bodem, de oogstzekerheid, de vroegheid en de bewerkbaarheid.
De geschiktheidsbeoordeling is opgesteld aan de hand van de kaarteenheden, bodemkaart (afbeelding 4) en de grondwatertrappenkaart (afbeelding 5).
Er zijn een 8-tal geschiktheidsklassen opgesteld, variërend van zeer goed tot ongeschikt.
Eén klasse (II) komt niet in de gemeente voor.
Zie afbeelding 6 voor de indeling van de gronden in de onderstaande klassen.

Geschiktheidsklasse I.

Zeer goede zandbouwlandgronden.
zEZ23 en zEZ21 bij G.T. VI.
Dit zijn de beste gronden, goed geschikt voor de meeste gewassen.
Alleen de drogere gronden (2EZ21 G.T. VI) zijn matig geschikt voor voeder- en suikerbieten.

Geschiktheidsklasse II.

Goede zandbouwlandgronden.
Deze klasse komt binnen de gemeente niet voor.

Geschiktheidsklasse III.

Vrij goede zandbouwlandgronden.
zEZ23 en zEZ21 bij G.T. V.
Door de hoge wintergrondwaterstanden zijn deze gronden slechts matig geschikt voor rogge.
Er is ook sprake van een ongunstige waterhuishouding in het voor- en najaar, waardoor ze ook matig geschikt zijn voor voeder- en suikerbieten en aardappelen.
Zij zijn nog goed geschikt voor zomergranen.

Geschiktheidsklasse IV.

Vrij matige zandbouwlandgronden.
cHn21/G.T. VI en zEZ23/G.T. VII.
Deze gronden zijn nog goed geschikt voor rogge en op de wat vochtiger delen voor gerst, haver en aardappelen.
De drogere gronden zijn nog slechts matig voor deze gewassen geschikt en weinig geschikt voor voeder- en suikerbieten, die overigens matig resultaat leveren.

Geschiktheidsklasse V.

Matige zandbouwlandgronden.
Hn21/G.T. V; cHn21/G.T. V.
Als zwak lemige gronden zijn deze van goed tot matig geschikt voor aardappelen, gerst, en haver; indien de grond sterk lemig wordt, dan zijn ze niet meer goed geschikt voor rogge, terwijl dan de natste delen zelfs weinig geschikt zijn.

Overigens zijn ze matig, deels weinig geschikt voor voeder- en suikerbieten; de natste en sterk lemige gronden zijn dan ongeschikt voor suikerbieten.

Geschiktheidsklasse VI.

Vrij slechte zandbouwlandgronden.
Hn21/G.T. VI - zEZ21/G.T. VII.
De gronden zijn deels nog goed tot matig geschikt voor rogge en matig geschikt voor gerst, haver en aardappelen, hetgeen op de drogere gronden zakt tot weinig geschikt.
Waar de Hn21 gronden nog vochtiger zijn, is de geschiktheid voor suikerbieten wel matig geschikt te achten, doch overigens weinig geschikt voor suiker- en voederbieten.

Geschiktheidsklasse VII.

Slechte zandbouwlandgronden.
Hn21/G.T. VII en cHn21/G.T. VII.
Voor rogge zijn deze gronden nog slechts matig geschikt en weinig geschikt voor gerst, haver en aardappelen; ongeschikt voor voeder- en suikerbieten.

Geschiktheidsklasse VIII.

Ongeschikt voor bouwland.
Alle kaarteenheden met de grondwatertrappen I, II en III en de kaarteenheden Hd21 VII.

In het dal van de Aa of Weerijs is de geschiktheid derhalve wisselvallig, gezien de afwisseling in de grondwatertrappen (III/V) en in de bovenste bodemlaag.
De kanalisatie van de Aa zal op de grondwatertrappen in de direkte nabijheid invloed hebben uitgeoefend, vandaar dat op afbeelding 5 aldaar een "wisselvallig" staat aangeduid.

De bodemgeschiktheid voor blijvend grasland, (afbeelding 7).

is apart geanalyseerd, omdat het een ondiep wortelend en meerjarig gewas betreft en daardoor andere eisen stelt aan de bodemgesteldheid en de waterhuishouding dan de eenjarige akkerbouwgewassen, die dieper wortelen.
Voorzover grasland geschikt is voor bouwland, wordt het in de streek om de 6 à 10 jaar vaak gescheurd, vanwege de achteruitgang van het grasbestand door vochttekort.
Bij een grondwatertrap I, II of III, kunnen de gronden blijvend als grasland worden gebruikt.
De geschiktheid is te beoordelen op de netto-produktie, waar echter geen gegevens van bekend zijn.
Nu zijn als kriteria aangehouden de eigenschappen van de grond, de voorjaarsontwikkeling, de groeivertraging in de zomer en de draagkracht van de zode.

Geschiktheidsklasse A1: Goede graslandgronden.

zEZ21/G.T. V; zEZ23/G.T. V; cHn21/G.T. V; cHn23/G.T. V.
De gronden kennen een normale tot late voorjaarsontwikkeling, geen of ten hoogste een matige groeivertraging in de zomer en hebben een goede draagkrachtige zode.

Geschiktheidsklasse A2: Goede graslandgronden.

Hn21/G.T. III; cHn21/G.T. III; pZg21/G.T. III; pZn21/G.T. III; EZg23/G.T. III; zWp/G.T.III; zWz/G.T. III.
In tegestelling met de A1 gronden hebben deze een late voorjaarsontwikkeling, 's zomers geen groeivertraging en een goed tot hoogstens matig draagkrachtige zode.

Geschiktheidsklasse B1: Matige graslandgronden.

Hn21/G.T. V; 2EZ23/G.T. VI; cHn21/G.T. VI; 2EZ21/G.T. VI.
Matige graslandgronden met een overwegend vroege voorjaarsontwikkeling, een matige tot sterke groeivertraging in de zomer en een goede draagkrachtige zode.

Geschiktheidsklasse C: Slechte graslandgronden.

C1: Hier is sprake van een vroege voorjaarsontwikkeling en een zeer sterke groeivertraging in de zomer en een goede draagkrachtige zode;
Als klasse C1 zijn aan te merken de volgende eenheden:
Hn21/G.T. VI; 2EZ23/G.T. VII.

C2: Deze gronden daarentegen kennen een zeer late voorjaarsontwikkeling, geen groeivertraging en een zeer slechte draagkracht van de zode. Deze klasse komt binnen de gemeente niet voor.

Geschiktheidsklasse D: Ongeschikt voor blijvend grasland.

Hn21/G.T. VII; cHn21/G.T. VII; Hd21/G.T. VII; zEZ21/G.T. VII.

Enige kaarteenheden (aVz/G.T. II; ezVn/G/T/ I) zijn niet nader beoordeeld, alsook het beekdal van de Bijloop en de Aa, aangezien deze eenheden in het onderzoekgebied weinig voorkwamen.

Voor een meer uitgebreide informatie wordt verwezen naar de Bodemkaart blad 50 West - Breda.

Een grove analyse laat dan zien, dat rondom de kom Rijsbergen de meest goede akkerbouwlanden zijn gelegen. (zeer goed - tot vrij matig.)
Het westelijk en noordwestelijk deel, de noordoosthoek en het gehele oostelijk deel van de gemeente is met uitzondering van een ruggebied Hazeldonk - Paandijksestraat, vrij slecht tot slecht geschikt voor de akkerbouw.
Ongeschikt zijn de belangrijkste beekdalen.

Wat de graslanden betreft, zijn de slechte gronden relatief klein in oppervlak en verspreid over de gemeente.
Grof gesteld kan men zeggen, dat in het oostelijk deel van de gemeente de beste graslandgronden overheersen en de slechtste in het westelijke deel.

ERFBEPLANTING . . . . ! - OVERASEBAAN

LAND EN TUINBOUW HFD.V

Hoofdstuk V.

Inhoud: Land- en tuinbouw - inventarisatie en analyse. V-1

Paragraaf 1. Inleiding. V-2
Paragraaf 2. Algemeen. V-2
Paragraaf 3. Rijsbergen algemeen. V-3
Paragraaf 4. Werkgelegenheid in de agrarische sektor. V-4
Paragraaf 5. Bedrijfsopvolging. V-7
Paragraaf 6. Bodemgebruik van de cultuurgrond. V-7
Paragraaf 7. Bedrijfsverkaveling. V-10
Paragraaf 8. Rechtsvorm van het bodemgebruik. V-11
Paragraaf 9. Het aantal bedrijven. V-11
Paragraaf 10. De gemiddelde omvang der bedrijven in oppervlak. V-12
Paragraaf 11. Bedrijfsomvang naar SBE klassen. V-13
A. Ontwikkeling van de bedrijfsomvang in SBE klassen. V-15
B. Gemiddelde bedrijfsomvang in SBE. V-16
Paragraaf 12. Verdeling van de totale SBE over de hoofdbedrijfstypen en naar produktierichting. V-18
Paragraaf 13. Veehouderij. V-20
A. Rundveehouderij. V-21
B. Intensieve veehouderij - algemeen. V-28
1. Varkenshouderij. V-30
2. Pluimveehouderij. V-31
3. Overig vee. V-33
C. Slot veehouderij totaal. V-33
Paragraaf 14. Akkerbouw. V-36
Paragraaf 15. Tuinbouw. V-36
A. Algemeen. V-36
B. Tuinbouwgewassen. V-40
Paragraaf 16. Agrarisch ruimtelijke mogelijkheden. V-45

Bijlage 1: A:overzicht bedrijfstypen-en hoofdbedrijfstype indeling met CBS benaming.
B:Standaardbedrijfs-eenheden voor de land-en tuinbouw.
bijlage 2. :de ekonomische resultaten van een melk veebedrijf.
bijlage 3. :Begroting opbrengsten en kosten.
bijlage 4. :bedrijfsplan opbrengsten en kosten.
bijlage 5. :vervangingswaarden.
bijlage 6. :samenstelling van het vermogen.

Inventarisatie en analyse.

1. Inleiding.

Hoewel het bestemmingsplan geen instrument kan zijn om struktuurpolitiek werkzaam te zijn in de land- en tuinbouw, is in dit hoofdstuk toch getracht een inzicht te verkrijgen in de huidige agrarische bedrijfsstruktuur binnen de gemeente.
Voor het algemeen gemeentelijk beleid is deze informatie van waarde, maar wellicht nog meer voor hen die in de land- en tuinbouw werkzaam zijn; de voorlichting - de jongerenorganisatie's en de individuele belangstellenden.
Op basis van dit hoofdstuk is een struktuurbezinning mogelijk.
De in dit hoofdstuk gegeven beschrijving van de recente ontwikkelingen in de land- en tuinbouw zijn gebaseerd op gegevens in hoofdzaak van het CBS, de z.g. meitellingen.
Daarnaast is geput uit andere informatiebronnen, zoals o.a.: de deelstudies van de voorstudie - streekplan projekt Midden- en Oost-Brabant en andere rapporten.
Veel van de gegevens zijn aangedragen door de consulenten voor de land- en tuinbouw, en besproken met de landbouworganisaties waarvoor hier dank.
In de praktijk echter blijken de gegevens, hoeveel ook aanwezig, beperkt bruikbaar, omdat de cijfers voor de verschillende jaren niet geheel of slechts gedeeltelijk onderling vergelijkbaar zijn. Dit is het gevolg van de definitie-verschillen en veranderingen in de tabellenindeling in de opeenvolgende jaren.

Sinds 1968 heeft het CBS struktureel interessante gegevens gepubliceerd, met betrekking tot de land- en tuinbouw voor het totaal, maar ook per bedrijfstype van het bedrijf. In dit kader wordt er op gewezen dat sinds 1968 agrarische bedrijven zijn onderzocht die tenminste een bedrijfsomvang van 10 SBE (standaard bedrijfseenheden - zie bijlage - blz.2 e.v.) vertoonden. Voor 1968 werden andere criteria aangelegd.
Voor een definiëring van de afzonderlijke bedrijfstypen wordt hier verwezen naar bijlage 1.

In hoofdstuk IV is de bodemgeschiktheid voor de land- en tuinbouw reeds nader aangegeven. In paragraaf 16 van dit hoofdstuk worden de ruimtelijke mogelijkheden voor de landbouw nader geïnventariseerd.

In de hierna volgende paragrafen wordt een scala van aspekten nader aan de orde gesteld, waaruit de komplexe ontwikkeling en mogelijke toekomstperspektieven zijn te herleiden.

2. Algemeen.

Het doel van de land- en tuinbouw is in beginsel het voorzien in voedsel, doch ook in andere produkten, zoals sierplanten, vlas e.d. De land- en tuinbouw is in het algemeen een belangrijke bron van inkomsten en werkgelegenheid, mede door het op de land- en tuinbouw afgestemde toelevering en afneming en verwerking van grondstoffen en produkten. Een struktureel gezonde land- en tuinbouw is dus mede van belang voor een groter gebied dan enkel voor de agrariërs. De land- en tuinbouw zelf beheert evenwel een belangrijk stuk van de ruimte, waarin zich ook aspekten als natuur, landschap, milieu en rekreatie voordoen.
In de ruimte van het buitengebied zijn dit aspekten waarmee bij de ontplooiing van de land- en tuinbouw rekening gehouden moet worden.
In het algemeen kan gesteld worden, dat de sociaal-ekonomische positie van de land- en tuinbouw ontwikkelingen heeft veroorzaakt die gericht zijn op de verbetering van de inkomenspositie in vergelijking met de gemiddelde inkomens buiten de land- en tuinbouw. (vergelijkbaar inkomen).

Mede hierdoor is er een streven naar vergroting van de produktie en een vermindering van arbeidskrachten per produktie-eenheid. Intensivering en mechanisatie spelen daarbij een grote rol. Vraag is waar de grenzen liggen. In welke mate zullen de nodige kapitaalsinvesteringen en de benodigde arbeidstijd per mankracht in dit proces menswaardig haalbaar blijken.
Zal er voldoende werkgelegenheid buiten de land- en tuinbouw beschikbaar zijn, om de vrijkomende arbeidskrachten uit de land- en tuinbouw op te vangen.
Deze vraag geldt niet alleen voor de agrariërs, doch voor de gehele bevolking en vooral voor de jongste generatie.
Voor de toekomstige mogelijkheden zijn derhalve vele onzekere faktoren die op de besluitvorming van de individuele bedrijfsondernemer, die de agrariër is, invloed zal uitoefenen.
Toch blijven er binnen de huidige situatie mogelijkheden tot struktuurverbetering open.
In de afgelopen jaren is er een belangrijke verbetering opgetreden, verbetering blijft nog steeds mogelijk.

3. Rijsbergen algemeen.

Door het Ministerie van Landbouw en Visserij is de gemeente Rijsbergen in 1973 als volgt gekarakteriseerd:
- bij 40-60% van het aantal bedrijven met een bedrijfsomvang van 50 SBE of meer, is meer dan 60% van de SBE per bedrijf afkomstig uit het gemengde veeteeltbedrijf. (SG)
- bij 20-40% van het aantal bedrijven met een bedrijfsomvang van 50 SBE of meer, is meer dan 60% van de SBE per bedrijf afkomstig deels uit de rundveehouderij en deels uit de tuinbouw.

De gemengde veeteeltbedrijven (veredeling) bepalen het beeld in de gemeente Rijsbergen.
Volgens de streekplanstudies blijkt, dat in 1968 Rijsbergen gekenmerkt werd door het overwegend voorkomen van kleinere bedrijven. De ontwikkeling in later jaren zal nader worden geanalyseerd.
Aan de hand van CBS-gegevens uit 1971 is gekonkludeerd, dat in de gemeente Rijsbergen sprake is van een aanzienlijk mestoverschot, veroorzaakt door de aanwezige veredelingsbedrijven.
In het algemene beeld is tevens duidelijk dat de tuinbouw in kwantiteit meer aanwezig is dan in de overige delen van de provincie.
In het streekplan Midden- en Oost-Brabant in studie(deelnota landelijke gebieden) wordt, om een algemeen beeld te verkrijgen over de struktuur van de bedrijfsomvang in SBE en het verband daarmee naar de inkomenspositie van de bedrijven, de navolgende verhouding als index gebruikt:

$$\frac{\text{aantal bedrijven} \quad 110 \text{ SBE}}{\text{aantal bedrijven} \quad 50 \text{ SBE}} \times 100\%$$

Het aldus verkregen percentage geeft enig inzicht in het aantal bedrijven, dat een vergelijkbaar inkomen als verworven binnen de land- en tuinbouw behaalt. Hoe kleiner het percentage, des te meer achterstand is in de inkomenspositie aanwijsbaar.
Aangetekend moet worden dat dit vergelijkbare inkomen een inkomen is verkregen uit arbeid en dat derhalve een vermogensinkomen niet in de vergelijking is opgenomen.
Uiteraard is de formule niet van toepassing op een individueel bedrijf, doch enkel bruikbaar voor een groep.De financieringspositie van de "Blijvers" is te relateren aan deze formule, hetgeen voor hen die het bedrijf bewust beëindigen, niet opgaat.
Voor 1973 is voor de gemeente Rijsbergen het volgende overzicht op te stellen, nader gedifferentiëerd naar de bedrijfstypen:

SV : veehouderijbedrijven $\frac{123}{177} \times 100\% = 69,5\%$

waarvan:

rundveebedrijven $\frac{56}{86} \times 100\% = 65,1\%$

overige veehouderij $\frac{67}{91} \times 100\% = 73,6\%$

SA : akkerbouwbedrijven $\frac{0}{1} \times 100\% = 0,0\%$

ST : tuinbouwbedrijven $\frac{11}{57} \times 100\% = 19,3\%$

SK : gekombineerde bedrijven $\frac{4}{23} \times 100\% = 17,4\%$

Totaal aantal bedrijven $\frac{138}{258} \times 100\% = 53,5\%$

In dit algemene beeld blijkt dat voor ca. 50% van het totaal aantal bedrijven de inkomenspositie niet bevredigend is te achten. De hoofdbedrijfstypen waar deze achterstand als zeer zorgwekkend is te achten, betreffen de SA; SK en de ST bedrijven.
Binnen de veehouderij is de veredeling de meest gunstige produktierichting op basis van het aantal SBE.
De rundveehouderij is daarbij voor 35% nog als middelmatig aan te merken.
Onder druk van dit beeld zal de land- en tuinbouw zich een gezondere bedrijfsekonomische situatie moeten gaan verzekeren.
Dit zal in Rijsbergen in de komende jaren gepaard moeten gaan door een verdere vermindering van het aantal bedrijven, een intensivering waar dit nog mogelijk is, kortom door de bedrijfsstruktuur verder te saneren.
In de navolgende paragrafen zullen de ontwikkelingen in het verleden nader geinventariseerd en geanalyseerd worden.

4. Werkgelegenheid in de agrarische sektor.

Was het aantal mannelijke arbeidskrachten in 1961 nog in totaal 625 personen, in 1965 was dit gedaald tot 490.
De verdere daling tot 1970 was niet spektakulair (472).
Opvallend is toch dat in de volgende 3 jaar toch nog een relatief snelle daling optrad tot 414 mannelijke arbeidskrachten.
In het navolgende overzicht is een vergelijkbaar beeld gegeven van de jaren 1970 en 1974 van de in de land- en tuinbouw werkzame arbeidskrachten.

regelmatig werkzaam:	1970	1974
bedrijfshoofden :	400	358
meewerkende echtgenoten :	295	276
meewerkende kinderen :	87	50
overige gezinsarbeidskrachten:	12	4
niet-gezinsarbeidskrachten :	12	13
totaal regelmatig werkzaam :	806	701
- waarvan mannen :	472	414
vrouwen :	334	287
minder dan 15 u/p week werkzaam:	25	73

Uit het vorenstaande overzicht blijkt duidelijk dat het agrarische bedrijf een gezinsbedrijf is.
Ook de rol van de meewerkende echtgenote blijkt duidelijk.
Het aandeel van de mannen daalde met ca. 12%, terwijl dit bij de vrouwen daalde met 14%.
Deze laatste daling wordt veroorzaakt door een sterke afname van de vrouwelijke leden bij de kinderen en de overige gezinsarbeidskrachten.
Door de toegenomen rationalisatie is het aandeel van de niet-gezinsarbeidskrachten zeer gering geworden. (1974: 1,9%)
Onder sociale omstandigheden is de bijdrage van de gezinsleden (1974: 7,6%) buiten de echtgenotes om, in de laatste perioden sterk gedaald.
Het aandeel van de afzonderlijke kategoriën arbeidskrachten is overigens niet ingrijpend gewijzigd. Opvallend is wel, dat in vergelijking met de gehele Provincie het aandeel van de meewerkende echtgenote beduidend hoger is,
(Rijsbergen: 39%; Nrd. Brab.: 30%) terwijl het aandeel van de niet-gezinsarbeidskrachten veel lager is dan in de Provincie.
(Rijsbergen 1,9%; Nrd. Brab.: ± 4%).

In het volgende overzicht zijn vergelijkbare gegevens voor de jaren 1971 en 1974 weergegeven:

		1971	1974
aantal bedrijven met regelmatig werkzame arbeidskrachten	:	409	361
gemiddelde arbeidsbezetting per bedrijf	:	1,99	1,94
niet regelmatig werkzame arbeidskrachten			
waarvan: mannen	:	11	33
vrouwen	:	6	23
aantal bedrijven met niet regelmatig werkzame arbeidskrachten	:	13	34

De gemiddelde arbeidsbezetting met regelmatig werkzamen per bedrijf wijkt niet wezenlijk af van die in de Provincie.
De niet regelmatig werkzamen vertoonden evenwel een belangrijke stijging. (ruim driemaal zoveel)
Dit kan duiden op het feit dat hier sprake is van bedrijfshoofden die hun bedrijf als hoofdberoep beëindigden en een nevenberoep hebben gekozen. Dit is ook af te leiden uit de toename van het aantal bedrijven met niet regelmatig werkzamen, terwijl het aantal bedrijven met regelmatig werkzamen is afgenomen.

Het bovenstaande laat in ieder geval duidelijk zien dat ook in Rijsbergen de werkgelegenheid in de land- en tuinbouw is afgenomen.
Het begrip werkgelegenheid is echter in het agrarische bedrijf een wat moeilijker begrip. Vaste arbeidskrachten komen op de bedrijven praktisch niet meer voor.
Het arbeidsaanbod bestaat gemiddeld op de landbouwbedrijven uit 1,3 volwaardige arbeidskrachten. (VAK)
Bij de bedrijfsovername bestaat het aanbod uit de ondernemer, de hulp van de huisvrouw en soms ook van de vader. In het verdere verloop van de gezinscyclus zal eerst het aanbod dalen, totdat deze weer stijgt als later de opvolger-zoon gaat meewerken.
(± 1,6 VAK soms).

Ook is bij het agrarisch bedrijf een groot aantal personen betrokken, dat wel in het bedrijf werkt, doch dit niet als hoofdberoep beschouwt.
In de statistieken wordt daarom al onderscheid gemaakt door de term "regelmatig werkzamen" te gebruiken, hetgeen inhoudt, dat de betreffende personen gedurende het hele jaar op enige wijze werkzaam zijn in het agrarische bedrijf. (derhalve geen seizoenarbeiders b.v.)
In 1970 is dan het navolgende als gegevens aan te vullen:

per week werkzaam	man	vrouw	
100% werkzaam	340	35	
50% - 100% werkzaam	75	224	
33,3% - 50% werkzaam	43	64	
minder dan 33,3% werkzaam	14	11	
totaal	472	334	= 806 personen.

Hieruit blijkt dat 132 personen (16,4%) minder dan 50% in het bedrijf werkzaam zijn.
Belangrijker evenwel is het aandeel van de bedrijfshoofden hierin.
In 1970 waren van het totaal aantal bedrijfshoofden (400) 54 minder dan 50% van de week (22½ uur per week) in het bedrijf werkzaam. (13,5% van het totaal)
Van deze 54 bedrijfshoofden, waren er 30 in de leeftijdsgroep van 40 tot 54 jaar en nog een 12-tal van oudere leeftijd.
Uit het bovenstaande blijkt dat voor de groep ouder dan 40 jaar het gezinsinkomen kennelijk mede bepaald wordt door neveninkomsten.
Het is ook mogelijk dat binnen deze groep met minder genoegen wordt genomen.

Een verdere vermindering van arbeidskrachten in de land- en tuinbouw is in feite alleen te verwachten door een vermindering van het aantal bedrijven. Dit laatste wordt bepaald door de kansen om uit de agrarische sektor te treden.
De huidige geldontwaarding en de lage pachtnormen zijn een rem op een bedrijfsbeëindiging, evenals achterblijvende saneringsregelingen.
De inkrimpende werkgelegenheid buiten de agrarische sektor is eveneens een hinderpaal.
Derhalve is te verwachten dat de afname van de beroepsbevolking in het agrarisch bedrijf zal gaan stagneren.
In vooral de middengroep zullen een aantal jongere ondernemers middels een nevenberoep hun inkomsten op peil trachten te houden.
De oudere ondernemers zullen waarschijnlijk trachten hun tijd uit te dienen met zo gering mogelijke investering in hun bedrijf.
Op de lange termijn zal toch een vermindering optreden, hoewel de snelheid zich niet laat voorspellen.
Gelet op de algemene konklusie uit paragraaf 3, zal, wil van verbeteringsmogelijkheden in de land- en tuinbouw in Rijsbergen sprake zijn, het aantal bedrijven moeten afnemen, danwel grond worden overgedragen van de minder valide bedrijven aan de bedrijven met ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast blijven er mogelijkheden middels intensivering en specialisatie.
Dit laatste wordt evenwel ook steeds moeilijker, aangezien de grondprijzen voor agrarische gronden de laatste tijd sterk gestegen zijn.
In het"rapport inzake de sociaal-economische en stedebouwkundige ontwikkelingen van Rijsbergen" uit 1967 is nadere aandacht gegeven aan de werkgelegenheid in het algemeen. In dit rapport is hieraan geen nadere aandacht meer gegeven.

5. Bedrijfsopvolging.

Voor de bestaande agrarische bedrijven is de aanwezigheid van bedrijfsopvolgers van belang voor het voortbestaan van het bedrijf als zodanig, hoewel dit de vader vaak voor financiële lasten en extra inspanning stelt om het bedrijf in goede staat over te dragen.
Daarnaast zijn ook de hoedanigheden van de opvolger van waarde.
Voor het aspekt bedrijfsopvolging is dan ook aandacht te geven aan de toekomstige kosten en opbrengst faktoren in de land- en tuinbouw. Welk inkomen is, al dan niet met nadere inkomensregelingen, in de toekomst te verwachten. Vele faktoren zijn hierop van invloed. Dit bepaalt in hoeverre voor een bepaald bedrijf een bedrijfsopvolging interessant zal zijn.
Onder normale omstandigheden zullen de levensvatbare bedrijven altijd een opvolger hebben; dit kan zijn een zoon (1970: 59 zonen), een schoonzoon, een ander familielid, maar ook een vreemde, die het bedrijf wil verwerven.
In dit licht bezien zijn weinig konkrete verwachtingen uit te spreken op basis van de huidige situatie.
Duidelijk is alleen dat toekomstige bedrijfsopvolgers zich bepaalde kwaliteiten eigen zullen moeten maken, willen zij een modern bedrijf kunnen exploiteren.
Ook is het duidelijk dat een bedrijfshoofd zonder opvolgers uit eigen kring, voor een persoonlijke beslissing staat, hoe het bedrijf achter te laten voor een eventuele koper.
Dit overwegende is geen nadere aandacht gegeven aan gegevens betreffende de bedrijfsopvolging.

6. Bodemgebruik van de kultuurgrond.

meitelling	1968 = 100%	1971 - % '68	1974 -% '68
oppervlakte in ha.:			
akkerbouwgewassen	470	257 - 54,7%	395 - 84,0%
grasland	1939	2061 -106,3%	1880 - 96,9%
tuinbouw open grond	364	368 -101,0%	341 - 93,7%
tuinbouw onder glas	3	5 -166,7%	6 -200,0%
braakland	19	3 - 15,8%	12 - 63,2%
totaal oppervlak in ha. aan kultuurgrond:	2795	2694 - 96,4%	2634 - 94,2%

Bovenstaand overzicht laat zien dat in de periode 1968 t/m 1971 het areaal akkerbouw met bijna 50% is verminderd.
In 1974 is dit echter weer beduidend toegenomen, hetgeen verklaard wordt door een toename van de snijmaïsteelt (1968: 27 ha.; 1974: 322 ha.)
Opvallend is de relatieve toename van de glastuinbouw; een belangrijke impuls hiertoe was het verplaatsen van enige glastuinbouwbedrijven uit Princenhage naar Rijsbergen. De glastuinbouw heeft echter een gering aandeel in het geheel.
De tuinbouw als geheel omvat 13,2 % van alle kultuurgronden in 1974. (de glastuinbouw 0,23% van het totaal)

De onderlinge verhouding, uitgedrukt in percentages, is in het volgende overzicht voor dezelfde jaren aangegeven:

oppervlak kultuurgrond 100%	1968	1971	1974
akkerbouwgewassen	16,8%	9,5%	15,0%
grasland	69,4%	76,5%	71,4%
tuinbouw open grond	13,0%	13,7%	12,9%
tuinbouw onder glas	0,1%	0,2%	0,2%
braakland	0,7%	0,1%	0,5%
totaal	100,0%	100,0%	100,0%

Het aandeel van de akkerbouwgewassen met het grasland is in de gehele periode nagenoeg gelijk gebleven. (ca. 86%)
De bovenbeschreven ontwikkeling van de akkerbouwgewassen is duidelijk afleesbaar.
Zeer ingrijpende wijzigingen hebben zich in dit algemene beeld niet voorgedaan.

Daarom is het interessant na te gaan hoe het grondgebruik zich verdeelt over de bedrijfstypen (indeling CBS - zie bijlage).
Voor het jaar 1971 zijn daarover nadere gegevens beschikbaar.
In onderstaande tabel is daarover een nader beeld gegeven, terwijl tevens de gemiddelde bedrijfsomvang is vermeld.
(zie ook paragraaf 10).
In de tabel is nader onderscheid gemaakt binnen de veeteeltbedrijven (SV) in de weidebedrijven (SW) en de gemengde veeteeltbedrijven (SG).

meitelling 1971.

bedrijfs-type:	gem. omvang/ bedrijf in ha	% kultuur-grond van het totaal	% per bedrijfs-type in gebruik voor grasl/akkerb/tuinb/		
SW	11,2	35,8	87,6	9,6	2,6
SG	8,6	41,4	85,9	8,0	5,8
SV	9,7	77,2	86,7	8,8	4,3
SA	7,0	0,3	14,3	85,7	0,0
ST	2,3	12,4	29,5	5,0	65,3
SK	5,1	10,1	57,8	18,6	23,4
Totaal	6,5	100,0	76,5	9,5	13,8

	% verdeeld over de bedrijfstypen in gebruik voor grasl/akkerb/tuinb/		
SW	41,0	36,2	7,0
SG	46,5	35,0	17,3
SV	87,5	71,2	24,3
SA	0,0	2,3	0,0
ST	4,8	6,6	58,6
SK	7,7	19,8	17,1
Totaal	100,0	100,0	100,0

Uit dit overzicht blijkt dat de bedrijven met de grootste gemiddelde omvang in oppervlakte te vinden zijn bij de weidebedrijven. (SW).
Meer dan de helft (52%) van de bedrijven is te rangschikken onder het type SV en deze beheren meer dan 3/4 van alle grond.
De tuinbouwbedrijven omvatten 35% van het totale aantal en beheren slechts 12,4% van allé grond.
Dit verklaart voor een deel de geringe omvang van het gemiddelde bedrijf.
Van het totaal aan kultuurgrond was meer dan 75% in gebruik als grasland, ca. 10% als akkerbouwland en ca. 14% als tuinbouwgrond.
Van alle graslandgronden was 87,5% en van alle akkerbouwgronden 71,2% in beheer bij de veeteeltbedrijven. (SV)
Opvallend is, dat de akkerbouwgronden voor slechts 2,3% in beheer zijn bij de echte akkerbouwbedrijven (SA). De akkerbouw vindt vooral plaats bij de veeteeltbedrijven (71,2%) en overigens bij de gekombineerde bedrijven. (19,8%)
De echte tuinbouwbedrijven beheren slechts 58,6% van alle tuinbouwgronden. Het overige is vooral in gebruik bij de gemengde veeteeltbedrijven (17,3%) en bij de gekombineerde bedrijven (17,1%).
Van de totale tuinbouwgrond was 5,1 ha. (1,4%) in gebruik als tuinbouw onder glas en wel bij het bedrijfstype ST. Het aandeel glas was daarmee 0,2% van het totaal aan kultuurgrond.
Het aandeel van de tuinbouwgrond, in gebruik als boomkwekerij, bedroeg in 1971 11 ha. en was daardoor tweemaal zo groot in oppervlakte als de tuinbouw onder glas. Opgemerkt moet worden dat gronden in gebruik bij buiten de gemeenten woonachtigen door het CBS niet berekend worden als te behoren tot Rijsbergen.
Op grond van lokale bekendheid wordt vermoed dat in feite veel meer grond als boomkwekerij in gebruik is.
Opvallend is, dat bij de tuinbouwbedrijven toch nog zo'n 30% van de bedrijfgrond in gebruik was als grasland.

In de navolgende paragrafen zal nader aandacht gegeven worden aan een meer gedetailleerd grondgebruik bij de behandeling van de veeteelt en de tuinbouw. In deze paragraaf wordt nog een nadere specificatie gegeven van de ontwikkelingen in de akkerbouwgewassen in het onderstaande overzicht.

oppervlak akkerbouwgewassen in ha.	1968	1971	1974
granen	182	66	29
peulvruchten	1	-	1
handelsgewassen	-	1	-
landbouwzaden	-	-	-
aardappelen	26	20	11
suikerbieten	193	69	18
voederbieten	39	27	12
snijmaïs	27	71	322
groenbemesting	2	3	2
oppervlak akkerbouw totaal in ha.	470	257	395

Opvallend is, dat de oppervlakte aan granen zeer beduidend is teruggevallen, (1974: 16% van 1968) evenals die aan suikerbieten. (1974: 9,3%).
De ontwikkeling van de snijmaïs (1974: 119,3% van 1968) is al vermeld.

7. Bedrijfsverkaveling.

Naast wijzigingen zoals hiervoor besproken, is ook de verkavelingstoestand van de bedrijven aandacht waard, gezien de invloed hiervan op de produktie-omstandigheden van het agrarische bedrijf.
In een moderne bedrijfsvoering is het streven naar een vermindering van het aantal kavels per bedrijf met een zo hoog mogelijk gemiddelde kavelgrootte.
In het onderstaande overzicht is een beeld gegeven van de jaren 1966 en 1970.

	1966		1970	
aantal bedrijven met kultuurgrond:	505		411	
oppervlakte kultuurgrond :	2788 ha.		2727 ha.	
totaal aantal kavels :	1808		1584	
gemiddeld aantal kavels/bedrijf :	3,6		3,9	
gemiddelde kavelgrootte :	1,54		1,72	
aantal bedrijven met 1 kavel :	139	27,5%	100	24,3%
aantal bedrijven ,met:				
2 - 5 kavels :	221	43,8%	167	40,6%
5 - 10 kavels :	121	24,0%	127	30,9%
10 - 15 kavels :	23	4,6%	13	3,2%
15 - 20 kavels :	1	0,2%	4	1,0%
20 kavels en meer :	-	-	-	-

Uit het overzicht blijkt dat het gemiddelde aantal kavels per bedrijf nauwelijks gewijzigd is.
Ook de gemiddelde kavelomvang is mede daardoor nauwelijks veranderd. De wijzigingen in het aantal bedrijven met een bepaald aantal kavels geeft een nader inzicht in de opgetreden veranderingen.
Opvallend is daarbij , dat de bedrijven met 5- 10 kavels en met 15 - 20 kavels in aantallen zijn toegenomen; de overige zijn afgenomen. Slechts nadere gegevens kunnen inzicht geven in welke mate bedrijfsvergroting en bedrijfsversnippering dit beeld veroorzaken.
In het algemeen kan echter gesteld worden, dat de vergroting van de bedrijven plaatsvindt zonder een grote verschuiving in het aantal kavels per bedrijf.
Het overzicht geeft geen inzicht over het aantal kavels per bedrijfsgrootte klasse, zodat geen indikaties zijn te geven, welke bedrijven in de verschuivingen betrokken zijn.
Vergeleken met Noord-Brabant als geheel, is de gemiddelde kavelgrootte in 1970 te Rijsbergen evenwel 2 maal zo groot, terwijl het gemiddeld aantal kavels per bedrijf $\pm$ 2 kavels minder bedroeg.
(Bron gegevens: Buitengebied Alphen en Riel).

PAANDIJKSESTRAAT

8. Rechtsvorm van het bodemgebruik.

Voor de bedrijfsstruktuur is vervolgens van belang, voorzover betrekking hebbend op de bodem, de verhouding eigendom - pacht. In het navolgende overzicht is de ontwikkeling van de afgelopen periode nader weergegeven.

	1955	1970	wijziging
oppervlak in eigen exploitatie:	1736 - 62,1%	1867 - 68,5%	+ 7,5%
oppervlak gepacht :	1061 - 37,9%	860 - 31,5%	-18,9%
totaal :	2797 -100,0%	2727 -100,0%	

Binnen dit overzicht blijkt, dat de veranderingen slechts gering zijn te achten; opgemerkt kan wel worden, dat in vergelijking met Noord-Brabant (63%) iets meer grond in eigen exploitatie is in 1970. Van de pachtgronden zijn in 1970 56 ha. (6,5% totale pachtgronden) gepacht van schoonouders of ouders, hetgeen relatief gering is. Voorshands zijn nog geen nadere gegevens bekend over het aantal bedrijven naar pacht en eigen exploitatie, zodat geen nader inzicht is te verschaffen over de mobiliteit van de grond.

9. Het aantal bedrijven.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de ontwikkeling naar het aantal bedrijven sinds 1968 tot en met 1974.

meitelling	1968	1971	1974
aantal bedrijven	480 - 100%	414 - 86,3%	380 - 79,2%
waarvan met kultuurgrond	477 - 100%	410 - 85,9%	370 - 77,6%
akkerbouwgewassen	333 - 100%	239 - 71,8%	210 - 63,1%
grasland	349 - 100%	309 - 88,5%	274 - 78,5%
tuinbouw open grond	423 - 100%	335 - 79,2%	263 - 62,2%
tuinbouw onder glas	16 - 100%	15 - 93,8%	18 -112,5%

Het aantal bedrijven is tussen 1955 (516 stuks) en 1974 gedaald met 26%, sinds 1968 daalde het aantal met 21%.
De sterkste daling is opgetreden in de bedrijven met akkerbouwgewassen en met open tuinbouw.
Het aantal bedrijven met glastuinbouw is daarentegen toegenomen. (vooral door verplaatsing van bedrijven uit Princenhage.)
Indien de bedrijven meer per bedrijfstype worden onderverdeeld, dan is het volgende overzicht op te stellen.

meitelling	1968	1974
landbouwbedrijven	239 - 100%	189 - 79,1%
tuinbouwbedrijven	101 - 100%	88 - 87,1%
overige bedrijven	140 - 100%	103 - 73,6%
totaal	480 - 100%	380 - 79,2%

Dan blijkt, dat de overige bedrijven het meest in aantal zijn teruggelopen.
Overigens verminderde het aantal bedrijven in de landbouw met 21% en in de tuinbouw met 13%.
Er is dus duidelijk sprake van een vermindering van het aantal bedrijven. Deze tendens zal, zij het met geringere snelheid, zich ook in de toekomst voortzetten.
De teneur in Rijsbergen wijkt niet noemenswaardig af bij die in Nederland en in de Provincie. Daar bedroeg de gemiddelde afname ± 2,3% per jaar.

Voor de jaren 1971 en 1973 is een vergelijking te maken volgens de indeling naar bedrijfstypen zoals het CBS die hanteert.
(zie bijlage 1)

meitelling	1971=110%	1973-% '71	1974 -% '71
SV veehouderijbedrijven	215	214 - 99,5%	
SA akkerbouwbedrijven	1	1 -100,0%	
ST tuinbouwbedrijven	144	139 - 96,5%	
SK gekombineerde bedrijven	54	35 - 64,8%	
totaal aantal bedrijven	414	389 - 93,9%	380 - 91,7%

Ook dan is te zien, dat de sterkste daling is opgetreden bij de gekombineerde bedrijven en vervolgens bij de tuinbouwbedrijven.
(zie paragraaf 3: inkomensbeeld en paragraaf 10: bedrijfsoppervlak.)

10. De gemiddelde omvang der bedrijven in oppervlak.

Het volgende overzicht geeft een nader inzicht in de gemiddelde omvang der bedrijven naar hoofdberoep gerangschikt.

meitelling	1968 = 100%		1974		
hoofdberoep	aantal bedrijven	gem. oppervl.	aantal bedrijven	% tov '68	gem. oppervl.	% tov '68
A. landbouw	239	9,9 ha	189	79%	11,1 ha	112%
waarvan:						
0 - 5 ha	36	3,5 ha	26	72%	2,8 ha	80%
5 - 10 ha	100	7,3 ha	66	66%	7,3 ha	-
10 - 15 ha	68	12,6 ha	51	75%	12,2 ha	97%
15 ha en meer	35	18,9 ha	46	131%	20,2 ha	107%
B. tuinbouw	101	2,8 ha	88	87%	3,7 ha	132%
waarvan:						
0 - 1 ha	17	0,7 ha	6	35%	0,5 ha	71%
1 - 5 ha	69	2,5 ha	56	81%	2,6 ha	104%
5 - 10 ha	15	6,2 ha	26	173%	6,6 ha	106%
C. overig						
waarvan:	140	1,0 ha	103	74%	2,0 ha	200%
0 - 1 ha	99	0,5 ha	43	43%	0,6 ha	120%
1 - 5 ha	39	2,1 ha	52	133%	2,5 ha	119%
5 - 10 ha	2	5,5 ha	8	400%	6,1 ha	111%
totaal	480	5,8 ha	380	79%	6,9 ha	119%

De toename van de gemiddelde omvang in ha. kultuurgrond was relatief in de tuinbouw het grootst.
Duidelijk is, dat vooral de grotere bedrijven in de land- en tuinbouw in omvang toenamen, waarbij ook het aantal bedrijven is toegenomen in de kategoriën resp. 15 ha. en meer en 5 - 10 ha.
Dit laatste is te verklaren door een duidelijke afname van het aantal kleinere bedrijven.
De gemiddelde omvang van de bedrijven in mei 1971 was 6,5 ha.; een zeer geleidelijke stijging is dus merkbaar.
De gemiddelde omvang van de bedrijven was in 1970 binnen de Provincie Noord-Brabant 10,8 ha. en in Nederland 12,3 ha.
Dit betekent dat in Rijsbergen duidelijk sprake is van een belangrijke achterstand in de gemiddelde bedrijfsomvang naar oppervlakte, hetgeen verklaard zou kunnen worden door de aanwezigheid van tuinbouw-en veeteeltbedrijven die met een klein oppervlak kunnen volstaan.
Het gemiddelde oppervlak kan ook sterk beïnvloed worden door bijvoorbeeld een aantal zeer grote bedrijven, die in verhouding echter slechts in gering aantal voorkomen.
In het onderstaande overzicht is de situatie van 1974 vergeleken met die van 1970 in Nederland en Noord-Brabant, uitgedrukt in gekumuleerde percentages.

meitelling

grootte klasse in ha.	1974 Rijsbergen abs.	%	1970 Nrd. Brab.	Nederland
0 - 5 ha.	183	48,2%	30,9%	36,1%
5 - 10 ha.	100	74,5%	54,7%	55,4%
10 - 15 ha.	51	87,9%	78,5%	72,6%
15 ha. en meer	46	100%	100%	100%

Ondanks het verschil in teljaren, blijkt dat in Rijsbergen het aantal van de kleinere bedrijven (0 - 10 ha.) ongeveer 75% van het bestand uitmaakt, terwijl dit in de Provincie en in Nederland in 1970 reeds rond de 55% lag.
Rijsbergen wordt dus gekenmerkt door een overmaat aan bedrijven met een kleinere bedrijfsgrootte.
Dit zegt uiteraard nog niets over de "waarde" van deze bedrijven, aangezien dit beïnvloed wordt door het type van de bedrijfsvoering.
Zo is 1 ha. grasland niet te vergelijken met 1 ha. tuinbouwgrond.

1. Bedrijfsomvang naar SBE klassen.

In het voorgaande is reeds enige aandacht gegeven aan de veranderingen in de omvang van de agrarische bedrijven, gemeten naar oppervlak.
Dit is evenwel voor een goed inzicht niet voldoende en zelfs in het kader van het agrarisch bedrijf weinig zeggend.
Er is immers een groot verschil tussen 1 ha. weiland en 1 ha. tuinbouw. Daarom is een nadere beschouwing van de bedrijfstypen nodig.

In dit rapport wordt de indeling van het CBS naar hoofdbedrijfstypen (5) en bedrijfstypen (12) gevolgd.
In de bijlage 1 zijn deze nader aangegeven met vermelding van de definities, de gebruikte symbolen en benamingen.
Vermeld dient tevens te worden, dat bij de telling van de bedrijven een maatstaf is gehanteerd, te weten de Standaardbedrijfseenheid. (SBE) Het Landbouw-Ekonomisch Instituut (L.E.I.) definiëert deze norm als volgt:

> "verhoudingsgetallen die een beoordeling mogelijk maken van de produktie-omvang van het gehele bedrijf en van de afzonderlijke produktierichtingen. Deze verhoudingsgetallen zijn gebaseerd op de hoogte van de faktorkosten per ha. of per dier bij een moderne doelmatige bedrijfsvoering en het prijspeil van 1968".

SBE is gebaseerd op de netto toegevoegde waarde die per eenheid wordt gerealiseerd en komt bij de prijsverhouding van de toegepaste produktie-techniek van 1968 gemiddeld overeen met *f.* 200,-- dit wil zeggen *f.* 200,-- gezamenlijke beloning van grond-arbeid en kapitaal. (inklusief eventuele ondernemerswinst of -verlies).
Bij invoering van het begrip SBE werd een bedrijf met 90 SBE beschouwd als een bedrijf met een minimale produktie-omvang voor een modern opgezet eenmansbedrijf.
Deze norm was in 1971 gestegen tot 103 SBE.
In de nota "Doel 1980" van de Provinciale Raad voor de bedrijfsontwikkeling (blz.14) wordt gesteld, dat de bedrijven uit de zgn. middengroep o.a. gekenmerkt worden door een bedrijfsomvang van 70 - 130 SBE, uitgaande van een ontwikkeld bedrijf met een bedrijfsomvang van 160 SBE.

De SBE's zijn een maat voor de ekonomische betekenis van agrarische bedrijfstakken op basis van de benodigde inzet van arbeid, grond en kapitaal (L.E.I. no. 2-76 blz.69 bijlage 1).
Er is sprake van een zeker verband tussen de SBE eenheden en het inkomen, waardoor deze norm voor een groep als een maatstaf bruikbaar is. Voor een beter oordeel over de economische betekenis zijn echter meerdere faktoren van invloed - welke invloed groter wordt bij de beoordeling van een individueel bedrijf. De finantiële positie van een ondernemer wordt dan mede bepaald bijv. door neveninkomsten, rente uit kapitaal etc.

In de navolgende sub-paragrafen zal vervolgens aandacht gegeven worden aan:

onder A: de ontwikkeling van het aantal bedrijven per hoofdbedrijfstype per SBE klasse.
de bedrijven zijn daarbij afzonderlijk geklassificeerd naar bedrijfsomvang in SBE.

onder B: de gemiddelde bedrijfsomvang in SBE per hoofdbedrijfstype en naar SBE klasse.

A. Ontwikkeling van de bedrijfsomvang in SBE klassen.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de ontwikkeling binnen de hoofdbedrijfstypen naar de SBE klasse uit gegevens van de meitellingen 1971 en 1973.

type	SW		SV=SW+SG		SA		ST		SK		Totaal		Procent.	
SBE kl.	71	71	71	73	71	73	71	73	71	73	71	73	71	73
10-50	26	15	41	37	-	-	90	82	21	12	152	131	37	34
50-90	21	20	41	31	1	1	40	39	24	15	106	86	25,5	22
90-150	26	60	86	81		-	7	11	6	6	99	98	24	25
150-190	10	21	31	35		-	5	1	2	2	38	38	9	10
190 en meer	3	13	16	30	-	-	2	6	1	-	19	36	4,5	9
Totaal	86	129	215	214	1	1	144	139	54	35	414	389	100	100
In proc.	20,8	31,1	51,9	55,0	0,2	0,3	34,8	35,7	13	9	100	100	-	-

Hieruit blijkt, dat het aandeel van de bedrijven kleiner dan 90 SBE in deze periode is gedaald op het totaal van de aanwezige bedrijven. (62,5% naar 56%)
Het aantal bedrijven is in die periode met ± 6% gedaald en wel voornamelijk in de lagere SBE klassen.
De veranderingen hebben zich vooral voltrokken bij die van de veeteeltbedrijven, alwaar zich een verschuiving heeft voorgedaan naar schaalvergroting.
Een iets mindere verschuiving heeft zich bij de tuinbouw en de gekombineerde bedrijven voltrokken.
Bij deze laatste groep is bovendien het totale aantal beduidend teruggelopen en wel in de kleinere SBE klassen.
Onderstaand overzicht geeft hiervan een duidelijk beeld.

Aantal bedrijven kleiner dan 90 SBE.

	1971		1973		% per totaal per type 1971	1973	
Type	abs.	%	abs.	%	%	%	
SW	47	18,2			54,7		
SG	35	13,5			27,1		
SV	82	31,8	68	31,3	38,1	31,8	- 6,2
SA	1	0,4	1	0,5	100	100	
ST	130	50,4	121	55,8	90,3	87,1	- 2,2
SK	45	17,4	27	12,4	83,3	77,1	- 6,2
Totaal	258	100	217	100	63,3	55,8	- 7,5

Wel is duidelijk zichtbaar, dat alleen bij de veeteeltbedrijven de grotere bedrijven overheersen. Gelet op het beeld in 1971 mag worden verondersteld, dat binnen dit type het gemengd veeteeltbedrijf in de gunstigste situatie verkeert. In 1973 was meer dan de helft van het totaal aantal bedrijven kleiner dan 90 SBE. Algemene konklusie is dat de gemengde veeteeltbedrijven in Rijsbergen de meest gunstige bedrijfstak vormen.

In het volgende onderdeel kan dit nog nader onderzocht worden. (zie verder onder c).

B. Gemiddelde bedrijfsomvang in SBE.

In het navolgende zal een nadere analyse van de gemiddelde bedrijfsomvang per bedrijfstype worden gegeven.
De gemiddelde bedrijfsomvang van het totaal aan agrarische bedrijven bedroeg in 1971: 83,9 SBE. In Noord-Brabant was dit 97,9 SBE en in Nederland 101,5 SBE.
Rijsbergen wordt dan gekenmerkt door een gemiddelde produktie-omvang die ongeveer 12% lager lag dan die in Nederland en ongeveer 13% lager dan in de Provincie.
Vergelijken we vervolgens het aantal bedrijven met een produktie-omvang van 90 SBE en meer, dan was in 1971 dit aantal in Rijsbergen 37,7% van het totaal aantal aanwezige bedrijven, terwijl dit in Noord-Brabant 37,9% en in Nederland 38,3% bedroeg.
Het aandeel van de grotere bedrijven week in 1971 dan niet wezenlijk af van die in Nederland en de Provincie.
In 1973 is het percentage van 37,7% grotere bedrijven gestegen tot 44,2%.
Bij gebrek aan vergelijkbare gegevens is een verdere analyse niet mogelijk.
Verwacht mag evenwel worden, dat deze trend niet zal afwijken van die in de vergelijkingsgebieden.
In ontwikkeling naar produktie-verhoging is wel daaruit af te leiden.
In het volgende overzicht is de verdeling naar bedrijfsgrootte nader in beeld gebracht.

Gemiddelde bedrijfsomvang per bedrijfstype in SBE, onderverdeeld naar SBE klassen. Mei 1971.

SBE kl.	SW	SG	SV	SA	ST	SK	Tot.	Aantal bedr.	% Bedrijven	
10 - 50	29	36	31	--	25	30	28	152	36,7	62,3
50 - 90	75	71	73	55	68	69	70	106	25,6	
90 - 150	117	118	118	--	111	101	116	99	23,9	37,7
150 - 190	170	167	168	--	173	171	169	38	9,2	
190 - 250	210	199	203	--	---	200	202	11	2,7	
250 en meer	---	350	350	--	439	---	372	8	1,9	
Totaal	90	124	110	55	52	64	84	414	100	

62,3% van het aantal bedrijven is geringer in omvang dan 90 SBE, de gemiddelde omvang is daarbij zelfs lager dan 70 SBE.
Het hoge aantal kleinere bedrijven doet het algemeen gemiddelde sterk dalen.
Het zou belangwekkend zijn, indien meerdere gegevens inzicht zouden geven, in welke mate er een relatie aanwezig is tussen bovenstaande tabel en het aanwezig zijn van volledige werkzame bedrijfshoofden variërend naar rustende bedrijfshoofden, alsdan zou het verband zichtbaar worden tussen de gemiddelde bedrijfs-omvang en de toekomstverwachtingen van het eigen bedrijfshoofd.

In het volgende overzicht is het een en ander nader gegroepeerd.

Gemiddelde SBE-omvang. Mei 1971.

SBE kl.	SW	SG	SV	SA	ST	SK	Totaal
10 - 90	49,6	56,2	52,4	--	38,4	51	45,1
90 - 150	117,3	117,6	117,5	55	110,1	100,7	116
150 en meer	179,2	206,1	198,6	--	248,6	180,7	203,8
Totaal	90	124	110	55	52	64	84

Verdeeld over aantal bedrijven. Mei 1971.

SBE kl.	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	kult.gr. %
10 - 90	47	54,7	35	27,1	82	38,1	1	100	130	90,2	45	83,3	258	62,3	35,9
90 - 150	26	30,2	60	46,5	86	40	-	-	7	4,9	6	11,1	99	23,9	37,2
150 en meer	13	15,1	34	26,4	47	21,9	-	-	7	4,9	3	5,6	57	13,8	26,9
Totaal	86	100	129	100	215	100	1	100	144	100	54	100	414	100	100

Deze nadere analyse bevestigt het eerder omschreven vermoeden, dat het vooral het hoger aandeel (62,3%) bedrijven met een laag gemiddelde bedrijfsomvang (45,1 SBE) het algemeen gemiddelde zeer laag doet zijn.
Deze groep is voor de toekomst een moeilijker bedrijfssituatie te voorspellen.
Bijzonder opvallend hierbij zijn de bedrijfstypen SA, ST en SK.
Ook bij de weidebedrijven is toch meer dan 50% van het aantal bedrijven kleiner dan 50 SBE gemiddeld.
Rijsbergen wordt gekenmerkt door + 40% gezonde bedrijven en 60% kleine, moeilijk te ontwikkelen bedrijven, op 36% van alle kultuurgronden.
De laatste staat is te vergelijken met het jaar 1973 om na te gaan, hoe de ontwikkeling verder is gegaan.
(zie onder A.)

12. Verdeling van de totale SBE over de hoofdbedrijfstypen en naar produktierichting.

Voor dit overzicht is gebruik gemaakt van de beschikbare gegevens van de meitelling van 1971.
In onderstaande tabel is tevens aangegeven de gemiddelde SBE per bedrijfsklasse. (zie ook paragraaf 11 sub B.)
Bij de beoordeling van de tabel is per bedrijfstype een korte karakterschets gegeven, waarbij gegevens gememoreerd worden uit paragraaf 6.

Type	Tot. SBE opbrengst		vee-houderij	akker-bouw	tuin-bouw	vee-houderij	akker-bouw	tuin-bouw	gemiddelde bedrijfsomvang
	abs	%	%	%	%	%	%	%	SBE
SW	7709	22,2	29,4	34,8	6	85,9	5,6	8,5	89,6
SG	16029	46,1	61,5	35,1	15,6	86,6	2,7	10,7	124,3
SV	23738	68,3	90,9	69,9	21,6	86,4	3,6	10	110,4
SA	55	0,2	0	4,4	0	-	100	-	55
ST	7507	21,6	2,2	6,2	63,5	6,7	1,0	92,3	52,1
SK	3440	9,9	6,9	19,5	15	45,4	7,0	47,4	63,7
Tot.	34740	100	100	100	100	65	3,6	31,4	83,9

SV: de veeteeltbedrijven: 52% van het totaal aantal bedrijven behoort hiertoe en exploiteerde 77,2% van het totaal aanwezige kultuurgronden en verkreeg hierbij 68,3% van de totale agrarische produktie in 1971. (zie paragraaf 13 - inleiding.)
Hierbij was 87,5% van al het grasland, 71,2% van alle akkerbouwgronden en 24,3% van alle tuinbouwgronden bij dit bedrijfstype in gebruik.

De gemiddelde bedrijfsomvang is 110,4 SBE per bedrijf.
Binnen dit bedrijfstype is de positie van de gemengde veeteeltbedrijven het meest gunstig te noemen.
Binnen het totale bedrijfstype wordt 91% van alle veehouderij-produktie, 70% van alle akkerbouwproduktie en bovendien nog 22% van alle tuinbouwproduktie voortgebracht.

SA: de akkerbouwbedrijven: Gelet op het feit dat het hier een enkel bedrijf betreft van geringere omvang, zal aan dit type geen nadere aandacht worden gegeven.

ST: de tuinbouwbedrijven: 35% Van het totaal aantal bedrijven is te rekenen tot de tuinbouwbedrijven. Zij exploiteerden 12,4% van alle kultuurgronden en verkregen hierbij 21,6% van de totale agrarische produktie in 1971.
Hierbij was 4,8% van al het grasland, 6,6% van alle akkerbouw-gronden en slechts 58,6% van alle tuinbouwgronden bij dit bedrijfstype in gebruik.
Aangetekend moet worden dat alle tuinbouw onder glas hieronder valt.
De inbreng van de glastuinbouw in de totale SBE opbrengst is bij gebrek aan gegevens niet nader te duiden.
De gemiddelde bedrijfsomvang was 52,1 SBE per bedrijf.
Binnen het totale bedrijfstype werd 2,2% van alle veehouderij-produktie, 6% van alle akkerbouwproduktie en 64% van alle tuinbouwproduktie voortgebracht.
Binnen het bedrijfstype was 214 ha. in gebruik voor opengrond-tuinbouw en 5,13 ha. voor de tuinbouw onder glas. (2,4%)

SK: gekombineerde bedrijven: 13% Van het totaal aantal bedrijven behoorde tot dit bedrijfstype, waarvan 89% tot het type VT (veeteelt-tuinbouw).
Zijn exploiteerden als geheel 10,1% van alle kultuurgronden en verkregen hierbij 9,9% van de totale agrarische produktie in 1971.
Hierbij was 7,7% van al het grasland, 19,8% van alle akkerbouw-gronden en 17,1% van alle tuinbouwgronden betrokken.
De totale produktie was globaal voor 50% uit de veehouderij en voor 50% uit de tuinbouw afkomstig.
De gemiddelde bedrijfsomvang was 63,7 SBE.
Binnen het bedrijfstype werd 6,9% van alle veehouderijproduktie, 19,5% van alle akkerbouwproduktie en 15% van alle tuinbouw-produktie voortgebracht.
In onderstaande tabel wordt voorts de situatie 1971 in Rijsbergen vergeleken met die in de Provincie voor wat de veehouderij betreft in SBE naar produktierichting.

1971	Rijsbergen		Nrd.Brab.
produktierichting	abs	%	%
totaal veehouderij SBE	22566	65,0	66,3
totaal akkerbouw SBE	1238	3,6	13,7
totaal tuinbouw SBE	10915	31,4	20,0
Totaal SBE	34740	100	100

Hieruit blijkt, dat er geen essentieel verschil is waar te nemen voor de veehouderijproduktie.
Vergeleken met de Provincie is de gemeente Rijsbergen dan meer gericht op de tuinbouw dan op de akkerbouw, bij een gelijkwaardig aandeel in de veehouderij.

In de inleiding in paragraaf 13 is gepoogd een nadere differentiatie aan te brengen in de totale veehouderijproduktie. Indien dit hier nader wordt verwerkt in het onderstaande overzicht:

1971 Rijsbergen - totaal-produktie in SBE in:

melkveehouderij	12895	-	37,2%
intensieve veehouderij	9671	-	27,8%
akkerbouw	1238	-	3,6%
tuinbouw	10915	-	31,4%
totaal	34740	-	100,0%

dan zien we, dat in volgorde van belangrijkheid de tuinbouw komt na de melkveehouderij, daarna op de voet door de intensieve veehouderij gevolgd, met als hekkesluiter de akkerbouw.

13. Veehouderij.

In de voorgaande paragrafen is reeds gebleken, dat de veehouderij het algemene beeld binnen Rijsbergen bepaalt, zowel naar het aandeel van de totale SBE produktie alsook naar het areaal van de in beheer zijnde kultuurgronden.
Teneinde een inzicht te verkrijgen in het aandeel van de melkveehouderij en de intensieve veehouderij in het geheel, zullen de beschikbare gegevens van het jaar 1971 nader geanalyseerd moeten worden.
Uit de meitelling 1971 blijkt, dat de totale SBE opbrengst uit de veehouderij 22566 SBE bedraagt; dit betreft dan de SBE van grasland - melkveestapel - mestkalveren - varkens en pluimvee.
In het onderstaande is de SBE opbrengst van het grasland en de melkveestapel totaal berekend, waardoor het overige voor de intensieve veehouderij is aan te merken.

mei 1971

aantal jongvee	:	3307 à 0,7 SBE	= 2315SBE
aantal melk-kalfkoeien	:	3313 à 2,5 SBE	= 8283SBE
overig vee exkl. mestkalveren	:	21 à 1,25 + 262 à 0,8 SBE	= 236SBE
opp. grasland in ha.	:	2061 à 1 SBE	= 2061SBE
totaal SBE melkveesektor	:		12895SBE

Derhalve resteert voor de intensieve veehouderij 22566 - 12895 = 9671 SBE, waaronder aan mestkalveren:
2554 à 0,4 SBE = 1022 SBE.
Voor het vervolg van deze paragraaf is het vervolgens nodig na te gaan, binnen welk bedrijfstype de mestkalveren voorkomen.

Uit de tabel op blz.V-23 blijkt, dat 88,6% van al het mestvee (inklusief mestkalveren) binnen het bedrijfstype SW aanwezig is en 10% in de SG sektor.
Aangezien het houden van mestkalveren in grotere eenheden plaatsvindt, komen de overige bedrijfstypen niet in aanmerking voor het houden van mestkalveren, gelet op de in de tabel vermelde cijfers.
Voor de beschouwingen in deze paragraaf wordt dan aangenomen, dat 90% van het aantal mestkalveren bij de SW (2299 stuks) en 10% (255 stuks) bij de SG typen is ondergebracht.

A. Rundveehouderij.

Zoals in de inleiding is gemotiveerd, is het aandeel van de melkveehouderij de belangrijkste in de gemeente Rijsbergen, gemeten naar SBE opbrengst.
Deze produktierichting is aantrekkelijk door het gevoerde prijs- en struktuurbeleid.
De melkveehouderij heeft bovendien een snelle ontwikkeling doorgemaakt als gevolg van nieuwe technische mogelijkheden.
De arbeidsproduktiviteit is als gevolg van doelmatige nieuwbouwstallen en het gebruik van moderne apparatuur snel gestegen. Het machinaal melken in doorloopstallen, de melkbewaring in diepkoeltanks zijn hiervan enkele voorbeelden, naast de nieuwe vormen van voeropslag en voerverstrekking.
Door een betere arbeidsproduktiviteit is het mogelijk, het aantal koeien per man belangrijk uit te breiden, waardoor de kosten per eenheid dalen.
De algemene tendens is dat het aantal bedrijven met melkvee sterk afneemt, terwijl op de overgebleven bedrijven het aantal eenheden melkkoeien zich belangrijk vergroot.
Uit bedrijfsekonomische gegevens is gebleken, dat een lonende exploitatie tot heden (1975/76) alleen mogelijk was bij minstens 40 melkkoeien (100 SBE) per bedrijf.
Als vuistregel wordt gehanteerd, dat het totale bedrijf (dus inkl. jongvee, mestvee en grond) dan ongeveer 4 x het aantal melkkoeien aan SBE groot zal zijn, dus in dit geval 40 x 4 = 160 SBE.
Voor een bedrijf dat zich aanpast, waardoor ook op langere termijn perspektieven zijn te verwachten, ligt dit aantal op ongeveer 60 stuks melkvee (150 SBE) op een gezinsbedrijf. (totaal dus + 60 x 4 = 240 SBE.)
Waar een tweede tak op het bedrijf aanwezig is (bv. varkens of tuinbouw en dit is op de meeste bedrijven in Rijsbergen het geval), kan de eenheid melkvee lager zijn.
Toch zal ook dan een minimum omvang van ongeveer 40 stuks (110 SBE alleen aan melkkoeien) nodig zijn, willen de extra financieringskosten voor een nieuwe ligboxenstal met doorloopmelkstal, bewaring van de melk in koeltanks en de bijbehorende mechanisatie kunnen worden opgevangen. Dit laatste geldt dus als men tot bedrijfsaanpassing wil overgaan.
De bij het bedrijf behorende oppervlakte aan kultuurgrond zal bij een bedrijfsomvang van rond de 50 melkkoeien tenminste 15 à 20 ha. moeten bedragen.

Dit laatste hangt samen met de intensiteit van het grondgebruik en de aankoop van ruwvoer en het afstoten van jongvee.
De huiskavel zal daarbij bij voorkeur 70% van het totale areaal moeten beslaan.
De afzonderlijke percelen verdienen een grootte te verkrijgen van minstens 3 ha., die elk voor zich dan een onderdeel vormen van een grotere kavel. (zie toestand 1970 - paragraaf 7).
Bij een eenheid van 100 melkkoeien, bij afwezigheid van jongvee en met aankoop van ruwvoer, zullen de diverse maten als boven vernoemd, wil er sprake zijn van een exploitabele eenheid, minimaal moeten bedragen:
totaal bedrijf: 30 ha.;
huiskavel: 20 ha.;
afzonderlijk perceel: 5 ha.
Ook zijn er mogelijkheden het grondgebruik te intensiveren.
Hierbij zijn de grenzen te stellen op maximaal 3-4 grootveeeenheden (GVE) per hectare.
Verwacht wordt, dat daarbij het gezamenlijk oppervlak van grasland en voedergewassen zich in de toekomst nauwelijks zal wijzigen.
Per 100 stuks melkvee zijn 70 stuks jongvee nodig voor de aanvulling van de melkveestapel.
Ook op basis van dit gegeven is de reorganisatie van een bedrijf te beoordelen.
De beperkingen die aan een verbetering van de bedrijfsstruktuur zijn gesteld (omvang grondareaal), worden veroorzaakt door de agrarisch ruimtelijke mogelijkheden. (zie paragraaf 16).
Voor de melkveehouderij dreigt dan een voortgaande schaalverkleining van de beschikbare ruimte. (zie kaartbijlage 3).
Om de ruimtelijke konsequenties na te gaan, is een bedrijfsgrootte van 15 ha. als ondergrens aan te houden, aangezien de gebieden waar grotere eenheden mogelijk zijn, meer geschikt zijn dan de gebieden waar slechts kleinere eenheden nog mogelijk zijn.
Bij een zodanige analyse is in dit bestek dan nog geen rekening gehouden met de kultuur-technische situatie en met beperkende bestemmingsindikaties.
De melkveehouderij steunt op een drietal elementen:
het melkvee, het jongvee ter aanvulling van het melkvee en de voederwinning in eigen beheer.
Specialisatie in deze afzonderlijke sektoren wordt enkel in bescheiden mate mogelijk gehouden.
Naast het melkvee, worden ook vaak mestkalveren gehouden, die zich, naast de melkveehouderij, in de markt van een gunstige konkurrentie-positie verzekerd weten.
Deze bedrijfstak behoort in wezen tot de zgn. veredeling en deelt daarmee in de algemene problematiek van de veredelingsbedrijven.

In de volgende tabel is de ontwikkeling van de rundveestapel (inkl. mestkalveren) in de afgelopen jaren nader aangegeven in relatie met aantal bedrijven.

	1968	1971	% '68	1974	% '68
jongvee	3369	3307	98,2%	3784	112,3%
melk-kalfkoeien	3057	3313	108,4%	3914	128,0%
stieren 1 jaar en oud.(fokkerij)	32	21	65,6%	12	37,5%
mestkalveren	258	2554	989,9%	2388	925,6%
ander jongvee voor mesterij	333	265	79,6%	833	250,2%
overig mest- en weidevee	47	18	38,3%	34	72,3%
totaal rundvee	7096	9478	133,6%	10965	154,5%
aantal bedrijven met rundvee	299	250	83,6%	225	75,3%
aantal rundvee per bedrijf	23,7	37,9	159,9%	48,7	205,5%
aantal bedrijven met melk- kalfkoeien	266	212	79,6%	179	67,3%
aantal melk- kalfkoeien p.bedrijf	11,4	15,6	136,8%	21,8	191,2%
aantal bedrijven zonder melk- kalfkoeien	33	38	115,2%	46	139,4%

De stijging van het totaal aantal rundvee bedroeg in de periode 1968 t/m 1974 54,5%. De stijging is vooral veroorzaakt door de enorme stijging (vooral in de periode '68 - '71) in het aantal mestkalveren (vleeskalveren) dat ruim 9 keer in omvang toenam. Ook het andere jongvee voor de mesterij steeg tot 2,5 keer zoveel. De totale toename is dan ook voor 68% aan deze beide kategoriën toe te schrijven.
Het aantal jongvee en melk-kalfkoeien steeg evenwel in veel mindere mate.
Wel is zichtbaar, dat de expansie in mestkalveren kennelijk voorbij is. Het aantal bedrijven met rundvee is met 25% teruggelopen, waardoor het gemiddeld aantal runderen per bedrijf uiteraard steeg. (ongeveer verdubbeling). Een tendens in de richting van concentratie is dan duidelijk. Hetzelfde is gebeurd met het aantal bedrijven met melk-kalfkoeien. Het gemiddeld aantal dieren per bedrijf is echter ongeveer de helft van een geschikt geacht aantal van 40, wil modernisatie ekonomisch verantwoord zijn. Dit was evenwel al in enige mate zichtbaar in paragraaf 11 sub B. Uit de toename van het aantal bedrijven zonder melkvee is te merken, dat een afstotingsproces op de kleinere bedrijven gaande is.

Voor het jaar 1971 zijn nog meerdere gegevens bekend, waardoor de verdeling van het rundvee over de onderscheiden hoofdbedrijfstypen zichtbaar kan worden gemaakt. (inkl. mestkalveren)

Type	Aantal bedr.	Rundvee Tot.	%	Jongvee Tot.	%	Melk-kalfkoeien Tot.	%	Mestvee Tot.	%
SW	86	5395	56,9	1439	43,5	1436	43,3	2511	88,6
SG	129	3399	35,9	1509	45,6	1597	48,2	282	9,9
ST	144	189	2,0	115	3,5	50	1,5	24	0,8
SK	54	495	5,2	244	7,4	230	7,0	20	0,7
Tot.	414	9478	100	3307	100	3313	100	2837	100
%			100%		35%		35%		30%

Hieruit blijkt, dat in 1971 bijna al het rundvee (92,8%) is ondergebracht bij de bedrijfstypen SW en SG tezamen.
Toch is tussen beide bedrijfstypen een belangrijk verschil op te merken.
Bij de weidebedrijven ligt het accent meer op het mestvee, terwijl de verdeling van het jongvee en de melk-kalfkoeien over beide typen ongeveer gelijk opgaat.
Door het verschil in aantal bedrijven is de gemiddelde stapel per type echter zeer afwijkend. (SW: 62,7 per bedrijf en bij SG: 26,3) Het aandeel van de rundveehouderij binnen het type SK en ST is te verwaarlozen.
Vergelijken we de verdeling van het rundvee binnen de bedrijfstypen dan krijgen we het volgende beeld, uitgedrukt in procenten.

Type	Jongvee	Melk-kalfkoe	Mestvee
SW	26,7	26,7	46,6
SG	44,5	47,1	8,4
ST	60,8	26,5	13,7
SK	49,4	46,5	4,1
Totaal	35,0	35,0	30,0

De verhouding jongvee - melk/kalfkoeien blijkt in het totaal dan 1 : 1 te zijn, zoals ook het geval is bij het SW type.
De gunstige verhouding van 0,7 : 1 blijkt bij geen enkel bedrijfstype voor te komen.
Duidelijk is het accent binnen het SW type op het mestvee en bij de tuinbouwbedrijven op het jongvee gericht.

Indien bedrijven kleiner dan 5 ha. en bedrijven met als hoofdberoep tuinbouwer worden uitgesloten, dan is het volgende overzicht op te stellen.

	1970 = 100%			1974 = % v.m. 1970		
Melkkoeien per bedrijf	Aantal bedr.	Aantal koeien	Gem. Koeien per bedrijf	Aantal bedr.	Aantal koeien	Gem. Koeien per bedrijf
0	14	-	0	46 = 329%	-	0
1 t/m 9	27	175	6,5	15	76	5,1
10 t/m 19	97	1364	14,1	53 55 %	790 56%	14,9
20 t/m 29	40	976	24,4	33 83 %	775 79%	23,5 96%
30 t/m 39	15	537	35,8	27	910	33,7
40 t/m 49				16 } 53 353%	695 2150= 400%	43,4 40,6 = 113%
50 en meer				10	545	54,5
Aantal bedr. met koeien	179	3052	17,1	154= 86%	3791=124%	24,6 =144%

De groep zonder melkvee is sinds 1970 tot en met 1974 verdrievoudigd, terwijl de groep met meer dan 30 melkkoeien daarentegen ruim 3,5 maal zo groot is geworden.
Binnen deze groep werd in 1970 van het totaal aantal melkkoeien 17,6% gehouden; in 1974 was dit gestegen tot 56,7%.
De groep met een kleine eenheid melkvee (minder dan 19) is ongeveer gehalveerd.
De middengroep (20 t/m 29 koeien) stijgt in aantal bedrijven in 1973 tot 41.
In een jaar tijd daalde het aantal echter sterk, tot 33.
Dit geeft een duiding als keerpunt voor deze groep.
Het gemiddelde aantal koeien bleef daarbij per bedrijf ongeveer konstant.

Reeds eerder is vermeld, dat de ondernemer met snijmaïsteelt en het gebruik van het bouwland streeft naar specialisatie en een doelmatig gebruik van de kostenfaktor arbeid.
(Rijsbergen: snijmaïsteelt: 1970 - 25 ha.; 1973: 233 ha. en 1974: 303 ha.)
Voor het bepalen van het aantal grootvee eenheden (GVE) per bedrijf is tenslotte voor 1971 het volgende overzicht op te stellen.

Type	Aantal GVE	Kultuur-grond ha.	GVE/ha.	Aantal mestkalv.	Overig mestvee
SW	2118	883	2,39	2299	212
SG	2214	987	2,24	255	27
SV	4332	1870	2,32	2554	239
ST	108	100	1,08	-	24
SK	338	162	2,09	-	20
Tot.	4778	2132	2,24	2554	283
Totaal jong/melkvee: 6924 stuks.				Tot. mestvee	2837

In dit overzicht is het jongvee gerekend op 0,4 GVE per stuk.
het melkvee op 1,0 GVE per stuk.
het mestvee (exkl. mestkalv.) op 0,5 GVE per stuk.
De in rekening gebrachte kultuurgrond is het totaal aan graslanden en het areaal aan groenvoedergewassen.

Uit het overzicht blijkt, dat binnen het gemengde veeteeltbedrijf iets meer grootvee eenheden aanwezig zijn, doch dat bij de weidebedrijven de bezettingsgrond per ha. toch het grootst is.

Opvallend is dat, hoewel het aandeel rundvee bij de gekombineerde bedrijven slechts 5,2% bedraagt, het aantal GVE/ha. toch nog boven de 2 is gelegen.
Dit is te verklaren door de toe te passen korrektie m.b.t. de mestkalveren.
Het aandeel van de runderen exkl. mestkalveren is bij de SK bedrijven dus hoger.
(SK 7,2%; ST 2,7%; SG 45,4%; SW 44,7%.)
Om de mogelijkheden van een intensiever grondgebruik na te gaan, is getracht een berekening op te stellen, waarbij uitgegaan wordt van een maximum van 3 GVE per ha.
De zo berekende maximum kapaciteit wordt evenwel beperkt door de beschikbare agrarische-ruimtelijke mogelijkheden.
(zie paragraaf 16).
Voor de berekening is aangenomen, dat het aantal stuks mestvee (exkl. mestkalveren), dat in 1974 het aantal van 879 stuks bedroeg, doch per 1 mei 1975 weer was gedaald tot 682 stuks, zich zal stabiliseren op 750 stuks à 0,5 GVE = 375 GVE.
In 1971 was voor de melkveehouderij 2132 ha. beschikbaar.
Ook dit getal is gestabiliseerd gehouden.

Bij 3 GVE/ha. op 2132 ha. is dan maximaal 6396 GVE haalbaar, hetgeen resulteert in 6021 GVE (6396 - 375) voor jong- en melkvee.
Per melkkoe is 0,7 stuks jongvee (= 0,28 GVE) aangehouden; inklusief jongvee is per melkkoe dan te rekenen met 1,28 GVE.
Het aantal melkkoeien bedraagt dan maximaal 6021:1,28 = 4704 stuks en het aantal jongvee 0,7 x 4704 = 3293 stuks. Bij 3 GVE/ha. behoeft weinig aankoop van ruwvoer te worden gepleegd.

Resumerend krijgen we op een areaal van 2132 ha.

	3 GVE/ha.
melkvee	4704 x 1,0 = 4704 GVE
jongvee	3293 x 0,4 = 1317 GVE
mestvee*	750 x 0,5 = 375 GVE
totaal	8747 stuks = 6396 GVE

* exklusief mestkalveren.

Indien als oppervlak per bedrijf een minimum van 15 ha. wordt aangenomen, dan is binnen de 2132 ha. een ruimte beschikbaar voor 142 melkveehouderijbedrijven, doch bij een gemiddelde van 20 ha. voor 107 bedrijven. (1971: 212; 1974: 179.)
Uit deze ruwe benadering blijkt, dat, wil de melkveehouderij zich optimaal ontwikkelen, een versterkte tendens naar concentratie binnen een geringer aantal bedrijven zal moeten optreden. Dan zijn de nodige investeringen haalbaar.

Analyseren we de situatie per 1 mei 1974.

jongvee	3784 x 0,4 = 1514 GVE	verhouding melkvee - jongvee
melkvee	3914 x 1,0 = 3914 GVE	100:96 (i.p.v. 100:70)
mestvee	879 x 0,5 = 440 GVE	
totaal	8577 stuks = 5868 GVE	op 179 bedrijven.

De groei kan dan zijn t.o.v. 1 mei 1974

	3 GVE/ha.	
jongvee	- 491	op gemiddeld 125 bedrijven.
melkvee	+ 790	
mestvee	- 129	
totale groei	+ 170 stuks	
in SBE	+1528 SBE	
bedrijven	- 54 bedrijven.	

Het aantal melkkoeien is in de periode 1971 t/m 1974 met 18% toegenomen.

De konsequentie van deze berekening is voorts dat bij 3 GVE/ha. en bij 125 bedrijven het gemiddelde aantal melkvee per bedrijf 38 zal bedragen. (1974.: 21,8).

Het aantal berekend melkvee kan zoals gezien reeds bereikt geacht worden.
Het aantal jongvee zal ofwel inkrimpen of ook nog enigszins kunnen toenemen.

Hoewel het technisch mogelijk is om rundvee te houden met een zeer groot gedeelte aan krachtvoer in het rantsoen, zijn de landbouwkundigen vrijwel unaniem van mening, dat dit ekonomisch niet verantwoord is, omdat:

1/ binnen het bedrijf de variabele kosten sterk stijgen; (zie hiervoor de post: krachtvoerkosten in bijlage 3) de zetmeelwaarde in krachtvoer is overigens duurder dan in ruwvoeder;

2/ het bedrijf sterk afhankelijk wordt van de prijsschommelingen van krachtvoer dat geimporteerd moet worden.

Aangezien de uitbreiding tot 3 GVE per ha. uitsluitend betrekking heef op de voederbehoefte bij een normale bedrijfsvoering, is het met de thans bekend zijnde gegevens niet te stimuleren dat het aantal melkkoeien in Rijsbergen boven de 4700 stuks uitgroeit.

Voor het individuele bedrijf kunnen echter bepaalde faktoren een rol spelen zoals bijv. ruwvoederaankopen uit andere gebieden danwel uit andere bedrijfstakken.
Voor de duidelijkheid dient nog wel vermeld te worden, dat bovenstaande berekening gebaseerd is op een aantal aannamen, die zich in de komende tijd kunnen blijken te wijzigen.
De berekening geeft wel een indikatie over een wenselijke richting.

Gelet op het overzicht op blz.V-23 (melkkoeien/bedrijf 1968-1974) zou kunnen worden aangenomen, dat het maximum aantal melkkoeien al wel bereikt is.
De verdere ontwikkeling zal dan wenselijk zijn in een verdere afname van het aantal bedrijven.
Uit bedoeld overzicht bleek, dat van 1968 tot 1974 het aantal bedrijven met melkkoeien afnam van 266 tot 179.
Voor de Provincie Noord-Brabant wordt verwacht, dat het aantal melkveehouders van 1974 tot 1980 zal afnemen van 14.600 naar 10.000, een afname van 31,5%.
Indien deze verwachting ook in Rijsbergen wordt verondersteld, dan zal het aantal melkveehouders in de betrokken groep in 1980 nog ± 123 zijn.
Vooral de toename van het aantal melktanks op de boerderij zal betekenen, dat veel bedrijven met weinig koeien deze zullen afstoten.
In dit kader dient vermeld te worden dat in 1978 alle melk in tanks bewaard zal moeten worden.
De zuivelfabrieken werken volgens een schema hiernaar toe.
Als noodoplossing is het denkbaar, geringe investeringen te plegen door bijv. een tank, horend bij 10 koeien aan te schaffen.
Dit zal alleen de overschakeling mogelijk maken; het is een inefficiënte oplossing en daarmee een noodoplossing.
De voor Rijsbergen belangrijkste zuivelfabriek is "de Verenigde Coöperatieve Zuivelfabrieken" te Roosendaal.
De Martinus te Breda komt slechts zeer sporadisch in Rijsbergen.

Gezien de belangrijkheid van de melkveehouderij is voor de belangstellende lezer in bijlagen 2 t/m 6 interessant feitenmateriaal m.b.t. de bedrijfsekonomie te vinden.

Om misverstanden te voorkomen is hier op te merken dat in bedoelde bijlagen een inzicht verschaft wordt in slechts één type bedrijf. Vele andere mogelijkheden zijn denkbaar. De intentie van deze bijlagen is te laten zien wat er allemaal voor komt kijken om een bepaald inkomen te behalen. Het gegeven voorbeeld is dus beslist geen norm voor elk bedrijf.

B. Intensieve veehouderij - algemeen.

De intensieve veehouderij, omvat de varkens-, de pluimvee- en mestkalverenhouderij.
Andere termen waarmee deze veehouderij benoemd wordt, zijn niet-grondgebonden bedrijven, bio-industrie en veredelingsbedrijven.
De intensieve veehouderij heeft in Noord-Brabant een grote groei doorgemaakt; in Rijsbergen is dit niet ongemerkt gebleven.
Bij de gangbare bedrijfsvoering vindt de permanente huisvesting van de diersoorten plaats in gebouwen, waar het voer naar toe wordt gebracht.
Door de concentratie van dieren ontstaat daardoor een overmatige mestproduktie die afhankelijk van de balans van de geproduceerde mest van alle vee en de afzetmogelijkheden op bouw- en grasland al dan geen moeilijkheden oplevert.
De groeimogelijkheden in deze sektor zijn dan ook mede afhankelijk

van de conjunctuur, de mogelijkheden voor mestafzet en mestverwerking en milieufaktoren. (stank - veterinaire aspekten, grondwater etc.).

Uit gegevens van 1971 is afgeleid, dat binnen de gemeente Rijsbergen reeds een aanzienlijk mestoverschot aanwezig is.
Dit mestoverschot is in de nabuurgemeenten nauwelijks op te vangen. (Zundert en Nieuw-Ginneken: matig mestoverschot; Rucphen en Etten-Leur: evenwichtssituatie; Breda: hoofdzakelijk woongebied.)
Lozing van de mest op open water is bron van vervuiling, terwijl overbemesting van de bodem bovendien mogelijk gevaar oplevert voor verontreiniging van het grondwater.
Vooral bij grondloze bedrijven of bij bedrijven met een klein grondareaal zullen de kosten, verbonden aan de mestoverschotten, de konkurrentie-positie doen bemoeilijken.
Voor de afzet is men dan op bedrijven in de akkerbouwgebieden aangewezen ; oplossingen worden gezocht in afspraken tussen bedrijven, danwel door aankoop het vergroten van het eigen areaal.
Een toenemende teelt van veel mest vragende gewassen op de akkerbouwgronden (snijmaïs) verruimt de mogelijkheden tot mestafzet, met tevens het voordeel van ruwvoederwinning die in de belangstelling staat.
Ook zij hier gewezen op de Brabantse Mestbank, die een nuttige funktie vervult.
Vanwege de mestproblemen wordt echter geen sterke uitbreiding van de intensieve veehouderij, noch van de specialisatie daarin verwacht.
Over het algemeen wordt gerekend op een voortzetting van de sterke afname van het aantal bedrijven met veredeling en op grotere eenheden per bedrijf.
Een ontwikkeling in industriële richting is binnen Rijsbergen met zijn kleine bedrijfseenheden niet te verwachten, mede omdat deze ontwikkeling niet eigen is in de landbouw.
De ontwikkeling zal zich daarom in hoofdzaak afspelen binnen het eenmansbedrijf naar een meer funktionele en rationele bedrijfsopzet.

Met betrekking tot de stankoverlast, verbonden aan de veredelingsbedrijven, is te stellen dat in het algemeen een geleidelijke vermindering van de overlast waarneembaar is.
Bedrijven passen zich op het gebied van de bedrijfshygiëne en bedrijfsvoering aan en overigens neemt de bewustwording op dit punt snel toe.
Overigens worden in het kader van de Hinderwet ook steeds meer voorwaarden gesteld.
De problemen worden het zwaarst kenbaar nabij de dorpsbebouwing en in of nabij rekreatiegebieden.
Hiermee is bij nieuwe vestigingen degelijk rekening te houden.
Overigens is men allerwege doende naar afdoende oplossingen van dit milieuprobleem te zoeken. Voor de bestaande bedrijven kan dit evenwel de nodige investeringen vergen.

Het Waterschap bewaakt de zuiverheid van het oppervlaktewater, waardoor lozing op open water wordt tegengegaan.

In de navolgende onderdelen van deze sub.paragraaf zullen de ontwikkelingen per tak in de veredeling nader worden bekeken.
Opgemerkt zij, dat de mestkalverij in het onderdeel rundveehouderij reeds is besproken; derhalve resteert de varkenshouderij en de pluimveehouderij. Tot slot worden nog andere diersoorten voor alle volledigheid nader besproken.

1. Varkenshouderij.

Bij de varkenshouderij is sprake van een concentratie-tendens en een sterke toename van het aantal dieren. Het aantal bedrijven met varkens is daarbij afgenomen. In het onderstaande overzicht is het een en ander in beeld gebracht.

Varkens.	1968=100%	1975-% ivm '68	1974-% ivm '68
Biggen :	3196	8264 - 259%	8863 - 277%
Varkens/mestvarkens :	7456	13472 - 181%	12805 - 172%
Fokvarkens :	2016	3019 - 150%	3681 - 183%
Beren :	48	94 - 196%	113 - 235%
Tot. aantal varkens :	12716	24849 - 195%	25462 - 200%
Bedrijven met varkens:	233	188 - 81%	147 - 63%
Varkens/bedrijf :	54,6	132,2 - 242%	173,2 - 317%
Bedrijven m. fokvark.:	136	106 - 78%	87 - 64%
Fokvarkens/bedrijf :	14,8	28,5 - 192%	42,3 - 286%

De grootste toename is ontstaan in de sektor biggen. Bovenstaande vergelijking is echter niet geheel reëel, aangezien in de teljaren andere kriteria zijn gebruikt m.b.t. het gewicht van de teldieren.
Het totaal aantal varkens heeft zich echter vooral ontwikkeld tot 1971.
Sindsdien is de toename veel geringer en lijkt een stabiele fase te zijn ingeluid.
Het aantal bedrijven met varkens is vanaf 1968 met bijna 20% afgenomen, tot in 1971.
Hoewel de varkensstapel bijna constant bleef, is toch het aantal bedrijven nog verder afgenomen.
Duidelijk zet zich de tendens tot concentratie door.
Dit blijkt ook uit het feit, dat het gemiddelde aantal varkens per bedrijf in 1971 is toegenomen met een faktor van + 2,5 en dit zich voor 1974 ook doorzet.
Voor het jaar 1971 zijn nog meerdere gegevens beschikbaar, waardoor de verdeling van de varkens over de hoofdbedrijfs-typen in dit jaar afleesbaar is.

Type	Totaal varkens		Tot 20kg biggen		20-50kg varkens		50kg mestv.		50 kg fokvarkens	
SW	467	1,9%	109	1,3%	180		163		15	
SG	21836	89,8%	7480	90,5%	4099	83,4%	7479	87,4%	2778	89,2%
ST	827	3,3%	89	1,1%	212		471		55	
SK	1719	6,9%	586	7,1%	423		445		265	
Tot.	24849	100%	8264	100%	4914		8558		3113	
%		100%		33,3%		19,8%		34,4%		12,5%

Hieruit blijkt, dat in 1971 bijna 90% van alle varkens thuishoorden bij het hoofdbedrijfstype van de gemengde veeteeltbedrijven.
Binnen deze groep omvatten de volledig gemengde veeteeltbedrijven (GG) 68% van alle varkens.
Binnen het type SK was het in hoofdzaak binnen de 48 bedrijven van de veeteelt-tuinbouwbedrijven (VT) dat de varkenshouderij een rol speelde.
Vergelijken we de verdeling van de varkens binnen de bedrijfstypen, dan krijgen we het volgende, in procenten.

Type	Biggen	Varkens	Mestvarkens	Fokvarkens
SW	23,3	38,5	34,9	3,2
SG	34,3	18,8	34,3	12,7
ST	10,8	25,6	57	6,6
SK	34,1	24,6	25,9	15,4
Tot.	33,3	19,8	34,4	12,5

Dan blijkt, dat de verdeling van de varkens binnen het type SG vrijwel gelijk is aan die van het totaal.
Binnen de overige hoofdbedrijfstypen is dan af te lezen voor welk doel de varkenshouderij als neventak aangewend wordt. (ST: mestvarkens; SW: varkens.)

2. Pluimveehouderij.

Ook binnen deze produktierichting zijn diverse tendenzen in de afgelopen jaren merkbaar geweest.

Pluimvee	1968=100%	1971-% ivm '68	1974-% ivm '68
Mestkuikens	83500	151200 - 181%	60500 - 72%
Leghennen-5mnd	16294	35355 - 217%	19370 - 119%
Leghennen-ouder	29832	86850 - 291%	89045 - 299%
Tot. kippen	129626	273405 - 211%	168915 - 130%
Bedr. m.mestkuik.	8	11 - 138%	4 - 50%
Mestk./bedrijf	10438	13746 - 132%	15125 - 150%
Bedr. m.kippen	109	60 - 55%	30 - 28%
Kippen/bedrijf	423	2037 - 482%	3614 - 854%

In 1974 was de kapaciteit van de mestkuikenbedrijven evenwel 24% hoger dan aanwezig.

Uit het bovenstaande is de golf in de mestkuikens tussen 1968 en 1974 duidelijk zichtbaar.
Ook in de jonge leghennen is het peil van 1968 in 1974 weer nagenoeg bereikt.

De ontwikkeling in de oudere leghennen is meer stabiel gebleven.
Het is vooral deze laatste sektor die de totale omvang na 1971 nog op 130% heeft gehouden in vergelijking met 1968,
Belangrijker is nog de ontwikkeling van de bedrijven.
De mestkuikensbedrijven zijn in 1971 met 38% toegenomen.
In 1974 echter is nog maar de helft van het aantal in 1968 over.
De gemiddelde kuikenbezetting is per bedrijf met 50% gestegen.
Toch zijn er aanwijzingen, dat niet de maximum kapaciteit per bedrijf in 1974 "gedraaid" werd.
Bij de leghennen is sinds 1968 reeds een afname van het aantal bedrijven te zien. In 1974 was nog 28% van het aantal in 1968 over.
De gemiddelde bezetting per bedrijf is 8,5 maal zo groot geworden.
Een duidelijk teken van concentratie en intensivering.

Bekijken we ook hier de situatie in 1971 wat nauwkeuriger, dan zien we het volgende beeld:

Type	Totaal kippen		Mest-kuikens		Leghennen totaal		Waarvan 5 mnd. en ouder	
SW	745	0,3%	-	0,0%	745	0,6%	570	77%
SG	243705	89,1%	132000	87,3%	111705	91,4%	83525	75%
ST	690	0,3%	200	0,1%	490	0,4%	490	100%
SK	28265	10,3%	19000	12,6%	9265	7,6%	2265	25%
Tot.	273405	100%	151200	100%	122205	100%	86850	71%
%		100%		55,3%		44,7%		

Uit het bovenstaande blijkt, dat de pluimveeteelt hoofdzakelijk ondergebracht is bij het hoofdbedrijfstype van de gemengde veeteeltbedrijven. Slechts 10% is te vinden bij de gekombineerde bedrijven.
Ook voor de pluimveesektor is het vooral het volledig gemengde veeteeltbedrijf dat pluimvee houdt. (76,4% van het totaal)
Dit laatste is vooral te verklaren, doordat bij de GG bedrijven vooral de mestkuikens te vinden zijn. (79,4% van het totaal aan kuikens.)
Na het GG bedrijfstype zijn dan binnen het gekombineerde bedrijf (SK) de mestkuikens voor ca. 13% aanwezig.
De rest is dan 3,9% bij het G type en 0,1% bij de ST.
De leghennen zijn wat evenrediger over de GG en G bedrijfstypen verspreid. (resp. 72,7% en 18,7% van het totaal aantal.)
Resumerend is te stellen, dat de pluimveehouderij vooral gehouden wordt binnen de GG bedrijfstypen met daarnaast voor de leghennen een accent bij de G bedrijven.

In 1974 wordt nog geen melding gemaakt van het houden van eenden en kalkoenen.

3. Overig vee.

Paarden.

De aanwezigheid van paarden zegt niets over de veehouderij maar wel iets over de toegenomen mechanisatie.
Het houden van paarden geschiedt nu meer uit liefhebberij.
Het volgende overzicht laat de ontwikkeling zien.

Paarden	1968=100%	1971		1974	
paarden jonger dan 3 jaar :	53	23		17	32,1%
paarden ouder dan 3 jaar :	211	114		89	42,2%
waaronder:					
landbouwpaarden :	165	90		47	28,5%
overigen :	36	24		42	116,7%
totaal paarden :	264 - 100%	137 -	53,9%	106	41,7%
aantal bedrijven met landb.paarden :	147	84	57,1%	46	31,3%
landbpaarden/bedr.:	1,12	1,07		1,02	91,1%
aantal bedrijven met paarden :	176	103	58,5%	79	44,9%
paarden/bedrijf :	1,44	1,33		1,34	93,0%

Het paard verliest dus duidelijk terrein.
Het totaal is vanaf 1968 tot en met 1974 tot minder dan de helft teruggelopen.
De daling is vooral merkbaar bij het landbouwpaard.
(1974: + 29% van 1968).
Het aantal niet-landbouwpaarden is sinds 1971 duidelijk aan het toenemen. (liefhebberij)
Opvallend is dat het gemiddeld aantal paarden per bedrijf op bedrijven die het paard handhaven relatief constant blijft.
Daar wordt het paard kennelijk in ere gehouden.
Het aantal bedrijven neemt evenwel sterk af.

Schapen.

Het aantal bedrijven met schapen is sinds 1968 met 15% toegenomen tot 22 stuks in 1974.
Het aantal schapen nam in dezelfde periode toe met 167% tot 166 stuks waarvan ongeveer de helft lammeren.
De gemiddelde bezetting is vanaf 1968-1971 ongeveer gelijk gebleven, maar heeft zich in 1974 meer dan verdubbeld. (234%) Op het geheel heeft het schaap nog geen betekenis in de veeteelt.

C. Slot veehouderij totaal.

Indien we tot slot een meer gedetailleerd overzicht willen verkrijgen in de gehele veehouderij, dan verdienen de hoofdtypen SW - SG en het type VT nadere aandacht.

Binnen deze groepen zijn in 1971 263 bedrijven aanwezig. (63,5% van alle agrarische bedrijven 1971) waarbinnen 97,6% van alle standaardbedrijfseenheden afkomstig uit de veehouderij wordt verkregen.

In het nevenstaande overzicht zijn de bedrijven onderverdeeld naar SBE klasse en is het SG type onderverdeeld in 3 subgroepen naar % varkens en pluimvee.

SG-1: 10 - 30% varkens + pluimvee

SG-2: 30 - 60% varkens + pluimvee

SG-3: 60% en meer varkens + pluimvee

1971 SBE klasse	SW aant.	SBE gem.	% SBE veeh.	SG 1 aant.	SBE gem.	% SBE veeh.	SG 2 aant	SBE gem.	% SBE veeh.	SG 3 aant	SBE gem	% SBE veeh.	VT aant	SBE gem.	% SBE veeh.	Totaal bedr.
10-50	26	29,2	78,5	2	43,5	67,8	4	35,5	78,8	9	35,0	85,7	17	31,4	47,8	58
50-90	21	74,7	79,0	9	72,9	77,9	3	67,0	80,6	8	70,9	76,7	22	68,6	46,3	63
90-150	26	117,3	87,7	23	112,2	83,7	27	121,5	83,5	10	119,4	91,5	6	100,6	50,7	92
150-190	10	169,8	88,8	5	163,4	94,8	11	164,6	89,2	5	176,6	93,4	2	171,0	46,5	33
190-250	3	210,3	92,6	1	215,0	85,6	3	196,0	87,9	3	197,0	93,4	1	200,0	47,5	11
250 e.m.	-	-	-	1	301,0	63,8	1	399,0	100,0	4	350,5	91,5	0	-	-	6
Totaal	86	89,6	85,9	41	113,6	83,3	49	131,1	86,3	39	126,9	90,0	48	66,5	47,4	263

Van de hier opgenomen 263 bedrijven zijn 22,1% kleiner dan 50 SBE en behoren 24% in de SBE klasse 50 - 90.
Onderverdeeld ziet dit er als volgt uit in procenten.

	SW	SG 1	SG 2	SG 3	VT	Totaal
10 - 50	30,2	4,9	8,2	23,1	35,4	22,1
50 - 90	24,4	22,0	6,1	20,5	45,8	24,0
Totaal	54,6	26,9	14,3	43,6	81,2	46,1

Hieruit blijkt, dat de SG 1 en de SG 2 bedrijven relatief gunstig afsteken; opvallend is de zwakke positie van de gehele VT klasse.
Voorts is het opvallend dat toch + 55% van alle SW bedrijven kleiner is dan 90 SBE, hetgeen dicht genaderd wordt door het type SG 3.
Daardoor zijn praktisch alle bedrijven met veehouderij 46% kleiner dan 90 SBE.
Opvallend is dan ook, dat bij de bedrijven kleiner dan 90 SBE meer op een neventak (tuinbouw) wordt gesteund dan bij de grotere. Dit onderscheid is bij de VT bedrijven niet te maken. Daar schommelt de SBE opbrengst uit veehouderij en tuinbouw voor elk rond de 50%.
Vooral de groep 10-50 SBE is als zwak te beschouwen.
Derhalve is het interessant na te gaan, hoe de situatie zich vanaf 1971 ontwikkeld heeft in 1973.

	SV= SW+SG			VT			SV+ST		
SBE klasse	100%= 1971	1973		100%= 1971	1973		100%= 1971	1973	
10 - 50	41	37	- 90,2%	17	10	- 58,8%	58	47	81,0%
50 - 90	41	31	- 75,6%	22	13	- 59,1%	63	44	69,4%
90 - 150	86	81	- 94,2%	6	6	-100,0%	92	87	94,6%
150 - 190	31	35	-112,9%	2	2	-100,0%	33	37	112,1%
190 - 250	10	21	-210,0%	1	-	-100,0%	11	21	190,9%
250 en meer	6	9	-150,0%	0	-	-	6	9	150,0%
Totaal	215	214	- 99,5%	48	31	- 64,6%	263	245	93,2%

Daaruit blijkt dan, dat binnen het gehele bedrijfstype zich een bedrijfsvergroting heeft voorgedaan; vooral is de SBE klasse 50 - 90 hierdoor geringer geworden.
De verliezen zijn gelegen bij het VT type; het totale aantal is gereduceerd tot 65%, en juist door een bedrijfsvermindering in de groep kleiner dan 90 SBE.
Deze bedrijfstak is dus kennelijk het meest gevoelig.
De bedrijven kleiner dan 90 SBE bedroegen in 1971 voor het SV type 38,1% en voor het VT type 81,3% van het totaal per type.
In 1973 was deze situatie gewijzigd tot 31,7% bij het SV type en tot 74,2% bij het VT type.

14. Akkerbouw.

Binnen de gemeente Rijsbergen is slechts één echt akkerbouwbedrijf gelegen en daarmee is de akkerbouw de minst omvangrijke sektor in de gemeente.
In dit licht bezien wordt in deze nota op deze plaats geen nadere aandacht geschonken aan deze sektor en wordt verwezen naar de gegevens zoals die in de vorige paragrafen reeds zijn gegeven.
(o.a. paragraaf 6.)

15. Tuinbouw.

A. Algemeen.

De tuinbouw, ontwikkeld uit de moestuin en de eigen boomgaard, is steeds in belangrijke mate op het gemengde land- en tuinbouwbedrijf voorgekomen.
Steeds meer echter heeft zich een ontmenging op de bedrijven afgetekend.
Daarmee zijn eveneens om reden van rationalisatie bepaalde takken van tuinbouw min of meer van gewicht geworden.
Per ha. kultuurgrond biedt de tuinbouw een veelvoud van werk vergeleken met de andere produktierichtingen.
Daarom is het denkbaar dat een verdere ontwikkeling van de tuinbouw mogelijk is, waarbinnen het arbeidsoverschot in de andere produktierichting kan overvloeien.
De boomkwekerij heeft een relatief grote groei gekend.
In het voorgaande is reeds gebleken dat de veehouderij in Rijsbergen de belangrijkste produktierichting is.
Toch is nog ruim 31% van alle SBE in 1971 afkomstig uit de tuinbouw (zie paragraaf 12) op 13,8% van alle kultuurgronden. (zie paragraaf 6).
Van alle tuinbouwproduktie was evenwel slechts 63,5% (zie paragraaf 12) afkomstig van het bedrijfstype ST. (144 bedrijven.)
Omdat in Rijsbergen vele bedrijven hun percelen verspreid hebben liggen, vormt het gemengde bedrijf een voor de hand liggende keuze.
Alles wijst op een rustige groei; de fruitteelt neemt af; de snelle groei van de boomkwekerij lijkt zich te stabiliseren; de teneur wijst naar een geleidelijke concentratie op een geringer aantal bedrijven, waarbij de conjunctuur gevoeligheid en het vereiste vakmanschap invloed uitoefenen.
De glastuinbouw wordt gehandicapt door de sterk gestegen stookkosten.
Bij het inrichten van een tuinbouwbedrijf is het nodig, dat het bedrijf zelf op de huiskavel wordt gesitueerd.
In het navolgende zal voor de jaren 1968-1971 en 1974 de diverse ontwikkelingen in de tuinbouwsektor in beeld worden gebracht.

	1968=100%	1971	% ivm '68	1974	% ivm '68/'71
Bedrijven met tuinbouwgrond:		337	- 100,0%	268	79,5% ('71) 53% van 1960
- waarvan:					
met open grond	423	335	- 79,2%	263	62,2%
met glas	16	15	- 93,8%	18	112,5%
Oppervlak tuinbouwgewassen	367	373	- 101,6%	347	94,6% (85% 1960)
- waarvan:					
open grond	364	368	- 101,1%	341	93,6%
glas	3	5	- 166,7%	6	200%
Aantal ST bedr.	-	144	- 100,0%	139	96,5% ('71)
VT bedr.	-	48	- 100,0%	31	64,5% ('71)

Uit dit algemene overzicht blijkt, dat in de algemene tendens ook in deze sektor het aantal bedrijven terugloopt. (1974 = 53% van 1960).
Bedrijven met open grond tuinbouw zijn sinds 1968 teruggelopen tot 62% in 1974.
Daarentegen zijn de bedrijven met glastuinbouw iets toegenomen. (12%)
Het areaal aan open tuinbouwgronden is nauwelijks veranderd sinds 1968.
De glastuinbouw is evenwel verdubbeld. In verhouding tot het geheel aan tuinbouwgrond is de glastuinbouw echter zeer ondergeschikt.
Rijsbergen wordt dus vooral gekenmerkt als open grond tuinbouw.
Van het aantal bedrijven dat tuinbouw pleegt, zijn in 1971 42,7% echte tuinbouwbedrijven (ST) en 14,2% veeteelt-tuinbouwbedrijven (VT). In 1974 zijn deze percentages respektievelijk 51,9% (ST) en 11,6% (VT).
In 1974 is het aantal ST bedrijven nauwelijks gedaald; de VT bedrijven zijn tot minder dan 2/3 gereduceerd t.o.v. 1971.
Konklusie is dan ook, dat de tuinbouw zich meer gaat concentreren, binnen de ST bedrijven, waartoe ook alle glastuinbouw gerekend moet worden.
Over de jaren 1971 en 1973 zijn wat meer gedetailleerde gegevens bekend, met betrekking tot de spreiding van de gehele tuinbouw over de hoofdbedrijfstypen.
Derhalve zullen deze perioden eerst nader geanalyseerd worden.

1971

Type	Aantal bedr.		Totaal SBE		Waarvan voor tuinbouw SBE			Totaal kult.gr.		Waarvan voor tuinbouw		
										Tot.		Waarvan onder gl
	abs	%	abs	%	abs	%	%:tot.	abs	%	abs	%	abs %
SW	86	- 21%	7709	- 22,2%	651	6%	8,1%	965	- 35,8%	26	7,0%	-
SG	129	- 31%	16029	- 46,1%	1707	15,6%	10,6%	1114	- 41,4%	65	17,3%	-
SA	1	- 0%	55	- 0,2%	0	0%	0%	7	- 0,3%	-	0%	-
ST	144	- 35%	7507	- 21,6%	6926	63,5%	92,3%	335	- 12,4%	219	58,6%	5,13= 100%
TT								246	- 9,1%	185	49,6%	5,13= 100%
T								89	- 3,3%	34	9,0%	-
SK	54	- 13%	3440	- 9,9%	1632	15,0%	47,4%	273	- 10,1%	64	17,1%	-
VT	48		3190		1533	14,0%	57,5%	232	8,6%	60	16,1%	-
Tot.	414	-100%	34740	-100,0%	10915	100%	31,4%	2694	- 100%	373	100%	5,13= 100%

In 1971 was van de totale SBE 31,4% afkomstig uit de tuinbouw en stond daarmee op de tweede plaats na de melkveehouderij. (zie paragraaf 12)
Hiervan was 63,5% afkomstig van de ST bedrijven, ruim 15% uit de SG en 15% uit de SK bedrijven en wel vooral in de VT bedrijven (14%). Dit is een indikatie van de spreiding over de bedrijfstypen.
Binnen de SG bedrijven omvatte de tuinbouw 10,6% van de totale opbrengst, terwijl dit bij de SK bedrijven 47,4% bedroeg. (VT: 57,5%). Bij de ST bedrijven lag het uiteraard het hoogst 93,3%, hoewel slechts 65,3% van alle gronden in echt gebruik was als tuinbouwgrond.
Binnen de SK bedrijven was 23,4% en bij de VT bedrijven 25,9% van alle grond in gebruik als tuinbouwgrond.
Bij de SG bedrijven bedroeg dit slechts 5,8%.
Enerzijds blijkt uit het bovenstaande hoe de tuinbouw verspreid lag over de bedrijfstypen, anderzijds blijkt, welk belang deze produktie-richting per bedrijfstype inneemt.
Wanneer we de gemiddelde bedrijfsomvang in SBE nader bekijken, dan blijkt het navolgende voor de ST en de VT bedrijven.

ST	Aantal bedrijven	Totale SBE	Gemiddeld bedrijf	SBE uit tuinbouw	% SBE tuinbouw totaal
10 - 50	90	2263	25,1	2079	91,9%
50 - 90	40	2730	68,3	2490	91,2%
90 - 150	7	776	110,8	659	84,9%
150 - 190	5	863	172,6	839	97,2%
190 - 250	0	0	0	0	0
250 en meer	2	877	438,5	861	98,2%
Totaal	144	7507	52,1	6926	92,3%
VT					
10 - 50	17	533	31,4	255	47,8%
50 - 90	22	1510	68,6	737	48,8%
90 - 150	6	604	100,6	279	46,2%
150 - 190	2	342	171,0	158	46,2%
190 - 250	1	200	200,0	105	52,5%
250 en meer	0	-	-	-	-
Totaal	48	3190	66,5	1533	48,1%

Bovenstaand overzicht omvat 77,5% van alle tuinbouw - SBE's. verdeeld over 192 bedrijven. (46,4% van alle agrarische bedrijven - 57% van alle bedrijven met tuinbouwgrond.)
Van deze 192 bedrijven zijn er 107 (56%) kleiner dan 50 SBE (gemiddeld 26 SBE).
Voorts zijn er 62 (32,3%) in de klasse 50 - 90 SBE. (gemiddeld 68,9 SBE).
De eerste groep (10 - 50 SBE) binnen het ST type steunt voor ruim 90% en binnen het VT type voor krap 50% op de tuinbouw.
Vooral deze groep is als zeer zwak te beschouwen.
De meest valide tuinbouw is te vinden bij de bedrijven groter dan 90 SBE.
In dit licht bezien is de tuinbouw juist door zijn spreiding binnen de zwakkere bedrijfsgroepen erg onzeker.
Van de totale SBE aan tuinbouw is 23,3% betrokken bij alle bedrijven kleiner dan 50 SBE en 57,8% bij alle bedrijven kleiner dan 90 SBE.
Deze bedrijven zullen het toch vooral van de neveninkomsten moeten hebben, danwel zich met een geringer inkomen tevreden stellen.
Indien we de ontwikkeling tot en met 1973 volgen, dan is het volgende overzicht voor de ST en de VT bedrijven op te stellen.

	ST		VT			
SBE kl.	1971	1973	1971	1973	1971	1973
10- 50	90	82 - 91,0%	17	10 - 58,8%	107	92 - 86,0%
50- 90	40	39 - 97,5%	22	13 - 59,1%	62	52 - 83,9%
90-150	7	11 - 157%	6	6 - 100%	13	17 -130,7%
150-190	5	1 - 20,0%	2	2 - 100%	6	3 - 50,0%
190-250	-	2 + 200%	1	- - 100%	1	3 -300,0%
250 en meer	2	4 - 200%	0	- -	2	4 -200,0%
Totaal	144	139 - 96,5%	48	31 - 64,6%	192	170 - 88,5%
SBE v alle tuinb. in %	63,5		14,0		77,5	

Binnen de ST bedrijven hebben zich de belangrijkste verschuivingen voorgedaan bij de grotere bedrijven (groter dan 90 SBE) door verschuiving naar een hogere SBE klasse.
Toch kan niet gesteld worden, dat een belangrijke verandering is opgetreden.
De bedrijven kleiner dan 90 SBE omvatten in 1971 90,3% en in 1973 87,1% van het totale aantal ST bedrijven.
Dit is bij de VT bedrijven anders.
Daar zijn echt klappen gevallen bij de bedrijven kleiner dan 90 SBE.
Deze zijn in aantal teruggebracht tot 59%.
Verschuiving binnen de SK bedrijven naar een ander bedrijfstype is niet verwachtbaar binnen deze periode; bovendien:
in 1971: AT: 3 bedrijven; KK: 3 bedrijven; totaal 6 bedrijven.
in 1973: AT: 3 bedrijven; KK: 1 bedrijf; totaal 4 bedrijven.
Dus ook elders is binnen het SK type het aantal met 1/3 teruggelopen.

De glastuinbouw is per mei 1971 voor 100% geconcentreerd binnen het bedrijfstype ST en wel het volledige tuinbouwbedrijf en voor praktisch 100% binnen de bedrijven groter dan 50 SBE en voor 79% binnen de bedrijven groter dan 90 SBE.
In 1971 was de verhouding staand/platglas: 10,6; in 1974 was dit gestegen tot 17,7.
In de laatste periode 1971 - 1974 is het aandeel verwarmd glas belangrijk toegenomen; in 1971 bedroeg dit nog geen 7% van het staande glas; in 1974 was dit opgelopen tot ruim 47%.
In 1974 was het aanwezige glasoppervlak totaal 6,21 ha., verdeeld over een 18-tal bedrijven.
De toename van de glasgroenteteelt is vooral toe te schrijven aan uit Princenhage verplaatste bedrijven.

B. Tuinbouwgewassen.

Voor een meer gedetailleerd overzicht van de tuinbouwsektoren zal hier per gewas nader informatie worden gegeven.

- Bedrijven met klein fruit.

	1960	1965	1968	1970	1971	1974
aantal bedrijven	409	334	297	261	224	130
opp. grond ha.	87	61	53	45	42	22

Het aantal bedrijven is vergeleken met 1960 gereduceerd tot 32% en het areaal grond tot 25%.
Deze achteruitgang in Rijsbergen is te verklaren door de beduidend teruggelopen teelt van frambozen. (1968: 43 ha.; 1974: 18 ha.)
De hoge plukkosten en de oogstonzekerheden zijn oorzaak hiervoor.
Voor de toekomst zullen deze faktoren verder doorwerken en mag een verdere achteruitgang van de huidige kleine fruitteelt verwacht worden. Van bedrijven met gespecialiseerde kleinfruitteelt is geen sprake meer.

- Bedrijven met boomkwekerijgewassen en vaste planten.

	1960	1965	1968	1970	1971	1974
aantal bedrijven	3	4	5	11	8	17
opp. grond ha.	3,7	6,5	7,1	8,0	11,2	27,5

Vanuit Zundert is in de afgelopen jaren een uitbreiding van de boomkwekerijgewassen in de gemeente Rijsbergen tot stand gekomen. (bos- en haagplantsoen).
(1974 = 566% van 1960). Alle bedrijven zijn open grond bedrijven. Een zekere uitbreiding van deze sektor met niet ongunstige afzetperspektieven mag verwacht worden, hoewel toch geen overspannen verwachtingen gekoesterd mogen worden, aangezien Nederland niet zo'n belangrijk produktieland is.
De vaste planten vervullen in Rijsbergen geen rol.

- Bedrijven met groenten open grond.

	1960	1965	1968	1970	1971	1974
aantal bedrijven	488	450	401	374	326	250
opp. grond ha.	288	286	272	308	295	274
waarvan: kontraktteelt						5,4
waarvan: aardbeien ha.			113		142	121
spruitkool ha.						68
augurken						36
prei						23
stok- en stamslabonen						11
						259 ha.= 95%

De groenteteelt in de open grond wordt in de beschouwde periode vooral bepaald door de teelt van aardbeien.
De meest van belang zijnde andere gewassen zijn voor het jaar 1974 hierboven nader geduid.
De aardbeienteelt speelt vooral bij de ST bedrijven als nevenverdienste een belangrijke rol.
Sinds 1974 zijn de spruiten belangrijker geworden, evenals de augurken, zij het in mindere mate.
De bonenteelt is van mindere betekenis geworden, terwijl daarentegen de prei opgang heeft gemaakt.
Verwacht wordt, dat door een verdere ontmenging het aantal bedrijven met groenten in de open grond in de toekomst verder zal afnemen, terwijl het areaal grond ongeveer gelijk zal blijven.
De aardbei zal, vanwege de onder druk staande afzet voor de industrie, de neiging hebben in te krimpen.
Daarentegen zullen de spruiten en de prei (kontraktteelt) eerder toenemen. De perspektieven voor de vollegrondsgroenteteelt zijn dan gunstig te noemen.
Een verdere tendens naar specialisatie en bedrijfsvergroting is te verwachten.
De gewenste kavelgrootte is van vele faktoren afhankelijk (specialisatie - afstand veiling etc.) en kan variëren voor een gezond bedrijf van 4 - 15 ha. aan een stuk.
Voorwaarden zijn:
geschikte grond - goede ontwatering en watervoorziening.

- Bedrijven met groenten onder glas.

	1960	1965	1968	1970	1971	1974
aantal bedrijven	5	15	16	15	14	17
opp. glas - ha.	0,2	1,5	3,3	4,6	4,9	6,4
waarvan:						
verwarmd staand glas					0,1	2,73

Het aantal bedrijven in 1974 bedroeg 340% van die in 1960. In 1965 was dat echter al 300%. Het oppervlak glas per bedrijf bedroeg in 1974: 3765 m2.
De ontwikkeling van het glasoppervlak vertoont evenwel een latere groei: een verdubbeling tussen 1965 en 1968, terwijl 1974 het bestand nogmaals bijna verdubbeld is t.o.v. 1968.
Het verwarmde staande glas komt in 1974 pas in enige mate aan de orde. De invloed van bedrijfsverplaatsing uit Princenhage is reeds vernoemd.
Om een totaal inzicht te hebben in het glasbestand, zijn sinds 1968 gegevens beschikbaar indien het ene bedrijf met bloemen onder glas in de beschouwing wordt betrokken.
Dan is het volgende overzicht op te stellen:

Glasbestand	1968	1971	1974	
opp. glas in ha. totaal	3,32	5,12	6,56	
- waarvan platglas	0,67	0,44	0,35	
- waarvan staand glas	2,65	4,68	6,21	
- waarvan verwarmd		0,30	2,93	
voor groente		0,10	2,73	
voor bloemen		0,20	0,20	
waarvan voor bloemen totaal	0,04	0,22	0,20	(1 bedr.)

Hieruit blijkt, dat het aandeel van het platglas in 1974 te verwaarlozen is.
De ontwikkeling van het verwarmde glas is vooral in de groenteteelt geschied.
In verhouding met andere gebieden in Brabant heeft in Rijsbergen de groenteteelt onder glas geen stormachtige ontwikkeling doorgemaakt.
Zoals reeds vermeld, is de glastuinbouw bij vooral de grotere ST bedrijven te vinden.
Gezien de internationale konkurrentieverhoudingen en de produktiekostenontwikkeling (arbeid, rente, energie) mag verwacht worden, dat de bestaande bedrijven zich stabiliseren.
Nieuwe bedrijven zijn slechts zeer incidenteel te verwachten.
De belangrijkste teelten vormen en vormden de aardbei, sla en tomaat.
Aangetekend kan worden, dat, zoals met name voor de glasaardbei in de afgelopen jaren is bewezen, de inkomensontwikkeling voor de bestaande bedrijven met vertrouwen tegemoet kan worden gezien.
De glastuinbouw ontwikkelt zich veelal uit een vollegronds-groenteteeltbedrijf.
Voor een gespecialiseerd eenmansbedrijf in de groenteteelt moet men in de toekomst denken aan 8.000 à 10.000 m2 glasoppervlak (1974 gem.: 3.765 m2 glas). De bedrijfskavel zal daarbij 2,5 à 3 ha. groot moeten zijn.

Aan de verkaveling, ontsluiting, watervoorziening en grondsoort worden speciale eisen gesteld. Deze eisen tenderen naar een geconcentreerde vestiging van bedrijven.
Het vernoemde bloemkwekerijbedrijf heeft zich gericht op de teelt van pot- en perkplanten.

- Bedrijven met champignons.

In 1974 is 1 bedrijf geteld met 3 cellen.
Van een echte ontwikkeling van de champignonteelt in Rijsbergen is geen sprake en is ook voor de toekomst niet te verwachten.
Voor een gezonde uitgroei is een bedrijfsomvang van 6-12 cellen wenselijk.

- Bedrijven met pit- en steenvruchten.

	1960	1965	1968	1970	1971	1974
aantal bedrijven	63	41	30	30	21	14
opp. grond ha.	26,6	32,1	31,7	28,6	19,8	17,4

Het areaal per bedrijf blijkt gering te zijn.
Het aantal bedrijven heeft zich sterker verminderd, (1974 = 22% van 1960; = 47% van 1968-1970) dan het areaal grond (1974: = 65% van 1960; = 61% van 1970).
In Rijsbergen is naast 1 ha. morellen de gehele teelt gericht op de appel.
De achteruitgang in de hard fruitteelt, welke door de overschot-situatie in de EEG sterk is geweest, zal in de toekomst in de gemeente Rijsbergen voortgaan.
In Rijsbergen komt er een enkel gespecialiseerd fruitteelt-bedrijf voor.
Vanwege de eisen die aan een modern fruitbedrijf gesteld moeten worden, mag geen verdere ontwikkeling van deze tak van tuinbouw in Rijsbergen worden verwacht. (5-8 ha. voor een eenmansbedrijf met uitgroeimogelijkheden tot 15 ha. voor een tweemansbedrijf.)

Veilingomzet.

Zoals reeds opgemerkt, worden de bedrijven in Rijsbergen sterk door hun gemengde karakter bepaald.
De gegevens van de leden/aanvoerders van de R.K. Tuinbouwvereniging te Rijsbergen wat betreft hun veilingomzetten bij de RBT te Breda illustreren dit karakter.

Omzetklasse (gld)	Aantal aanvoerders naar omzetgrootte in 1974
0	30
0 - 2.000	59
2.000 - 5.000	58
5.000 - 10.000	68
0 - 10.000	215 = 61,6%
10.000 - 25.000	79
25.000 - 50.000	36
50.000 - 100.000	13
100.000 en meer	6
	134 = 38,4%
totaal aantal aanvoerders	439 = 100% - omzet *f.* 5.124.956,-

Door 49 niet-leden uit Rijsbergen werd nog *f*. 108.024,- omgezet.
In de omzetklassen beneden *f*. 10.000,- (ca. 62%) zijn hoofdzakelijk aanvoerders aan de orde, die òf hun hoofdberoep buiten de land- en tuinbouw hebben òf hun hoofdberoep in de specifieke landbouw uitoefenen.
In de omzetklassen tussen *f*. 10.000,- en *f*. 25.000,- (23%) komen veel ondernemers met gemengde bedrijven voor.
De inkomsten uit de tuinbouw, die met weinig kosten gepaard gaan, vormen een onderdeel in hun bestaan.
Het is moeilijk te voorspellen welke ontwikkeling deze bedrijven in de toekomst zullen doormaken.
Specialisatie zal voor veel bedrijven niet mogelijk zijn vanwege de ligging der kavels.

Leden en niet-leden tezamen vertegenwoordigen een aantal van 398 personen.
In 1974 zijn te Rijsbergen 268 bedrijven met tuinbouwgrond geteld.
Niet duidelijk is, in welke kategorie het verschil tussen beide getallen (130) is onder te brengen.
Leden, niet woonachtig in Rijsbergen, agrariërs met een bedrijfsomvang kleiner dan 10 SBE, semi-agrariërs of anderszins.

Slot.

Het aantal gespecialiseerde tuinbouwbedrijven is op het totale aantal bedrijven niet groot.
Wij mogen voor de toekomst om redenen van arbeidsverdeling, intensivering van het grondgebruik, efficiënt werken e.d. verwachten, dat de ontmenging verder doorgang zal vinden.
De meeste ontwikkeling mag verwacht worden naar het intensieve vollegrondsbedrijf alsmede in de boomkwekerij.

16. Agrarisch ruimtelijke mogelijkheden.

Bij het opstellen van een landbouwkundige waardering van de ruimte is naast de waardering van de bodemgeschiktheid voor de landbouw ook uitgegaan van een ekonomische benadering van de ruimte, waarbij de mogelijkheden om te komen tot grotere landbouwkundige eenheden, nader zijn onderzocht.
Hiervoor is de nog beschikbare ruimte onderzocht op de mogelijkheden tot het stichten van bedrijven met een bepaalde omvang.
Bij deze ruimtelijke waardering is uitgegaan van een van de mogelijkheden die een bepaald gebied geeft tot schaalvergroting.
Daarbij is het gebied geklasseerd naar de mate waarin deze schaalvergroting mogelijk is.
Bepalende elementen zijn dan de gebieden met een niet-agrarische bebouwing, de vaste obstakels als belangrijke wegen en waterlopen, de aanwezige dichtheid van de al of niet agrarische bebouwing en de mate van koncentratie langs de wegen of de mate van verspreiding in het gebied van die bebouwing.
De waardering richt zich, dat zij vermeld, op de grondgebonden landbouw.
De gehanteerde gebiedsindeling is als volgt:

Landbouwgebied I: gebieden van grote schaal:
mogelijke kavelgrootte meer dan 40 ha.

Landbouwgebied II: gebieden van ruime schaal:
mogelijke kavelgrootte van 25-40 ha.

Landbouwgebied III: gebieden van matige schaal:
mogelijke kavelgrootte van 20-25 ha.

Landbouwgebied IV: gebieden van matige schaal:
mogelijke kavelgrootte van 15-20 ha.

Landbouwgebied V: gebieden van kleine schaal:
mogelijke kavelgrootte van 5-15 ha.

Landbouwgebied VI: dicht bebouwde landelijke gebieden:
mogelijke kavelgrootte kleiner dan 5 ha.

Kaartbijlage 3 Rij 753 laat zien waar deze gebieden in Rijsbergen gelegen zijn.
De belangrijkste natuurgebieden zijn niet in deze studie betrokken geweest. (C.T.D. Noord-Brabant rapport nr. 17-42 Zwa-Ba)

Voor de klassifikatie als bovenomschreven, zijn onderstaande kriteria aangehouden, waarbij met de bestaande situatie rekening is gehouden.
Aan de hand van de hier vermelde kriteria en met behulp van gekleurde topografische kaarten (1:25.000) is de indeling naar landbouwgebieden opgesteld. Deze gebiedsindeling is steekproefsgewijs in de provincie gekontroleerd.

Kriteria:

Landbouwgeb.	Kavelgrootte in ha.	Mogelijke kaveldiepte in meters: matig beb. wegen	dicht beb. wegen
I	40	750	1300
II	25-40	500-750	1000-1300
III	20-25	425-500	850-1000
IV	15-20	350-425	700-850
V	5-15	200-350	350-700
VI	5	200	350

Kaveldiepte: aangehouden breedte - diepte verhouding bij

- matig bebouwde wegen 1:1
- dicht bebouwde wegen 1:2

Bij zeer verspreide intensieve bebouwing kunnen bovengenoemde kriteria problemen opleveren.
Dan kan ook worden overgegaan tot het tellen van het aantal landbouwbedrijven per 100 ha.
Hierbij worden dan de volgende normen aangehouden.

Landbouwgebied	Maximaal aantal bedrijven per 100 ha.
I	2
II	3
III	4-5
IV	6-7
V	7-20
VI	20

Binnen de gemeente Rijsbergen zijn de gebieden van grote schaal gelegen aan de oostzijde van de gemeente, richting Pannenhoef ter weerszijden van de Tiggeltsebergstraat.
De gebieden van matige schaal liggen meer verspreid over de gemeente, doch beslaan zeer grote delen.
In feite zijn het alle gebieden die niet als klein van schaal, of als dichtbebouwd zijn aangemerkt.
De gebieden van kleine schaal zijn vooral bepaald door het aanwezige wegenpatroon en zijn vooral rondom de kern gelegen, danwel daar waar het aanwezige groenbestand de ruimte kleinschalig doet zijn.
Het dichtbebouwde gebied is gelegen tussen de kom van Rijsbergen en de Tiggeltsebergstraat.
Het belang van deze gebiedsindeling is het feit, dat op deze manier zichtbaar is gemaakt, welke rationele kavelgrootte in welk gebied wel dan niet meer mogelijk is voor een grondgebonden agrarisch bedrijf.

A. Overzicht bedrijfstypen- en hoofdbedrijfstypen indeling met CBS-benaming, definities en symbolen.

Bijlage 1.

Hoofdbedrijfstypen Sym-bool	Benaming	Bedrijfstypen Sym-bool	Benaming	Definities (de percentages hebben betrekkin op het aantal SBE's per bedrijf
SW *	Weidebedrijven			60% en meer voor vee, waaronder minder dan 10% veredeling
		WW	Volledige weidebedrijven	80% en meer voor vee, waaronder minder dan 10% veredeling
		W	Bedrijven met grotendeels weidedieren	60-80% voor vee, waaronder minder dan 10% veredeling
SG *	Gemengde veeteeltbedrijven			60% en meer voor vee, waaronder minstens 10% voor veredeling
		GG	Volledig gemengde veeteeltbedrijven	80% en meer voor vee, waaronder minstens 10% voor veredeling
		G	Bedrijven met grotendeels gemengde veeteelt	60-80% voor vee, waaronder minstens 10% voor veredeling
SA	Akkerbouwbedrijven			60% en meer voor akkerbouwgewassen
		AA	Volledige akkerbouwbedrijven	80% en meer voor akkerbouwgewassen
		A	Bedrijven met grotendeels akkerbouw	60-80% voor akkerbouwgewassen
ST	Tuinbouwbedrijven			60% en meer voor tuinbouwgewassen
		TT	Volledige tuinbouwbedrijven	80% en meer voor tuinbouwgewassen
		T	Bedrijven met grotendeels tuinbouw	60-80% voor tuinbouwgewassen
SK	Gekombineerde bedrijven			veeteelt, akkerbouw en tuinbouw, elk minder dan 60%.
		VA	Veeteelt - akkerbouwbedrijven	elk 20 - 60%
		VT	Veeteelt - tuinbouwbedrijven	elk 20 - 60%
		AT	Akkerbouw - tuinbouwbedrijven	elk 20 - 60%
		KK	Veeteelt - akkerbouw tuinbouwbedrijven	elk 20 - 60%

* De SW en SG worden ook wel als een type genomen - SV - de veeteeltbedrijven.

V-bijlage1-1

B. Standaardbedrijfseenheden voor de land- en tuinbouw.

Tabel I. Gewassen:	Aantal SBE per ha.:
a. Akkerbouw:	
granen	3,0
peulvruchten (droog te oogsten) (o.a. erwten - bonen)	4,5
handelsgewassen (o.a. koolzaad, karwijzaad)	4,5
bietenzaad	9,0
gras- en klaverzaad	4,5
vlas	3,5
cons. aardappelen zand	5,5
fabrieksaardappelen	5,5
cons. aardappelen klei	7,5
pootaardappelen	9,0
suikerbieten	6,5
voederbieten	6,5
pootbieten	16,0
lucerne, klaver	2,5
snijmais	4,0
voeraardappelen	5,5
aardappelen te velde verkocht	5,0
zaaiklaar verhuurd land	1,5
deelbouw op eigen land	2,5
conservenerwten, groen geoogst	3,0
zaaiuien	14,0
b. Grasland: (ruwvoederwinning)	

Tabel 2. Veehouderij.	Aantal SBE per dier:
a. Rundveehouderij:	
jongvee	0,7
melkkoeien	2,5
stieren 1 jaar en ouder (fokkerij)	1,25
mestkalveren	0,4
overig mestrundvee	0,8
b. Schapen	0,25
paarden	0,7

c. Varkenshouderij:	Aantal SBE per 100 dieren:
mestvarkens, opfokzeugen en opfokberen	16
fokzeugen en dekrijpe beren	160

d. Pluimveehouderij:	Aantal SBE per 1000 dieren:
mestkuikens (gemiddeld aanwezig)	4
legkippen	20
opfok/legkippen	4
eenden voor de slacht	4
eenden voor de leg	20
kalkoenen voor de slacht	25
kalkoenen (inkl. opfok) voor broedeierenproduktie	50

Tabel 3. Tuinbouwgewassen onder glas.		Aantal SBE per ha
a. Groenten:		
tomaten	warm	250
tomaten	koud	180
komkommers	warm	250
komkommers	koud	180
aardbeien	warm	350
aardbeien	koud	340
paprika	warm	210
paprika	koud	115
augurken	warm	250
augurken	koud	180
overige, (inkl. meloenen)	warm	250
overige, (inkl. meloenen)	koud	180
b. Fruit:		
druiven		225
overig fruit		185
c. Bloemkwekerijgewassen:		
rozen		440
anjers (grootbloemige)		445
anjers (trosachtige)		380
chrysanten (snijbloemen)		330
anthuriums (snijbloemen)		330
gerbera's		460
overige snijbloemen		300
snijgroen		325
potplanten		1.200
perkplanten		350
d. Boomkwekerijgewassen en vaste planten onder glas:		660

Tabel 4. Tuinbouwgewassen open grond.	
a. Groenten:	
aardbeien	25
asperges, jonger dan 3 jaar	7
asperges, 3 jaar en ouder	17
bloemkool	21
doperwten	3
Spruitkool	17

tuinbonen	19
vroege sluitkool (rode en witte kool, gele en groene savooie kool)	12
poot- en plantuien	22
zaaiuien	14
zilveruitjes	9
overige groenten, kontraktteelt	12
overige groenten, geen kontraktteelt	22

b. Pit- en steenvruchten:

	Aantal SBE per ha.
appels, jonger dan 1 jaar	18
appels, 1 jaar en ouder	18
peren, jonger dan 1 jaar	18
peren, 1 jaar en ouder	18
pruimen	18
morellen	18
kersen	18
overige pit- en steenvruchten	18
boomgaard	4

c. Kleinfruit:

frambozen	56
zwarte bessen	22
rode bessen (inkl. witte)	38
overig kleinfruit	70

d. Diversen:

tuinbouwzaden	22
bloemkwekerijgewassen open grond	65
boomkwekerijgewassen open grond	90
vaste planten open grond	145
Bloembollen en -knollen	
hyacinten	75
tulpen	60
narcissen	45
gladiolen	35
lelies	60
overig bijgoed	60

Champignonteelt	Aantal SBE per m2
Totale teeltoppervlakte	0,2

1 melkkoe = 1,0 GVE
1 jongvee = 0,4 GVE

1 mestvee (geen mestkalf) 0,5 GVE

Bijlage 2.

DE EKONOMISCHE RESULTATEN VAN EEN MELKVEEBEDRIJF MET 60 KOEIEN EN 42 STUKS JONGVEE. (zie blz.V-28 opmerking aan eind van Par.13-A.)

1. Voederbehoefte en voedervoorziening.

De voedingswaarde van voedermiddelen en de voederbehoefte voor rundvee worden onder meer uitgedrukt in zetmeelwaarde (Z.W.); dit is een energetische maatstaf.
Zo is voor een koe van 5.000 kg. melk met 3,80% vet per jaar 2.820 kg. Z.W. nodig.
Bij een krachtvoergift van 3 kg. per koe per dag in de zomer en 5,5 kg. per koe per dag in de winter, wordt aan één koe per jaar 1.005 kg. Z.W. uit krachtvoer verstrekt en 1.815 kg. Z.W. uit ruwvoer.
De produktie van grasland en snijmais wordt gemeten naar dezelfde Z.W.-maatstaf.
Een goede opbrengst van grasland is 5.000 kg. Z.W. per ha. en van snijmais 7.000 kg. Z.W. per ha.
Het bedrijfsplan is 60 melkkoeien en 42 stuks jongvee.
De oppervlakte kultuurgrond is 26 ha., verdeeld in 21 ha. grasland en 5 ha. snijmais.
Bij bovengestelde uitgangspunten wordt op dit bedrijf 105.692 kg. krachtvoer aangekocht en moet naast de eigen ruwvoerwinning nog 2.500 kg. Z.W. in de vorm van ruwvoer worden aangekocht.

2. De opbrengsten en kosten van het bedrijf per jaar. prijspeil 1975.

Melk 60 koeien à 5.000 kg. melk à 48 ct. per kg.		f. 144.000,00
Verkoop nuchtere kalveren en uitstoot jongvee		f. 36.000,00
Waarde mest aan N.P. en K.		f. 5.200,00
Totaal per jaar		f. 185.200,00
Af: direkte kosten.		
Krachtvoer 105.692 kg. à 42 ct. Kunstmelk 840 kg. à 1,80	f. 46.903,00	
Aankoop ruwvoer 2.500 kg. à 40 ct.		
Veekosten als rente, K.I. uitvalris.	f. 22.584,00	
Bemestingskosten	f. 11.109,00	
Loonwerk, afrastering, herinzaai ed	f. 7.735,00	
Kosten snijmaisteelt	f. 6.500,00	
Totaal direkte kosten		f. 94.831,00
Bruto-opbrengst min dir. kosten (te transporteren)		f. 90.369,00
Af: niet toegerekende kosten.		
Te betalen pacht f. 4.750,00 Grondrente+eig.lasten f. 14.200,00	f. 18.950,00	
Kosten gebouwen	f. 14.600,00	
Kosten machines + werktuigen	f. 19.087,00	
Algemene kosten	f. 5.000,00	
te transporteren:		f. 57.637,00

Transport:	*f.*	90.369,00
Totaal niet toegerekende kosten	*f.*	57.637,00
Arbeidsinkomen van het bedrijf per jaar	*f.*	32.732,00

Opm.

Een volledige weergave van kosten en opbrengsten is vermeld in bijlage 3,4 en 5.

Voor een goed begrip moeten we echter opmerken dat dit arbeidsinkomen van *f.* 32.732,00 de rentabiliteit van het bedrijf weergeeft en niet het netto inkomen voor het gezin.
Van dit gezinsinkomen moeten nl. nog korrekties worden toegepast voor betaalde en berekende rente, A.O.W., inkomstenbelasting en sociale verzekeringen.
Op blz. 3 van deze bijlage wordt hierop nader ingegaan.

Het bedrijf levert, nadat alle kosten ook die voor eigen grond en het verdere in het bedrijf geïnvesteerde kapitaal, zijn afgetrokken, een beloning voor de arbeid en het ondernemersschap op van *f.* 32.732,00.
Deze cijfers hebben hier niet de bedoeling een diskussie tot stand te brengen over technische zaken of bepaalde uitgangspunten maar willen slechts een indruk geven over de opbrengsten-kostenverhouding van een melkveehouderijbedrijf.
Van de kg.-opbrengsten kan worden gesteld dat ze enigszins boven het Nederlandse gemiddelde liggen.
Aan de kostenkant zijn het vooral de uitgaven voor krachtvoer welke doorslaggevend zijn.
Daarnaast zijn vooral de werktuigenkosten van belang, omdat op een goed geoutilleerd bedrijf een groot machinepark nodig is om de arbeid in een redelijke tijd te verrichten.
Uit deze cijfers blijkt dat een bedrijf van flinke omvang moet zijn en goed moet worden beheerd om de arbeid die in het bedrijf wordt besteed, redelijk vergoed te krijgen. Een arbeidsinkomen van *f.* 32.732,00 is nauwelijks voldoende om het bedrijf te kontinueren.

3. De vermogensbehoefte.

Dat het landbouwbedrijf een kapitaalintensieve onderneming is wordt duidelijk uit onderstaande balans.

Aktiva		Passiva	
Grond in eigendom 13 ha	130.000	Vreemd vermogen	331.332
Gebouwen	192.000	Eigen vermogen	220.888
Rundveestapel	127.800		
Machines en werktuigen	64.420		
Voorraden, vorderingen	20.000		
Ledenkapitaal	5.000		
Auto	8.000		
Kas/Bank	5.000		
Totaal	552.220	Totaal	552.220

De totaalinvestering voor het bedrijf van 60 melkkoeien met 42 stuks jongvee is *f.* 552.220,00.
Het gedeelte dat hiervan uit eigen vermogen bestaat varieert op de bedrijven van ± 25 tot bijna 100%.
Voor het voorbeeld is aangehouden een eigen vermogenspercentage van 40%, omdat vooral bij de jonge ondernemer dit het meest voorkomt of nog lager is.
De totale investeringen worden vooral bepaald door grond, gebouwen en veestapel.
Van de grond is 13 ha. eigendom gerekend, de overige grond wordt gepacht. De waardering van *f.* 10.000,00 per ha. is een landbouwkundige waarde en duidelijk niet de marktprijs.
De landbouwkundige waarde is de waarde bij gebruik door een grondgebonden landbouwbedrijf. Het totale vermogen van *f.* 552.220,00 verschaft dan werk aan één man, in vergelijking met andere bedrijfstakken een zeer hoge investering.
(zie bijlage 6.)

4. Besparingen en liquiditeit.

Het arbeidsinkomen geeft een inzicht in de rentabiliteit van het bedrijf. Hoe staat het echter met de besparingen, ook wel genoemd toename eigen vermogen, en de liquiditeit bij een eigen vermogen van 40%?

Voor de toename van het eigen vermogen (besparingen) wordt het volgende schema gehanteerd:
Bij het arbeidsinkomen wordt opgeteld het berekende bedrag aan rente van alle kapitaal in het bedrijf, daarna wordt het gevonden bedrag verminderd met de te betalen rente en de kosten voor gezinsonderhoud, te betalen belasting en A.O.W., plus de kosten voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering.
Wat hierna overblijft is, in dit voorbeeld *f.* 10.411,00, de vermogenstoename per jaar, de zogenaamde besparingen. Naarmate aflossingen worden verricht in de loop der jaren, stijgt de vermogenstoename per jaar.
Voor de berekening van de liquiditeit worden de besparingen vermeerderd met de berekende afschrijving en verminderd met de te betalen aflossingen. Voor dit voorbeeld resulteert dan een besparing per jaar van *f.* 8.062,00.

Volledige berekening van de financiering voor dit voorbeeld is weergegeven in onderstaand schema.

Besparingen			Liquiditeit		
Arbeidsink. v.d. ondern.		32.732	Besparingen		10.411
Berek. rente	39.912		Afschr.:		
Te bet. rente	-33.133	+ 6.779	bedrijf	14.503	
Ondern, inkomen		39.511	woning	+ -	14.503
Berekend loon		+ -	Tot.beschikbaar		24.914
Ink. uit bedrijf		39.511	Jaarl. verv.inv.	3.600	
Nevenink. (netto)		+ -	Vastleggingen	+ -	3.600
Totaal inkomen		39.511	Beschikb.v.aflossing		21.314
Gezinsuitg.	16.000		Aflossingen		- 13.252
AOW/aww/akw/ awbz	5.100		Toeneming liquide midd.:		8.062
Arb.ongeschikt-h.verz. e.d.	1.500				
Ink. belasting	6.500	+ 29.100			
Besparingen:		10.411			

De weerstand van het bedrijf.

Bij een liquiditeit van *f*. 8.062,00 per jaar laat zich de weerstand van het bedrijf berekenen.
Een lagere melkprijs van 1 cent per kg. betekent voor dit bedrijf een vermindering met 300.000 kg. melk à 1 cent is *f*. 3.000,00.
Stijging van de krachtvoerprijs met 3 cent betekent een achteruitgang van ongeveer *f*. 3.200,00. Het agrarisch bedrijf kan dus weinig tegenslag of beperking verdragen.
Een achterstand in inkomen welke hieruit kan voortvloeien, zal de agrarische ondernemer als deelnemer aan een markt met volledige mededingen oplossen door te trachten de opbrengsten van zijn bedrijf nog te vergroten.
Dit betekent dan meestal een uitbreiding van de produktieomvang.

BEGROTING OPBRENGSTEN EN KOSTEN 26 HA BEDRIJF MET 60 MELKKOEIEN EN 42 STUKS JONGVEE.

OPBRENGSTEN:

Melkgeld 60 koeien à 5.000 kg. à 0,48		f. 144.000,00
Omzet en aanwas 60 koeien à f. 600,00		f. 36.000,00
Waarde mest 26 ha. à f. 200,00		f. 5.200,00
Totaal opbrengst		f. 185.200,00

TOEGEREKENDE KOSTEN:

Krachtvoer 105.692 kg. à f. 0,42	f. 44.391,00	
Kunstmelk kalveren 840 kg. à f. 1,80	f. 1.512,00	
Aankoop ruwvoer 2.500 kg. à f. 0,40	f. 1.000,00	
		f. 46.903,00

Overige kosten per melkkoe:

Veearts f. 25,00; dekgeld f. 20,00; melkkontrôle f. 20,00: 60 koeien à f. 65,00	f. 3.900,00	
Uitvalrisiko 60 x f. 45,00	f. 2.700,00	
Rente 10% v. f. 1.500 60 x f. 150,00	f. 9.000,00	
		f. 15.600,00

Overige kosten per stuks jongvee:

Veearts f. 15,00; dekgeld 50% x f. 20 42 stuks jongvee à f. 35,00	f. 1.050,00	
Uitvalrisiko 42 stuks à f. 27,00	f. 1.134,00	
Rente 10% van f. 900,00 = f. 90,00 42 x f. 90,00 =	f. 3.780,00	
		f. 5.964,00
Strooisel		f. 1.020,00
Bemesting: per ha. grasland 400 kg. N, 35 kg. P_2O_5 100 kg. K_2O + f. 40,00 div. 21 ha. à f. 529,00		f. 11.109,00
Grasland inzaai f. 1.200,00. Plastik f. 1.120,00 Afrastering f. 1.040,00.		f. 3.360,00
Loonwerk 14 ha. kuilen, 2 ha. hooien, mestuitrijden		f. 4.375,00
Kosten 5 ha. snijmaisteelt		f. 6.500,00
Totaal toegerekende kosten		f. 94.831,00
Saldo f. 185.200 minus f. 94.831,00		f. 90.369,00

BEDRIJFSPLAN OPBRENGSTEN EN KOSTEN (VERVOLG).

		Berekende rente %	totaal
BEDRIJFSPLAN			
Grasland 21 ha.			
Snijmais 5 ha.		10%	450
Wanveld 1 ha.			
27 ha.			
60 melkkoeien à een saldo van f. 1.506,00 =	f. 90.369		
42 stuks jongvee		10%	f. 12.780
Totaal opbrengsten bedrijf	f. 90.369		
Niet toegerekende kosten.			
Gepachte grond 10 ha. à 275,-	f. 2.750		
gepachte grond 4 ha. à 500,-	f. 2.000		
grond- en waterschapslasten	f. 1.200		
Grondrente 13 ha., f. 130.000 à 10%	f. 13.000	10%	f. 13.000
Gebouwen			
Bestaand v.w., f. 40.000 à 10%	f. 1.400	5%	f. 2.000
Ligboxenstal v.w., f. 132.000 à 10%	f. 13.200	5%	f. 6.600
Machines en werktuigen v.w., f. 84.700 à 21%	f. 19.087	6%	f. 5.082
Algemene kosten	f. 5.000		
Totaal	f. 57.637		f. 39.912
Arbeidsinkomen bedrijf	f. 32.732		

Afschrijv.: in %	totaal verv.w.
4%	f.1.600
4%	f.5.280
9%	f.7.623
	f14.503

WERKTUIGEN	Totale vervangingswaarde
Trekker 35 pk tot 50 pk	f. 18.000,00
Landbouwwagens	f. 10.000,00
Maaibalk/cirkelmaaier	f. 3.000,00
Schudder/harkkeerder	f. 3.200,00
Kunstmeststrooier	f. 1.200,00
Rollen/slepen/eggen	f. 800,00
Kraan	f. 10.000,00
Ploeg	f. 2.500,00
Gereedschap	f. 2.000,00
Melkmachine/melkleiding	f. 16.000,00
Melkkoeltank	f. 18.000,00
Totale vervangingswaarde	f. 84.700,00

JAARLIJKSE KOSTEN

Rente 10% van 60% =	6%	f. 5.082,00
Afschrijving	9%	f. 7.623,00
Onderhoud	6%	f. 5.082,00
Brandstof/smeermiddelen f. 50,00/ha.		f. 1.300,00
Totale jaarlijkse kosten 21%		f. 19.087,00

Bijlage 6.

SAMENSTELLING VAN HET VERMOGEN.

Bezittingen.		Schulden.	
Grond eig. 13 ha.	f. 130.000	Vreem vermogen 60%	f. 331.332
Woonhuis bestaand	f. 30.000	Eigen vermogen	f. 220.888
Gebouwen bestaand	f. 30.000		
Ligboxenstal	f. 132.000		
Lev. duurzame produktiemiddelen			
Vee	f. 127.800		
Machines en werktuigen	f. 30.420		
Nieuwe werktuigen	f. 34.000		
Voorraden	f. 15.000		
Vorderingen	f. 5.000		
Deelnemingen	f. 5.000		
Auto	f. 8.000		
Kas/Bank	f. 5.000		
Totaal	f. 552.220		f. 552.220
		Eigen vermogen 40%	

RENTE- EN AFLOSSINGSVERPLICHTINGEN.

Leningen	f. 331.332	
Rente 10%		f. 33.133
Aflossing 4%		f. 13.252
Totaal		f. 46.385

WOONBOS TIGGELTSEBERG

VI. LANDSCHAPSTYPOLOGIE.

Het dekzandgebied wordt in hoofdzaak bepaald door het coulissenlandschap waar het overheersende grasland met gemengd naald- en loofhout is gestoffeerd.
Behoudens de dieper ingesneden beekdalen zijn de reliëf-verschillen relatief klein.
Binnen dit coulissenlandschap zijn de beekdalen het zwaartepunt, soms betrekkelijk smal en diep ingesneden. (Bijloop - Moersloot - Raamloop- Hazeldonkse Beek en Beekloop).
Voorts is er het belangrijk open beekdallandschap van de Aa of Weerijs met zijn glooiende graslandhellingen waar sterkere reliëfverschillen voorkomen.
Voorts kent de gemeente het boslandschap uit naaldhout danwel gemengd naald- en loofhout.
De voornaamste zijn op afbeelding 9 weergegeven.
In dit landschapstype zijn ook de kleinere heiderestanten inbegrepen. Er komen slechts kleinere reliëfverschillen voor.
De bossen langs de Tiggeltsebergstraat zijn niet nader aangeduid, als niet meer open bos.
Toch zijn de randen van dit "woonbos" landschappelijk het behouden waard. (zie foto).
Een tweede type boslandschap is te onderkennen, nl. daar, waar het bos zich ontwikkeld heeft op een duinenkomplex waar dus vrij grote reliëfverschillen voorkomen; het zijn in hoofdzaak naaldhoutkomplexen.
De kriteria voor bovenstaande indeling zijn visueel van aard.

- coulissenlandschap: de open ruimten zijn in lengte- en breedte-richting overal kleiner dan 1,5 km., doch groter dan 500 m.
- boslandschap : de open ruimten zijn in lengte- en breedte-richting overal kleiner dan 500 m.

Op afbeelding 9 is deze globale landschapstypologie weergegeven.

Het landschap is gevormd in een doorgaand proces, beinvloed door de mens ontstaan.
De oude bouwlanden en de ontginningen zijn reeds vernoemd.
Bossen zijn om houtproduktieve redenen aangeplant en weer verdwenen.
Ook de aanwezigheid van grote landgoederen is bepalend voor het beeld, evenals de diep ingesneden beekdalen.
Het landschap heeft zich oorspronkelijk ontwikkeld uit een brinkachtige nederzettingsvorm door de mens, dat in de late middeleeuwen overging naar het hoevenlandschap.
Daarbij ontstonden grote individuele nederzettingen langs de rivierdalen, terwijl nog later er een grotere spreiding langs de bestaande wegen ontstond.
Op de hogere esachtige komplexen langs de beekdalen zijn de oude bouwlanden gevormd, waarvan nog gave restanten, kultuur-historisch van waarde, in het landschap aanwezig zijn en die mede de struktuur van het huidige landschap bepalen. (zie afb. 2).

De jonge ontginningsgronden zijn uit de vroegere lage heidegronden ontstaan en door de gebrekkige waterbeheersing hoofdzakelijk als grasland in gebruik.
Binnen deze gebieden treft men nog relatief belangrijke open ruimten aan, die een steeds grotere waarde krijgen in de differentiëring van de ruimte.
Ook de belangrijkste beekdalen behoren tot deze open ruimtevorm.
Op de voormalige hoge heidegebieden zijn nu hoofdzakelijk de boskomplexen gelegen, waarvan de randen landschappelijk-visueel belangrijk zijn, ook al zijn ze tot "woonbos" geworden.
Het variërende beeld van oude kultuurgronden, ingesneden beekdalen, de ontginningsgronden, met soms grotere openheid, de oude landgoederen en de bestaande bossen heeft een bijzonder aantrekkelijk gebied doen ontstaan, dat vooral uit het rekreatief oogpunt waarde heeft.

Ter nadere detaillering zijn de volgende kaarten nog van belang:

- Hoogtelijnenkaart voor de reliëfverschillen (3 RY - 751 - D).

- De groeninventarisatie waarop, behoudens voor de voormalige meldingsplichtige, de in het veld geinventariseerde begroeiing is weergegeven, alsook de belangrijkste reliëfpunten. (3 RY-751-C).

VII. KERNGEBIEDEN IN HET LANDSCHAP.

Binnen het landschap van de gemeente Rijsbergen zijn binnen de algemene landschapstypologie (Hfd. VI) gebieden aan te wijzen, die uit natuurwetenschappelijk, landschappelijk of archeologisch oogpunt belangwekkend zijn.
In dit hoofdstuk zullen deze gebieden enige nadere aandacht krijgen.
Op afbeelding 10 zijn deze gebieden nader weergegeven.

A. Voormalig meldingsplichtige gebieden:

Dit betreft gebieden met een dusdanige natuurwetenschappelijke, landschappelijke en/of kultuur-historische betekenis, dat deze in 1968 door de Minister zijn aangewezen, waardoor velerlei aktiviteiten in die gebieden pas mochten worden uitgevoerd, nadat zij bij de Minister gemeld waren en door hem goedgekeurd.
Uit deze aanwijzing blijkt reeds de waarde van deze gebieden op nationaal nivo.
De aan de meldingsplicht verbonden bescherming dient nu in een bestemmingsplan te zijn overgenomen.
Binnen de gemeente Rijsbergen betreft het de gebieden 94 en 100, beiden deels.
Hieronder volgt de korte beschrijving zoals deze bij de lijst behoorde:

nr. 94 - De Pannenhoef-De Lokker.

: Natuurwetenschappelijk van waarde door de botanische, ornithologische en algemeen zoölogische betekenis.

: Landschappelijk van waarde door de regionale betekenis van het gebied.

: Een landschappelijk fraai boskomplex van aanzienlijke bosbouwkundige betekenis, waaraan een natte tot droge heide aansluit, die een grote vegetatiekundige betekenis heeft;
er komt hier n.l. een zeer gave overgang van hoge heide naar drassige en natte heide voor, alsmede moerasbosjes van een voedselarm tot matig voedselrijk type; het gebied ligt ten westen van Rijsbergen, over de gemeenten Zundert, Rijsbergen, Etten-Leur en Rucphen c.a.

nr.100 - Krabbebossen:

: Natuurwetenschappelijk van waarde door de algemeen zoölogische, botanische en ornithologische betekenis van het gebied.

: Landschappelijk van waarde door de regionale betekenis van het gebied.

: Een rijk bosgebied, waarin zowel loof- als naaldhout voorkomen, gedeeltelijk ook van vrij hoge leeftijd, waardoor het landschappelijk aspekt van dit objekt zeer belangrijk is; het gebied is gelegen tussen Breda en Rijsbergen en wel binnen die gemeenten.

In de toelichting bij het bestemmingsplan natuurgebieden van de gemeente Rijsbergen is dieper op deze gebieden ingegaan.

N.B. zie bijlage Hfdst. XIV.

Voor een goed begrip van de gehele gebiedssamenhang dient toch ook hier enige aandacht aan deze gebieden gegeven te worden. Gewezen mag worden op het feit, dat de aanwijzing van de gebieden als meldingsplichtig niet inhield, dat elders geen waardevolle gebieden meer aanwezig zouden zijn.
De allerbelangrijkste binnen de Provincie zijn slechts aangewezen kunnen worden.

B. Archeologisch belangrijke terreinen.

Binnen de gemeente Rijsbergen zijn een aantal terreinen gelegen waar in het verleden archeologische vondsten zijn gedaan. Veel van deze vindplaatsen zijn bekend geworden door plaats gehad hebbende ontgrondingen, de aanleg van de aardgasleiding en wegverbredingen; niet altijd is de omvang van de gebieden exact aan te geven. Dit zou alleen kunnen door opgraving. De omvang van de terreinen is daarom vooral bepaald door de terreinomstandigheden en door de plaats waar vroegere vondsten vandaan komen. Sommige terreinen zijn bekend geworden door onderzoek van jonge archeologen. De bekend zijnde terreinen zijn op de plankaart aangeduid als archeologische vindplaatsen en archeologisch waardevolle vindplaatsen.
De Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek stelt dat de archeologisch waardevolle vindplaatsen een planologische bescherming behoeven middels een daartoe afgestemd aanlegvergunningensysteem voor die betrokken terreinen.
Middels dit aanlegvergunningenstelsel is het mogelijk dat bij voorkomende werken en werkzaamheden aandacht gegeven wordt aan mogelijke vondsten. Op de plankaart zijn de archeologisch waardevolle vindplaatsen met de letters A,B,C en D nader aangegeven. De archeologische vindplaatsen zijn eveneens op de plankaart weergegeven voorzover de gebieden concreter bekend zijn.
Voor deze terreinen is geen aanlegvergunningen stelsel in het plan opgenomen, gelet op de onzekerheid van het belang en de omvang van de vindplaatsen.
De gegeven aanduiding wil evenwel kenbaar maken dat bij het uitvoeren van werken en werkzaamheden aandacht aan mogelijke vondsten gegeven zou kunnen worden, waartoe o.a. oudheidkundigen in kennis kunnen worden gesteld.
Op afbeelding 10 zijn de archeologische terreinen nader aangeduid.
Het betreft:
de archeologisch waardevolle vindplaatsen.

A: een laat palaeolithische vuursteenplaats in een bosperceel aan de Zandstraat - (allerödlaag: 10.000 v. Chr.) zie ook H.
B: Langs de oostrand van het voormalige Zwartven en ten westen van de Hazeldonkse beek werden in 1870 urnen gevonden (St. Geertruidsbronnen 1940; P27-29).
In 1960 tijdens de ontgronding van het zuidelijk deel zijn sporen gevonden uit de Ijzertijd. Door het R.O.B. is toen een klein noodonderzoek ingesteld (Nieuwsbulletin K.N.O.B. 1960, kolom 249-250).
Voor een deel van deze vindplaats is de aanduiding waardevol aangehouden.
C: Aan de oostzijde van de Antwerpseweg zijn bij de aanleg van deze rijksweg in het begin van de vorige eeuw sporen van bewoning uit de Romeinse tijd gevonden. In wezen maakt het deel uit van grotere vindplaats die gelegen is op een hoge zandrug die zich van Z.W. naar N.O. aan weerszijden van de weg uitstrekt.

Binnen deze gebieden is ook de bij een tempel behorende altaarsteen van de Dea Sandraudiga gevonden, naast later nog talrijke vondsten. Op de rand van de Raamloop, ten westen van de Rijksweg is een urn met crematieresten gevonden.
Binnen deze uitgestrekte vindplaats is terrein C als waardevol aangemerkt. (Nieuwsbulletin K.N.O.B. 1973 P. 105 / C.R. Hermans Noordbrabantse Oudheden P.70./ J.E. Bogaers, Berichten van de R.O.B. 1950 P.12-13).

D. Dit terrein is bekend als de Ticheltse akkers. Bij de aanleg van de aardgasleiding werden over de volle breedte van deze akkers bewoningssporen uit de IJzertijd en uit de late Middeleeuwen aangetroffen. Dit gebied ligt in een uitgebreidener veld en sluit daarbij aan bij de gebieden beschreven onder C. Het verbaasd dan ook niet dat in gebied D. ook sporen van bewoning uit de Romeinse tijd zijn aangetroffen. De kern van dit gebied is als waardevol aangemerkt.

Bovenstaande gegevens zijn verkregen:

1. Landschapsplan ruilverkaveling Rijsbergen.
2. Brief + kaart. Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek 6 jan.'66.
3. Brief + kaart. R.O.B. 22 maart 1976. Amersfoort.

C. Landschappelijk waardevolle struktuur-elementen.

Het betreft in dit geval gebieden die in het totale landschap struktureel van betekenis zijn en waarbinnen veelal ook gebieden zijn gelegen met een natuurwetenschappelijke betekenis. (zie par. D)
In deze strukturerende gebieden zijn in het algemeen grotere of kleinere bosjes of bosstroken gelegen die vaak grillig van vorm zijn, terwijl de perceelsgrenzen van de daargelegen akkers en weilanden vaak gemarkeerd zijn door eiken-houtwallen of elzensingels.
Het geheel betreft dus een zeer aantrekkelijk landschap. Soms zijn het hoger gelegen essen met omringende bosjes of smalle beboste zandruggen, danwel een oud landgoed.

1. Noordwesthoek van de gemeente: een oude landgoedontginning met gave restanten van de vroegere oude bouwlanden; landschappelijk en kultuur-historisch van betekenis.
2. Het woonbos aan de Tiggeltsebergstraat: waarvan de resterende bosranden landschappelijk van waarde blijven t.o.v. het omringende meer open gebied.
3. Pannenhoefsebaan en omgeving: verspreid liggende grote tot kleinere bosjes, vooral in het noordwestelijk deel van het Nelleveld, met hogere reliëfdelen.
   Rondom het noordelijk deel van de Nelleveldstraat een karakteristiek terreinreliëf van de oude bouwlanden en de oudere ontginningen.
4. Oekel - westzijde - tussen kleine Oekelstraat en Oekelseheidestraat: een kleinschalig landschap op de hogere rug tussen het dal van de Aa of Weerijs en het dal van de Hazeldonkse beek.
5. Het afsluitende gebied van de Lange Gooren en de Laarsche Heide in de zuidoosthoek op de grens met Zundert: Binnen de gemeente Rijsbergen is daarvan nog een vliegdennenbos aanwezig.
6. Omgeving oostdeel - Gelderdonksestraat: Een reliëfrijk kleinschalig aangekleed landschap met een grote variatie aan bosjes van naaldhout, eiken-hakhoutwallen, wilgen en eiken.
7. Omgeving Zandstraat en noordelijk deel van de Overasebaan: Een langgerekt boskomplex van naald- en loofhout, met vooral zeer fraaie randen en overgangen naar het omringende landschap.
   Bijzondere aandacht is daarbij te geven aan de overgang naar het volgende gebied.
8. De Krabbebossen ten westen van de Aa of Weerijs:
   Dit gebied is reeds nader omschreven in paragraaf A van dit hoofdstuk.
   In dit onderdeel is het meer als struktuur-element in het landschap, doch dan als groter geheel, aangegeven.

Naast de landschappelijke struktuurwaarde van de hierboven omschreven gebieden zijn ook de kultuur-historische waarden van waarde, zijnde de oudste ontginningsgebieden van de mens, waardoor mede het eigen beeld ter plaatse is ontstaan, gegroeid en nu nog als zodanig herkenbaar.

NATUURGEBIED

D. Gebieden met natuurwetenschappelijke betekenis.

In de onder C beschreven gebieden komen landschapselementen voor die hogere waarde zijn toe te kennen dan enkel van landschapsstruktuur en kultuur-historie.
Op afbeelding 10 zijn deze van 1 t/m 7 genummerd aangeduid.

1. Omgeving Smokstraat - Ettensebaan:
   Het betreft een komplex van naald- en loofhoutbosjes en houtwallen, zijnde heiderestanten bij Sanvelis met karakteristiek reliëf t.o.v. het omringende landschap.

2. Boskomplex bij Hellegat en Vloeiweide, behorende tot een strukturele eenheid gaande tot Boomkensberg en Hilbergen:
   Dit gehele komplex is botanisch en ornithologisch van betekenis.
   Dennen- en lariksopstanden met daarin gelegen loofhoutpercelen van een droog tot matig vochtig eiken-berkenbos. (eik - berk - lijsterbes - vuilboom - populier - hazelaar - geoorde wilg - kamperfoelie - brem- struikheide - bochtige smele - valse salie en schermhavikskruid; op de vochtige en grazige terreinen: kruipwilg, witbol, kale jonker, Molinia, ronde zonnedauw, veldbies en margriet.)
   In het gebied zijn zeer fraaie meanders van de Bijloop opgenomen. (drijvend fonteinkruid, gele plomp, waterpest, grote waterweegbree, pijlkruid en grote lisdodde; langs de oevers: valeriaan, wolfspoot, kattestaart, wilde bertram, wederik en waternavel.) (zie foto).
   De bossen zijn een belangrijk broedgebied voor talrijke soorten zangvogels.

3. Krabbebossen (zie onder A en B.P.Buitengebied-Natuurgebieden)
   In deze paragraaf zijn ook de gebieden ten westen van het voormalig meldingsplichtige gebied daarbij betrokken.
   Het gebied heeft een grote botanische en geomorfologische waarde naast de zoölogische.

4. De bosgebieden van de Zandstraat vormen struktuurlijk een overgang tussen de Krabbebossen en het gebied 4, een uitloper van de bossen bij de Galderse Moer, gescheiden door het dal van de Berkloop.
   Ze bestaan uit met bossen begroeide stuifzandruggen, die voor het grootste gedeelte uit naaldhout bestaan, doch waarin verspreid stukken eiken-berkenbos voorkomen. (eik, berk, vuilboom, kamperfoelie, bosanemoon, mannetjesvaren, stekelvaren etc.)
   Zij zijn geologisch en botanisch van betekenis.

5. Bosje en houtwallen ten zuidoosten van Hazeldonk:
   Dit is een meer geisoleerd komplex, niet opgenomen in een landschappelijke struktuureenheid.
   Dit terrein is botanisch interessant o.a. door het voorkomen van een broekbos. (berk, lijsterbes, vogelkers, vlier, geoorde wilg, zevenblad, moerasspirea, en scherpe zegge.)

6. Bosjes op het eind van de Gelderdonksestraat:
   Dit komplex is botanisch interessant en bestaat grotendeels uit naald- en loofhout en behoort tot droog tot matig vochtig eiken-berkenbos. (eik, berk, lijsterbes, vuilboom, hazelaar, els, geoorde wilg, brem, stekelbrem; het meest zuidelijke deel is een broekbosje met berk, els, zwarte bes etc.)

7. Loofhoutwallen nabij de Oude Postbaan;
   botanisch interessant als behorend tot het rijke type van het eiken-berkenbos met in de houtwallen o.a. adderwortel.

In bovenstaande paragrafen zijn de belangrijkste kerngebieden in het landschap opgesomd en globaal beschreven.
Naast deze kerngebieden verdienen nog andere strukturerende elementen de aandacht zoals belangrijke wegbeplantingen in de vorm van een laanbeplanting, strukturerende houtwallen langs de belangrijkste waterlopen alsmede de beken met hun reliëfrijke dalinsnijdingen.
Op deze aspekten zal in Hoofdstuk X nader worden teruggekomen.

VIII. LANDSCHAPSWAARDERING - EXTERNE INSTANTIES.

Het buitengebied is op velerlei facetten te waarderen.
In het kader van het bestemmingsplan is daarbij van belang na te gaan, welk gebruik door de mens van het landschap als het meest wenselijke is te beschouwen.
De belangrijkste elementen, die waardering behoeven, is het gebruik voor de menselijke bewoning in geconcentreerde woonkernen en de daaruit voortvloeiende voorzieningen.
Dit aspekt is in het rapport inzake de sociaal-ekonomische en stedebouwkundige ontwikkeling van Rijsbergen uit 1967 aan de orde gesteld.
In het kader van dit bestemmingsplan vragen de volgende onderwerpen dan nog nadere aandacht:

- de ecologische en visuele waardering van het landschap;
- de rekreatieve waardering van het landschap;
- de landbouwkundige waardering van het landschap.

De laatste twee aspekten hebben direkt te maken met een verdergaande invloed van de mens op het landschap.
Deze invloed met mogelijke wijzigingen zal door de mens afgewogen moeten worden tegen de aanwezige waarde van natuur en landschap, teneinde op verantwoorde wijze daar wijziging in aan te brengen.
Gelet op deze verantwoordelijkheid zijn deze mensafhankelijke facetten op de laatste plaats gezet. De landbouwkundige waardering is reeds behandeld in Hoofdstuk IV en V.
In Hoofdstuk IX wordt aandacht geschonken aan de rekreatie.

In het hierna volgende zal worden nagegaan, welke landschappelijke waarderingen reeds aan het gebied zijn gegeven, alvorens een waardering, gebaseerd op een eigen oordeel, zal worden geboden in Hoofdstuk X.
Hiertoe is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- tweede nota over de ruimtelijke ordening in Nederland;
- streekplan West-Brabant;
- facet streekplan voor de natuurschoon- en rekreatiegebieden in Noord-Brabant.
- ontwerp gewestplan - Turnhout.

A. Tweede nota over de Ruimtelijke Ordening.

De tweede nota geeft voor de gemeente Rijsbergen een tweetal milieus aan, die worden beschouwd als te behoren tot de belangrijkste natuurlijke milieus van Nederland.
Het betreffen de beekdalen van de Aa of Weerijs en de Bijloop en het gebied de Pannenhoef e.o.
De beekdalen zijn smalle landschappelijke zones met geleidelijke overgangen of milieu-gradiënten, met onderling sterk verschillende levensomstandigheden.
Het zijn kontaktstroken tussen relatief droge en relatief vochtige gebieden, met voedselarme en niet voedselrijke bodems, tussen hoger en lager gelegen terreinen.
Binnen dit type landschap vindt men een grote schakering in milieutypen binnen een klein gebied en daardoor een grote (potentiële) rijkdom aan soorten van planten en dieren.
Kenmerkend in deze overgangszone is het "konservatieve" karakter van het milieu, welks voortbestaan in het belang is van de ter plaatse voorkomende levensvormen.

De moderne kultuurtechniek kan dit overgangsmilieu volledig verstoren.
Het andere milieu is een landschap zonder of met zeer abrupte overgangen in het milieu.
Over een groot oppervlak heersen nagenoeg dezelfde levensomstandigheden, waar anderzijds toch onderling sterk verschillende milieutypen zonder een reeks van tussenvormen elkaar raken.
Dit milieu is dan als meer dynamisch of progressief te kenmerken, met elementen als verrassing en onzekerheid.
In dit milieu vullen de heidevelden en boskomplexen van de Pannenhoef die o.a. van belang zijn voor o.a. roofvogels.
Voorts vraagt de nota aandacht voor de bosgebieden in het algemeen en het koulissenlandschap, waar de kleinschalige ruimten bedreigd worden.

B. Streekplannen.

De waardering van natuur en landschap, zoals dit is weergegeven in het streekplan West-Brabant is een globalisering van de waarderingen vervat in het Facet-streekplan voor de natuurschoon- en rekreatiegebieden.
Op afbeelding 11 zijn beide streekplannen over elkaar heen weergegeven, waardoor tevens andere aspekten hierbij aan de orde zijn gesteld, dan enkel de waardering van natuur en landschap.
Hier zal enkel worden ingegaan op de betekenis die het provinciaal bestuur aan de landschappelijke waardering heeft toegekend.
Gezien de opzet van de streekplannen is daarbij tevens het facet rekreatie betrokken.
De plannen spreken zich echter alleen uit over die gebieden, die met een bepaalde aanduiding zijn voorzien.
Daardoor is het facetplan niet als een afgerond ontwikkelingsplan te beschouwen.
Anderzijds is het ook geen konserverend plan ten aanzien van de bestaande groengebieden in de Provincie.
Een verdere ontwikkeling en inrichting is volledig opengehouden.
De gebieden in het facetplan zijn verdeeld in een 6-tal gebieden, waar het plan zich beperkt tot hoofdlijnen.
De belangen van natuur, landschap en de landbouw zijn daarbij uitgangspunt geweest.
Gezien de nog aanwezige onbekendheid met de rekreatiebehoefte en het rekreatiegedrag richt het plan zich op het openhouden van mogelijkheden.
De begrenzingen, de "zwaarte" der aanduidingen kunnen per gemeente of gewest, naar gelang verdiepte inzichten en het lokale belang, nader worden bepaald.
Voor de gemeente Rijsbergen zijn de volgende gebiedsaanduidingen van belang: (zie afbeelding 11)

a. natuurschoon- en rekreatiegebied I;
b. natuurschoon- en rekreatiegebied II;
c. landschappelijk waardevolle agrarische gebieden;

KLEINSCHALIGHEID

ad a) natuurschoon- en rekreatiegebied I (NR I).

Door het landschappelijk karakter en de omvang, meestal gepaard gaande met een belangrijke natuurwetenschappelijke waarde, is het gebied de betekenis toe te kennen als "stilte-gebied".
Hierbinnen kunnen gebieden gelegen zijn met een waarde als natuurmonument.
In beginsel is slechts een extensief rekreatief gebruik toe te laten, waarbij de landbouw en de rekreatie ondergeschikt zijn aan het natuurbehoud en de landschapszorg.
Slechts die aktiviteiten zijn in beginsel toelaatbaar, die op het behoud of op de verrijking van de waarde van het gebied gericht zijn.

ad b) natuurschoon en rekreatiegebied II (NR II).

Door het landschappelijk karakter en hun ligging nabij grotere woonkernen zijn deze gebieden direkt van belang voor de rekreatie.
Een belangrijke toeloop van rekreatie is aanwezig of te verwachten, indien zij daarvoor ontsloten, ingericht en uitgerust worden.
Deze gebieden zijn door ligging en karakter te reserveren voor intensief dagrekreatief gebruik.
In deze gebieden is het aanwezige natuurschoon een essentieel onderdeel van de waarde.
Ook kunnen natuurwetenschappelijk waardevolle gebieden aanwezig zijn.
Passend in de aanwezige waarden zijn de dagrekreatieve voorzieningen in te passen en naar plaatselijke behoefte ook kinderspeeltuinen, toiletgebouwtjes e.d., en zijn slecht-weer-akkommodaties te overwegen.
Objekten die de toegankelijkheid doen verminderen zijn te vermijden, zoals openluchtbaden, golfbanen en andere attrakties van enige omvang.
Dit laatste geldt te meer voor grotere verblijfsrekreatie-objekten.

ad c) Landschappelijk waardevolle agrarische gebieden (LWA).

Deze gebieden hebben door hun landschappelijke waarde en hun ligging in esthetisch en rekreatief opzicht een grote betekenis voor het leefmilieu van de mens; dit wordt meestal bepaald door het bodemreliëf, de stoffering, doch ook wel door de openheid of de afwisseling van "open" en "gesloten" ruimten. (zie foto).
De gebieden zijn vaak in geringe mate bebost, maar dragen ook in de aard en het uiterlijk van de bebossing een overwegend agrarisch karakter.
Aangemerkt als landschappelijk waardevol agrarisch gebied zijn:

1. delen van het koulissenlandschap van de zandgronden met beekdalen en fraaie uitzichten op dorpssilhouetten;

2. de direkte omgeving van natuurmonumenten en de natuurschoon- en rekreatiegebieden;

3. gebieden gelegen tussen bos- en heidekomplexen, die veelal door ontginningen tot kleinere eenheden zijn teruggebracht, met het doel de samenhang van die komplexen te behouden en zonodig te versterken door aanvullende landschapsbouw.

Binnen deze categorie kunnen natuurterreinen van geringe omvang en kleinere bos- en heidekomplexen voorkomen.
Het zijn overwegend kultuurlandschappen, ontstaan door geleidelijke verandering.
Ingrepen in het landschap vergen een goede afweging van de erbij betrokken belangen.
In het belang van de zorg voor het landschap en de rekreatie-ontwikkeling, alsook van de landbouw, is het veelal noodzakelijk aktiviteiten ten dienste van andere belangen te weren. Storende elementen en objekten moeten worden geweerd.

Algemeen.

Daar waar het agrarisch gebied wordt gehandhaafd (LWA) dient aan de bestaande agrarische bedrijven voldoende armslag voor de exploitatie geboden te worden, o.a. door uitbreidingsmogelijkheden.
In de gebieden waar de landbouw ondergeschikt is aan andere funkties, is in de konkrete situatie na te gaan, of aan de bedrijven een zekere beperking is op te leggen.
De maatregelen kunnen dan variëren van een absoluut bouwverbod danwel bouwen onder bepaalde voorwaarden.
In een ruilverkaveling kan op deze wensen nader worden ingespeeld door bijvoorbeeld extensief grondgebruik te bevorderen.
Gezien het vaak heterogene karakter van de globaal aangegeven aanduidingen is door een zorgvuldige en een mogelijke differentiatie na te gaan, waar ook de belangen van de landbouw in rekening moeten worden gebracht.
De verwezenlijking van de gestelde doeleinden kan in bepaalde gevallen een beperking van het individuele bedrijf inhouden.
Bij voorkeur zijn de zwaarste beperkingen dan enkel op te leggen aan de nieuw te vestigen bedrijven. (eisen m.b.t. dichtheid of bedrijfsvormen)
Ook het gebruik van de grond anders dan voor bebouwing en de uitvoering van werken verdient in het genoemde nauwkeurige aandacht.
Vermeld worden o.a. opslagterreinen, autokerkhoven, ontgrondingen, terreinverhardingen e.d.
Ook hiermede dient onnodige aantasting van natuur en landschap te worden tegengegaan.
Voor de gemeente Rijsbergen zijn naast het facet-streekplan tevens nog van belang de aanvullende indikaties zoals deze in het streekplan West-Brabant voorkomen, te weten:

- de strukturerende groengebieden; en
- de indikatieve groengebieden;

Het strukturerende groengebied is een zone van struktu-rerende betekenis en komt ten dele in verband met hun landschappelijke en/of rekreatieve betekenis voor op de kaart. Binnen de gemeente Rijsbergen is het duidelijk een struktuur-uitloper van een gebied, aangewezen als NR I in het facet-streekplan (Hellegat).

De indikatieve groengebieden zijn als afronding van de in het facetplan opgenomen aanduidingen te beschouwen. Tevens verbinden ze de in het facetplan opgenomen gebieden met elkaar. Funktioneel zijn deze gebieden ook te beschouwen als groene bufferzones tussen twee grotere woongebieden in, hetgeen in Rijsbergen geldt voor het gebied Rijsbergen-Breda. Deze gebieden zijn overwegend agrarisch in gebruik, welk gebruik het best de landschappelijke funktie van deze gebieden kan waarborgen. De landschappelijke waarde is echter niet zo hoog, dat een opname in het facet-streekplan gerechtvaardigd was. De gebieden hebben evenwel een land-schappelijke en rekreatieve waarde.
De ligging in de direkte nabijheid van belangrijke woonkernen verleent deze overigens een funktie als bufferzone, vooral uit milieu-overwegingen.

Het studieprojekt streekplan Midden- en Oost-Brabant toont aan, dat de waardering van het natuur- en landschaps-schoon na de vaststelling van het facet-streekplan zich nader heeft verdiept. In de waardering van natuur en landschap wordt daarbij meer aandacht gegeven aan:

- de vegetatie- en florakwaliteit;
- de zoölogische kwaliteit;
- de hydro-biologische kwaliteit en
- de stabiele milieus die de hoogste waardering verkrijgen.

Ook richt de aandacht zich meer op de kultuur-historische waarden van het landschap, een aspekt dat in de jaarverslagen van de Rijksplanologische Dienst, en in de Oriënteringsnota steeds meer in de aandacht wordt gebracht.
In het licht van deze zich verdiepende inzichten is het facet-streekplan dan ook nader te interpreteren.

C. Landschapsplan - Vallen.

In de zestiger jaren is door de landschapsrachitekt, ir. Vallen, een studie gewijd aan het gebied van de gemeente Rijsbergen.
De teneur van de studie was een van landschappelijk-rekreatieve aard.
Aan deze studie zijn de volgende elementen ontleend.
Hoewel geen recente studie zijnde, is toch nu konstateerbaar, in hoeverre toen gevonden waarden nu nog in het landschap aanwezig zijn.
Een groot verschil dient nu vernoemd te worden en dat betreft de regulering van de Aa of Weerijs, die daarmee het oor-spronkelijke meanderkarakter heeft verloren.

- Beekdalen.

Karakteristiek voor de gemeente zijn de beekdalen van de Aa of Weerijs - Moersloot - Kleine Beek - Hazeldonkse Beek en het noordelijk deel van de Bijloop.
Als dalbegrenzende elementen worden genoemd: steilwandjes - houtwallen - bossen en randen van bouwlandruggen.
Deze meest gave landschappen zijn direkt aan het reliëf gebonden. (Oekelse heide - gebied tussen Krabbebossen - Zandstraat)
De zeer smalle dalen van de Moersloot en de Kleine Beek, welke laatste zeer diep is ingesneden, vormen markante landschapselementen die veilig zijn te stellen.

- Hogere esachtige komplexen.

De langs de beekdalen gelegen vroegere bouwlanden zijn veelal intensief bebouwd.
Toch zijn er gavere of gave situaties in Rijsbergen aanwezig, zoals bij Hellegat en het gebied ten zuiden van Hazeldonk.
De grotere komplexen danken hun aantrekkelijkheid aan het glooiend reliëf, de ruimtewerking en de restanten van de vroeger algemeen voorkomende zware beplanting en de doodlopende veldwegen.

- Vroegere lage heidegebieden.

Deze gebieden zijn te typeren door een zeer open karakter, de grotere ruimteschaal en hun vlakheid en daarmee als waardevolle open ruimten te kenmerken mede door het vrijwel ontbreken van storende bebouwing en het ontbreken van beplanting.
Naast de beekdalen zijn dat gebieden als ter weerszijden van de Ettensebaan - Smokstraat; de noordoosthoek van de gemeente - oostelijk van de Zandstraat.
De ruimtewerking van deze grootschalige gebieden zou behouden moeten blijven.

- Voormalige hoge heidegebieden.

Deze zijn wat de allerhoogste delen betreft nu met naaldhout bezet en door de vestiging van burgerwoningen voor grote delen aan waarde verloren.
(Tiggeltsebergstraat-Zandstraat.)
De niet aangetaste bossen kunnen wellicht een minder monotoon karakter krijgen.
Landschappelijk zijn deze bossen en vooral de randen, ook al betreft het woonbossen, van grote betekenis als begrenzing van bepaalde lage open gebieden.

(zie afbeelding 2, 9 en de groeninventarisatie).

BIJLOOP

D. Ontwerp- gewestplan Turnhout.

Waar de gemeente Rijsbergen deels grenst aan het nabuurland België is het ministeriële besluit, houdend voorlopige vaststelling van het ontwerp-gewestplan Turnhout, d.d. 17-09-1974, voor de gemeente Rijsbergen van belang. De Belgische gemeente Hoogstraten is direkt ten oosten van de gemeente gelegen.
Op afbeelding 11 is voor het aan Rijsbergen direkt aangrenzende gebied van Hoogstraten weergegeven welke bestemmingen aan het gebied zijn gegeven binnen het ontwerp-gewestplan.
Direkt van belang is, behoudens de bestemmingen:
bestaande autosnelwegen (Hazeldonkweg) met de langsgelegen reservatie- en erfdienstbaarheidsgebieden: de volgende bestemmingen:

- agrarische gebieden: de gehele grensstreek is bestemd tot agrarische gebieden, die zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m. van een woongebied of ten minste 100 m. van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De afstand van 300 en 100 m. geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden.

Binnen de agrarische gebieden zijn enkel die handelingen en werken toegestaan, welke noodzakelijk zijn voor het behoud van de huidige bestemming onder voorbehoud van de bijzondere bepalingen voortvloeiend uit de nadere aanvullende aanduidingen.

- aanvullende aanduiding: landschappelijk waardevolle gebieden.
  Dit zijn gebieden, waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen.
  In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.

IX. Rekreatie.

Binnen de gemeente zijn een drietal recreatieve verblijfscomplexen gelegen; waarvan 2 aaneen zijn gelegen:
Een zomerhuizenterrein met 42 verblijfseenheden op ± 10 ha is gelegen in het Oekelsebos direkt aangrenzend aan het kampeerterrein 't Oekeltje met 60 standplaatsen op 20 ha.
Beiden zijn aan de oostzijde van de Aa of Weerijs binnen beboste percelen gelegen.
De camping Fort Oranje ligt even ten noorden van de Kom Rijsbergen, ten westen van de Bredaseweg. Het complex is 24 ha. groot en heeft maximum capaciteit van± 750 staanplaatsen.

Voorts is in de noord-west hoek van de gemeente een jeugdaccommodatie met 80 slaapplaatsen aanwezig (Pater Tax), een jeugdherberg voor het opvangen van jongerengroepen.

Voor de dagrecreatie zijn ± 425 ha. heide-natuur en landgoedgebieden voor het publiek vrij toegankelijk (Pannenhoef) met daarnaast enige ingerichte picknick-plaatsen. Voorts voert door het dalgebied van de Aa of Weerijs een deel van de touristische autoroute, de West-Brabantroute.

In de noord-oosthoek van de gemeente is het bestemmingsplangebied de Galderse Meren gelegen.
Het betreft een locatie voor de zandwinning, welke ten dienste zal komen voor de intensieve dagrecreatie.
Het gehele projekt Galderse Meren, is onderwerp van herbezinning. Een toekomstige funktie als objekt voor de intensieve dagrecreatie blijft daarbij voorop staan.(zie hfdst. X-C pag. X-10).

Binnen de gemeente Rijsbergen zijn gezien het bovenstaande reeds voorzieningen aanwezig danwel gepland voor de verblijfsrecreatie, alsook voor de extensieve- en intensieve dagrecreatie.
In het hiervolgende wordt nagegaan, welke gedachten van externe instanties gelden voor het grondgebied van de gemeente Rijsbergen.

In de tweede nota over de ruimtelijke ordening zijn de leidende gedachten met betrekking tot de recreatie:
- bevordering van een zo'n groot mogelijke verscheidenheid van recreatieve mogelijkheden;
- een zo doelmatig mogelijk gebruik van de bestaande recreatieruimten en objekten van verschillende waarde.

Binnen de beperkt beschikbare ruimte is daarbij een doelmatige spreiding en verscheidenheid, in het belang van de keuzevrijheid, zeer van belang.
Van groot belang is voorts de dagrecreatie in de nabijheid van de steden.
De gemeente Rijsbergen is in de tweede struktuurschets voor de ruimtelijke ontwikkeling van de openluchtrecreatie als streek aangeduid, die primair te ontwikkelen is voor de weekend- en vakantie recreatie door een ontwikkeling naar mogelijkheid (mede met behulp van landschappelijke verzorging).

De ruimtelijke struktuurschets geeft voorts nog nadere indicatie met de aanduiding parkgebied van nationale betekenis.
Binnen deze aanduiding is de gehele west-grens van de gemeente (Hellegat - tot Pannenhoef) aangegeven.

In de Oriënteringsnota Ruimtelijke Ordening wordt een ontwikkeling van de openluchtrekreatie in en om de woonkernen voorgestaan, waardoor mede een beperking van de mobiliteit over grotere afstanden kan worden voorkomen.
De Provinciale inzichten zijn achtereenvolgens neergelegd in het rapport Noord-Brabant-Welvaarsbalans, Ontwikkelingsplan 1965 de delen I en II als ook doorgewerkt in de reeds vermelde streekplannen.
In de nota openluchtrekreatie Noord-Brabant is geprobeerd een beter inzicht te verkrijgen in de feiten en de behoeften met betrekking tot de openluchtrekreatie om van daaruit een provinciaal beleid te formuleren.

In de Welvaartsbalans is de zone parkgebied-nationale betekenis (2e nota) bij de globale funktionele indeling van de recreatiestreken aangeduid voor extensief-recreatief gebruik.
Het gebied aansluitend bij de Galderse Meren is primair voor de dagrekreatie aangegeven.
Binnen deze regio is geen aanleiding gezien voor vestiging van kampeercentra.
In de Welvaartsbalans wordt evenwel al de conclusie getrokken dat zowel op het gebied van de dagrekreatie nauwelijks nog gegevens bekend zijn om een toekomstig beleid daarop te baseren. Een zelfde opmerking wordt in het facetstreekplan voor de natuurschoon- en rekreatiegebieden herhaald, waarna in de nota openluchtrekreatie naar een antwoord wordt gezocht.
Het resultaat is een uiterst globaal inzicht, dat slechts door nadere studie nog verfijnd en bruikbaar gemaakt moet worden.
Het facetstreekplan geeft een reeds meer gedifferentieerde indeling van het buitengebied. De toenemende behoeft aan rekreatie en de afnemende ruimte voor natuur en landschap waren de aanleiding om, dit bovengemeentelijk plan op te zetten.
In hoofdstuk VIII onder B zijn ook reeds rekreatie-aspekten behandeld, in het kader van het facet streekplan voor de natuurschoon- en rekreatiegebieden.
In de nota openluchtrekreatie wordt het facet rekreatie vervolgens nader bestudeerd en wel voorzover deze van grotere dan lokale betekenis is. Voor de gemeente Rijsbergen wordt aangegeven dat deze gelegen is in een streek Roosendaal e.o. waar de vaste wooneenheden op campings 45% van het bestand uitmaken ten opzichte van het totaal (inkl. toeristische eenheden 1966). Binnen de gemeente Rijsbergen is een opvangcapaciteit van ± 2700 slaapplaatsen als de beide campings binnen de gemeente volledig zijn uitgebouwd.
Daarmee heeft de opvangcapaciteit binnen de gemeente sinds 1965 een expansieve groei gehad.
Omtrent de toekomstige behoeften en mogelijkheden is men in feite tot de konklusie gekomen dat teveel gegevens nog onbekend en onbestudeerd zijn om een verantwoorde prognose op te kunnen stellen.

Middels een grof en theoretisch rekenmodel komt men tot een rekreatie-drukverdeling binnen de provincie voor ± het jaar 2000. Hierbij blijkt de gemeente Rijsbergen gelegen te zijn in de zone's drukklasse 2, en 3.
Zone 2 omvat het noordelijk deel en zone 3 het zuidelijk deel van de gemeente.
Drukzone 2 wil zeggen dat dit gebied primair bezien kan worden in de funktie van de verblijfsrekreatie en in het kader van de behoefte aan stilte-gebieden, met de aantekening dat, voorzover gebieden binnen de invloedssfeer van grotere bevolkingscentra zijn gelegen, de funktie van het gebied in hoofdzaak toch van dagrekreatieve aard is.

Drukzone 3 wil zeggen dat het gebied een wisselende funktie kan hebben afhankelijk van de ligging t.o.v. de bevolkingscentra.
In dit geval zijn de mogelijkheden extensieve dagrekreatie en verblijf-rekreatie.

Het resultaat van deze studie is derhalve niet immer in overeenstemming met eerder gegeven inzichten, waarbij voor Rijsbergen enkel aan een dagrekreatieve funktie is gedacht.

Deel 2 van de nota gaat uitvoeriger in op het te voeren provinciaal beleid. Belangrijke bemerkingen zijn dan:
- een bezinning op de wenselijkheid van welzijnsservice op de bestaande campings is zeer gewenst;
- de regio Rijsbergen wordt niet vernoemd als stimuleringsgebied voor de nieuwe vestiging van verblijfsrekreatie;
- binnen de provincie Noord-Brabant zal in de eerstkomende jaren prioriteit toegekend moeten worden aan het veiligstellen van natuur- en landschapschoon;
- voor de komende jaren is het meer van belang de bestaande voorzieningen uit te bouwen en te differentiëren, dan zonder nader onderzoek (regionaal) en een goede inpassing in nieuwe voorzieningen te voorzien.
  Het vrijhouden van mogelijkheden is dan te verkiezen.

Het recreatie-onderzoek uit 1966 van Ir. Vallen is van te oude datum om nog concrete gegevens aan te reiken.
Gelet op de inzichten van de externe instanties is het raadzaam een nader onderzoek in regionaal verband af te wachten, alvorens verdere positieve ontwikkelingen op het gebied van de intensieve dagrecreatie en de verblijfsrecreatie toe te laten. Overigens zijn er geen duidelijke aanwijzingen dat na voltooiing van de bestaande projekten binnen Rijsbergen aan een verdere uitbreiding ruimtelijk behoefte zou zijn.
De verdere recreatieve ontplooiing zal veeleer een zijn ten behoeve van de extensieve dagrecreatie waarbij onderscheid te maken is tussen de auto-,fiets- en wandelrecreatie.
Naast de bestaande recreatieve autoroute's is binnen de gemeente Rijsbergen geen behoefte om meerdere wegen als zodanig in te richten.
Middels het bestaande wegennet is het gebied op voldoende wijze voor de automobilist ontsloten te achten.
Een verdere ontsluiting houdt het gevaar in dat aanwezige stilte-gebieden geschikt voor fietser en wandelaar, verloren gaan.

LAANBEPLANTING

VERVUL

X. Verantwoording van de landschapswaardering ten behoeve van het bestemmingsplan.

A. Inventarisatie's.

Ten behoeve van het bestemmingsplan Buitengebied zijn diverse veldinventarisatie's gehouden.
Van alle aanwezige bebouwing zijn nadere gegevens op lijsten verzameld; regelmatig worden deze gegevens, aan de hand van verleende bouwvergunningen bijgewerkt, opdat dit archief een zo'n goed mogelijk beeld blijft geven van de bestaande toestand.
De gegevens van de bebouwing vergen een eigen dokumentatie. Middels verwerking op kadastrale bladen van het gemeentelijk gebied, zijn al deze gegevens in samenhang met elkaar toegankelijk. Deze gegevens zijn van grote waarde voor de aanwijzing van de meest juiste bestemming ter plekke, nadat hierover beleidsbeslissingen ter handhaving of amovering zijn genomen.
De kadastrale bladen tesamen met per objekt nadere inventarisatielijsten geven een goed inzicht in de bestaande bebouwingssituatie.
Daarnaast zijn de houtopstanden en enig andere terreinkenmerken in het veld geinventariseerd en in kaart gebracht; zie de groeninventarisatie (kaart 3 RY 751 c).

De aanwezige wegen-struktuur is voorts onderwerp van studie en overleg geweest. De bestaande verharde wegen zijn op de plankaart weergegeven, (zie ook afbeelding 12).

Verharde fietspaden, liggende naast de te behouden zandwegen zijn als zodanig in het plan vervat.
Van de overige zandwegen is zorgvuldig nagagaan, welke wegen voor verharding in aanmerking kunnen komen tot verbetering van de ontsluiting van agrarische bedrijven.
Deze wegen zijn op de plankaart aangeduid als ontworpen wegen. Ontworpen wegen die qua aanleg, aard van de verharding speciale aandacht zullen vergen gezien de landschappelijke waarde van de betrokken zandweg in het betrokken gebied, zijn nader onderscheiden middels de aanduiding "landschappelijk waardevolle wegen". Voor het verharden van deze wegen is een aanlegvergunning vereist met op de landschappelijke waarde afgestemde criteria. (zie foto).
Tenslotte is nagegaan welke zandwegen als zodanig zijn te behouden. Op de plankaart zijn deze aangeduid als te handhaven zandpad.
Het sparen van deze zandpaden is van belang, teneinde het landelijk karakter van de betrokken gebieden te handhaven, waarbij een verbeterde ontsluiting voor het gemotoriseerde verkeer strijdig is geacht met het karakter van het betrokken gebied.

Tevens is geoordeeld dat een verharding van deze zandwegen niet noodzakelijk is voor een verbetering van de agrarische bedrijfsontsluiting. Bij deze beoordeling is geen rekening gehouden met langs sommige zandwegen gerealiseerde burgerbebouwing. De motivatie voor het verschijnen van deze bebouwing was immer de landelijke aantrekkelijkheid, welke mede bepaald wordt door de zandpadenstructuur.
Een aangepast onderhoud van deze zandpaden laat het mogelijk zijn dat in het algemeen deze paden goed benutbaar zijn.
Afbeelding 12 geeft van het bovenstaande een weergave, alsmede van de te behouden wegbeplantingen en de aanwezige waterlopen.
In de voorgaande hoofdstukken is middels literatuuronderzoek nader geinventariseerd,welke waarden door andere instanties in het buitengebied van Rijsbergen zijn toegekend. Bovendien zijn meerdere gegevens betreffende het fysische milieu vermeld. Aangevuld met een eigen veld-waarneming zijn de waarderingen voor het buitengebied nader bepaald en in een nader overleg met direkt betrokken instantie's afgewogen tegen de in het gebied voorkomende gebruiksfunktie's. Op basis van dit overlegresultaat zijn de gebieden in hoofdbestemmingen gekarakteriseerd. In het hierna volgende zal, voorzover mogelijk, elk gebiedsonderdeel nader worden verantwoord, waarbij kortheidshalve naar de vorige hoofdstukken verwezen kan worden.

B. Toegepaste waarderingen.

Voor deze waardering is gebruik gemaakt van een aantal bestemmingen waarmee recht gedaan kan worden aan de waardering van de verschillende gebiedsdelen. De gebruikte bestemmingen zijn hieronder nader verklaard.

1. Natuurgebied.

De natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden van deze gebieden is dusdanig groot dat behoud of herstel van deze waarden voorop dient te staan. Binnen de gemeente zijn een 3-tal terreinen bestemd tot natuurgebied:

a. een klein gebied - aansluitend op het natuurgebied binnen het bestemmingsplan Buitengebied - Natuurgebieden - Pannenhoef. Het betreffende terrein is eigendom van Brabants Landschap.
b. een voormalige arm van de Aa of Weerijs nabij de Krabbebossen. Dit terrein is eigendom van de Staat en in beheer bij Staatsbosbeheer.
c. een gedeelte van de Bijloop (gebied 2 van afbeelding 11): Op blz. VII-4, is dit gebied vernoemd en beschreven als een zeer fraai meandergebied van de Bijloop.
Het facet streekplan kent ook dit gebied een hoge waardering toe, als behorende bij een grotere structuureenheid.
Binnen deze structuureenheid (zie afbeelding) zijn de gebieden ter weerszijden van de Bijloop van natuurwetenschappelijke waarde. (zie foto blz. VII-6).

LAANBEPLANTING KLEUTERHUISLAAN

In het voorgaande zijn reeds enkele gebieden met name besproken. In het navolgende worden enkel korte karakteristieken gegeven, terwijl in Paragraaf C. een nader beschrijving per gebied wordt gegeven.

2. Bosgebieden.

Ook dit betreft gebieden waar het behoud van de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden voorop dient te staan. Gezien het boskarakter van deze gebieden is dit in de bestemmingsbenaming kenbaar gemaakt.
De natuurgebieden zijn daarentegen anders van aard en karakter.
Binnen de bestemming bosgebieden zijn behoudens de grotere boskomplexen, ook kleinere bosjes begrepen, die qua schaal, vorm of aard in de totale landschapsstruktuur van de gemeente een bepalende rol vervullen. Het kunnen daarbij restanten betreffen van een oudere bosstruktuur.

3. Woonbos/kampeerbos.

Binnen de gemeente zijn een aantal boskomplexen gelegen die door woonbebouwing danwel door ander bebouwing als bospercelen zijn aangetast. In de voorgaande hoofdstukken zijn reeds argumenten naar voren gebracht om de op deze terreinen aanwezige bosopstanden te behouden. In het algehele landschapsbeeld zijn deze woonbossen/kampeerbos landschappelijk waardevol gebleven, aangezien vooral de oorspronkelijke bosranden in hoofdzaak zijn behouden gebleven,(zie foto blz.VII-1). Deze bosranden bepalen daarbij vooral de ruimtelijk belevingswaarden van de open en besloten gebieden. Overigens blijven deze bosrestanten voor de fauna, zij het in aangepaste mate, waardevol.
Globaal zijn de woonbossen gelegen ter weerszijden van de Tiggeltsebergstraat, ten westen van de Zandstraat (zuidelijk deel). Het kampeerbos betreft een bosperceel aan de Pater Taksweg, waar binnen het vakantieverblijf de Mariahoeve is gelegen.
Middels een aanlegvergunning-stelsel is een optimaal behoud van de nog aanwezige houtopstanden voorgestaan.

4. Houtopstanden.

Houtwallen - boomsingels en zeer smalle bospercelen zijn voorzover zij een belangrijk onderdeel uitmaken van de landschapsstruktuur als zodanig op de plankaart bestemd tot behoud van deze houtopstanden.

Het betreffen o.a. laanbeplantingen langs verharde wegen of onverharde wegen, singels langs waterlopen danwel belangwekkende perceelbegrenzingen. Tevens zijn als houtopstanden bestemd die strookvormige percelen die teken-technisch niet met een aanduiding "bosgebied" zijn in te tekenen, zoals in het gebied tussen de bosgebieden van de Krabbebossen en Slikstraatje. (zie foto laanbeplanting).

5. Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden.

De landschappelijke, cultuurhistorische en zelfs natuurwetenschappelijke waarden laten zich vergelijken met de gebieden beschreven onder 1.
Het gebruik van de gronden is evenwel agrarisch en in meerdere opzichten essentieel voor het in stand houden van deze waardevolle gebieden. Het agrarisch beheer van de gronden is evenwel niet te beschouwen als beherend in natuurwetenschappelijke en landschappelijke zin, zodat nergens sprake is van een rechtvaardiging tot een bestemming natuurgebied met agrarisch gebruik.
In de afweging van de belangen is echter aan de waarde van de huidige toestand uit oogpunt van natuur en landschap een prioriteit toe te kennen. Naast een aangepaste gebruiksregeling van de grond, wordt binnen deze gebieden geen nieuwe vestiging van agrarische bedrijven toelaatbaar geacht.
De bestaande bedrijven zijn in hun voortbestaan, inklusief de benodigde uitbreidings-mogelijkheden,gegarandeerd.
De natuurwetenschappelijke waarden van deze gebieden binnen de gemeente Rijsbergen worden hoofdzakelijk bepaald door hun strukturele samenhang met de aanwezige belangrijke bos- en natuurgebieden, hoewel gebieden aanwijsbaar zijn die potentieel een eigen natuurwetenschappelijke waarde door een gericht beheer zouden kunnen verkrijgen.

6. Agrarisch gebied met landschappelijke waarden.

Deze gebieden zijn eveneens volledig in agrarische exploitatie, terwijl aan het gebied een duidelijk waarneembare landschappelijke waarde is af te lezen.
De landschappelijke waarde zijn te herkennen aan factoren als aanwezige landschapsstoffering middels kleinere bospartijen, houtsingels-, boomgroepen etc. alsook aan landschappelijk herkenbare beekdalen met typerend reliëfverloop van de oevers binnen het totale landschap. Voorts zijn kenmerken als duidelijk reliëf-verloop in het landschap aanleiding tot de gegeven waardering; een reliëf dat enerzijds door de natuur zelf is tot stand gebracht, danwel door menselijk aktiviteiten (oude bouwlanden).
Binnen de landschappelijke waardevolle gebieden zijn bovendien gebieden betrokken die hun landschappelijke waarde ontlenen aan het ontbreken van bebouwing en/of beplanting.
Hier is juist de aanwezige openheid, die qua schaal van de gebieden in de gemeente en direkte omgeving relatief groot en schaars zijn, het landschappelijk waardevolle element, met een geheel eigen karakter, die in afwisseling van de ruimte-vormen, de beleveningswaarde van het gehele landschap in sterke mate ondersteunen. (zie foto).

OPENHEID - HOUTWAL

In de hier bedoelde gebieden zijn evenwel de landschappelijke en de agrarische waarden als van gelijke waarde te beschouwen. Binnen deze gebieden zijn daar dan ook nieuwe agrarische vestigingen mogelijk gehouden, waarbij voor bestaande agrarische bedrijven een standpunt is aangehouden als beschreven onder 5.

7. Agrarisch kernrandgebied.

Deze gebieden zijn gelegen in de direkte nabijheid van de woongebieden kom Rijsbergen,waardoor uit milieu-overwegingen bepaalde beperkingen aan de land- en tuinbouw zijn op te leggen. De verschijningsvorm van de kern Rijsbergen vraagt in het landschap om een overgangsgebied.
Gelet op o.a. de Hinderwet roept de confrontatie tussen de burgerbebouwing van de kern en de dicht bijgelegen agrarische bedrijven onderling conflicten op. Het vermijden van nieuwe conflicten is dan middels een aangepaste regeling te voorkomen. Slechts bepaalde agrarische bedrijfsvormen zijn als nieuwe vestiging binnen dit gebied mogelijk gehouden; bedrijven die qua aard en omvang geen conflicten zullen geven.
Binnen het kern-randgebied zijn voorts andere bestemmingen mogelijk gehouden, die enerzijds niet in de bebouwde kom inpasbaar zijn en anderzijds in feite niet in het buitengebied zijn te situeren, doch wel in direkte nabijheid van de woonkern. (agrarisch technische hulpbedrijven - fruitteelt - tuinbouw - of boomkwekerij bedrijf etc. alsook een dierenkliniek).

Eveneens kan het wenselijk zijn in andere omstandigheden waar de direkte omgeving daartoe aanleiding geeft, een kernrandgebied aan te wijzen op gelijksoortige overwegingen als hiervoor omschreven.

8. Agrarisch gebied zonder bebouwing.

Dit betreft in feite agrarische gebieden met vrije vestiging waar evenwel het aspect van de verkeersveiligheid van de in de gemeente Rijsbergen gelegen Rijksweg Breda-Antwerpen, een onbebouwd te laten zone noodzakelijk maakt. Middels een vrijstellingsbevoegdheid is evenwel een mogelijkheid open gelaten tot een nadere afweging van dit verkeersaspect en de primaire agrarische belangen, teneinde agrarische hulpgebouwen mogelijk te houden.

9. De overige agrarische bestemmingen zijn: agrarisch gebied vrije vestiging, agrarisch bouwblok en agrarisch perceel op afstand. Binnen de eerste 2 genoemde bestemmingen is elke agrarische bouwaktiviteit binnen de gegeven voorschriften vrijgehouden. Het agrarisch bouwblok omvat de agrarische bedrijfsbebouwing op de huispercelen van die agrarische bedrijven, die overigens in gebieden gelegen zijn, waar geen vrije agrarische bedrijfvestiging mogelijk is. Op deze wijze is aan elk bestaand agrarisch bedrijf in die gebieden een onbelemmerde voortgang van de activiteiten op een voldoende groot huisperceel mogelijk gehouden.

In een enkel geval is, gelet op de versnipperde kaveltoestand van een bedrijf een perceel op afstand met een bedrijfsgebouw aanwezig danwel noodzakelijk, aangezien de bouw op het huiserf voor de betreffende belanghebbende om bedrijfstechnische of andere redenen niet mogelijk of verantwoord is.
Daartoe is de bestemming "Agrarisch perceel op afstand" (AG-P) aangewend: het onderscheid met een agrarisch bouwblok is daaringelegen dat de bouw van een agrarische bedrijfswoning op het afstandsperceel dan niet is toe te laten, aangezien deze op het oorspronkelijke huisperceel reeds aanwezig is.

C. Beschrijving en waardering van de afzonderlijke gebieden.

Binnen de gemeente Rijsbergen zijn een aantal ontwikkelingen aan te wijzen welke uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening en van natuur en landschap als nadelig moeten worden aangemerkt.
In dit verband kunnen worden genoemd:
- de aanleg van de nieuwe Rijksweg Breda-Hazeldonk die een grootschalige stiltegebied nu doorsnijdt en verstoort en die middels viaducten - en de nabij de grens verrezen bebouwing een visuele verstoring van de horizont heeft veroorzaakt.
  Uit verkeersoogpunt evenwel is de weg van groot belang, hoewel de situatie van de oude Rijksweg helaas niet in de verwachte mate daarmee is opgelost.
- de vergevordere burgerbebouwing in het buitengebied, ook in belangrijke delen van de oorspronkelijk gave bosgebieden.
- voorts zal een verdere noodzakelijke uitgroei van de woonkern Rijsbergen zelf een verdere aanslag plegen op het nu nog aanwezige buitengebied. De belangen van het buitengebied en de noodzakelijke uitgroei van de woonkern zelf dienen hier nauwlettend tegen elkaar te worden afgewogen, waarbij aspecten als suburbanisatie (overmatige groei) een duidelijke beoordelingsrol vervullen.
  Naast deze ontwikkelingen zijn er nog andere van belang, gezien het feit dat daarmee een te grote aanslag dreigt op de open ruimte, te weten de rekreatie-behoefte - afgravingen- en het verdwijnen van landschapsschoon.
  Het bestemmingsplan zal al deze ontwikkelingen in goede banen moeten leiden, teneinde met zorg de resterende ruimte te beheren.
  Derhalve is een beschrijving en een waardering van het buitengebied gewenst.
  Aangegeven wordt welke gebieden door hun natuurwetenschappelijke, landschappelijke, geormorfologische en kultuurhistorische waarden een adequate bestemmingsregeling verdienen. Ook door hun ligging ten opzichte van speciale objecten als een woonkern, camping, of Rijksweg kan een bijzondere regeling nodig zijn.

Er is gestreefd in korte bewoordingen weer te geven welke maatregelen wenselijk zijn om de waarden van het buitengebied te behouden.
Tevens wordt op basis van de gebieds-kernmerken de meest passende bestemming voor de afzonderlijke gebieden aangegeven.
In het totaal van het gemeentelijk gebied vervullen de zg. voormalige meldingsplichtige gebieden een strukturele rol. Deze gebieden zijn reeds in een afzonderlijk bestemmingsplan vervat en verantwoord. In deze toelichting evenwel kunnen zij niet gemist worden, teneinde de onderlinge samenhang te behouden.
Allereerst zal een algemene globale beschrijving van het gebied gegeven worden, waaruit deze samenhang naar voren komt. Vervolgens worden een 13-tal deelgebieden nader toegelicht, afbeelding 13 geeft op schaal 1 : 25.000 de globale gebiedsindeling zoals vervat in het bestemmingsplan weer, terwijl afbeelding 14 de afzonderlijk beschreven deelgebieden weergeeft.

Afzonderlijke gebieden.

Zoals reeds in de hoofdstukken VII en VIII beschreven is het gebied langs de westgrens van de gemeente als een struktuureenheid te beschouwen.
Op kaart 14 zijn daarin vervat de gebieden 1 t/m 3 met gebied 4 als uitloper naar de zuidelijke gemeentegrens.
Zowel de 2e nota over de Ruimtelijk Ordening als de onderscheiden streekplannen hebben dit als zodanig onderkend.
Binnen deze struktuurzone zijn een aantal onderscheiden landschapstypen te onderscheiden die juist door hun onderlinge afwisseling een waardevolle struktuur vormen, waarbinnen de Bijloop en de Turfvaart bepalende elementen zijn.
Binnen gebied 1 (afb.14) is een groot boscomplex gelegen bij het Hellegat en de Vloeiweide. Op blz. VII-4 is een nadere beschrijving van het gehele complex gegeven, alsmede het aan de oostzijde gelegen meandergebied van de Bijloop.
In zuidelijke richting gaat het bos over in de oude landgoed ontginning met nog gave restanten van de vroegere oude bouwlanden. De houtwallenstruktuur van gebied 1 zet zich over de Ettenseweg voort in gebied 2, alsmede in de laanbeplantingen van de daar aanwezige paden en wegen.
Binnen gebied 1 zijn de belangrijkste bosopstanden aangewezen met de bestemming Bos, terwijl het meandergebied van de Bijloop is bestemd tot agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden. Dit gebied is potentieel ecologisch van natuurwetenschappelijke waarde , de aktuele waarde rechtvaardigd evenwel geen beperkender bestemming. De kern van dit gebied heeft de waardering als natuurgebied verkregen. (Par. B sub 1 C). Het gebied van de oude landgoedontginning, een kleinschalig landschap met bosstroken - houtwallen en wegbeplantingen is bestemd tot agrarisch gebied met landschappelijke waarde.(zie foto blz.VIII-3)
Binnen gebied 2, voltrekt zich een overgang van het kleinschalige landschap naar een grootschaliger open landschap waar het onbreken van bebouwing en beplanting het landschappelijk waardevolle element vormt. De begrenzingen van deze openheid wordt bepaald door de aanwezige eikenhakhoutwallen bosrestanten en de laanbeplanting langs het Vervul.

In het zuiden vindt dit open gebied zijn begrenzing in de woonbossen langs de Tiggeltsebergstraat.
Bij de toepassing van de voorschriften is met het eigen karakter van dit gebied- openheid-,rekening te houden, waar ook dit gebied de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarden heeft verkregen.
De ruimte bepalende houtopstanden zijn vervat in de bestemming bos-,houtopstanden en woonbos.
Een landschappelijk waardevolle houtwal ten zuiden van de Tiggeltsebergstraat is eveneens als strukturerende element in het plan vervat.

Ten westen van de Ettensebaan is het landgoed de Pannehoef gelegen. Dit landschappelijk, natuurwetenschappelijk en cultuurhistorisch waardevol gebied is, voorzover voormalige meldingsplichtig gebied geweest zijnde, reeds vervat in een afzonderlijk bestemmingsplan. Het landgoed is in beheer bij het Brabants Landschap en omvat een groter gebied dan de voormalige meldingsplichtige gebieden.
Op afbeelding 14 zijn de overige gebieden aangeduid als gebied 3.
De direkte ligging nabij de bosgebieden zelf en de landschappelijke waarde als randzone, hebben ertoe geleid dat deze gebieden de bestemming "agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarde" hebben verkregen.
Gronden die bebost zijn, zijn daarentegen bestemd als bosgebied, terwijl een klein gebied, aansluitend aan reeds tot natuurgebied bestemde terreinen, bestemd is tot natuurgebied.
Aan de noordzijde zijn de Bijloop en de Turfvaart belangrijke landschapselementen. Aan de zuidgrens zijn tevens het terreinreliëf met belangrijk bosrestanten ter weerszijden van de Ettensebaan de bepalende elementen.
Deze struktuur loopt door tot in gebied 4 (afb. 14) ten zuiden van de Pannenhoefse Baan. Het gebied rond de Nelleveldstraat wordt bovendien gekenmerkt door de sterk glooiende akkers welk terreinreliëf te behouden is.
Ten oosten van de Ettensebaan zijn de gronden, behoudens de belangrijkste houtopstanden daarom bestemd tot agrarisch gebied met landschappelijke waarde.

Gebied 5: is gelegen ten westen van de Bredase weg en ten noorden van Fort Oranje. Het gebied sluit struktureel aan op het landschappelijk waardevolle gebied binnen de gemeente Breda, terwijl binnen de gemeente Rijsbergen de daar aanwezige houtopstanden en laanbeplantingen de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarde rechtvaardigen.
De openheid en de relatie naar gebied 1 ondersteunen deze bestemmings-aanwijzing.

Gebied 6: wordt vooral bepaald door het dalgebied van de Aa of Weerijs. Aan de zuidzijde zijn de beekdalen van de Moersloot en de Raamloop bepalend voor het gebied ten westen van de Antwerpseweg.
Het daar voorkomende terreinreliëf, houtopstanden en de diepingesneden beekdalen zijn aanleidingen dit gebied aan te wijzen als agrarisch gebied met landschappelijke waarde.

LAANBEPLANTING - ZANDWEG

BIGTELAAR

Het beekdalgebied van de Aa- of Weerijs met zijn beekdalhellingen, grootschalige open ruimte is eveneens met deze bestemming aangeduid. (zie afbeelding 11). Het behoud van de openheid en het reliëf zijn daarbij essentieel ;aangetekend zij dat de gegeven bestemming binnen het beekdal - delen van het vigerende komplan Rijsbergen is gaan vervangen. Een herbezinning over bebouwing van dit beekdal gedeelte is daardoor in vrijheid mogelijk geworden.

Het beekdal-gebied van de Aa of Weerijs zet zich voort binnen gebied 7- een landschappelijke struktuureenheid rond en tussen de Krabbebossen en de bossen in het gebied Slikstraat, Zandstraat.
Binnen gebied 7 zijn eveneens voormalige meldingsplichtige gebieden gelegen vervat in een afzonderlijk bestemmingsplan. Kaart 13 laat de onderlinge samenhang evenwel zien.
De randligging langs deze uiterst waardevolle gebieden, de strukturele landschappelijke waarde van deze randzone's met de daarin zeer waardevolle bosrestanten en houtsingels rechtvaardigen de bestemming agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarde. De streekplannen (zie afbeelding 11) ondersteunen deze constatering.

Gebied 8: is grofweg bepaald door de bos- en woonbos gebieden rond de Overasebaan, Zandstraat, en de randzone ten westen van dit bosgebied en het gebied tussen de bossen en de Nieuwe Rijksweg.
De relatieve openheid door de afwezigheid van bebouwing, de ligging als voorgrondgebied aan de tot bosgebieden, woonbosgebied bestemde landschappelijk waardevolle bossen en de ook aanwezige houtopstanden ten oosten van het bos rechtvaardigen de bestemming tot agrarisch gebied met landschappelijke waarde.
Dit is eveneens door de streekplannen (zie afb. 11) onderkent. Het dalgebied van de Berkloop is daarbij niet te verontachtzamen.

Gebied 9: wordt in grote lijnen bepaald door de Nieuwe Rijksweg, de zuidelijke gemeentegrens en de achterliggende terreinen langs de Oekelsestraat - Kleinoekelsestraat en de Hazeldonksestraat. Binnen dit gebied, dat als geheel als landschappelijk waardevol is te ervaren is een hoeveelheid van terreinkenmerken aan te wijzen.
Het beekdal van de Hazeldonkse beek met zijn reliëf_overgangen naar de hoger gelegen gronden nabij de Oekelsestraat met oude bouwlandrestanten, met een eigen karakter van terrein glooiingen; de algehele landschapsstoffering met lichte en zwaardere strukturen, zoals op het eind van de Galderdonksestraat en tussen de Paandijksestraat - Rijksweg; al deze gegevenheden tezamen rechtvaardigen de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarde. Het ontbreken van bebouwing draagt hier nog sterk toe bij. De belangrijkste houtopstanden zijn als bosgebied danwel als houtopstanden op de plankaart aangegeven.
De streekplannen geven eveneens steun aan deze visie.

Gebied 10: is in feite te beschouwen als voorzetting van gebied 9 in oostelijke richting, nu afgesneden van dit gebied door de Nieuwe Rijksweg.

Dit gebied wordt evenals het zuidelijk deel van gebied 9 meer gekenmerkt door een lage, vlakke ligging, waarbij de aanwezige landschapselementen en het ontbreken van bebouwing het gebied waardevol doen zijn.
Afbeelding 11 laat zien dat dit gebied als indicatief groen gebied duidelijk aansluit bij de gegeven landschapswaardering in het ontwerp gewestplan Turnhout. Het ontbreken van ontsluitingswegen is mede oorzaak van het grootschalige onbebouwd zijn van dit gebied. Het algehele landschapsbeeld heeft ook hier aanleiding gegeven tot de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarde, teneinde een behoedzaam landschapsproces ook daar te garanderen.

Gebied 11: vervat in het bestemmingsplan Galderse Meren, zoals op blz. IX-1 reeds gemeld is het gehele rekreatieobjekt Galderse Meren onderwerp van herbezinning. Dit heeft tot gevolg dat het projekt van opzet zal worden uitgevoerd. Bij de beperkte opzet zullen de gronden binnen de gemeente Rijsbergen niet meer in rekreatieve bestemmingen betrokken worden, waardoor in het onderhavige bestemmingsplan de gronden in agrarisch beheer blijvend, een passende bestemming dienen te verkrijgen. Binnen dit gebied is de aansluiting van de Rijksweg 58 (ged. Bavel-Rijsbergen) op de Rijksweg 16 (E-10) geprojekteerd. De hiertoe benodigde gronden zijn dan ook bestemd tot "Rijksweg".
De gronden ten zuiden van deze Rijksweg -aansluiting zijn bestemd tot agrarisch gebied met vrije vestiging, aangezien er geen aanleiding bestaat de nu aanwezige landschappelijke openheid zodanig te waarderen, dat hieraan in de bestemming aandacht gegeven moet worden.
Het gebied ten noorden van de toekomstige wegaansluiting is evenwel bestemd tot agrarisch gebied met landschappelijke waarden. De motivering hiervoor is de ligging van dit gebied in de overgangszone naar de Galderse heide, in de direkte nabijheid.
Het is een landschappelijk waardevol open gebied.

Gebied 12: , Hooidonk, is voorhands niet in het Buitengebied opgenomen, aangezien dit gebied door het gemeentebestuur is aangewezen als toekomstig woongebied, nadat het plangebied Laguiten grotendeels gerealiseerd zal zijn. Voor dit gebied zal een afzonderlijk bestemmingsplan in voorbereiding worden genomen.

De gebieden 13 a t/m c.: zijn direkt rond de Kom Rijsbergen gelegen. (inclusief het toekomstige woongebied.) Deze ligging rechtvaardigd de bestemming agrarisch kernrandgebied, zoals omschreven in dit hoofdstuk in paragraaf B sub 8. De binnen deze gebieden gelegen bosrestanten zijn bestemd tot bosgebied. Ten oosten van de Antwerpseweg en de Bredaseweg is enkel het gebied de Kouter als kernrandgebied aangewezen. Overigens is de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarde (het beekdal van de Aa of Weerijs) gedeeltelijk een zelfde funktie toe te kennen in de zin van het weren van agrarische nieuwe vestigingen in de direkte nabijheid van de kom. De landschappelijke eigen waarde van deze gebieden laat daar een bestemming als agrarisch kernrandgebied met de daarbij toegelaten mogelijkheden evenwel niet toe.

Gebied 14: een smalle reststrook ten oosten van de rekreatieterreinen van het Oekeltje is evenzeer te beschouwen als een agrarisch kernrandgebied, hoewel het hier geen nabijgelegen bebouwde kom betreft doch een kampeer-eenheid.

Overigens zijn in het vrije agrarische gebied op enkele plaatsen aanwezige bosrestanten vervat in de bestemming bosgebied danwel houtopstanden.
(Pannenhoefsebaan - zuidelijk van Tiggeltsebergstraat - Oud Boomkensweg - tussen Watermanseweg en Ettenseweg - vanaf de Breedschotsestraat naar de Aa of Weerijs - en bosrestanten tussen de Zandstraat en de camping het Oekeltje dat zelf nog als bosrestant is te herkennen).
Deels betreft het landschappelijk waardevolle wegbeplantingen alsook bosrestanten, die tezamen met de overige bossen indicatie's zijn van de oorspronkelijke en in potentie nog aanwezige struktuur. In deze zin zijn deze bosrestanten waardevol terwijl ze ook nu toch belangrijke schakelelementen zijn in de hoofdstruktuur.

Het vrije agrarische gebied, omvat de hier niet beschreven gebieden. De bestemming "agrarisch gebied vrije vestiging" rechtvaardigd niet de conclusie dat deze gebieden gespeend zijn van landschappelijke waarden. Ook binnen deze gebieden zijn streken aan te wijzen alwaar de openheid - het ontbreken van bebouwing danwel de aanwezigheid van de landschapsstoffering als landschappelijk waardevol zijn te erkennen. In de afweging tegen de agrarische funktie van deze gebieden is de agrarische funktie als overheersend erkend, met de erkenning en verwachting dat de aanwezige landschappelijke waarde door de betrokkenen evenredig recht zal worden gedaan.

Waar het voorgaande zeer beknopt een beschrijving geeft van grote gebiedsdelen, is voor de verantwoording tevens te verwijzen naar de voorgaande hoofdstukken.
In deze hoofdstukken is middels onderzoek een beeld geschetst die de totale struktuur van het gemeentelijk gebied naar voren laat komen. Hoofdstuk III geeft inzicht in het fysisch milieu, waarbij de daarin vernoemde afbeeldingen het een en ander visueel weergeven. Bodemkaart - diverse hoogtelijnen kaarten - de groen inventarisatie zijn bij deze beknopte beschrijving telkens te betrekken.

Hetzelfde geldt voor de hoofdstukken VI t/m VIII en de daarbij gegeven afbeeldingen en beschrijvingen.
Teneinde herhalingen te voorkomen mag de lezer gevraagd worden, de daar weergegeven typeringen en beschrijvingen bij het lezen van dit hoofdstuk te herinneren.
De geboden afbeeldingen mogen hierbij een belangrijk hulpmiddel zijn.

D. Intern en extern overleg.

De in dit hoofdstuk gegeven verantwoording van de landschapswaardering is tot stand gekomen in een intensief overleg binnen een gemeentelijke werkgroep, waarin diverse instanties zitting hadden:
- het kollege van Burgemeester en Wethouders en hun ambtelijke adviseurs,
- vertegenwoordiging van de Raad, het Landbouwschap, de NCB,
- consulenten voor de land- en tuinbouw, alsmede van het Staatsbosbeheer.

Het stedebouwkundig adviesburo had de taak het gemeentebestuur te adviseren in deze .
Middels een tweetal hooravonden is aan de belangstellende inwoners een toelichting gegeven op de stand van zaken, waarbij de reakties mede van invloed zijn geweest, op de uiteindelijke gebiedswaardering.
In laatste instantie zijn alle agrarische bouwblokken en percelen op afstand in overleg met elke belanghebbende persoonlijk besproken, toegelicht en bepaald. Dit kontakt is als zeer vruchtbaar ervaren.
Voorts is reeds ambtelijk overleg gepleegd met instanties als Rijkswaterstaat, de Gasunie - de Genie - het R.O.B. en het Waterschap West-Brabant, waarvan de resultaten in het plan zijn verwerkt.

E. Bouwblokzones.

Binnen de op de plankaart aangewezen gebieden "agrarisch gebied met landschappelijke waarden", zijn langs de belangrijkste vestigingswegen bouwblokzone's aangegeven. Binnen deze bouwblokzone's geldt een uitwerkingsplicht (ex. art. 11 W.R.O) voor het Kollege van Burgemeester en Wethouders voor het aanbrengen van de bestemming "agrarisch bouwblok".
Het maximale aantal uit te werken bouwblokken is op de plankaart binnen elke bouwblokzone aangegeven. Het aangegeven aantal wordt bepaald door de beschikbare lengte van de weg, waaraan de betrokken zone is gelegen.
Tevens is als uitgangspunt voor het aantal uit te werken bouwblokken genomen een aatal van $\pm$ 3 stuks per kilometer weglengte . Afhankelijk van de plaatselijke situaties van de bouwblokzone is dit berekende aantal bepaald door een extra bouwblok in de uitwerkingsplicht te betrekken, danwel het berekende aantal aan te houden.
De omringende omgeving (bebouwing en landschap) is daarbij in aanmerking genomen.
Bij de uitwerking door het Kollege van Burgemeester en Wethouders is rekening te houden met de aanwezige landschappelijke of kultuurhistorische waarden.
De uitwerkingsplicht komt in werking indien binnen de betrokken bouwblokzone een aanvrage wordt ingediend voor een daadwerkelijke vestiging van een volwaardig agrarisch bedrijf.
De uitwerkingsplicht eindigt binnen een zone indien het aangegeven aantal bouwblokken is uitgewerkt.
Behoudens de hier beschreven uitwerkingsplicht, blijft binnen de bestemming "agrarisch gebied met landschappelijke waarden" de wijzigingsbevoegdheid gelden voor het aanbrengen van een nieuwe agrarisch bouwblok. Door deze mogelijkheden is de vestiging van een nieuw agrarisch bedrijf, zij het binnen bepaalde regels, mogelijk gehouden.
Ten overvloede zij vermeld dat, nadat de uitwerkingsplicht is uitgewerkt, ook binnen de bouwblokzone's alsnog de wijzigingsbevoegdheid mogelijk blijft.

Hoofdstuk XI. Overige planaspekten.

Uitgaande van de inventarisatie van de bebouwing en de gebruiksfunktie van de bebouwing is voor de bestaande bebouwing een passende bestemming bepaald. Hieronder zal per bestemming enige nadere toelichting worden gegeven, voor zover deze niet agrarische bestemmingen betreft.

Woonbos.

Deze bestemming geldt bospercelen waarbinnen woonbebouwing aanwezig is. De aanwezige bosopstanden op deze percelen zijn nog sterk bepalend in het landschapsbeeld en verdienen uit dit oogpunt een bescherming ten behoeve van het behoud van de houtopstanden. Daartoe zijn in de voorschriften passende aanlegvergunningen opgenomen. De woonbebouwing is middels de aanduidingenkaart per woning nader geregeld.

Kampeerbos.

Deze bestemming betreft een bosperceel aan de Pater Taksweg. Ook binnen deze bestemming is het behoud van de aanwezige bosopstand doel van de bestemming, alsmede het recreatief gebruik van de daar aanwezige opstallen van de jeugdherberg Mariahoeve.

Recreatief woonbos.

Deze bestemming regelt het terrein van het Oekelse bos aan de Breedschotsestraat.

Bijzondere doeleinden.

Langs de Ettensebaan is het instituut Bethanië gelegen, met klooster.Vrouwelijke religieuzen en lekenpersoneel dragen daar de zorg voor 14-18 jarige jongeren, die in een 4-tal paviljoens gehuisvest zijn.
De bestemmingsregeling voor dit gebied is zodanig opgesteld dat het huidige instituut volledig daarin vervat is, doch waarbij tevens met een mogelijke toekomstige ontwikkeling rekening is gehouden.
Door het teruglopen van roepingen tot het kloosterleven is te verwachten dat in de toekomst voorzien zal moeten worden in de huisvesting van burgerpersoneel binnen het instituut.
Daarom is de bouw van een aantal dienstwoningen mogelijk gehouden binnen het aangegeven bebouwingsoppervlak. Dit oppervlak is in overleg nader bepaald.

Bijzondere doeleinden met landschappelijke waarden.

Aan de oostzijde van de Bredase weg is binnen een bosperceel het kleuterhuis "de Krabbebossen" gelegen.Evenals bij de bestemmingen woonbos en kampeerbos is het behoud van de aanwezige bosopstanden doel van de bestemming in afweging tegen de aanwezigheid van het instituut. Binnen het instituut krijgen kleuters een psychisch-sociale begeleiding die afhankelijk van de persoonlijke situatie van korte danwel lange duur kan zijn. Aan het instituut is een kleuterschool, alsook een opleiding tot groepsleidsters verbonden. Het lekenpersoneel woont voor het merendeel buiten het instituut - de kinderen merendeel intern.

De kaart en voorschriften met betrekking tot deze bestemming zijn in overleg opgesteld.

Evangelisch centrum.

Aan de Zandstraat is een woningkomplex binnen het woonbos gelegen, dat tevens dienst doet als punt van ontmoeting van een religieuze groepering. Derhalve is deze aangewezen bestemming hierop afgestemd.

Sportdoeleinden I en II.

Het gemeentelijk sportpark aan de Hooibergstraat is bestemd tot sportdoeleinden II. Het bestaande komplex met dienstwoning en clubgebouwen is tezamen met een uitbreiding in de noordelijke hoek van het terrein in de bestemmingsregelingen vervat. Na uitbreiding zal het geheel ± 9,5 ha. groot zijn en voldoende voor de behoefte. In het buitengebied zijn voorts enkele kleinere sportveldjes, meestal in direkte relatie met een nabij gelegen café, waardoor deze terreintjes een sociale funktie vervullen in de struktuur van de buurtschappen. Deze terreintjes zijn gelegen aan de Tiggeltsestraat, hoek Huisakkerstraat; de Ettensebaan en het Stroomstraatje en hebben de bestemming Sportdoeleinden I. Aan de Noord-oost zijde van de Kom van Rijsbergen is het gemeentebestuur voornemens een ponyterrein in te richten. Ook dit terrein is vervat in de bestemming sportdoeleinden I, alwaar binnen ieder als zodanig aangewezen oppervlak bebouwing tot 50 m2 is toegelaten.

Openbaar Nutsbedrijf.

In de hoek van bovenvermeld ponyterrein is een trafo aanwezig. In samenhang met dit gebouw is dit de plaats waar in de toekomst voorzien kan worden in een gemaal op het uitlaatpunt van het plaatselijke rioleringsnet. In het kader van de rioolwaterzuivering ligt het in het voornemen van het Waterschap West-Brabant het rioolwater van Zundert en Rijsbergen te persen naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie te Breda. Hoewel het tracé voor deze persleiding nog niet is bepaald - is de situering van het voor Rijsbergen noodzakelijke persgemaal al wel bekend en in dit plan vastgesteld.

Agrarisch technisch hulpbedrijf.

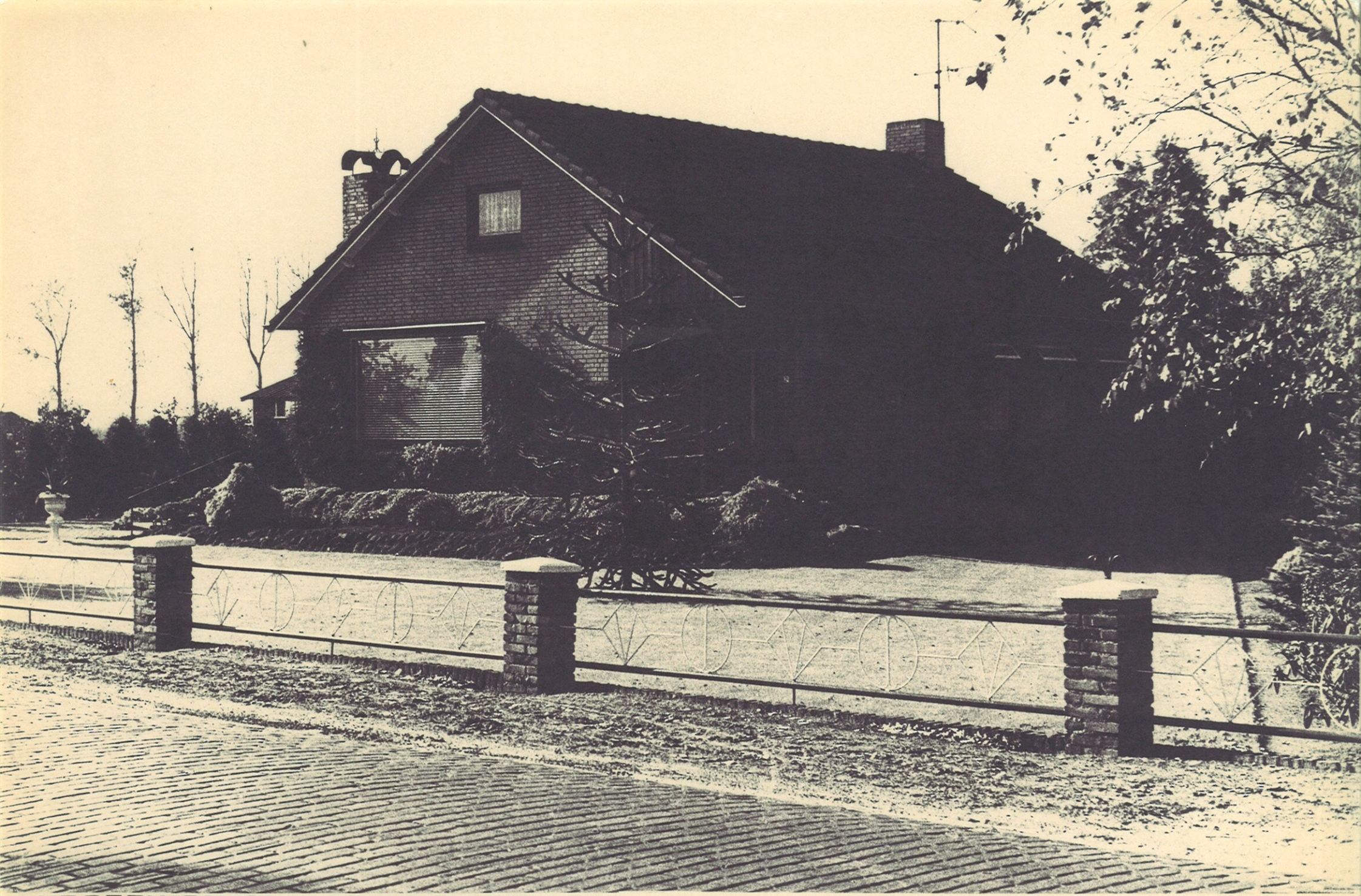
Onder deze bestemmingsbenaming zijn een aantal in het buitengebied gelegen bedrijven vervat.

Watermanseweg:	konstruktiebedrijf met verkoop gericht op de agrarische sektor.
Hoefstraat:	loonwerkersbedrijf.
Gelderdonksestraat:	loonwerkersbedrijf.

Agrarisch nevenbedrijf.

In het buitengebied zijn een 5-tal agrarische nevenbedrijven gelegen ,te weten:

Vervul:	2 veehandels.
Nieuw Ginnekensebaan:	Veehandel.
Breedschotsestraat:	Aardappelhandel.
Gelderdonksestraat:	Garagebedrijf annex expediteursbedrijf.

BURGERWONEN TIGGELTSESTRAAT

LANDSCHAPPELIJK INGEPAST - BEEKPAD

BIJLAGEN HFD. V

De agrarisch technisch hulp- en nevenbedrijven zijn als zodanig bestemd en afgestemd op de aanwezige situatie.

Horeca.

In het buitengebied zijn een 7-tal horecabedrijven gelegen, elk met eigen funktie-vervulling, zoals groepsreizen, opvang voor grote gezelschappen, pleisterplaats voor vrachtrijders, danwel sociaal ontmoetingspunt binnen de afzonderlijke buurtschappen, alwaar ook locaal verenigingsleven huisvesting vindt.
De lokaties zijn: Antwerpseweg (2 stuks); Bredaseweg (2 stuks) hoek Tiggeltsestraat - Sluisakkerstraat; Breedschotsestraat en Kruispad.
De bestemmingsoppervlakken zijn afgestemd op de plaatselijke situatie, terwijl de voorschriften zo zijn opgesteld dat ondanks de verschillen toch een duidelijke regeling is verkregen.

Manege.

Binnen de gemeente komt een manege voor. Middels een bebouwingspercentage etc. is een adequate regeling verkregen.
De manege is gelegen aan de Rijsbergsebaan.

Dierenasiel.

Binnen de gemeente is in het buitengebied slechts 1 dierenasiel aanwezig en wel aan de Gouwene, ten oosten van Rijksweg 16.

Transportbedrijf en Opslagdoeleinden.

Aan de Noordhoeksestraat is een transportbedrijf gevestigd, terwijl aan de Tiggeltsebergstraat zich een opslag bevindt t.b.v. een C.V. bedrijf. Aan de Hellegatweg bevindt zich een bedrijf dat zich bezig houdt met betonboringen. Het terrein wordt gebruikt voor opslag van de bij de boringen betrokken materialen.
In de voorschriften is waar mogelijk rekening gehouden met de voor dit gebruik benodigde en verleende vergunningen.
De bij de betrokken opslag-doeleinden behorende dienstwoningen zijn vervat onder de aanduiding "woningen", mede gelet op de bewoningssituatie ter plaatse.

Gasstation.

Ten behoeve van het aardgastransport zijn binnen de gemeente een tweetal gasstations aanwezig. Een klein station is gelegen ten oosten van de Bredaseweg even ten zuiden van de aardgasleiding terwijl een groter station aan de Boven Heining nabij de Noord-Hoeksestraat is gelegen.

Woningen - Recreatiewoningen.

De in het buitengebied voorkomende burgerwoningen zijn positief in de onderscheiden bestemmingen mogelijk gehouden.
In het onderhavige plan is naar een methode gezocht die enerzijds eenvoudig en anderzijds duidelijk is.

Binnen de voorkomende bestemmingen is geregeld dat de op de aanduidingenkaart aangewezen bestaande woningen gebouwd mogen worden. Ongeacht de bestemming van het gebied (agrarisch gebied vrije vestiging etc.). Ook de woningen binnen de bestemming "woonbos" zijn op dezelfde aanduidingenkaart terug te vinden.
In de voorschriften wordt voor de toegestane bebouwing verwezen naar de aanduidingenkaart, alwaar de maximale maten per woning zijn aangegeven voor woning en bijgebouwen, naar oppervlak en goothoogte. Aan de hand van de gehouden inventarisatie was het mogelijk per woning deze maten aan te geven, enerzijds rekening houdend met de aanwezige bebouwing, anderzijds met een passende uitbreidings-mogelijkheid.
Per woning is derhalve een voor iedereen duidelijk afleesbaar eindbeeld verkregen.
Daar waar de aanwezige burgerbebouwing bestaat uit voormalige boerderijen zijn de nog aanwezige bedrijfsopstallen in het oppervlak van toegestane bijgebouwen betrokken.
Deze positieve benadering maakt het mogelijk dat deze bouwwerken benutbaar kunnen blijven voor die gebruiksaktiviteiten die in de bebouwde kom niet inpasbaar zijn en in het buitengebied, hoewel niet agrarisch ,wel.
Binnen de gegeven aanduidingen is onderscheid gemaakt in een drietal categorien: W , W2, en R.
De aanduiding W geeft aan een vrijstaande woning, danwel een aan- of ingebouwde woning bij een agrarische dienstwoning.
De aanduiding W2 geeft aan waar 2 woningen aaneengebouwd aanwezig zijn, terwijl de aanduiding R een rekreatiewoning aangeeft.
Aan de Noordhoeksestraat is voorts een woning gelegen (nabij de Oekelsestraat), waar tevens rekening is gehouden met het daar aanwezige benzineverkooppunt, middels de extra aanduiding B.
Vermeld dient te worden dat de in de voorschriften vervatte wijzigingsbevoegdheden (per bestemming, danwel algemeen) ook betrekking hebben op de binnen de betrokken bestemmingen gelegen burgerwoningen.
De binnen de bestemming agrarisch gebied vrije vestiging gelegen woningen kunnen zonder bezwaar uitgroeien naar een agrarisch bedrijf, waar de bouw van agrarische bedrijfsgebouwen aan geen beperkingen zijn onderworpen.

Gebieden waarvoor een bestemmingsplan geldt of in bewerking is.

Het bestemmingsplan - Buitengebied Natuurgebieden, is niet in het onderhavige bestemmingsplan opgenomen, evenals de volgende plannen: Kampeerterrein Fort Oranje en het Oekeltje.
Voorts zijn de vigerende plannen betreffende de Kom Rijsbergen buiten het plan gehouden.
In het dal van de Aa of Weerijs heeft een wijziging van het Komplan plaatsgevonden, waardoor delen in het onderhavige plan buitengebied zijn betrokken. Een herbezinning over een mogelijke woonbebouwing in dit dal wordt hiermee tot uitdrukking gebracht.
Tevens is een gebied ten westen van de Hooibergstraat buiten het onderhavige plan gehouden. Voor het betreffende gebied wordt een apart bestemmingsplan voorbereid, ter voorbereiding als toekomstig woongebied.

Ondergrondse leidingen.

De op de plankaart aangeduide ondergrondse leidingen hebben betrekken op het transport van gas en vloeibare brandstof.

Met de betrokken leidingbeheerders is overleg gepleegd omtrent het juiste tracé en de voor het bestemmingsplan van belang zijnde beperkingen voortvloeiende uit de liggende leiding.
Van de zijde van de Gasunie wordt geen noodzaak gezien beperkingen in het bestemmingsplan vast te leggen, aangezien de beperkingen te wisselvallig zijn om die in het algemeen aan te geven.
De diepte ligging van de leiding, de aard van het objekt of werk nabij de leiding zijn hierbij vooral de variabele faktoren.
Derhalve is de voorkeur gegeven de in civiel rechtelijke zin vastgelegde overeenkomsten als enige basis voor belanghebbenden te handhaven, waarbij volstaan kan worden met de aanduiding op de kaart.
Het overleg met de genie bracht de wens naar voren dat met betrekking tot de aangeduide brandstofleiding wel beperkende voorschriften in het bestemmingsplan zouden worden opgenomen.

Binnen een afstand van 15 m. ter weerszijde van deze leiding gelden bijzondere regels voor het gebruik van de grond voor bebouwing, werken en werkzaamheden. Deze zijn in de artikelen 3 en 4 nader geregeld.
De betrokken zone's zijn op de plankaart middels de maat van een belemmeringenzone nader aangeduid.

Bebouwingsgrenzen - Belemmeringenzone's.

In de voorschriften is een algemeen bebouwingsgrens langs wegen aangegeven van 10 m.; deze afstand geldt voorzover op de plankaart geen andere staat aangeduid.
Op de plankaart zijn bebouwingsgrenzen op de volgende manieren aangegeven:

- de bestemmingen "Agrarisch gebied zonder bebouwing", deze bestemming is gelegen langs de op de plankaart aangewezen bestemming Rijksweg, voorzover deze gronden grenzen aan het agrarisch gebied vrije vestiging.
- in de aangrenzende bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarden is op de kaart een bebouwingsgrens rijksweg aangeduid, evenals langs de afritten van de viadukten.

De maat van deze bebouwingsgrens of daartoe gebruikte bestemming wordt bepaald door de maat van 100 meter uit de as van de Rijksweg.
In het plan is rekening gehouden met aanwezige bebouwingssituaties waar ter plaatse van bv.bouwblokken, deze bebouwingsgrens is onderbroken danwel de bestemming smaller gehouden waar dit redelijk is.

- langs de Antwerpseweg, Bredaseweg, de Ettenseweg en Ettensebaan is de aan te houden bebouwingsgrens op de plankaart aangeduid met in cirkels weergegeven afstandsmaten in meters. Hierdoor is de plankaart meer overzichtelijk gehouden.

  Met betrekking tot de hierboven genoemde wegen is in de voorschriften rekening gehouden met de bestaande toestand. Voor bestaande bebouwde percelen veroorzaakt de voorgeschreven bebouwingsgrens soms onredelijk beperkingen aan het bodemgebruik voor bebouwing. De voorschriften voorzien dan ook in een vrijstellingsmogelijkheid; waarbij de betreffende wegbeheerder gehoord moet worden; het kriterium voor de afweging is dan de onredelijke beperking van de bebouwingsmogelijkheden, waardoor sprake kan zijn van een ondoelmatige beperking van het bodemgebruik.

De belemmeringenzone's langs de ondergrondse brandstofleiding zijn reeds hiervoor vermeld.

Water.

De belangrijkste waterlopen,beken en hoofdwaterlossingen zijn op de plankaart middels een aanduiding aangegeven.
Voor zeer belangrijke delen zijn deze waterlopen als landschappelijk waardevol element in de beschermende maatregelen van diverse bestemmingen betrokken.
In overleg met het waterschap zijn geen nadere voorwaarden in het plan opgenomen over bebouwingsvrije zone's langs de waterlopen, aangezien binnen het waterschap hiervoor reeds normen gelden.
Normen opgesteld uit landschappelijke overwegingen stuiten plaatselijk op grote moeilijkheden. Daar waar de landschappelijke waarden een zodanige bepaling zouden rechtvaardigen, is toch binnen het plan door de afwegingscriteria bij vrijstellingen, uitwerkingen en wijzigingen dit aspekt in de beoordeling betrokken.

De overige aanduidingen.

In het voorgaande is aandacht geschonken aan de belangrijkste aanduidingen op de kaart. De overige, niet besproken aanduidingen zijn te beschouwen als hulpmiddelen bij de voorschriften, waardoor tekst en kaart zo goed en zo eenvoudig mogelijk op elkaar aansluiten.

Waterschap.

Het waterschap beheert de waterlossingen en heeft daartoe het toezicht op de naleving van bepaalde voorschriften.
In overleg met het Waterschap is het dan niet gewenst onnodige bepalingen met betrekking tot b.v. lozingen in de voorschriften op te nemen.

In het kader van het lozingsvrijmaken van de oppervlakte wateren is bovendien een rioolpersleiding - Zundert - Rijsbergen - Breda in voorbereiding, zoals hiervoor vermeld.
Medio 1977 zal op zijn vroegst een tracé-voorstel voor deze leiding bekend zijn. Dit tracé zal dan eveneens een belemmeringszone met zich brengen, ter breedte van 6 à 8 meter.
Het tracé zal gezocht worden aan de oostzijde van de Antwerpseweg, de Kom van Rijsbergen en de Bredaseweg.
Een doorsnijding van landschappelijk waardevolle gebieden is daarmee niet te vermijden.
Verwacht wordt dat de in de voorschriften opgenomen aanlegvergunningen voor het leggen van deze leiding, gelet ook op de mogelijkheden van een gevarieerde diepteligging van deze leiding, geen onoverkomelijke belemmeringen veroorzaken voor het aanbrengen van deze leiding.

Kamperen bij de boer.

In de voorschriften is het toegestaan dat per agrarisch bedrijf één kampeereenheid geplaatst mag worden.
Het gemeentebestuur is van mening dat meerdere eenheden per agrarisch bedrijf uit landschappelijke overwegingen niet zijn toe te staan.Overigens is aandacht gegeven aan de kampeermogelijkheden voor jeugdgroepen, die behoudens in het agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden zijn toegestaan.

Van boerderij naar burgerwoning.

Indien een agrarisch bedrijf niet langer in de agrarische sektor blijft funktioneren is een aanpassing van de agrarische bedrijfswoning met aangebouwde bedrijfsgedeelten voor burgerbewoning mogelijk gehouden.
Onderscheid is daarbij gemaakt tussen architektonisch/cultuurhistorisch waardevolle bouwwerken en overige bouwwerken opdat voorkomende waarden bij de aanpassing toch de nodige aandacht verdienen.
Het splitsen in meerdere woningen wordt in het plan niet uitgesloten;per geval zal dit beoordeeld moeten worden, waarbij de volgende aspekten aan de orde kunnen komen; de omvang van het komplex, de omgeving, de kulturele waarde, maar ook een afweging van de inrichtingskosten.
Dit laatste aspekt is speciale aandacht waard; het komt voor dat mensen van buiten de gemeente wel in staat zijn een verlaten boerderij her in te richten, terwijl dit voor de plaatselijke mensen vaak financieel niet doenlijk is, tenzij woningsplitsing wordt toegestaan, waardoor de kosten per huishouden dalen.
Het is logisch dat bij een beoordeling of een verlaten boerderij voor burgerwoning geschikt gemaakt mag worden, in eerste instantie aan de huisvestigingsmogelijkheden van de eigen bevolking wordt gedacht.
Uitgangspunt blijft dat een verdere toename van burgerwoningen ten zeerste wordt tegengegaan. Teneinde onnodig kapitaalvernietiging te voorkomen is in deze uitzondering voor verlaten boerderijen voorzien.
Dit betekent wel dat voorkomen moet worden dat onnodig verlaten boerderijen veroorzaakt worden.
Derhalve is in de voorschriften gesteld dat indien een nieuwe agrarische bedrijfswoning gebouwd wordt wegens een bedrijfsverplaatsing,deze verplaatsing om o.a. agrarisch bedrijfseconomische redenen nodig moet zijn.
Agrarische bedrijfsekonomische redenen kunnen zijn van investeringsaard, hinderwetbezwaren en een hergroepering van grond en opstallen. Tegen misbruik van de mogelijkheden tot het bouwen van agrarische bedrijfswoningen dient gewaakt te worden.
Bij de beoordeling van een vergunning voor een zodanige woning dienen deze aspekten betrokken te worden.

Sluipwegen voor burgerbouw.

In de voorgaande passage is reeds aandacht gegeven aan het weren van burgerbouw.
Toch blijven gevaren aanwezig, indien niet,zo nodig aanvullende regelingen toegepast worden, danwel de mogelijkheden van andere wetten en verordeningen niet worden gebruikt en toegepast.

Gewezen wordt hier op de mogelijkheden van artikel 48 lid 1 b van de de Woningwet om een bouwvergunning te weigeren, terwijl artikel 52 lid 1 a. de mogelijkheid geeft een bouwvergunning, indien deze onterecht verleend blijkt als gevolg van een onjuiste of onvolledige opgaaf van de aanvrager, in te trekken, waarna het gebouwde onder politiedwang kan worden verwijderd.
Een sanctie is ook mogelijk op basis van de gebruiksvoorschriften voor opstallen, neergelegd in het bestemmingsplan.
Helaas is bij het gebruikmaken van deze middelen reeds duidelijk sprake van een konfliktsituatie, waarbinnen nauwelijks van een gerede oplossing gesproken kan worden, tenzij een pricipiële.
Bij de vergunningaanvraag voor een agrarische bedrijfswoning doen zich 3 gevallen voor.
In het eerste is er geen twijfel aan de juistheid, in het tweede is er geen twijfel aan de onjuistheid van de aanvraag, het derde is het twijfelgeval. Het laatste geval levert de problemen op, aangezien in de andere gevallen het duidelijk is dat de vergunning respektievelijk wel en niet verleend moet worden.
Bij twijfel is het raadzaam een privaat-rechtelijke overeenkomst toe te passen met een ketting- en boetebeding met betrekking tot het agrarisch gebruik van de opstallen en eigen bewoning.
Kortheidshalve is hier te verwijzen naar "de Nederlandse gemeente 17 september 1976 nr. 38 blz. 451 - Ruimtelijke bescherming van agrarisch gebied". Tevens is aandacht te schenken aan de gemeentelijke bouwver ordening waar in artikel 25 de overdraagbaarheid van een verleende bouwvergunning wordt geregeld. De redaktie van dit artikel verdient, zo nodig, een aanpassing waardoor het overdragen van de bouwvergunning opnieuw aan de bestemming getoetst kan worden met betrekking tot de nieuwe aanvrager.
Hier mag voorts gewezen worden op het kriterium in de voorschriften met betrekking tot de volwaardigheid van een nieuwe agrarische bedrijfsvesting ook al betreft het een bedrijfsverplaatsing.

De rustende boer.

Als algemeen beleid is een afzonderlijke woning voor de "rustende boer" uitgesloten. Het bezwaar tegen de bouw van een afzonderlijke woning is het doen toenemen van het aantal burgerwoningen in de toekomst.
De voorschriften zijn zodanig opgesteld dat een relatief zelfstandige "inwoning" van de rustende boer in de aanwezige bedrijfswoning mogelijk is; hiertoe kan de aanwezige woning middels eventuele uitbreiding ook worden aangepast. Overigens blijft het mogelijk gebruik te maken van verlaten boerderijen en de woonvoorzieningen in de kern.
Een daartoe aangewende onvolwaardig agrarische bedrijfsvestiging is strijdig met het optimaal gebruik van de agrarische buitenruimte voor de volwaardige of volwaardigheid nastrevende bedrijven en veroorzaakt daarmee verdergaande versnippering van de ruimte.

Paardenstallen e.d.:

In de voorschriften is bepaald dat de bouw van agrarische bedrijfsgebouwen, geen woningen zijnde, uitsluitend mag geschieden ten behoeve van een bestaand agrarisch bedrijf voorzover het niet de bestemming agrarisch gebied vrije vestiging betreft.

Binnen deze laatste bestemming mag uitsluitend gebouwd worden ten behoeve van een agrarisch bedrijf. In de begripsbepaling "Agrarisch bedrijf" zijn paardenhouderijen en paardenfokkerijen e.d. uitgezonderd en daardoor niet als agrarisch bedrijf in eerste instantie aangemerkt.
Teneinde versnippering van het buitengebied en het misbruik van "paardenstallen" e.d. tegen te gaan zijn deze bepalingen opgenomen. Het onderbrengen van paarden e.d. (niet behorend bij een agrarisch bedrijf) zal dan opgelost moeten worden in bestaande bedrijfsgebouwen van agrarische bedrijven of in vrijkomende bedrijfsbebouwing e.d.

Paardenfokkerijen - Pelsdierhouderijen.

De hier vernoemde aktiviteiten behoren in principe beschouwd te worden als agrarische aktiviteiten. Deze zijn echter in de begripsbepaling van het agrarisch bedrijf uitgesloten. Reden hiertoe is het feit dat een stichting van een zodanig bedrijf meestal problemen oplevert. Daarom zijn deze aktiviteiten alleen mogelijk gehouden via de algemene wijzigingsbevoegdheid ex. art.11W.R.O. enwel in het agrarisch gebied vrije vestiging en binnen bestaande bedrijven.

Waterhuishouding.

Door middel van beinvloeding van de grondwaterstand is invloed uit te oefenen op het biotische milieu in en op de bodem, waardoor afhankelijk van het betreffende milieu voor het gewenste beheer van dit milieu,al of geen schadelijke effekten zijn te verwachten.
Een rigoreuze ingreep in de waterhuishouding of de waterstand kan dan onverwachte/ongewenste effekten met zich brengen, die vaak verder reiken dat het ter plaatse nagestreefde. Vandaar dat in de voorschriften ook aandacht aan dit facet is geschonken door geëigende aanlegvergunningen als vereist te stellen. Voorzover de beheersing van de waterhuishouding en of de waterstand is te rekenen onder normale bodemexploitatie en bodemgebruik, is geen aanlegvergunning nodig. Het aanlegvergunningen-stelsel zal in werking treden indien inspanning moet worden verricht om tot beinvloeding,tot reële wijziging van de waterhuishouding/waterstand over te gaan. Een objektieve maat van wel dan niet direkt toelaatbare verlaging is niet als een algemeen kriterium te geven, aangezien vele faktoren van invloed zijn,zoals afstand van de ingreep tot plaats van het ongewenste effekt,de aard v.h. biotische milieu op de plaats van het effekt, de afweging van de belangen op de plaats van oorzaak tegenover die van de plaats van effekt. Het kriterium is dan: een blijvend effekt van grotere omvang dan binnen de normale fluctuaties en binnen het normale onderhoud. Het betreft alle landschappelijke waardevolle gebieden, hoewel vanuit het agrarische gebied vrije vestiging ook nadelige invloeden bereikbaar zijn. De agrarische gebieden met landschappelijke waarden zijn echter als kriterium gesteld, enerzijds door omvang, ligging en aard van de bestemming en anderzijds als direkt aanliggend aan de agrarische gebieden met hoge landschappelijke waarden, bosgebieden en natuurgebieden. Tenslotte mag worden opgemerkt dat het gevolg van een verlaging of verhoging van de grondwaterstand een zekere tijdsduur vergt alvorens dit in het biotische milieu merkbaar wordt.
Een nivellering van natte gronden tot drogere en van de droge tot vochtigere gronden, heeft dan een sterke nivellering van het biotische milieu op den duur ten gevolge.
Het is dan van belang hiervoor een bezinningsmoment in acht te nemen, teneinde de effekten te beoordelen en te waarderen in onderlinge samenhang van voor- en nadelen.

Overige aktiviteiten.

Agrarische technische hulpbedrijven zijn enkel mogelijk gehouden in het agrarische kernrandgebied, waar middels een art. 11. W.R.O. wijzigingsbevoegdheid een situering nabij de kom denkbaar is.
Door het ontbreken van een bedrijventerrein is dit de enig praktische oplossing om in voorkomende gevallen tot een oplossing te komen.
Dierenklinieken, asiels, e.d. kunnen veelal in de kom, worden gesitueerd, aangezien daarbij geen grondgebonden aktiviteiten aan de orde zijn
Indien echter sprake is van een zodanige instelling voor grootvee, of gemengd groot-kleinvee, is de grondgebondenheid reden om huisvesting te zoeken in het buitengebied.
Nabij de kom kan dit veelal op hinder stuiten, derhalve is in het plan voorzien in een art. 11. W.R.O. wijzigingsbevoegdheid voor het stichten van zo'n instelling in het agrarisch gebied met vrije vestiging alsook voor huisvesting in alle bestaande agrarische vestigingen, (bouwblokken).
Dit laatste is evenzo mogelijk gehouden voor het stichten van manege's.

Welstand.

In het buitengebied is te streven naar duidelijk herkenbare bouwvormen die enerzijds doelmatig zijn voor het gebruik van de opstallen en anderzijds zich aanpassen aan het karakter van het landschap.
Betreurd moet worden dat de streekgebonden architektuur nauwelijks meer in nieuwbouw herkend wordt.
Quasi -rustiek bouwen is vaak detonerend in het landschap evenals het toepassen van bouwterpen e.d.
Aandacht is te geven aan een goede kleurtoepassing van gevels en daken, waar gedekte tinten de bouwmassa's minder doen overheersen in het landschap.
In de voorschriften is in het algemeen het toepassen van een kapvorm verplicht gesteld, aangezien dit als bouwvorm het beste aansluit bij het landschap met daarin zelfstandig gelegen bouwelementen.
De kap geeft aan deze zelfstandigheid nadere expressie.

Bij de verbouw van voormalige agrarische woningen is bovendien te letten op een zo groot mogelijk behoud/verbetering van het landelijk karakter van de woningen. Aanwezige burgerbebouwing behoeft nog niet als zodanig de buitenruimte extra te beinvloeden.

Overigens is bij het verlenen van bouwvergunningen na te streven, dat voorzover de voorschriften hierin al niet voorzien, zoveel mogelijk een concentratie van grotere bouweenheden wordt nagestreefd, teneinde de resterende openheid zoveel mogelijk te behouden, terwijl daardoor tevens de schaal van een komplex door verscheidenheid is te relativeren.
Tevens kan betrokken aanvrager gewezen worden op de subsidiemogelijkheden voor het aanbrengen van erfbeplantingen, waardoor een betere inpassing/relativering van bouwmassa's in het landschap verkregen kan worden.
Daarom zijn de diverse akties van bv. de N.C.B. in deze van harte toe te juichen.

XII-1 Overleg.

Zoals reeds in deze toelichting vermeldt is al overleg met diverse belanghebbenden gepleegd tijdens het opstellen van het onderhavige bestemmingsplan zoals, bevolking, individuele agrariërs ter plaatse gevestigde instellingen, het R.O.B., de Genie, de Gasunie, het Waterschap en Rijkswaterstaat, naast die instellingen die in de Werkgroep zitting hadden, zoals Landbouwschap, de N.C.B. en Staatsbosbeheer.
Met betrekking tot de voorschriften is bovendien reeds een werkoverleg geopend met de Provinciale Planologische Dienst.
Na verwerking van de aldus verkregen informatie is het plan gereed gemaakt voor het wettelijk voorgeschreven overleg.
De resultaten van dit overleg zullen na afsluiting in deze toelichting nader worden weergegeven.

Breda, november 1976.

XIII. Overleg ingevolge art. 8 B.R.O.

Het ontwerpplan, zoals hiervoor beschreven en toegelicht, is ingevolge het bepaalde in artikel 8 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening voor overleg gezonden aan de betrokken diensten van Rijk en Provincie, alsook aan de besturen van de aangrenzende gemeenten- etc.

A. Provincie.

Het ontwerpplan is behandeld in de vergadering van de commissie voor de gemeentelijke plannen. Middels een schrijven d.d. 16 augustus 1977 nr. 76.6226a heeft de Commissie de gemeente van advies gediend.
Bedoeld advies is als bijlage A aan dit hoofdstuk toegevoegd. Aan de hand van deze adviesnota zal hier een nadere toelichting gegeven worden.
ad. Toelichting: De op de aanduidingenkaart aangewezen woningen zijn de geïnventariseerde bestaande woningen. Door de positieve regeling in het plan zijn in juridische zin de aangewezen woningen bouwbaar- terwijl in de praktijk deze reeds aanwezig zijn. Echter het betekent tevens dat de aangewezen woningen ter plaatse geheel renoveerbaar zijn.
Dit laatste aspekt heeft alsnog aanleiding gegeven de regeling vervat in art. 35 burgerwoningen, nader te verfijnen teneinde onbedoelde mogelijkheden uit te sluiten (zie hoofdstuk XIV. nadere overwegingen).
ad. Plankaart/Bestemmingen.

1. Agrarisch bouwblok.

Elk agrarisch bouwblok is bepaald in overleg met de plaatselijk bekenden- de plaatselijke Boerenbond en adviseurs van het landbouwschap en de N.C.B. Uitgangspunt is hierbij geweest dat binnen de betrokken bebouwing sprake zou moeten zijn van duidelijke agrarische aktiviteiten. In geval van twijfel is er de voorkeur aan gegeven de twijfel ten gunste van het agrarische bouwblok door te laten slaan.
In tweede instantie is elk voor een bouwblok in aanmerking komende bebouwing - in bespreking gebracht met betrokken belanghebbende, waarbij de bestemming en de omvang van de bestemming is besproken. In deze fase zijn enkele bouwblokken gewijzigd naar een bestemming woondoeleinden.
Bij deze pragmatische opzet heeft ook meegespeeld de gedachte welke konsekwenties de uiteindelijk gekozen bestemming voor betrokkene zou hebben.
Indien de indruk overheerste dat er sprake zou zijn van een "slapend" bouwblok (opvolger nog in opleiding) of een aflopend bedrijf, is in overleg met betrokkene de omvang van het bouwblok strikter afgestemd op de bestaande toestand.

2. Agrarisch perceel op afstand.

Van deze bestemming - gelegen aan de Boven-Heining tegenover een agrarisch bouwblok, is bekend, dat beiden behoren tot eenzelfde bedrijf. De situatie ter plaatse heeft echter aanleiding gegeven te kiezen voor een tweetal bestemmingen aangezien deze gescheiden worden door een zandpad. Aan de ene zijde van de weg is een

deel van het bedrijf gelegen alsmede de agrarische dienstwoning - terwijl aan de overzijde van de weg alleen bedrijfsgebouwen staan. Middels een onderscheid in de bestemmingen agrarisch bouwblok en agrarisch perceel op afstand is tot uitdrukking gebracht, waar de agrarische dienstwoning overeenkomstig de bestemming toelaatbaar is en waar niet.
In het algemeen is te stellen dat de bestemming agrarisch perceel op afstand mede te benutten is om incidenteel problemen als uitbreiding van het bouwperceel aan de andere zijde van de weg (dus op korte afstand weliswaar) juridisch op te kunnen vangen met behoud van het uitgangspunt voor de dienstwoningen.

3. Agrarisch kernrandgebied.

Aan de noordwestzijde van Rijsbergen achtte de Commissie deze bestemming te ruim gemeten, zonder nadere motivatie.
De gedane suggestie de Goudbergse Lei als begrenzing aan te nemen is in het plan gevolgd, zij het met de navolgende restrictie: Het voormalig aangewezen kernrandgebied ten noorden van de Tiggeltsebergstraat is nu bestemd als agrarisch gebied met landschappelijke waarden, gelet op de ligging tussen de bestemming woonbos en de struktuur van bos en houtopstanden westelijk van dit gebied. Door de hier beschreven aanpassing zijn derhalve tevens een drietal agrarische bouwblokken komen te vervallen.

Het in de toelichting op pagina X-5 terzake van onder andere dierenklinieken gestelde, is te konstateren dat de toelichting niet geheel in overeenstemming was met de wijzigingsmogelijkheden in deze in de voorschriften.
De desbetreffende passage is nu op blz. X-5 zodanig aangepast dat er geen sprake meer is van tegenspraak. Hiermede is tevens overeenstemming bereikt met de nota "Inrichting bestemmingsplan Buitengebied" de zogenaamde Groene Nota.

4. Landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De Commissie meent in het gebied "Vervul" een afwijking te konstateren met het Facet-streekplan en de gekozen bestemming.
Hier mag allereerst verwezen worden naar kaartbijlage 3 RIJ 751 afb. 11 weergevend zoals het Facetstreekplan voor de natuurschoon en rekreatiegebieden alsook het streekplan West-Brabant.
Binnen het gebied noordelijk van de Bijloop zijn dan de aanduidingen "landschappelijk waardevol agrarisch gebied" uit het Facetstreekplan alsook "indicatieve groengebieden" van het streekplan terug te vinden.
Het deels ontbreken van een dezer aanduidingen noordelijk van de aangeduide hoofdverbinding in voorbereiding, is in samenhang met deze weg geïnterpreteerd. De bedoelde hoofdverbinding- de Kempenerrandweg- is wel definitief van de plankaarten verdwenen.

Op blz. X-7 is het betrokken gebied nader beschreven als deelgebied 2. In de aanhef van de desbetreffende paragraaf is gesteld dat de deelgebieden 1 t/m 3 (kaartbijlage 3 RIJ 751 afb.14) blijkens de tweede nota over de Ruimtelijke Ordening als ook in de onderscheiden streekplannen als één struktuureenheid zijn onderkend, zoals dit ook in de hoofdstukken VII en VIII van de toelichting is omschreven.
In de nadere beschrijving is op blz. X-8 onderkent dat de landschappelijke waarden binnen het deelgebied 2 sterk bepaald wordt door de aanwezige openheid welke waarde in de toepassing van de voorschriften is te betrekken.
Enerzijds is te konstateren dat er van een wezenlijk verschil tussen streekplannen en het bestemmingsplan geen sprake is - anderzijds dat de reeds gegeven toelichting nadere indikatie's geeft voor de toepassing van de voorschriften voor dit gebied.
Teneinde deze, wellicht als globaal te beschouwen toelichting, nader te verdiepen, is in hoofdstuk XIV nog nader op het karakter van dit gebied in samenhang met de gebieden 1 en 3 ingegaan.
Op grond van deze nadere analyse acht het gemeentebestuur handhaving van de gekozen bestemmingen binnen dit gebied verantwoord.

5. Gasstation.

Het meet- en regelstation ten zuiden van de Klein Oekelsestraat/Boven Heining is tesamen met het aanwezige bosje op de plankaart in adequate bestemmingen vervat.

6. Wegen.

Diverse wegen blijken nadat in het veld de profielen zijn geïnventariseerd- door rekonstrukties verbreed te zijn- hetgeen de commissie terecht opmerkte.
De profielen op het profielenblad zijn nu aangepast, terwijl tevens op de plankaart die wegen die verhard zullen worden - eveneens nu als verharde wegen zijn opgenomen. Het betreft in deze de volgende wegen: de Oude Postbaan - de Kapelstraat - het Vervul- de Boven Heining en de Lange Dreef. Het verharden van deze wegen is door Provinciale Waterstaat en Gedeputeerde Staten goedgekeurd, terwijl de benodigde subsidies zijn toegekend.
De wegen, waarvan de profielen zijn verbreed tot 5 m. zijn:
de Overasebaan - de Oekelsestraat - de Schriekenweg het Kruispad - de Noordhoeksestraat - de Hazeldonksestraat - de Pannenhoefsebaan - de Ettensebaan en Zundertsebaan. Derhalve zijn alle kwartaire wegen met uitzondering van de Ticheltsestraat verbreed.
De vervangende tertiaire weg - de Ettenseweg is eveneens gerekonstrueerd, zodat ook dit profiel is aangepast.
De langs tertiaire wegen verlangde bebouwingsvrijezone van 30 m. is voor wat betreft de Ettenseweg aangehouden i.p.v. de oorspronkelijk aangegeven 25 m.

7. De commissie merkt op dat zich binnen de gemeente Rijsbergen een waterwingebied van de N.V. Waterleidingmij. Noord-West-Brabant (Pannehoef) zou bevinden.
   Nadere informatie bij de betrokken maatschappij leerde echter dat een aanwijzing van een gebied voor drinkwaterwinning nog niet heeft plaatsgevonden, doch dat het gehele projekt zich nog in een studiefase bevindt. In deze studie zijn nog vele onzekere faktoren betrokken - zodat geen enkele passende regeling binnen een bestemmingsplan is te verantwoorden, laat staan op te nemen, ook niet als wijzigingsbevoegdheid.
   Derhalve is aan dit mogelijke aspekt in het bestemmingsplan geen nadere aandacht geschonken, temeer waar de procedure voor een definitieve aanwijzing als wingebied niet heeft plaatsgehad.
   Als bijlage XIII M is toegevoegd een bevestiging van het voorgaande door de betrokken instantie.

8. Het pand Kaarschotsestraat 2 is het enige pand in het buitengebied dat voorkomt op de ontwerplijst van beschermde monumenten. Op de aanduidingenkaart is dit middels een symbool nader aangegeven. Hiermee is te kennen gegeven dat de regels vervat in de Bouwverordening voor dit pand van toepassing zijn voorzover deze betrekking hebben op zodanige monumenten.

9. Overigens zijn alsnog "vergeten" woningen op de aanduidingekaart aangevuld, alsmede, voor zover nodig, de nodige aanpassingen in het plan verwerkt voortvloeiende uit afgegeven verklaringen van geen bezwaar. Dit laatste zal, voor zover nodig, tevens dienen te gebeuren, in de fase gelegen tussen de eerste en de tweede ter visie legging van het ontwerpplan.

Voorschriften.

Paragraaf 2. De begripsbepaling mammoetbedrijf is toegevoegd overeenkomstig het gesuggereerde in hoofdstuk 4 onder 4.3.1.3. van de "Groene Nota".

art. 5. Agrarisch gebied vrije vestiging.

lid A II sub A.1.d.: De breedte van het bouwperceel is gehandhaafd op een maat van 75 m. Bij een invoeren van de maat 100 m. frontbreedte en een oppervlakte-eis van tenminste 1 ha., is een bouwperceel van exact 100x100 m. benodigd.
In de praktijk ontstaan dan heel spoedig problemen, waar wel in de diepte een zodanige maat aanwezig is dat 1 ha bouwperceel meetbaar is doch niet bij een breedtemaat van 100 m.

Teneinde in de praktijk een meer flexibele mogelijkheid te hebben voor het bepalen van het bouwperceel acht het gemeentebestuur een frontbreedte van 75 m. in samenhang met een oppervlakte-eis van 1 ha. voldoende. Een eis van 100 m. frontbreedte is daarbij dan als niet doelmatig beoordeeld. Overigens zij opgemerkt dat in de "Groene Nota"onder 4.3.1. tekst voorbeeld onder AI sub 5 een maat van 60 m. is vermeld.
Voor het overige zijn de maatvoeringseisen, mede gelet op de iets anders toegepaste systematiek, in overeenstemming te achten met de geest van de "Groene Nota".
De in deze vrijstelling vermelde minima van de opstallen zijn daarbij in overeenstemming gebracht met de "Groene Nota".

lid A.I.C.2. Door het schrappen van de woorden "geen gebouw zijnde"is de discussie in hoeverre een voedersilo een gebouw is (al of geen mangat) niet belangrijk meer .

lid A.II.sub A 5 De redaktie is overeenkomstig het gestelde gewijzigd, alsook in A II sub A 6 en elders in soortgelijke bepalingen.

Art. 10. Agrarisch gebied met landschappelijke waarden.

lid A II aanhef: het woord "wenselijk" is vervangen door "nodig", hetgeen bij de toepassing van deze vrijstelling duidelijker is.

lid C.I.b. De bepaling dat voor wijziging van de waterhuishouding of de waterstand een aanlegvergunning is vereist, is komen te vervallen. Slechts middels een zeer kostbaar en moeilijk onderzoek is te voldoen aan de voorwaarden, blijkens de kroonjurisprudentie, om de doelmatigheid aan te tonen. Dit is voor een gemeente een te kostbare zaak. De vraag of een verlaging niet te verwachten of te vrezen is. blijft daarbij open.
Denkbaar blijft dat op een gezamenlijk verzoek de waterhuishouding van dit gebied danwel van gebieden zodanig wordt aangepast dat een drogere ligging wordt verkregen, met

alle invloed op de nu voorkomende vegetatie die gebonden is aan een relatief vochtig milieu. Wijziging in de stand van de stuwen danwel een opvoeren van bemalingscapaciteiten e.d. zijn daartoe aanwezige middelen. Door een dergelijke handeling is er sprake dat een ander bodemgebruik mogelijk wordt dan vóór die handeling en is dan niet te begrijpen onder het begrip "normaal", doch als een civiel-technische verbetering.
Een aanpassing van de waterhuishouding teneinde de invloed van het klimaat te ondervangen is daarentegen wel als normaal te beschouwen.
De effekten van een ingreep in de normale waterhuishouding laten zich bovendien slechts bemerken op een langere termijn en zijn niet immer in de volle omvang voorspelbaar, tenzij men een zeer terdege kennis van het betrokken invloedsgebied heeft op het tijdstip van de voorgenomen ingreep. In een stadium van een ontwerpbestemmingsplan is het ondoenlijk daarin volledig inzicht te hebben.

Art. 11.Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden.

De commissie vraagt zich af of de gegeven bestemming gerechtvaardigd is voor alle aangewezen gronden, gelet op de in de toelichting gegeven informatie. Bij handhaving van de gekozen benaming ware de laatste zinsnede ("met dien verstande dat") te schrappen.
Gelet op de direkte samenhang van het merendeel van de gebieden met de voormalige meldingsplichtige gebieden, wordt hier niet nader op deze materie ingegaan, doch in hoofdstuk XIV:Nadere overwegingen.

Art. 12. Bosgebied.

De toelichting in de voorschriften m.b.t. de Boswet is aangepast, temeer waar in lid C.I. alsnog een aanlegvergunning voor het rooien en vellen is opgenomen.
Van een zodanige aanlegvergunning zijn uitgesloten die werken en werkzaamheden die in de Boswet vervat zijn.
Lid C.I.b. Ook in het bosgebied is een aanlegvergunning, vereist voor wijziging van de waterhuishouding of waterstand,komen te vervallen (zie art. 10. en eveneens in art. 13 Houtopstanden).

Art. 18. Bijzondere doeleinden.

De redaktie van de voorschriften is zodanig aangepast dat bij het gebruik van de opstallen in lid D.I.a. de huisvesting van een religieuze orde en de aan hun zorg toevertrouwde kinderen besloten is (idem bij art. 19.).
Lid B.II.
Op blz. XI-1 van de toelichting is aangegeven dat in het

plan rekening is gehouden met een teruglopen van het kloosterleven. In het belang van het instituut kan het dan noodzakelijk worden, dat lekenpersoneel op het terrein gehuisvest wordt. Het huidige lekenpersoneel is niet op het terrein woonachtig. In de huidige reeds aanwezige dienstwoning nabij de Ettenseweg is de rector gehuisvest.
De commissie wil een eventuele derde dienstwoning verbinden aan een verklaring van geen bezwaar. In het licht van de doelstelling van de vrijstelling is het dan redelijk al de 3 dienstwoningen aan een verklaring van geen bezwaar te verbinden.

Art. 26. Horeca H.

Lid A.II.

De redaktie van deze vrijstelling is herzien en wel overeenkomstig als in de artikelen 5 en 6 voor agrarische bedrijven welke redaktie duidelijker de bedoeling weergeeft.
De vrijstelling is uitsluitend van toepassing op de Horecabedrijven langs de Antwerpseweg en de Bredaseweg, waarvan 1 door brand definitief verdwenen is en door een burgerwoning vervangen.

Art. 35. Burgerwoningen.

In het algemeen is te vermelden dat de oorspronkelijke regeling nog niet geheel de bedoeling weergaf. In hoofdstuk XIV wordt nader op de herziene regeling teruggekomen, terwijl dan tevens aandacht wordt gegeven aan de al dan niet te verlenen vrijstelling voor extra bijgebouwen.

Art. 37. Algemene wijzigingsbevoegdheid ex. artikel 11 W.R.O.

Lid A.II. De commissie vraagt zich af wat verstaan dient te worden onder een volwaardige paardenfokkerij of pelsdierhouderij; verwezen wordt naar de "Groene Nota". Paragraaf I artikel 1 sub 11 van de voorschriften omvat de begripsbepaling "volwaardig". Derhalve is een redaktie cf. de "Groene Nota" in art. 37. niet nodig. Voor alle duidelijkheid is de toelichting op deze begripsbepaling aangevuld, waardoor duidelijk blijkt dat deze ook van toepassing is op een paardenfokkerij en een pelsdierhouderij.

Art. 38. lid A sub 3 en 4.

De commissie wenst woningsplitsing uit te sluiten.
In de toelichting op blz. XI-7 is nadere aandacht gegeven aan het aspekt van woningsplitsing van aan het agrarische gebruik onttrokken bedrijfswoningen c.q. boerderijen.
In de voorschriften was geen verbod opgenomen waarbij

splitsing in absolute zin wordt tegengegaan. De "Groene Nota" doet dit wel.
In algemene zin is de bedoeling van de "Groene Nota" te begrijpen en te billijken, doch niet in absolute zin.
In de voorschriften is nu voorzien in een bepaling dat woningsplitsing niet is toegestaan, behoudens in bepaalde omstandigheden.
De reden om alsnog woningsplitsing niet absoluut te verbieden is gebaseerd enerzijds op eigen motiveringen zoals in de toelichting reeds aangegeven, doch tevens door kroonjurisprudentie in deze (KB 5 mei 1976 nr. 9: Bestemmingsplan "Buitengebied Noord-West 1970" Gemeente Helvoirt; waar niet gebleken is van een noodzaak in alle gevallen woningsplitsing te verbieden - zie Bouwrecht 1976 blz. 589).
Woningsplitsing is voor de volgende gevallen overweegbaar gehouden:
- voor de rustende boer en het gezin van een van zijn kinderen, binnen het gehele plangebied.
- voor hen die reeds binnen de gemeente wonen en daar getogen zijn danwel economisch aan de gemeente gebonden zijn en danwel onder de navolgende voorwaarde dat in direkte omgeving van de te splitsen boederij geen noemenswaardige verdichting aan burgerwoningen optreedt.

Dit laatste kan zich voordoen bijv. indien een aanwezig agrarisch bedrijf temidden van reeds aanwezige burgerwoningen zich voor een vrijstelling aanmeldt.
In principe is splitsing dus niet toegestaan. doch te overwegen in de hierboven genoemde gevallen.

Paragraaf V. Overgangsbepaling.

lid A.II.a. Het voorschrift is overeenkomstig de aanbeveling gewijzigd door het toevoegen van de woorden "ten hoogste één maal". Hierdoor wordt voorkomen dat tegen de intentie van de overgangsbepaling alsnog tot algehele vernieuwing of verandering kan worden overgegaan door frequent herhaalde aanvrage van een bouwvergunning.
Voor de duidelijkheid zij gesteld dat het normaal onderhoud van het opstal niet is te beschouwen als gedeeltelijke vernieuwing of verandering.

Resumé: De onderdelen "agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden (art. 11) en de regeling van de bestaande burgerwoningen worden in Hoofdstuk XIV nader aan de orde gesteld.

B. Aangrenzende gemeenten en stadsgewest.

In het kader van het vooroverleg is aan de nabuurgemeenten gevraagd naar mogelijk commentaar op het ontwerpplan. Van de navolgende gemeente zijn reakties ontvangen: Rucphen (B), Etten-Leur (C), Breda (D), Nieuw Ginneken (E), Hoogstraten (F - België) en Zundert (G). Afschriften van de reakties zijn als bijlagen B t/m G bij dit hoofdstuk gevoegd.

Bijlage H is de reaktie van het Stadsgewest Breda, waartoe de gemeente Rijsbergen behoort.
Waar in het algemeen geen bemerkingen m.b.t. het ontwerpplan zijn gegeven - is in het schrijven van de gemeente Zundert aandacht gevraagd voor de van belang zijnde waterlopen c.q. beken. In het ontwerpplan waren deze vervat als aanduiding op de kaart en niet als bestemming, waardoor de theoretische mogelijkheid van demping bij het plan niet uitgesloten is te achten. De bezorgdheid is gebaseerd op het belang van de waterhuishouding voor het gebied.
De waterhuishouding kent een tweetal aspekten -het kwaliteitsbeheer en het kwantiteitsbeheer. Beide aspekten zijn in voldoende mate beschermd te achten door de institutie's van de waterschappen c.q. het hoogheemraadschap.
Het is gezien de wettelijke bevoegdheden van deze schappen ondenkbaar dat dusdanig in de waterhuishouding ingegrepen kan worden dat daarmee de waterhuishouding zelve in gevaar gebracht kan worden. Rekeninghoudend met dit gegeven is de stelling verdedigbaar dat de veiligstelling van de waterhuishouding geen zaak is van ruimtelijke ordening. Op de plankaart zijn de belangrijkste waterlopen aangeduid en vervat in de daarovergelegde bestemming. Voorzover deze waterlopen natuurwetenschappelijke, landschappelijke en/of kultuurhistorische waarde hebben, zijn deze waarden vervat in de aangewezen bestemmingen. Voor het dempen, verleggen of anderszins van deze waterlopen is binnen de hier bedoelde gebieden een aanlegvergunning vereist.. Op de hier geschetste wijze zijn de waterlopen in voldoende mate veiliggesteld zowel wat betreft de waterhuishoudkundige funktie als wel voor wat betreft hun natuurwetenschappelijke, landschappelijke en/of kultuurhistorische waarden.

C. Overige instanties.

De reaktie van het Hoogheemraadschap is als bijlage I aan dit hoofdstuk toegevoegd.
De gevraagde korrekties op de bladzijden XI 2 en 6 zijn aangebracht.
De in de voorschriften opgenomen verbodsbepaling: de grond te gebruiken als stort- of lozingsplaats voor faecaliën in watergangen is in theorie door de "toverformule" op te heffen. De motieven van het Hoogheemraadschap hebben aanleiding gegeven , het desbetreffende verbod niet op te nemen.

Bijlage J omvat de reaktie van de Eerstaanwezend Ingenieur der Genie. De in dit schrijven gemaakte opmerkingen m.b.t. de plankaart zijn gevolgd.

Tevens is op de plankaart de aanduiding "straal-pad" c.a. opgenomen terwijl in de voorschriften art. 3 is aangevuld met de daartoe benodigde bepalingen. Opgemerkt zij overigens dat het praktisch niet mogelijk is dat obstakels middels de normale voorschriften van het plan een zodanige hoogte kunnen verkrijgen dat de straalverbinding in gevaar gebracht wordt. Gelet op de hoogtelijnenkaart en de maximale toegestane bebouwingshoogten komen daarvoor hooguit in aanmerking torensilo's en eventuele hoogspanningsmasten.

Bijlage K is de reaktie van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig bodemonderzoek. De toelichting en de plankaart zijn op het punt van de "archeologische vindplaatsen" aangepast. Het gewraakte "agrarische bouwblok" aan de Oude Trambaan - gelegen op het aangeduide terrein "archeologisch waardevolle vind-plaats" nader met B aangegeven, is gereduceerd tot een bestemming "agrarisch perceel op afstand", het-geen meer met de feitelijke toestand in overeenstem-ming is.
Art. 7 lid E regelt een wijziging van een "agrarisch perceel op afstand" in een "agrarisch bouwblok", ter-wijl alsdan via art. 10 lid E sub IIa een vergroting van het bouwblok mogelijk is.
Indien dit in de toekomst aan de orde zou komen, is middels de aanduiding "archeologisch waardevolle vindplaats" en de daarbij behorende voorschriften, het belang van de vindplaats in afweging te brengen, danwel adequate maatregelen te nemen ter veiligstelling van mogelijk waardevolle vondsten.

De Stichting Nederlandse Kampeerraad (bijlage L) heeft eveneens bericht gestuurd. Naar aanleiding van dit schrijven is op te merken dat de kampeerterreinen 't Oekeltje en Fort Oranje reeds in afzonderlijke bestemmingsplannen geregeld zijn.
Met betrekking tot het Kamphuis Mariahoeve (art. 16 kampeerbos) kan gesteld worden dat de bestemming zoals deze in de voorschriften is geregeld, duidelijk is. Een gebruik van de begripsbepaling "kamperen" is daarbij niet nodig. Overigens wordt in de begripsbepaling "kamperen" niet enkel over een rekreatiewoning gespro-ken doch ook over andere onderkomens.
De begripsbepalingen (toer)caravan en woon/stacaravan zijn in principe gehandhaafd. De suggestie's van de Nederlandse Kampeerraad zijn niet overgenomen, aange-zien aan de voorgestelde begripsbepalingen nog enkele bezwaren kleven.
De begripsbepaling woon-stacaravan is echter in de geest van de suggestie aangepast, waarmee 2 kategoriën vervat zijn in plaats van voorheen één.

Met dit laatste schrijven is de behandeling van de tijdens het overleg binnengekomen reaktie's afgesloten.

PROVINCIE NOORD-BRABANT

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE COMMISSIE
SUBCOMMISSIE VOOR DE GEMEENTELIJKE PLANNEN

Nummer: 76.6226a
Dossier:
Bijlagen: adviesnota Rijsbergen;
Onderwerp: ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied.

's-Hertogenbosch, 16 augustus 1977.
Brabantlaan 1
Tel. 073-125454

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rijsbergen.

Geacht college,

Bovenbeschreven aangelegenheid is behandeld in de vergadering van de commissie voor de gemeentelijke plannen.

De opmerkingen welke de commissie uw college ten aanzien van het ontwerp-bestemmingsplan wil kenbaar maken zijn vervat in bijgaande adviesnota, die door de vergadering werd onderschreven.

Deze adviesnota ware als een aan uw college gericht advies te beschouwen.

Verzocht wordt om begrip voor de gevolgde werkwijze, voor zover de duidelijkheid van het advies daardoor naar uw oordeel niet geschaad wordt.

Hoogachtend,
de secretaris,

(drs. A.B.M. Elkhuizen).

EE/vg.

PROVINCIE NOORD-BRABANT

provinciale planologische commissie

commissie voor de gemeentelijke plannen.

Rijsbergen; ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied".

Planbeschrijving.
Het plan heeft betrekking op het gehele grondgebied van de gemeente Rijsbergen met uitzondering van de kom Rijsbergen, het gebied begrepen in het plan Buitengebied - Natuurgebieden, het kampeerterrein Fort Oranje en het Oekeltje.
Tevens is een gebied ten westen van de Hooibergstraat buiten het plan gehouden, aangezien hiervoor een apart bestemmingsplan ten behoeve van de toekomstige woonfunctie wordt voorbereid.

Toelichting.
Waardering bestaat voor de uitvoerigheid waarmee in de toelichting een beeld wordt gegeven van de landbouwkundige situatie en de factoren die voor de ontwikkelingen daarin van belang zijn en van de voorkomende waarden van landschap en natuur. Het opgenomen materiaal en de geleverde beschouwingen geven een goed overzicht van de wijze waarop het plan tot stand is gekomen en van de motieven die aan de gelegde regelingen ten grondslag liggen.
Te betreuren valt dat de mogelijkheden tot het scheppen van een kader voor een goed ruimtelijk beleid in het buitengebied in grote delen van het plan in belangrijke mate zijn beperkt door de grote aantallen burgerwoningen en de andere niet-agrarische bebouwing die in agrarische en bosgebieden tot stand zijn gekomen. Waardering bestaat evenwel voor de door de gemeente gepleegde diepgaande en nauwgezette inventarisatie van met name de niet-agrarische bebouwing in het buitengebied. Niet geheel duidelijk is overigens het gestelde op pagina XI-4 van de toelichting; aangenomen wordt dat de bedoelde woningen in feite reeds gerealiseerd zijn dan wel gebouwd zullen mogen worden met een reeds verleende bouwvergunning.

Plankaart/bestemmingen.
Op de plankaart dient achter "Brandstofleiding Genie" het woord "Genie" te vervallen. Terzake van de regeling van bedoelde leiding ware overleg te plegen met de Genie.

1. Agrarisch bouwblok.
Het toekennen van een bouwblok lijkt niet overal voldoende gemotiveerd, gelet op aard en omvang van sommige bedrijven. Duidelijker dan nu ware te maken welke criteria bij het toekennen van bouwblokken zijn gehanteerd.

2. Agrarisch perceel op afstand.
Deze bestemming aan de Boven-Heining is onjuist. Betreft deel van een bebouwde huiskavel.

3. Agrarisch kernrandgebied.
Voor de noord-westzijde van Rijsbergen wordt deze bestemming ongemotiveerd ruim geacht.
De Goudbergse Lei vormt een goede begrenzing. Het in de toelichting (pagina X-5) terzake van onder andere dierenklinieken gestelde ware te relateren aan de zogenaamde Groene Nota.

- 4. Landschappelijk -

4. Landschappelijk waardevol agrarisch gebied.
Het gebied "Vervul"(noord van de Bijloop) is in afwijking van het Facet-Streekplan tot "LWA-gebied" bestemd.
Een betere motivering van deze bestemming waarin nadere aandacht wordt besteed aan de beperkingen in relatie tot de te beschermen waarden is noodzakelijk voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid.

5. Gasstation.
Tegenover de bestemming "gasstation" aan de zuidzijde van de Klein-Oekelsestraat/Boven-Heining dienen een meet- en regelstation en een bosje alsnog adequaat te worden bestemd.

6. Wegen.
Profielen van de kwartaire wegen wijken af van de in de wegenlegger aangegeven profielen. Bijvoorbeeld:

Oekelsestraat	aangegeven	3,20/3,50 m	- legger	5 m breed
Pannenhoefsebaan	"	3,30 m	- "	5 m "
Ettensebaan	"	3,20 m	- "	5 m "

De Ettenseweg (vervangend voor T 42) is aangegeven met rijbaanbreedte van 5 m . In werkelijkheid gereconstrueerd tot breedte van 6,30 m met 2 vrijliggende fietspaden van 1,95 m breed.
Langs de tertiaire wegen ware een bebouwingsvrije zone aan te houden van 30 m.

7. Binnen het grondgebied van de gemeente bevindt zich een waterwingebied van de Drinkwatermaatschappij Noord West Brabant (Pannehoef). In toelichting noch in voorschriften wordt hierover gesproken. Indien bedoeld gebied zich binnen de begrenzing van het onderhavige plan bevindt, zal alsnog een adequate bescherming in het plan moeten worden gegeven (- gemengde - bestemming en regeling).

8. Volledigheidshalve moge worden gewezen op de aanwezigheid van in ieder geval tenminste één op de ontwerplijst van beschermde monumenten (artikel 8 Monumentenwet) voorkomend pand te weten woning Kaarschotsestraat 2.

9. Tenslotte wordt er nog op gewezen dat als gevolg van voor de vaststelling van het onderhavige plan afgegeven of af te geven verklaring(en) van geen bezwaar ontstane ontwikkelingen, zullen moeten worden verwerkt op de plankaart en zo nodig in de voorschriften.

Voorschriften.
Paragraaf 2. Inleidende voorschriften:
na lid 9: een definitie van een mammoetbedrijf ontbreekt. Aansluiting ware te zoeken bij zogenaamde Groene Nota.
Artikel 5.Agrarisch gebied vrije vestiging.
Lid A.II.A.1.d.
Frontbreedte 100 m . Zie overigens voor maatvoeringseisen en dergelijke Groene Nota.
Lid A.1.C.2.
Voedersilo's zijn gebouwen! Idem overige artikelen.
Lid A.II.5.
Mits geen belangen van derden worden geschaad. Zie koninklijk besluit d.d. 14 september 1976 nr.24 "Dorp Denekamp" - Bouwrecht 1976 pagina 872. Beter is het tussen te voegen - niet onevenredig - . Idem overige leden/artikelen.
Artikel 10.Agrarisch gebied met landschappelijke waarde.
Lid A.II.
"wenselijk" vervangen door "nodig".
Lid C.1.b.
Voor een aanlegvergunningsvereiste voor wijziging van de waterhuishouding worden in deze bestemming onvoldoende motieven aanwezig geacht.
Gelet op het feit dat werken die passen binnen het kader van de normale bodemexploitatie en bodemgebruik (agrarische produktiedoeleinden) uitgezonderd worden en dat niet blijkt dat er uit anderen hoofde verlagingen van de grondwaterstanden/waterhuishouding te verwachten/vrezen is vormt dit een ondoelmatige bepaling.

Artikel 11. Agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarde.
Afgevraagd wordt of de in de toelichting gegeven informatie de N.L.W.A.-bestemming wel rechtvaardigt. Indien de huidige - N.L.W.A.-bestemming wordt gehandhaafd, dan ware -"met dien verstande dat ..." te schrappen.
Artikel 12. Bosgebied.
De toelichting bij dit artikel is niet juist. De Boswet maakt zelf uit of zij van toepassing is. Het bestemmingsplan kan vanuit een andere doelstelling, te weten een planologische, nog nadere aanvullende regelingen geven - de doeleindenomschrijving biedt op dat punt in het onderhavige geval voldoende houvast.
Lid C.I.
Gemist wordt aanlegvergunningsvereiste voor rooien/vellen, behoudens het bepaalde in de Boswet etc..
Lid L.I.b.
Motivering voor vereiste van aanlegvergunning voor wijziging waterstand e.d. ontbreekt (en lijkt ook niet te geven). Zie Kroonjurisprudentie. Idem art. 13.
Artikel 18. Bijzondere doeleinden.
Doeleindenomschrijving: huisvesting van religieuze orde en opvoedkundige instelling.
Lid D.I.a.
Verbod tot gebruik opstallen voor bewoning, met uitzondering van dienstwoning! Klopt dat? Idem artikel 19.
Lid B.II.
Wat is de motivering voor het toestaan van 3 dienstwoningen, zij het via vrijstelling. Een eventuele derde dienstwoning ware te binden aan een verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten.
Artikel 26. Horeca (H).
Lid A.II.
Moet ten minste niet zijn ten hoogste?
Artikel 35. Burgerwoningen.
Lid II.
Mogelijkheden voor de hier bedoelde bijgebouwen worden te ruim geacht.
Artikel 37. Algemene wijzigingsbevoegdheid ex artikel 37 W.R.O..
Lid A.II.
Niet aangegeven wordt wat is te verstaan onder een volwaardige paardenfokkerij of pelsdierhouderij (zie zogenaamde Groene Nota).
Artikel 38. 3 en 4. Woningsplitsing uitsluiten.

Paragraaf V. Overgangsbepaling.
Lid A.II.a.
In overweging wordt gegeven om toe te voegen, "(ten hoogste) één maal...." zulks om totale nieuwbouw uit te sluiten.

Conclusie.
Het plan ware met inachtneming van de hiervoren gemaakte opmerkingen verder in procedure te brengen. De gemeente verdient waardering voor opzet en inrichting van het plan.

juni 1977.
EE/jm/vg.

GEMEENTE RUCPHEN

(RUCPHEN, SCHIJF, SPRUNDEL, ST. WILLEBRORD, ZEGGE)

XIII-B.

Nummer

Aan het college van burgemeester
en wethouders

van de gemeente

R i j s b e r g e n

Uw brief van:	met nummer	Ons nummer	Rucphen,	Telefoon gemeentehuis (01654) 1481"
november 1976		3949/V	Datum: 11 januari 1977.	

Onderwerp: Ontwerp-bestemmingsplan
"buitengebied"

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" van Uw gemeente.

Het ontwerp geeft ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Burgemeester en Wethouders van Rucphen,

, burgemeester.

, secretaris.

Vergadering B&W d.d. 11-1-77 no. 23

Raad d.d. no.

B	S	V	W

Opmerkingen:

Beslissing:

Gemeente Etten-Leur

INGEKOMEN
- 1 JAN. 1977
Nummer 7

Aan:
het college van burgemeester
en wethouders
van de gemeente

R i j s b e r g e n .

Uw brief van: 19 november 1976.
Onderwerp: ontwerp bestemmingsplan buitengebied.

Etten-Leur, 3 JAN 1977
Telefoon (01608) 16900 - Toestel nr.: 129.

Naar aanleiding van uw terzijde aangehaalde brief delen wij u mede, dat uw ontwerp bestemmingsplan "Buitengebied" ons college geen aanleiding geeft tot het maken van bemerkingen.

De door u gevolgde werkwijze bij de opzet van het plan, waarbij u naast een intensieve inventarisatie reeds in een vroeg stadium de verschillende overleg/advies-instanties als ook de belanghebbenden zelf bij het plan heeft betrokken, is naar onze mening een waarborg voor de kwaliteit van het plan en voor een verder vlot verloop van de vaststellingsprocedure.

Burgemeester en wethouders van Etten-Leur.
De secretaris, De burgemeester,

A.P. Snijders. L.J.M. de Bruijn,
loco.

Vergadering B&W d.d. 12-1-77 no. 10
Raad d.d. no.

B	S	W	W

Opmerkingen:

o. Ib
t. HS
c.

Beslissing:

gemeente Breda secretarie

[illegible]
2 [illegible] 77
[illegible]

Aan het college van burgemeester
en wethouders van de gemeente
RIJSBERGEN.

Stadhuis
Grote Markt 38
Telefoon 076 - 122244

bericht op uw schrijven van	datum	ons nummer
19 november 1976	24 FEB. 1977	St/85103
onderwerp	bijlagen	toestel behandelend ambtenaar
ontwerp bestemmingsplan "Buitengebied"		

In antwoord op Uw bovenaangehaalde brief delen wij U mede, dat het ontwerp bestemmingsplan "Buitengebied" van Uw gemeente ons geen aanleiding geeft tot het maken van nadere opmerkingen.

Burgemeester en wethouders van Breda,

, burgemeester.

, secretaris.

XIII-E.

gemeente nieuw-ginneken

IN
2 8
Nummer

Wilhelminaplein 5, Ulvenhout.
Telefoon 076 - 613051.
Toestelnr :

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
der gemeente
RIJSBERGEN.

Uw brief van : 19 november 1976
Uw kenmerk : --
Onderwerp : vooroverleg ex artikel 8 Besluit op de Ruimtelijke Ordening

ULVENHOUT, 24 januari 1977
Ons kenmerk : OW/HH/77.120/v.H.

Verzonden 25 JAN. 1977
Bijlagen

Hierbij delen wij U mede, dat het ons bij brief d.d. 19 november 1976 in het kader van het vooroverleg als bedoeld in artikel 8 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, toegezonden ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" dezerzijds geen aanleiding geeft tot het maken van op- of aanmerkingen.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN NIEUW-GINNEKEN,

De Secretaris,

De Burgemeester,

Provincie ANTWERPEN
Arrondissement TURNHOUT
GEMEENTE
HOOGSTRATEN

INGEKOMEN
2 2 [illegible] 7
Nummer

XIII-F.

2320 HOOGSTRATEN, de 17-2-1977

Telefoon : 031-14.50.07, 14.59.86
P.C.R. 000-0050498-58

NR. VE/

Voorwerp
Ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied"

Bijlage

Aan de Heren Burgemeester en Wethouders
van
RIJSBERGEN. (Nederland)

Mijne Heren,

In verband met Uw brief van 14-2-1977, ter herinnering van Uw brief van 22-11-1976 (verzend. 6-12-76)- Alg.Zaken-, hebben wij de eer U ontvangst mede te delen van het ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" van Uwe gemeente.

Ingevolge een beroep bij de Raad van State tegen de gemeenteraadsverkiezing van 10-10-1976 is er nog geen fusie met de gemeenten Minderhout, Meer, Meerle en Wortel, en ook nog geen nieuw bestuur.

Wij moeten dus nog de beslissing van de Raad van State afwachten, en ondertussen behouden de andere gemeenten hun eigen bestuur.

Na de installatie van de nieuwe gemeenteraad van de gefusioneerde gemeenten zal Uw dossier aan de gemeenteraad voorgelegd worden.

Met bijzondere hoogachting,

In opdracht,
de Secretaris,

L.Van Hoeck

De Burgemeester,

J.Van Avonen

BESTUUR DER STAD HOOGSTRATEN Prov. Antwerpen

GEMEENTE ZUNDERT

INGEKOMEN
22 FEB. 1977
Nummer

Aan het kollege van
burgemeester en wethouders
van de gemeente
Rijsbergen.

Uw brief van: 19-11-1976 Uw kenmerk:
Onderwerp: bestemmingsplan buitengebied.
Bijl.:

Ons kenmerk: 8172 Afd.: A.Z.
Datum: 16 februari 1977.

Aannemende dat de in Uw bovenvermelde brief genoemde 1e februari 1977 niet als uiterste datum geldt, willen wij, na onze stedebouwkundige gehoord te hebben, U hierbij alsnog één enkele kanttekening meedelen met betrekking tot het ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" voor Uw gemeente.

Uit het ontwerp-bestemmingsplan blijkt ons inziens volstrekt onvoldoende op welke wijze de ook voor deze gemeente van belang zijnde waterlopen, c.q. beken, te weten de Moersloot, de Aa of Weerijs en de Raamloop bestemd worden. Als we in dit verband bezien artikel 4 va de van het plan deeluitmakende voorschriften, in welk artikel regels gesteld worden met betrekking tot het aanlegvergunningsvereiste, dan moeten we konstateren dat met vrijstelling vorenvermelde waterlopen, c.q. beken, voorzover zij tot het grondgebied van Uw gemeente behoren gedempt kunnen worden. Het laat zich, naar U wellicht zult begrijpen, raden dat zodanige handelingen in verband met de belangen van de wate huishouding in deze gemeente onaanvaardbaar zijn. Wij mogen U dan ook verzoeken om de onderhavige waterlopen, c.q. beken duidelijk te bestemmen en wel in die zin dat zij als zodanig gehandhaafd dienen te blijven.

Uw plan, waarvan wij overigens met bizondere belangstelling kennis hebben genomen, biedt ons verder geen aanleiding tot het maken van op- of aanmerkingen.

burgemeester en wethouders van Zundert,
de sekretaris, de burgemeester,

M/ChS

STADSGEWEST BREDA

SECRETARIAAT: BOSCHSTRAAT 39 - POSTBUS 1170 - BREDA - TELEFOON 076-146351

INGEKOMEN
1 [illegible]
Nummer

– Het college van burgemeester
en wethouders van Rijsbergen
Gemeentehuis
Rijsbergen

onderwerp	nummer	bijlage	datum
ontwerp-bestemmings-plan "Buitengebied"	RO 65.150/ 280		4 maart 1977

Met grote belangstelling hebben wij kennis genomen van uw ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" en hebben er grote waardering voor. Het was ons echter niet mogelijk het plan te toetsen, omdat het toetsingsinstrument daarvoor, het structuurplan, nog niet voltooid en vastgesteld is. In een later stadium zal dus overleg over het dan vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied" waarschijnlijk zijn.

Het dagelijks bestuur,

voorzitter.

, secretaris.

Vergadering B&W d.d. 23-3-77 no. 9

Raad d.d. no.

D	S	W	W

Opmerkingen:

Beslissing: a/v planologen [illegible]

J /MK/jk

HOOGHEEMRAADSCHAP WEST-BRABANT

GRIFFIE:
BOUVIGNELAAN 5
POSTBUS 2212 BREDA
TELEFOON (076) 65 93 15

INGEKOMEN
- 7 MRT 1977
Nummer

Aan het college van burgemeester en
wethouders
van
RIJSBERGEN.

UW KENMERK	UW BRIEF D.D.	ONS KENMERK	
AZ	22 november 1976	33141	BREDA, 3 maart 1977

ONDERWERP ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied"

VERZONDEN 4 MRT 1977

Het ontvangen ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" geeft ons aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.
Op bladzijde XI-6 onder het hoofd "waterschap" van de toelichting behorende bij onderhavig bestemmingsplan komt onvoldoende tot uitdrukking wie de kwantiteitsbeheerders c.q. de kwaliteitsbeheerders zijn van de watergangen gelegen in het plan.
De huidige tekst wekt namelijk de indruk dat ons hoogheemraadschap zowel het kwalitatief- als het kwantitatief beheer over die watergangen uitoefent, hetgeen niet juist is. Ons hoogheemraadschap heeft in uw gemeente alleen kwaliteitsbeheer -het kwantiteitsbeheer berust bij de waterschappen de Aa of Weerijs en De Bovenmark-.
Een correctie in vorenstaande zin achten wij gewenst.
Op bladzijde XI-2 onder het hoofd "Openbaar Nutsbedrijf" dient in regel 5 tussen de woorden "in" en "het" het woord "voorshands" te worden opgenomen. Verder dient het hoofdstuk te worden aangevuld met de volgende tekst:
"Indien het wegpersen van het rioolwater van de kernen Zundert en
"Rijsbergen naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie Breda onverhoopt,
"om welke reden dan ook, niet realiseerbaar zal blijken en derhalve
"overgegaan moet worden op plaatselijke zuivering van het afvalwater,
"zal daartoe alsnog in een terrein voor de aanleg van een rioolwater-
"zuiveringsinstallatie moeten worden voorzien."

-In de-

In de voorschriften van onderhavig plan is diverse malen het verbod opgenomen om de grond te gebruiken als stort- of lozingsplaats van faecaliën in watergangen, van welke verbodsbepaling vrijstelling kan worden verleend door uw college.
Wij achten het gewenst deze verbodsbepaling niet op te nemen daar het hier een aangelegenheid betreft waarop de wet verontreiniging oppervlaktewateren van toepassing is, met de uitvoering van welke wet wij belast zijn en een mogelijk door u te verlenen ontheffing ten behoeve van grondgebruik tot verwarring aanleiding kan geven omdat voor lozing van faecaliën in watergangen nimmer vergunning verleend zal worden.
Verder is in de voorschriften het verbod opgenomen om zonder aanlegvergunning van uw college transportleidingen en dergelijke aan te brengen, welke werken slechts toelaatbaar zijn indien daardoor de gebruikswaarde van de gronden niet onevenredig wordt of kan worden aangetast.
Het opnemen van die bepaling stuit bij ons op de volgende bezwaren, namelijk:

a. indien het hoogheemraadschap met de eigenaren en/of gebruikers van gronden een overeenkomst aangaat tot het vestigen van een zakelijk recht voor het leggen enzovoorts van een rioolwatertransportleiding, of
b. middels een procedure als bedoeld in de belemmeringenwet privaatrecht op gronden een gedoogplicht wordt gevestigd voor het aanleggen van een rioolwatertransportleiding,

is de mogelijkheid denkbaar dat het aanleggen van zo'n transportleiding onmogelijk wordt gemaakt indien door uw college de vereiste aanlegvergunning wordt geweigerd, in welk geval wij genoodzaakt zullen zijn onnodig extra kosten te maken als gevolg van het vaststellen van een ander tracé. Bovendien is het door u ten deze gemaakte voorbehoud naar onze mening in strijd te achten met de belemmeringenwet privaatrecht.
Wij verzoeken u dan ook in de voorschriften een vrijstellingsclausule op te nemen betreffende aan te leggen rioolwatertransportleidingen door ons hoogheemraadschap, zoals die ook geldt ten aanzien van de leidingen van de Nederlandse Gasunie en de Genie.

Het dagelijks bestuur,

de griffier, de wnd. dijkgraaf,

(drs. P.H.M. Burgering) (C.Th.J. de Wit)

INGEKOMEN
- 4 AUG. 1977
Nummer

DIRECTORAAT GEBOUWEN, WERKEN EN TERREINEN XIII-J.
1e GENIE-COMMANDEMENT
EERSTAANWEZENDSCHAP BREDA
Fellenoordstraat 93 — Telefoon 23911 123911-2927

uw kenmerk	uw brief van	ons nummer	Breda,
Alg. zaken	26 juli 1977	1893	1 augustus 1977.

bijlagen: 1 kaart

onderwerp: Best. plan "Buitengebied"

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van Rijsbergen
Gemeentehuis
St. Bavostraat 18
RIJSBERGEN

1. Met verwijzing naar bovengenoemde brief inzake het ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" bericht ik Uw College dat het tracé van de brandstofleiding, alsmede de daarbij behorende beperkende bepalingen tot mijn tevredenheid zijn opgenomen.
De aanduiding "brandstofleiding genie" zou ik evenwel kortweg gewijzigd willen zien in "brandstofleiding"; dit zowel op de kaart als in de voorschriften.

2. Na het gevoerde vooroverleg met het Architectenbureau Margry te Breda in juli 1976 is het verbindingsnet van de Koninklijke Luchtmacht onlangs evenwel weer uitgebreid met een straalverbinding Woensdrecht-Gilze-Rijen. Dit straalpad doorkruist het plangebied, zoals op bijgevoegde plankaart met een rode kleur is aangegeven.

3. Ik verzoek U de plankaart van het ontwerp-bestemmingsplan met bovenbedoelde straalpad alsnog te completeren en in de voorschriften bepalingen op te nemen waarbij het verboden is binnen de 200 mtr brede zône van het straalpad obstakels op te richten, die uitgaan boven de maten, zoals mede op die kaart aangegeven.

4. Ik stel het zeer op prijs, vóór de officiële ter visie-legging, nogmaals een (aangepast) exemplaar van het bestemmingsplan "Buitengebied" te ontvangen.

Vergadering B&W d.d. 9-8 no. 23
Raad d.d. no.

B	S	W	W

Opmerkingen:

Eerstaanwezend Ingenieur der Genie
de Luitenant-Kolonel
b.a. de Techn. Hoofdambt. v.b.d.

P.L.Hendriks.

Beslissing:

1D-I-90727-932582*-168

INGEKOMEN
27 JAN. '77
Nummer

ROB

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek/Mariënhof, Kleine Haag 2, Amersfoort/telefoon 033-12648

directeur Prof. Dr. W. A. van Es

Aan Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Rijsbergen,
Gemeentehuis,
RIJSBERGEN.

nummer 1780/K/vA
uw brief 22.11.1976
onderwerp Overleg ex art. 8 BRO ontwerp-bestemmingsplan 'Buitengebied' gem. Rijsbergen.

Amersfoort, 25 januari 1977.

In antwoord op uw brief van 22 november 1976 deel ik U het volgende mede.

Uit de bronvermelding van uw gegevens op pag. VII-4 van de toelichting is ons duidelijk geworden dat bij U verwarring is ontstaan omtrent het gebruik van de U gezonden inventarisaties. De door de heer G. Beex verstrekte gegevens hebben een andere - meer documentaire - betekenis dan de U bij brief van 22 maart 1976 nr. 418 Mz aangereikte gegevens.
Na onderling beraad verzoeken wij U op de plankaart en de facetkaart uitsluitend die terreinen op te nemen, welke in onze brief van 22 maart 1976 zijn genoemd. In de toelichting kan als gevolg hiervan op pag. VII-3 en 4 het hoofdstuk 'Archeologische vindplaatsen' vervallen.

Ons enige bezwaar richt zich tegen de verkleining van het met de letter B aangeduide terrein langs de Oude Trambaan. Wij verzoeken U, indien uitbreiding van het naastgelegen bedrijf hier beslist dient plaats te vinden, binnen het door ons aangeduide terrein, in het plan of anderszins een zodanige regeling te ontwerpen dat óók de werkzaamheden welke gepaard zullen gaan met deze bedrijfsuitbreiding tijdig aan ons gemeld worden. Dit laatste biedt dan de mogelijkheid de werkzaamheden in oudheidkundige zin te begeleiden.

Vergadering B&W d.d. 2/2/77 no. 9
Raad d.d. no.

B	S	V	W

Opmerkingen:

Namens de directeur
Hoofd van de Afdeling
Beschrijving en Monumentenzorg,

drs. R.H.J. Klok.

bijlagen

Beslissing: Doorlende
naar planologie

stichting
nederlandse kampeerraad

utrechtseweg 223
amersfoort
telefoon 033-19948*

STICHTING nkr

Aan het College van Burgemeester
en Wethouders van de Gemeente
R ij s b e r g e n.

onderwerp	ref.	amersfoort,
ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied".	235/vdL-F.	15 maart 1977.

Geacht college,

Met enige vertraging bij de beantwoording van uw brief van 19 november 1976, uw kenmerk: Alg.Zak., waarvoor wij onze verontschuldiging aanbieden, volgen hierbij onze opmerkingen bij bovengenoemd ontwerp.

In het algemeen gesproken is onze indruk, dat er hier sprake is van een gedegen ontwerp, waarbij de diverse belangen behoorlijk tegen elkaar zijn afgewogen.

Hoewel de recreatie in uw gemeente niet primair is, heeft ook dit onderwerp in het geheel zijn plaats gekregen, zij het dat de belangrijkste objecten, te weten de kampeerterreinen 't Oekeltje en Fort Oranje, afzonderlijk zijn of worden geregeld.

Het kamphuis Mariahoeve en het tweede-woningen-complex in het Oekselsebos vinden wij in het ontwerp terug. Het verheugt ons voorts zeer, dat u voor jeugdgroepen-onder-leiding kampeermogelijkheden hebt opengehouden in het agrarische gebied. Ook het kamperen-bij-de-boer heeft zijn plaats in het geheel gekregen.

En detail maken wij nog de volgende opmerkingen.
Enerzijds aanvaardt u kennelijk kamphuis Mariahoeve als een kampeerbedrijf (permanent ingericht), anderzijds spreekt uw definitie "kamperen" (Voorschriften, blz. 4) alleen maar over een rekreatiewoning. In dit verband wijzen wij op de definitie dienaangaande in de kampeerverordening Noord-Brabant:
Kamperen: het genieten van recreatief verblijf, indien dit omvat overnachting anders dan met gebruikmaking van een hotel, pension of woning dan wel van een vaartuig.
Op blz. 3 en 4 van genoemde voorschriften haalt u via de begripsbepalingen 18 en 19 (caravan en woon-/stacaravan) de richtlijnen van de Nederlandse Kampeerraad aan. In verband hiermee wijzen wij u op de laatste redactie hieromtrent, voorkomend in de brochure "De Stacaravan" (Bladzijde 5). (Zie bijlage).

- Een -

Een toercaravan is een éénassige aanhangwagen die kan dienen als recreatief onderkomen, overnachting daaronder begrepen, met een kleinere lengte dan 8 meter en een kleinere breedte dan 2.50 meter, welke is uitgerust om als zodanig zelfstandig achter een gemotoriseerd voertuig over de openbare weg te worden voortbewogen.
Onder een stacaravan wordt verstaan:

a. een éénassige aanhangwagen, die kan dienen als recreatief onderkomen, overnachting daaronder begrepen, met een lengte van 8 meter of meer en/of een breedte van 2.50 meter of meer,
b. een éénassige aanhangwagen, die kan dienen als recreatief onderkomen, overnachting daaronder begrepen, die niet is uitgerust om achter een gemotoriseerd voertuig over de openbare weg te worden voortbewogen.

Ten slotte zij het ons vergund even in te gaan op de gedachten over de toekomst (Toelichting, IX-3).
Wij constateren dan, dat er in uw gemeente praktisch geen gelegenheid is voor toeristische kampeerders. Wij zeggen er onmiddellijk bij dat bij een particuliere exploitatie beperking tot vakantiekamperen naar onze mening niet kan worden afgedwongen. Enige garantie hieromtrent zou alleen mogelijk zijn bij gemeentelijke exploitatie of bij exploitatie door Staatsbosbeheer.

Wij vertrouwen u hiermede van dienst te zijn.

Hoogachtend,
Nederlandse Kampeerraad:

H. Verdouw, secretaris.-

n.v. waterleiding maatschappij „noord-west-brabant"

Hoofdkantoor: Doornboslaan 37 Breda
Postbus 3444
Telefoon (076) 87 92 26

Postgiro 1073444
Bankiers :
ABN-Bank Breda
Rekening no. 52 06 36 759
Centr. Rabobank Utrecht
Rekening no. 10 10 50 887
Handelsregister Breda no. 2164

Buro voor Architectuur en
Stedebouw Margry B.V.,
Delpratsingel 24-25,
BREDA.

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlage(n)	Breda
NG/mc	8-9-1977	Nu/EB/u4606	1	26 september 1977.

Onderwerp

Rijsbergen; bestemmingsplan buitengebied.

In antwoord op uw bovenvermeld schrijven kunnen wij de volgende informatie betreffende het geprojekteerde waterwingebied Pannenhoef aan u verstrekken.

Op 19 juli 1974 hebben wij bij het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant de aanvraag voor de vergunning als bedoeld in art. 2 van de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven ingediend voor waterwinning in het gebied Pannenhoef nabij de Ettense Baan binnen de gemeente Rijsbergen.

Het betreft hier een waterwinning tot maximaal 10 miljoen m^3 per jaar. Deze aanvraag is nog steeds in behandeling; het wachten is momenteel op een advies van de Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (COGROWA) aan de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, die inzake deze aanvraag beslist.

Te uwer informatie voegen wij tekening 171-393 bij deze brief, waarop het waterwingebied en de lokaties van de geprojekteerde putten staan aangegeven. Deze lokatie is met de Stichting "Het Noord-Brabants Landschap " in grote lijnen overeengekomen.

In afwachting van de beslissing van de Minister inzake de voorgenomen winning is door ons nog geen onderzoek gedaan naar een geschikte lokatie in de gemeente Rijsbergen voor de gebouwen en installaties ten behoeve van de waterzuivering en -levering.

Een alternatief kan zijn om het gewonnen water ongezuiverd te transporteren naar een van onze bestaande pompstations, waar het water verder zal worden behandeld.

coll.

n.v. waterleiding maatschappij „noord-west-brabant"

Geadresseerde	Ons kenmerk	Bladno.	Datum
Buro voor Architectuur en Stedebouw Margry B.V., Delpratsingel 24-25, BREDA.	Nu/EB/u4606	2	26 september 1977.

De onzekerheid in dit projekt is het al dan niet verlenen van de vergunning door de Minister voor deze waterwinning. In de planning ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening in de komende jaren is het waterwingebied Pannenhoef opgenomen.

Wij hopen u hiermede voldoende te hebben ingelicht.

N.V. Waterleiding Maatschappij
"Noord-West-Brabant"
de direkteur,

ir J.J.M. van der Horst

coll.

cd-2 / 1000-10-75

Hoofdstuk XIV. Nadere overwegingen.

A. Landschappelijke bestemmingen.

In de fase van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied is het bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden buiten het ontwerp gehouden.
Het bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden omvat de zg. voormalig meldingsplichtige gebieden.
Bij besluit G. nr. 230.072 d.d. 16 februari 1977 hebben Gedeputeerde Staten het plan goedgekeurd behoudens een klein plandeel - en aan enkele delen van de voorschriften. In het aanbiedingsschrijven G nr. 230.072a van gelijke datum,geven Gedeputeerde Staten de wens te kennen het bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden op te nemen in het plan voor het buitengebied.
In het onderhavige plan is deze suggestie gevolgd.
Ten eerste is hierdoor bereikt dat het gehele buitengebied zo onder eenzelfde regeling is vervat van één bestemmingsplan Buitengebied; ten tweede is tevens rekening gehouden met de gemaakte bemerkingen door GS m.b.t. het plan Natuurgebieden zoals korrekties van enige gebieden en van voorschrift-technische aard, zoals in de aanbiedingsbrief omschreven.
Ten derde is een nadere standpuntbepaling m.b.t. het plandeel waarvan goedkeuring onthouden is, mogelijk en voor dat deel een passende bestemming aan te brengen. Tenslotte is het mogelijk op elementen waaraan goedkeuring onthouden is nader verantwoord terug te komen, te meer waar er een samenhang aanwezig is met enkele bemerkingen door de P.P.C. m.b.t. het onderhavige ontwerp bestemmingsplan Buitengebied. Zoals in hoofdstuk XIII is aangegeven werd een nadere verantwoording gevraagd voor het gebied rondom het Vervul, noordelijk van de Bijloop alsmede een nadere bezinning over de bestemmingsomschrijving van de bestemming agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden, hetwelk eveneens aan de orde is gesteld in het goedkeuringsbesluit van het plan Buitengebied 1975 Natuurgebieden,

Teneinde geen grote ingrepen te doen plaatsvinden in de oorspronkelijke toelichting is aan dit hoofdstuk als bijlage toegevoegd de toelichting behorende bij het bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden, zij het in geringe mate aangepast aan de huidige situatie.
Op afbeelding 15 is voorts aangegeven, welke gebieden alsnog in dit hoofdstuk nadere aandacht verkrijgen.

Zoals in hoofdstuk XIII reeds is vermeld, is het gebied langs de noordwestrand van de gemeente Rijsbergen vervat in de schets van de belangrijkste natuurlijke milieus in Nederland, voorkomend in de Tweede Nota over de Ruimtelijke Ordening. (zie toelichting VIII 1 en 2). Bezien we de Ruimtelijke Ordening zelf, dan blijkt dat het gebied langs de noord-westgrens van de gemeente bezien is als een zone aangeduid als park en watersportgebied van nationale betekenis, een zone van de stad Breda in zuidwestelijke richting verlopend naar de gemeente Zundert, in feite omvat deze zone de deelgebieden 1, 2 en 3 van afbeelding 14.

Kijkend naar het aanwezige landschap is deze zone ook als zodanig te herkennen.
Nogmaals een blik werpend op het Facetstreekplan en het streekplan West-Brabant, dan is ook in beide plannen deze zelfde zone als zodanig te herkennen, in het streekplan aangevuld met een nadere indicatie van de indicatieve groengebieden (zie afb. 11.).
Van een tegenspraak als vernoemd tussen de streekplannen en de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarden, ten westen van de Ettenseweg en noordelijk van de Bijloop is derhalve geen sprake.
Toch zal in de navolgende toelichting nader op dit gebied, doch danwel in direkte samenhang met het gehele gebied langs de gemeentegrens worden ingegaan.

Nadat het ontwerpbestemmingsplan in vooroverleg is verzonden, is in het kader van een struktuurplanstudie binnen het stadsgewest Breda een studie verschenen over "landschap en natuur".
Ten behoeve van de onderhavige toelichting zijn de belangwekkendste resultaten van dat onderzoek in dit hoofdstuk vermeld. Voor de volledigheid zij hier verwezen naar de bedoelde nota zelf. De resultaten van dat onderzoek bevestigen de strukturele samenhang van de zone langs de noordwestgrens van de gemeente Rijsbergen, alsook de waarde van het gebied rondom het Vervul binnen deze zone.
Bovendien geven deze resultaten een nadere ondersteuning van de bestemming "agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden".

Binnen de gemeente Rijsbergen zijn in hoofdzaak 2 landschapstypen te onderscheiden, het merendeel omvat het type van het bovenstroomse dekzandlandschap - hoger gelegen dan 5 - 25 m. + NAP. en in het algemeen droger dan het tweede type van het benedenstroomsdekzandlandschap dat lager is gelegen dan 2,5 - 5 m. + NAP.
Dit laatste type heeft binnen de gemeente Rijsbergen een tweetal uitlopers langs de Bijloop en de Aa of Weerijs in het noorden (zie afb. 3.).
Deze uitlopers van het benedenstroomsdekzandlandschap zijn op zich reeds een bijdrage in de milieudifferentiatie binnen de deelgebieden 1 en 7 van afb. 14.
Binnen deze globale landschapstypen zijn diverse milieutypen nader te onderscheiden. Elk milieutype wordt gekenmerkt door een eigen ruimtelijk patroon als een resultaat van het fysisch-geografische milieu - het occupatieproces en natuurlijke processen.
De voorkomende milieutypen zijn op afbeelding 16 nader in kaart gebracht en hier summier omschreven.
Milieutype d3 : Oude bouwlanden met grondwatertrappen V, VI en VII met een langdurig, doch matig intensief bodemgebruik, voornamelijk als bouw/grasland.
Milieutype d5 : dekzandruggen en lagere dekzandgronden met een langdurig doch extensief bodemgebruik, voornamelijk als bos en hei.

Milieutype d6 : idem als d5 met een langdurig doch matig intensief bodemgebruik, hoofdzakelijk bouw- en grasland.
Milieutype b1 : beekdalen en laagten, mineraal met een langdurig extendief bodemgebruik - deze gebieden zijn bosrijk.
Milieutype b2 : idem als b1 doch met een langdurig matig intensief bodemgebruik vooral als grasland.
Milieutype b4 : idem als bij b1 doch venig en met langdurig extensief bodemgebruik, bosrijk- en er kunnen rietlanden voorkomen.

Tevens zijn op afbeelding 16 de navolgende gegevens afgebeeld:
- de gebieden met hoge potentiële ecologische waarden - het betreft daarbij natte en matig voedselarme milieus met grondwatertrappen II en III en wel beekdalgronden,
- de overgangszone droog - nat met tevens een overgang tussen hoog - laag.

Afbeelding 17 toont de gebieden met een hoge aktuele ecologische waarde; te konstateren valt dat gebieden zowel potentiëel als aktueel een hoge ecologische waarde kunnen bezitten. Indien men de gebieden met een aktuele hoge waarde beziet op de kaart van het stadsgewest dan herkent men de reeds eerder vernoemde zone - de Bijloop volgend en het gebied rond de Krabbebossen (afb.17 geeft slechts een gedeelte hiervan weer).
De gebieden met een hoge aktuele ecologische waarde zijn hierbij in een drietal categoriën onderscheiden:

categorie 1 : dekzand met een zeer voedselarm en droog milieu, met een langdurig extensief bodemgebruik - bos - heide.
categorie 2 : beekdalen in dekzand met een nat en lemig milieu en een langdurig extensief gebruik; bos, rietland en hooiland.
categorie 3 : dekzand met een samenhangend geheel van bos/hei op dekzandrug, oud bouwland en boerderijen, beekdalgraslanden en broekbos.

Uiteraard is de beschrijving van elke categorie globaal gesteld, passend binnen het geheel van het stadsgewest-gebied.

Voorts is het ruimtelijk patroon binnen het stadsgewest geanalyseerd. Afbeelding 18 geeft hiervan een weergave, hierna kort nader getypeerd.
Grootschalige open ruimte met duidelijke begrenzing:
- het bodemgebruik is aangepast aan de bodemeigenschappen - deze gebieden zijn van bijzonder belang voor de landschapsdiversiteit.

Grootschalige open ruimte:
- het bodemgebruik is aangepast aan de bodemeigenschappen - de ruimte kent geen duidelijke begrenzingen - de gebieden zijn van belang voor de landschapsdiversiteit.

Kleinschalige open ruimte met duidelijke begrenzing:
- het bodemgebruik is aangepast aan de bodemeigenschappen - deze gebieden zijn van bijzonder belang voor de landschapsdiversiteit.

Kleinschalige gebieden met een grote afwisseling in ruimten en (bos)randen:

- het bodemgebruik is aangepast aan de bodemeigenschappen
- deze gebieden zijn van bijzonder belang voor de landschapsdiversiteit.

Kleinschalige gebieden zonder duidelijk patroon en zonder duidelijke begrenzing:
- deze gebieden zijn uit oogpunt van het ruimtelijke patroon niet van bijzondere waarde.

Bossen:
- grotendeels zijn deze gebieden van bijzonder belang voor de landschapsdiversiteit.

Indien we nu de afbeeldingen 16, 17 en 18 in samenhang beschouwen dan is te konstateren dat binnen het geheel van de deelgebieden 1, 2 en 3 van afbeelding 14. sprake is van een grote verscheidenheid aan ruimtelijke patronen waarbinnen elementen van bijzonder belang voor de landschapsdiversiteit voorkomen met een zeer interesssante afwisseling in milieutypen voornamelijk bepaald door het beekdal, waar zowel aktuele als potentiële ecologische waarden als hoog zijn gewaardeerd.
Binnen deze als één geheel te beschouwen struktuur - bezit het gebied Vervul ten noorden van de Bijloop een eigen landschappelijke waarde, die binnen deze struktuur een verrijkende faktor betekend.Op deze gronden is het verantwoord het gebied te behouden met de bestemming agrarisch gebied met landschappelijke waarden.

Tevens is uit bovenvermelde afbeeldingen 16, 17 en 18 af te lezen welke waarden besloten zijn in de gebieden in het ontwerpplan en in het oorspronkelijke plan buitengebied '75 Natuurgebieden vervatte bestemmingen: agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden c.q. landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevol agrarisch gebied.
Binnen vernoemde bestemmingen is bij de bestemmingsomschrijving vastgesteld dat binnen deze gebieden de belangen van natuur- en landschap dominant zijn boven het agrarische belang.
Zowel in het vooroverleg m.b.t. het onderhavige plan als bij het goedkeuringsbesluit is naar vorengekomen dat deze dominantie niet aanwezig zou zijn.
Op dit discussiepunt wordt hier nader teruggekomen.
Uitgaande van de gegevens vervat op de afbeeldingen 16, 17 en 18 zijn argumenten aan te dragen om de dominantie te motiveren. De hoge ecologische waarden, zowel aktueel als potentiëel en de overgangsgradiënten, alsmede nabij de Krabbebossen de afwisseling in milieutypen zijn hiertoe de elementen.

Dat het mogelijk is een zodanige bestemming toe te passen, waarbij de belangen van natuur en landschap overwegen boven de agrarische belangen, mag blijken uit punt 4.3.3. en verder van de zogenaamde Groene Nota.
Onder punt 4.3.3.1. van dezelfde Groene Nota geven Gedeputeerde Staten aan welke gebieden "in ieder geval" door hen als zodanig worden beschouwd. De tekst van de desbetreffende passage wordt hier aangehaald:

"Tot dit gebied rekenen wij in ieder geval de gebieden die ingevolge de vervallen wet Nationaal Plan en Streekplan waren aangemerkt als meldingsgebied. Voorts valt onder deze categorie

het gebied dat in het facet-streekplan voor de natuurschoon en rekreatiegebieden en in het streekplan West-Brabant is aangeduid met "natuurschoon- en rekreatiegebied I, II en III","Natuurmonument" en "natuurwetenschappelijk waardevol agrarisch gebied".

Binnen de gemeente Rijsbergen zijn een tweetal vooormalige meldingsplichtige gebieden gelegen, welke vervat zijn in het bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden (zie afb. 10 en de korte beschrijving op pag. VII-1 en de toelichting op dat bestemmingsplan - bijlage A bij dit hoofdstuk).
Derhalve is op grond hiervan,aangevuld met deze nadere toelichting,de dominantie als te aanvaarden aan te merken.

Afbeelding 11 geeft bovendien weer welke gebieden binnen het Facetstreekplan en het streekplan zijn aangeduid als "Natuurschoon- en rekreatiegebied I en II, hetgeen eveneens dus op dominantie van natuur en landschap wijst.
In de toelichting is op pag. X-7 e.v. bij de beschrijving van de deelgebieden nader gemotiveerd om welke redenen de bestemming "agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden" is aangewezen, terwijl op pag. X-11 de lezer wordt verzocht alle reeds gegeven informatie daarbij te willen betrekken.
Alsnog is in dit hoofdstuk nader ingegaan op de waarden van de betrokken gebieden toegelicht met de afbeeldingen 16, 17 en 18.

Het gebied van de Pannenhoef - gelegen ten noorden van de Pannenhoefsebaan is geheel van een hoge aktuele ecologische waarde (afb. 17) waarbinnen een belangrijke overgangsgradiënt is gelegen tussen droog/nat - hoog/laag.
Het gehele gebied ten westen van de Ettense- en Zundertsebaan is van bijzonder belang voor de landschapsdiversiteit (afb.18) terwijl ten zuiden van de Pannenhoefsebaan bovendien hoge, potentiële ecologische waarden aanwezig zijn.
Op basis van deze gegevens en de gebiedssamenhang zijn de waarden van natuur en landschap terecht gesteld boven het agrarische belang.
Afbeelding 15 laat alsnog zien welke gronden eigendom zijn van het Brabants Landschap.

In het gebied rond de Krabbebossen is evenzeer sprake van hoge, aktuele ecologische waarden in een confrontatie van beekdal en langsgelegen hogere gronden (afb.17).
Afbeelding 16 laat zien hoe binnen een betrekkelijk klein gebied een grote verscheidenheid van milieutypen zich voordoet alsmede ,een noordzuid verlopende gradiëntenzone noordelijk van Kaarschot. De in het facetstreekplan aangeduide gronden als natuurschoon en rekreatiegebied II voorzover agrarisch in gebruik zijnde, zijn derhalve terecht aangewezen als agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarde.
Op basis van nadere gegevens, hier en elders in de toelichting gegeven, zijn de gebieden tussen de Krabbebossen en de Zandstraatbossen op ecologische gronden en wegens de differentiatie in ruimte- en milieutypen evenzeer deze bestemming te verlenen evenals een zuidelijke randzone, waarbinnen de overgangen van de milieutypen zich juist afspelen.

Middels de aangewezen bestemming agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden is zo optimaal mogelijk de landschapsstruktuur Krabbebossen-Zandstraat in aanmerking genomen, als een ruimtelijke eenheid.

De dominantie van landschap en natuur boven het agrarische belang blijkt uit de bestemmingsomschrijving en is op een tweetal facetten van belang: het bouwen - en het ander gebruik van de grond.
Het bouwen is zo restrictief mogelijk gehouden - vestiging van nieuwe agrarische bedrijven is niet toegestaan.
Deze regeling heeft geen aanleiding gegeven tot nader commentaar, noch n.a.v. het vooroverleg van dit plan, noch in het goedkeuringsbesluit bestemmingsplan Natuurgebieden.
Bij het facet - ander gebruik van de grond - is het aanlegvergunningenstelsel van belang,aangezien het toetsingscriterium gebaseerd is op de bestemmingsomschrijving. Gelet op de gegeven uitzonderingen van de aanlegvergunningsverplichting is redelijkerwijze geen schadelijke invloed op het normale agrarische bodemgebruik te verwachten.
Slechts zeer uitzonderlijke werken en werkzaamheden zullen aanleiding geven tot een afwegingsbehoefte van belangen, waarbij natuur en landschap prevaleren. Dit is gelet op de hier gegeven motivatie's verantwoord.

B. Bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden.

In paragraaf A van dit hoofdstuk is reeds aangegeven dat het bestemmingsplan natuurgebieden in het onderhavige bestemmingsplan Buitengebied is opgenomen. In het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten is goedkeuring onthouden aan de voorschriften die een absoluut verbod van werken en werkzaamheden inhielden, waarbij het kollege als mening naar voren brengt, dat een absoluut verbod tot het uitvoeren van werken en werkzaamheden niet met art. 14 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening in overeenstemming is. In het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied waren geen absolute verboden in deze zin opgenomen en derhalve ook niet in het definitieve ontwerp.
Nadere discussie over het al dan niet toelaatbaar zijn van een absoluut verbod voor het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden is op een ander niveau tot een uitkomst te leiden dan middels een bestemmingsplan.
De overige onthoudingen van goedkeuring van de voorschriften zijn nu door opname in het plan buitengebied ondervangen.
Aan de bestemming "agrarisch gebied" op de plankaart blauw omlijnd, is goedkeuring onthouden. In het goedkeuringsbesluit zijn de beweegredenen hiervoor aangegeven.
Gelet op de slechte bouwkundige staat van de boerderij en gelet op de ligging temidden van landschappelijke en natuurwetenschappelijk waardevolle gebieden is nu opnieuw beoordeeld welke status c.q. bestemming deze boerderij binnen de Pannenhoef dient te verkrijgen.

In het onderhavige plan is het agrarische bedrijf niet meer opgenomen. Het agrarische bedrijf is als zodanig beëindigd. Het woongedeelte is aan de laatste bewoners in gebruik gelaten. Na beëindiging van dit woongebruik zal tot amovering worden overgegaan. De oorspronkelijk aanwezige opstallen zijn reeds grotendeels verwijderd. Voor het betreffende woongedeelte is in overleg met het Brabants Landschap eenzelfde regeling als voor de overige burgerwoningen opgenomen, aangezien het tijdstip waarop tot amovering kan worden overgegaan niet is te voorzien.
Wat betreft de oorspronkelijke bestemmingsomschrijving van het tot "landschappelijk en/of natuurwetenschappelijk waardevol agrarisch gebied", alsmede van de bestemming "agrarisch gebied met hoge landschappelijke waarden" mag verwezen worden naar paragraaf A van dit hoofdstuk.

C. Regeling burgerwoningen.

In het plan zijn de bestaande burgerwoningen positief opgenomen, waarbij voor elke woning aangegeven is het maximaal toelaatbare oppervlak van de woning en de bijgebouwen.
Vooruitlopend op het plan is in de geest van het plan enige ervaring opgedaan met het toepassen van de voorgestelde voorschriften, waarbij zich evenwel interpretatiemoeilijkheden voordeden.
Deze hebben betrekking op de bijgebouwen - aangebouwd - danwel vrijstaand en op het gebruik van de bijgebouwen voor woondoeleinden in ruime zin. Een bestaand vrijstaand bijgebouw kan c.f. de voorgestelde voorschriften worden afgebroken en in oppervlakte als aan- of inbouw aan de woning worden toegevoegd, waardoor uiteindelijk een niet acceptabele vergroting van de woning bereikt kan worden. Aangezien dit niet de beleidsintentie is geweest en is, ook niet van Gedeputeerde Staten (gezien weigeringen van een verklaring van geen bezwaar), is de oorspronkelijke regeling nader hierop aangepast - teneinde een niet bedoelde vergroting van de woning te voorkomen.
In de aanhef van art. 35 "Burgerwoningen" is aangegeven dat de doelstelling van de regeling uitsluitend is het handhaven van een bestemming woondoeleinden van reeds bestaande bebouwing.
Voorts zijn nadere regels gegeven voor het onderscheiden van vrijstaande en niet vrijstaande bijgebouwen alsmede de maximale omvang en aantal.
Deze nadere regels hebben tot doel - enerzijds om de variëteit in de bestaande situatie recht te doen, anderzijds om te voorkomen dat de omvang aan hoofdbebouwing zich zodanig kan wijzigen dat een woongebruik van een kleine woning zich kan wijzigen naar een woongebruik van een woning als toegestaan vermeerd met een groot oppervlak aan bijgebouwen binnen een aaneengebouwde bebouwing.
In de voorschriften zijn voorts nog nadere eisen opgenomen die gebaseerd zijn op het uitgangspunt - het handhaven van een bestemming woondoeleinden van bestaande bebouwing - het karakter van de bestaande bebouwing tot uitgangspunt nemend.
Enerzijds is hierdoor een gelijkwaardige aansluiting gezocht

bij art. 38 lid A sub 3 en 4,waar het reeds verbouwde boerderijen betreft, terwijl anderzijds de mate waarin de bestaande bebouwing zich laat onderscheiden naar hoofd- en bijgebouwen, ook qua aard, in de toetsing kan worden betrokken.,
Voorkomen dient te worden dat een in karakter nog herkenbare voormalige boerderij dusdanig herbouwbaar is dat deze herkenningswaarde verdwijnt, danwel dat een kleine landarbeiderswoning o.d. middels moeilijk te onderscheiden bijgebouwen zich transformeert naar een grote woning.
Aan de gegeven regeling ligt mede ten grondslag een mogelijkerwijs sanerende invloed op het aantal en de aard van de bijgebouwen.
De aanwezigheid van voormalige kippehokken e.d. mag geen aanleiding zijn tot een herbouw van een in massa en naar gebruik sterk afwijkende bebouwing. Het handhaven en herbouwen van bijv. deze kippenhokken is toegestaan, ten gerieve van een woongenot in het agrarische gebied, doch niet om het element wonen - alsnog sterk uit te breiden. De bestaande toestand naar bebouwing en gebruiksmogelijkheden voor burgerwoondoeleinden is als criterium voor de beoordeling te nemen. De indicaties voor oppervlakte en goothoogte op de aanduidingenkaart zijn nu derhalve een globaal uitgangspunt - nader te toetsen aan de aanvullende bepalingen in art. 35.

De vrijstellingsmogelijkheid voor één extra bijgebouw met een maximaal oppervlak van 20 m2 is in de voorschriften gehandhaafd.
Voor de duidelijkheid dient gesteld te worden dat deze vrijstelling enkel toepasbaar is indien binnen de bestaande bebouwing niet meer dan 40 m2 aan bijgebouwen aanwezig is danwel toegestaan. Onder verwijzing naar de nota " "Regeling bijgebouwen bij woondoeleinden" d.d. december 1976 van de Commissie voor gemeentelijke plannen, is deze vrijstellingsbevoegdheid zeker verantwoord geacht.
In bedoelde nota wordt in de regel als maximum oppervlak aan bijgebouwen buiten het hoofdbebouwingsoppervlak aangehouden een maat van 40 à 45 m2 met een absoluut maximum van 60 m2.
Daarenboven stelt de nota dat specifiek voor kassen en volières - een extra bebouwingsmogelijkheid denkbaar blijft.
Uitgaande van een na te streven rechtsgelijkheid tussen burgerbewoning in woonkernen en in het buitengebied is de onderhavige vrijstelling zeker passend - rekeninghoudend met het toestaan van de burgerwoningen en de gebruiksmogelijkheden binnen het buitengebied.

D. Overige mededelingen.

Manege.

De op de plankaart aangewezen bestemming manege, een voormalig agrarisch bedrijf, is gehandhaafd hoewel het voortbestaan als manege niet geheel zeker is.
Eventuele andere gebruiksmogelijkheden zijn overwogen, doch de eindkonklusie is het desbetreffende bedrijf in feite te beoordelen als een agrarisch bedrijf dat buiten bedrijf is gesteld. Op basis van deze gedachte zijn

de zelfde wijzigingsbevoegdheiden als toegepast voor de bestemming "agrarisch bouwblok" t.b.v. paardenfokkerij - pelsdierhouderij, dierenkennel en agrarisch technisch hulpbedrijf in de voorschriften opgenomen.
Een bestemmingswijziging naar de bestemming "Agrarisch bouwblok" is niet mogelijk gehouden, gelet op de voorwaarden bij de sanering van het oorspronkelijke bedrijf.

Bestemmingsplan Laguiten.

Ten gevolge van een herwaardering van het bestemmingsplan Laguiten is besloten het nader uit te werken woongebied binnen dat plan, gelegen langs de Ettenseweg - voor het grootste gedeelte in gebruik te laten voor agrarische doeleinden met handhaving van het bestaande huiserf aldaar van een tuindersbedrijf.
In het onderhavige ontwerp bestemmingsplan Buitengebied zijn deze gronden opgenomen in de bestemming "agrarisch kernrandgebied" en "agrarisch bouwblok".

Dierenkliniek.

Gelet op een gerealiseerde kliniek (art.19 procedure) is een extra bestemming hiervoor in het plan opgenomen.

Het Oekeltje.

Een vergroting van het kampeerterrein het Oekeltje waartoe het gemeentebestuur in principe medewerking heeft toegezegd, is vooralsnog niet in het onderhavige ontwerp aan de orde gesteld.
Een partiële herziening - wordt voorbereid en afhankelijk van de resultaten van de daarvoor benodigde planprocedure zal het als afzonderlijkbestemmingsplan in procedure worden gebracht.

Voorschriften.

Op enkele punten zijn de voorschriften alsnog aangepast; de belangrijkste aanpassing is een wijzigingsbevoegdheid voor het aanwijzen van de bestemming agrarisch perceel op afstand binnen de bestemmingen agrarisch kernrandgebied en agrarisch gebied met landschappelijke waarden.
Een tweede aanpassing is een zodanige wijzigingsbevoegdheid dat uitbreidingen of een vestiging van een agrarisch bedrijf binnen de bestemming agrarisch gebied vrije vestiging ook met gebruikmaking van andere agrarische bestemmingen - mogelijk blijft.
De tijdens het vooroverleg en de procedure tot stand gekomen wijzigingen van agrarische bedrijfswoningen naar burgerwoningen worden geacht te vallen onder de algemene vrijstellingsbevoegdheden in deze - en hebben derhalve geen aanduiding op de kaart gekregen. De bepalingen van deze vrijstelling blijft voor deze bebouwing van toepassing.

Breda september 1977.

PM Hoofdstuk XV Vaststelling.

Toelichting, behorende bij het bestemmingsplan Buitengebied 1975 Natuurgebieden van de gemeente Rijsbergen. - plankaart 8 RIJ 752 d.d. 16-05-1975. Goedgekeurd G.S.-besluit d.d. 16-02-1977. G-nr. 230-072.

Inleiding.

Binnen de gemeente Rijsbergen liggen een tweetal gebieden, waarvoor tot 1 augustus 1970 de meldingsplicht gold en waarvoor thans een voorbereidingsbesluit van kracht is.
Deze gebieden zijn:

1. De Pannenhoef, het op de plankaart ten westen van de kom gelegen gebied, nr. 94 van de lijst van natuurgebieden in Noord Brabant;
2. De krabbebossen, het op de plankaart ten noord-oosten van de kom gelegen gebied, nr. 100 van de lijst van natuurgebieden in Noord Brabant.

Het vigerende plan in hoofdzaken biedt onvoldoende bescherming aan deze waardevol te achten gronden. Derhalve zijn in het onderhavige plan de mogelijkheden, welke de Wet op de Ruimtelijke Ordening bieden, met name vooral de gebruiksvoorschriften en het aanlegvergunningenstelsel, in de voorschriften betrokken.
Voor het bepalen van de grenzen van de in het plan vervatte gebieden is uitgegaan van de voormalige meldingsplichtige gebieden.
Het plan betreft een partieel plan, waarin nog geen totale afweging van het gebied tot andere mogelijke belangen heeft plaatsgevonden, welke uit ontwikkelingen in een grotere samenhang kunnen voortvloeien.
Bij het ontwerpen van het plan is er naar gestreefd, op basis van de wettelijke mogelijkheden regels op te stellen, waardoor de belangen en waarden van de gebieden tot gelding worden gebracht en waarbij tevens aktiviteiten welke deze belangen en waarden bedreigen of aantasten, geweerd kunnen worden.
Tenslotte zij vermeld, dat bij het ontwerpen van het plan overleg is gepleegd met het Staatsbosbeheer, als door de Minister aangewezen instantie.
Bij de uitwerking van de voorschriften hebben de modelbepalingen en de leidraad van de Beraadsgroep '70 als voorbeeld gediend, rekening houdend met de eigen kenmerken van het betrokken gebied. Aldus zijn de gronden in het plan in diverse bestemmingen ondergebracht, waarbij de aanwezige bebouwing een eigen bestemming heeft verkregen.

Inventarisatiegegevens en essentialia.

Hier worden per gebied de nadere inventarisatiegegevens en essentialia voor het behoud van de in het geding zijnde waarden aangegeven, welke van belang zijn als toetsingskriterium bij het aanlegvergunningenbeleid.

1. De Pannenhoef.

Topografische situatie: kaartblad 50 A.
Het landgoed is gelegen ten westen van de kom Rijsbergen en zet zich voort in de gemeente Rucphen, Etten-Leur en Zundert.

a. Bestemmingen:
Bosgebied, natuurgebied, landschappelijk en/of natuurwetenschappelijk waardevol agrarisch gebied, agrarisch gebied en woondoeleinden 1 en 2.

b. Landschap en vegetatie.
Het betreft hier een landschappelijk fraai boskompleks op voornamelijk met naaldhout beboste heigrond waar natte tot droge heide en moerasbosjes op aansluiten. De landschappelijke en natuurwetenschappelijke betekenis is een gevolg van de plaatselijk nog gave overgangen van de hooggelegen dekzandgronden naar de lager gelegen gronden in het beekdal van de Bijloop alsmede aan de afwisseling van bos, hei en kultuurland.
In het beboste gedeelte overheerst de grove den terwijl verder voorkomen Corsicaanse den, Fijnspar, Douglas, Amerikaanse en Inlandse eik, Beuk, Lijsterbes, Berken, Vuilboom. Verder zijn te noemen: Drents krenteboompje (Amelanchier laevis), Kamperfoelie (Lonicera periclymenum), Braam (Rubus spec.), Bochtige smele (Deschampsia flexuosa), Gewone bosbes (Vaccinium myrüllus) en Struikhei (Calluna vulgaris). In een deel van het bos bestaat de ondergroei voornamelijk uit Amerikaanse vogelkers (Prunus serotina). Het gebied van de Kleine Lokken is botanisch waardevol door het voorkomen van goed ontwikkelde Sporken-Wilgenbroekstruwelen (Salicion cinerae). Voorkomende plantesoorten zijn hier onder andere:
Grauwe wilg (Salix cinerea), Gagel (Myrica gale), Zwarte els (Alnus glutinosa), Vuilboom of Sporkehout (Frangula alnus), Pijpestrootje (Molinia coerulea), Grote lisdodde (Typha latifolia), Melkeppe (Peucedanum palustre), Waternavel (Hydrocotyle vulgaris), Water-aardbei (Comarum palustre), Moeraswalstro (Galium palustre) en Veenmossoorten (Spagnum sqarrisum e.a.).
Een soortgelijke vegetatie wordt aangetroffen ten zuiden van het Padvindersven.

c. Ornitologische betekenis.
De moerassige delen van het landgoed vormen een broedgebied voor onder andere: Bruine Kiekendief, Rietzanger, Rietgors, Kleine Karekiet, Blauwborst en Roerdomp.
De graslanden vormen een broedbiotoop voor weidevogel-soorten als Scholekster, Kievit, Grutto en Veldleeuwerik, terwijl het hele bosgebied broedgelegenheid biedt aan tal van zangvogelsoorten zoals Nachtegaal, Vink, Mezensoorten, Fitis, Tjiftjaf, Merels, Winterkoning, Roodborst en Boomkruiper.
Bij de Turfvaart en de Bijloop worden regelmatig IJsvogels waargenomen.

d. Zoölogische betekenis.
Op verschillende plaatsen zijn op het landgoed Rugstreeppad, Zandhagedis en Levendbarende hagedis aangetroffen. Van de voorkomende zoogdieren kan de Ree genoemd worden.

2. De Krabbebossen.
Topografische situatie: kaartblad 50 A.
Het gebied is in het noordoosten van de gemeente gelegen en zet zich over de grens voort in de gemeente Breda.

a. Bestemmingen:
Bosgebied, landschappelijk en/of natuurwetenschappelijk waardevol agrarisch gebied, agrarisch gebied en woondoeleinden 1.

b. Landschap en vegetatie.
Landgoed met loof- en vooral naaldbossen, bouw- en gras-

land.
In de bossen liggen enkele stroomdalvennen (oude, mesotroof geworden rivierarmen) met een interessante flora en fauna.
Door het voorkomen van deze vennen en van stuifruggen is het gebied ook geomorfologisch waardevol.
Uit botanisch oogpunt is het gebied van grote waarde door de grote verscheidenheid van vegetatietypen en plantesoorten.
Van de verschillende plantegemeenschappen zijn te noemen het Eiken-Berkenbos (Querco roboris-Beturetum), de associatie van Sporkenhout en Geoorde Wilg (Frangulo-Salicetum auritea), het gagelstruweel (Myricetum gale), het Elzenbroekbos (Carici elongatea-Alnetum), veenmosvegetatie en gemeenschappen van de vochtige hooilanden. De volgende plantesoorten zijn in het gebied waargenomen: Grove den (Pinus sylvestris), Eik (Quercus robur), Berk (Betula spec.), Lijsterbes (Sorbus aucuparia), Vuilboom of Sporkenhout (Frangula alnus), Grauwe- en Geoorde wilg (Salix cinerae en Salix aurita), Zwarte els (Alnus glutinosa), Gagel (Myrica gale), Gelderse roos (Viburnum opulus), Bochtige smele (Deschampsia flexuosa), Struikhei (Calluna vulgaris), Dophei (Erica tetralix), Pijpestrootje (Molinia coerulea), Beenbreek (Narthecium ossifragum), Veenpluis (Eriophorum augustifolium), Snavelzegge en oeverzegge (Carex rostrata en Carex riparia), Moerasrus (Juncus bulbosus), Melkeppe (Peucedanum palustre), Moeraswalstro (Galium palustre), Gele lis (Iris pseudacorus), Pinksterbloem (Cardamine pratensis), Moerasvergeet-mij-nietje (Myosotis scorpiodes, Veldbies (Luzula campestris), Veelbloemige salomonszegel (Polygonatum multiflorum), Waterdrieblad (Menyanthes trifoliatum), Wateraardbei (Comarum palustre), Adelaarsvaren (Pteridium aquilmum), Koningsvaren (Osmunda regalis), Gewone bosbes (Vaccinium myrtillus), Grasmuur en grootbloemige muur (Stellaria graminea en Stellaria holostea). Tenslotte verdienen nog vermelding de vele soorten korstmossen, levermossen, veenmossen en andere bladmossen. Met name is te noemen het zeldzame Neptunusmos (Lepidozia reptans).

c. Ornithologische betekenis.
De Krabbebossen vormen een broedgebied voor een groot aantal vogelsoorten waarvan te noemen zijn: Nachtegaal, Fitis, Tjiftjaf, Wintertaling, Ransuil, Boomvalk, Grote bonte specht, Blauwborst, Waterhoen en Mezensoorten

d. Zoölogische betekenis.
In zoologisch opzicht is het gebied interessant daar er burchten van de zeldzame das voorkomen. Het is niet met zekerheid te zeggen of deze thans nog bewoond zijn.

Essentialia.
Essentieel voor het behoud van de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden van de Pannenhoef en de Krabbebossen zijn de navolgende punten:

a. Zuiverheid van het milieu.
Lozen of storten van vaste of vloeibare afvalstoffen zal een ernstige verstoring in de begroeiing veroorzaken. Hierdoor zullen bijzondere plantesoorten en plantegemeenschappen plaatsmaken voor algemeen voorkomende

en daardoor minder waardevolle elementen.

b. Handhaving van de rust.
Vooral voor de dierenwereld is een grote mate van rust onontbeerlijk.

c. Handhaving van de huidige waterstand.
Met name de lagere delen in de landgoederen zijn zeer gevoelig voor een verstoring van de waterstand. Vooral peilverlaging zal soortgelijke gevolgen hebben als onder a. genoemd.

d. Handhaving van het bodemprofiel.
Zowel de botanische als de geomorfologische betekenis is direkt afhankelijk van het intakt houden van de huidige bodemopbouw.

e. Behoud van de landschappelijke variatie.
De rijke vogelstand is voor een niet onbelangrijk deel het gevolg van de afwisseling tussen bospercelen, bouw- en grasland, lanen en houtwallen.

Overleg.

Brabants landschap.
In een schrijven d.d. 05-12-1972 heeft het Brabants landschap opgemerkt, dat teneinde terreinen,met heide of gagelstruwelen begroeid, te kunnen behouden, deze terreinen periodiek vrijgemaakt moeten worden van vliegdennen en opslag van berken e.a. voor het behoud van deze natuurterreinen schadelijke begroeiing. In art. 5 lid C.III. is bepaald, dat voor normale onderhoudswerkzaamheden geen aanlegvergunning nodig is. Hieronder dient eveneens achterstallig onderhoud te worden begrepen, aangezien in de bestemmingsomschrijving ook het herstel van de aanwezige waarden onderdeel van de bestemmingsdoeleinden uitmaakt.

bureau voor architektuur en stedebouw margry b.v.
delpratsingel 24-25 breda tel. 076 - 143650 - 143651

XV. Vaststelling.

Naar aanleiding van de eerste tervisielegging van het plan zijn een aantal bezwaarschriften ingediend. De behandeling van deze bezwaarschriften heeft aanleiding gegeven tot enige aanpassingen van het plan, daar waar de Raad bezwaarschriften geheel of gedeeltelijk gegrond heeft verklaard.
Tevens was het in dit stadium nog mogelijk het plan bij te werken aan de hand van de meest recent verleende bouwvergunningen. Bovendien bleken nog enige onvolkomenheden nadere verbetering.
Naar aanleiding van bezwaarschriften is het ook mogelijk gebleken met belanghebbenden nader overleg te plegen, waardoor tegemoet kon worden gekomen aan bezwaren.
Voor de behandeling van de bezwaarschriften mag hier verwezen worden naar het raadsbesluit, de vaststelling betreffende.
In deze toelichting zullen enkel de aangebrachte wijzigingen nader worden aangegeven.

Agrarisch bouwblok.

Aan de Gelderdonksestraat en de Paandijksestraat zijn een tweetal nieuwe agrarische bouwblokken aangewezen t.b.v. voorgenomen agrarische bedrijfsverplaatsingen. De nieuwe vestigingsplaatsen zijn gunstiger gelegen t.a.v. de aanwezige bedrijfsgronden, terwijl de nu bestaande huiserven geen ontplooiingsmogelijkheden meer bieden voor deze bedrijven.

Oostelijk van de Bovenheining was in het voorontwerp rekening gehouden met een agrarisch bouwblok, gedeeltelijk gelegen op gronden aangeduid als archeologisch waardevolle vindplaats. Belanghebbende maakte bezwaren tegen vervanging van het agrarisch bouwblok door de bestemming agrarisch perceel op afstand, waardoor de vindplaats vooralsnog geheel intakt gelaten kon worden.
Ingevolge het raadsbesluit is nader overleg gepleegd met belanghebbende, waaruit bleek dat rekening houdend met een eigendomssituatie een oplossing te vinden was door het oorspronkelijk overeengekomen bouwblok aan de verharde Bovenheining te situeren, waarbij de bestaande opstallen in het overgangsrecht zouden worden opgenomen.
Landschappelijk is hiermee een goede oplossing verkregen, terwijl bovendien de archeologische vindplaats ook op de lange duur intact kan blijven, althans niet bebouwd behoeft te worden.

Overigens is een bouwblok binnen het agrarisch kernrand-gebied, gelegen aan de Ettenseweg, gekorrigeerd qua ligging overeenkomstig de afspraken met belanghebbende.
Een onterecht aangewezen bouwblok bij de aansluiting RW 58 met RW 16 is van de kaart verwijderd, welk pand op de aanduidingenkaart reeds als burgerwoning aangewezen was.

Bosgebied - Houtopstanden.

Een laatste kontrole heeft aanleiding gegeven tot enige korrekties. Bestemde, doch niet aanwezige houtopstanden en kleinere bospercelen, zijn van de kaart verwijderd. (Tiggeltsebergstraat noord, nabij Ettense baan; in het agrarisch kernrandgebied noordelijk van de Pannenhoefsebaan);
Daarentegen zijn alsnog enige houtopstanden en bouwpercelen op de kaart alszodanig bestemd opgenomen. (Tiggeltsestraat, nabij de Hooibergstraat).
Bovendien is naar aanleiding van bemerkingen de situatie van de bestemming gasstation met omringende houtopstanden nader zo korrekt mogelijk met de bestaande situatie in overeenstemming gebracht. De gasstations omringende houtsingels zijn landschappelijk van belang als afscherming van de aanwezige objekten. Om deze reden is een passende bestemming van deze singels gewenst.
Zuidelijk van de Altenaarweg is een landschappelijk waardevolle houtsingel langs een zandpad alsnog opgenomen.

Woonbos.

Een onterechte bestemming woonbos, oostelijk van de Zandstraat is gewijzigd in de bestemming "Houtopstanden".

Horecabedrijf.

Een bestemmingsoppervlak, gelegen ten noorden van Fort Oranje aan de Bredaseweg is vervangen door een bestemming agrarisch gebied vrije vestiging waar een burgerwoning is toegelaten.
Nadat het horecabedrijf door brand is vernietigd is een vergunning verkregen voor de bouw van een woning ter plaatse.
De bestemming horecabedrijf aan de Breedschotsestraat is meer in overeenstemming gebracht met de bestaande eigendomssituatie.

Rijksweg 58.

In het ontwerp-bestemmingsplan was t.b.v. RW 58 met de bestaande RW 16 de bestemming "Rijksweg (+bermen)" opgenomen voorzover nodig ter realisering van het aansluitpunt. Tegen deze bestemming zijn diverse bezwaren ingebracht. Bij de vaststelling is door de Raad besloten de onderscheiden bezwaarschriften ongegrond te verklaren, zij het onder voorwaarden dat vergoeding van eventuele planschade verzekerd zou zijn door de instantie die het aansluitpunt zou realiseren.
Het Kollege van Burgemeester en Wethouders heeft een daartoe strekkend schrijven gericht aan de Minister van Verkeer en Waterstaat (zie bijlage XV-A).
Per 17 februari 1978 was evenwel geen reactie ontvangen.

Ingevolge het raadsbesluit is derhalve de plankaart als volgt gewijzigd:
de bestemming "agrarisch gebied zonder bebouwing" is aangebracht voorzover de gronden betrokken zijn bij de realisering van het knooppunt en het tracé van RW 16, alsmede de daarbij behorende bebouwingsvrije zone's.
Binnen de bestemming agrarisch gebied zonder bebouwing zijn voorts de voorkomende elementen als houtopstanden, bospercelen en onverharde wegen adequaat opgenomen.
Op deze wijze is vrijwaring van de betrokken gronden van bebouwing afdoende veilig gesteld.
Middels een wijzigingsbevoegdheid binnen een aangeduide zone "wijzigingsbevoegdheid RW 58" kunnen de bestemmingen als vervat in het ontwerpplan alsnog weer worden aangebracht (zie bijlage XV-B).
In de nadere voorwaarde voor het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid is rekening gehouden met een minnelijke regeling over de eventuele planschade, danwel met een aanwijzing in de zin van art. 37 lid 3 W.R.O.
Indien het laatste toegepast wordt, behoudt de gemeenteraad de bevoegdheid een beroep te doen op art. 50 W.R.O.
In de onderhavige kwestie is dit standpunt te rechtvaardigen. Aangezien de aanleg van dit gedeelte RW 58 geen belangen de gemeente dient, doch uitsluitend een bovengemeentelijk belang.
Inmiddels zijn nauwkeuriger gegevens bekend betreffende het grondbeslag van deze aansluiting. Dit heeft aanleiding gegeven tot een meer nauwkeurig aangeven van de betrokken gronden.

Verkeersdoeleinden.

Een verbindingsweg tussen de Tiggeltsestraat en de Huisakkerstraat, is als verharde weg, alsnog opgenomen alsmede een deel van de Pannenhoefse Baan als ontsluitingsweg van het daar gelegen bedrijf.
De Armenbaan, een verbinding tussen de Schriekenweg en de Breedschotse straat, is als zandpad, verharding toegestaan ingetekend, rekening houdend met de ontsluitingsmogelijkheden naar de westzijde van de Aa of Weerijs, mede gezien vanuit Zundert.
Ten behoeve van de ontsluitingsfunctie van een gedeelte van de Diunt is voor een deel daar eveneens de bestemmingsaanduiding zandpad-verharding toegestaan op de kaart aangebracht.
De aanduiding "landschappelijk waardevolle weg" van de Paandijkse straat is vervangen door de aanduiding Zandpad-verharding toegestaan, gelet op het grote belang van deze weg ter ontsluiting van de agrarische percelen in dit gebied.
De verharding van dit wegstuk is in het gemeentelijk investeringsplan opgenomen.
In aansluiting op de Gelderdonksestraat is de openbare weg, bekend als Meirse weg nu opgenomen middels de aanduiding "landschappelijk waardevolle weg". Deze verbinding heeft evenals de Paandijksestraat een belangrijke funktie ter ontsluiting van het agrarische gebied nabij de grens.

Terecht is door agrarisch belanghebbenden opgemerkt dat door het niet doorgaan van de ruilverkaveling, de toch noodzakelijk geachte agrarische ontsluiting van een groot gebied niet is doorgegaan. Derhalve is gevraagd middels het bestemmingsplan geen te grote belemmeringen aan te brengen, voor een alsnog tot ontwikkeling te brengen ontsluiting.

Archeologische waardevolle vindplaats.
Nader overleg tussen de Nederlandse Gasunie en de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemondezoek heeft aanleiding gegeven de leidingstrook behorende bij de gasleidingen niet te voorzien van de aanduiding archeologisch waardevolle vindplaats. Hiermee is tegemoet gekomen aan de bezwaren van de Gasunie, waardoor zonder belemmeringen direkt bij storingen aan de leidingen opgetreden kan worden.
Ondergrondse leidingen.
Nadere kontrole van de Gasunie heeft aanleiding gegeven tot een korrektie van deze aanduiding nabij de Breedschotse straat.
Overige kaartkorrekties.
Waar nodig is de ondergrond aan de hand van de jongst verleende bouwvergunningen bijgewerkt, evenals enige maataanduidingen bij de burgerwoningen op de aanduidingenkaart.
Daar waar agrarische bedrijven inmiddels in burgerwoningen zijn gewijzigd, worden deze nu ook beschouwd als te vallen onder de algemene vrijstellingsbevoegdheden in deze. De bepalingen van deze vrijstellingen blijven voor deze bebouwing van toepassing.
Voorschriften.
Artikel 5 lid A.II.B.sub 2 en artikel 6 lid A.II.B.
Het bepaalde onder a. resp.1 + het advies vragen aan de kommissie agrarische bouwaanvragen bleek zodanig geformuleerd te zijn dat de beleidsverantwoordelijkheid bij deze kommissie lag met betrekking tot het al dan niet toelaten van een tweede agrarische bedrijfswoning. De redaktie is nu zodanig gewijzigd dat enkel sprake is van een verplichte adviesaanvrage, waarbij de beleidsverantwoordelijkheid bij het gemeentebestuur blijft.
Onder c. resp. 3 is een afstandsmaat voorgeschreven tussen een tweede agrarische bedrijfswoning en enig bedrijfsgebouw van 25 m.
Dit kan uit oogpunt van milieuhinder op bezwaren stuiten.
De nieuwe redaktie houdt met deze mogelijkheid alsnog rekening.
Artikel 15 lid B.I. sub c.
De redaktie is gewijzigd als volgt "als kampeerterrein en/of caravanterrein".
Artikel 15 lid C.II.b. en III.
Binnen de bestemming woonbos is het kriterium voor het vellen en/of rooien binnen een zone van 10 m. uit enige perceelgrens meer specifiek afgestemd op het behoud van de bosranden, hetgeen landschappelijk bezien een belangrijk beleidsdoel is.
De beoordeling van bebouwing te situeren in deze zone heeft dan als uitgangspunt primair het behoud van de beboste zone.
De bebouwing dient derhalve buiten deze zone op het bouwperceel gekonsentreerd te blijven. Een soortgelijke aanpassing is aangebracht in artikel 16 lid C. en artikel 17 lid C.

Artikel 35 lid I. sub d.
In dit onderdeel is geregeld dat het maximum oppervlak van een vrijstaand bijgebouw gerelateerd is aan de bestaande toestand,teneinde te voorkomen dat alle aanwezige bijgebouwen na afbraak als een bijgebouw herbouwd kunnen worden met een groot oppervlak. Het grootste bestaande bijgebouw is maatgevend gesteld. Een korrektie bleek echter alsnog nodig teneinde te voorkomen dat bij de aanwezigheid van een aantal kleine bijgebouwen geen inwisseling kan plaatsvinden tot één bepaald oppervlak groter dan enig aanwezig oppervlak. Uitgangspunt is dat in elk geval een bijgebouw van 40 m2. aanwezig mag zijn, waartoe kleinere nu geamoveerd kunnen worden (3x10 m2 voor 1x40m2 bv).

Artikel 37 lid A. VII sub a-6 en b-7.
Deze bepalingen zich richtend op de te volgen procedure zijn overbodig gelet op lid B. en zijn derhalve geschrapt.

Artikel 38.
Bij de algemene vrijstellingsbevoegdheid is alsnog voorzien in een vrijstelling voor het aanvragen van een aanlegvergunning voorzover werken en werkzaamheden nodig zijn in verband met een geohydrologisch onderzoek en/of een onderzoek naar de grondwaterstandbewegingen op diverse niveaus ten behoeve van een potentieel nieuw waterwingebied in de Pannenhoef en omgeving.
Het betreft dan waarnemingsputten en een pompput e.d.

februari 1978.

Bijlage XV-A.

GEMEENTE RIJSBERGEN

Tel. nr. 1851 (01606)

Aan de Minister van Verkeer en Waterstaat,
Plesmanweg 1 - 6,
's-GRAVENHAGE.

Onderwerp: RW 58:ged.Bavel-Rijsbergen
Aansluiting RW 58 aan RW 16
in gemeente Rijsbergen.

Bijl.:

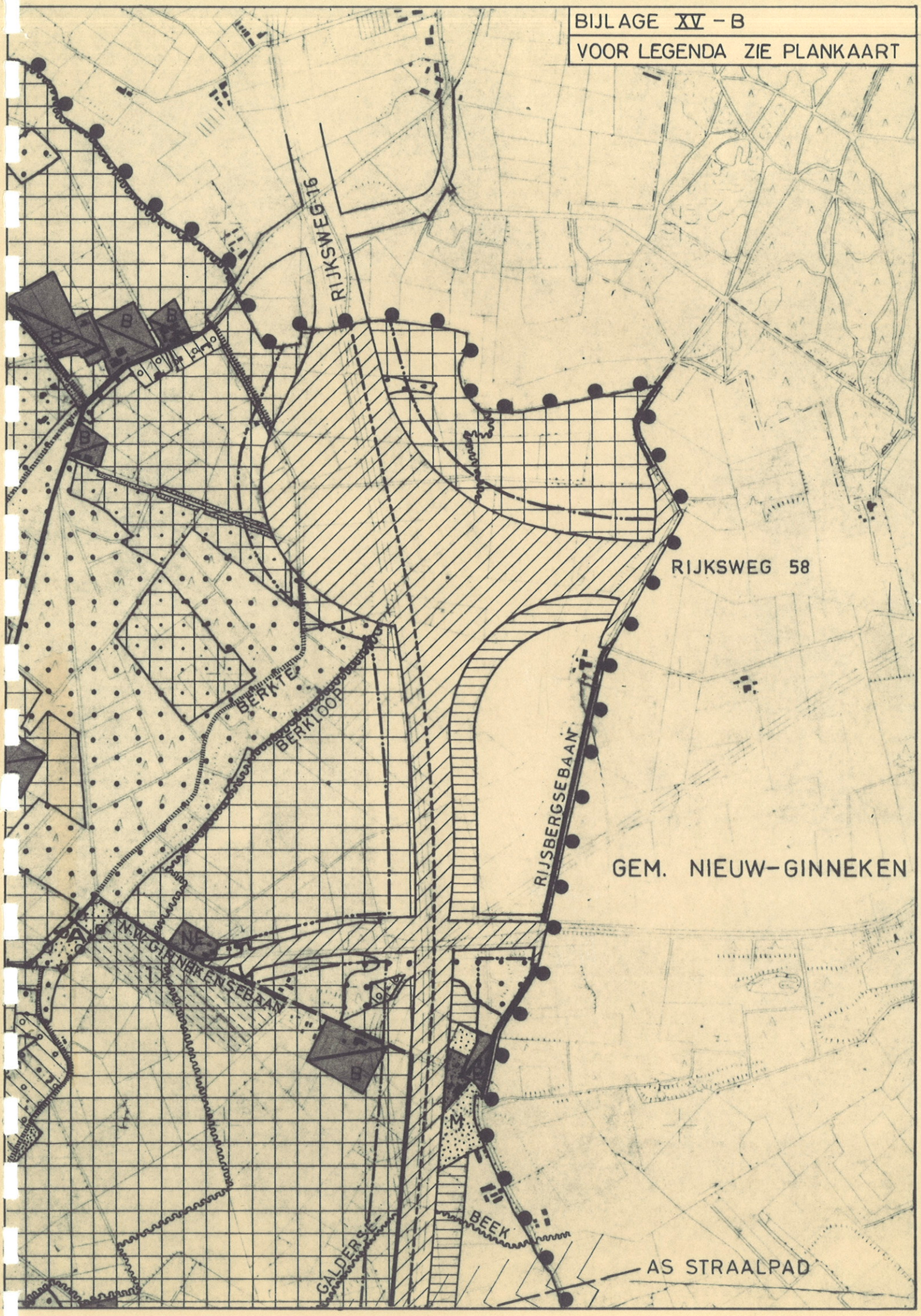
Uw brief van: | Uw kenmerk: | Ons kenmerk: alg.zaken RIJSBERGEN, 27 december 1977

Excellentie,

blijkens schrijven d.d. 2 december 1977, kenmerk TX 17951 van de hoofdingenieur-direkteur van de Rijkswaterstaat direktie Noord-Brabant is het tracé voor het in marge genoemde wegvak vastgesteld in mei 1968. Op genoemd tracé werd goedkeuring verkregen in april 1976.
Het goedgekeurde tracé is opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan "Buitengebied" van de gemeente Rijsbergen, welk ontwerpplan ter inzage heeft gelegen gedurende een maand vanaf 24 oktober 1977. Tegen het ontwerp-bestemmingsplan zijn voor wat betreft de aansluiting rijksweg 58 aan rijksweg 16 bezwaren ingediend door een viertal personen, van welke bezwaren copieën zijn bijgevoegd.
De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 15 december j.l. besloten deze bezwaarschriften ongegrond te verklaren indien aan de gemeente opdracht wordt gegeven door de daartoe bevoegde instantie het betreffende tracé van genoemde aansluiting in het bestemmingsplan "Buitengebied" op te nemen en de op grond van artikel 50 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening eventuele planschade door U zullen worden vergoed.
Uw opdracht tot het opnemen van genoemd tracé zien wij gaarne vóór 1 februari 1978 tegemoet.
Een afschrift van dit schrijven is gezonden aan de direkteur-generaal van het verkeer te 's-Gravenhage, de direkteur-generaal van de rijkswaterstaat te 's-Gravenhage, de hoofdingenieur-direkteur van de rijkswaterstaat direktie Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch en aan de arrondissementsingenieur van de rijkswaterstaat in het arrondissement Breda te Breda.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Rijsbergen,
de secretaris, de burgemeester,

BIJLAGE XV - B
VOOR LEGENDA ZIE PLANKAART
RIJKSWEG 16
RIJKSWEG 58
BERKTE
BERKLOOP
RIJSBERGSEBAAN
GEM. NIEUW-GINNEKEN
N.W.GINNEKENSEBAAN
GALDERSE-
BEEK
AS STRAALPAD

Bijlage 4:
Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad

Datum Raadsvergadering: 26-05-2011
Registratienummer: 2011/5104
Agendapunt: 13

Onderwerp: Vaststelling beheersverordening Buitengebied Rijsbergen

Algemene gegevens

Programma/ Paragraaf	3. Ontwikkeling openbare ruimte	**Begrotingswijziging**	Nee
Product	bestemmingsplannen	**Portefeuillehouder**	Weth. J. de Beer

Aan de raad,

Samenvatting

Op 22 februari 2011 hebben wij u medegedeeld dat wij hebben besloten om het Plan van aanpak bestemmingsplan Buitengebied Rijsbergen, partiële herziening Agrarisch Gebied Vrije Vestiging, in te trekken, een beheersverordening op te laten stellen ter vervanging van het bestemmingsplan Buitengebied Rijsbergen en opdracht voor het leveren van een beheersverordening aan BRO te gunnen. Inmiddels heeft BRO de beheersverordening "Buitengebied Rijsbergen", opgesteld. De Wet ruimtelijke ordening (Wro) kent geen specifieke voorbereidingsprocedure voor de beheersverordening; de procedure is hetzelfde als voor andere verordeningen zoals de bouwverordening en de monumentenverordening.

Inleiding

Aanleiding

In het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Rijsbergen", vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Rijsbergen op 15 december 1977 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten op 7 februari 1979, is de bestemming 'Agrarisch gebied vrije vestiging' opgenomen. De als zodanig aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische productiedoeleinden en als bouwplaats voor agrarische bedrijfsbebouwing. Vestiging van nieuwe agrarische bedrijven en uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven is niet aan voorwaarden gebonden. Dit is in strijd met zowel het provinciaal beleid als het gemeentelijk beleid voor wat betreft de inrichting van het buitengebied.

Doelstelling

Een goede en veilige ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Zundert en het bevorderen van een aantrekkelijk en duurzaam leefklimaat. De uitvoering van dit voorstel draagt bij tot het realiseren van deze doelstelling

Verantwoordelijkheid raad

De vaststelling van een beheersverordening is een raadsbevoegdheid op grond van artikel 3.38 van de Wro.

Onderbouwing

Het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Rijsbergen" biedt ruime mogelijkheden voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven en biedt daarnaast onbeperkte uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven. Het voorgaande is in strijd met het beleid ten aanzien van de inrichting van het buitengebied zoals dat is verwoord in het gemeentelijk en provinciaal beleid (Verordening Ruimte).
In een beheersverordening wordt het beheer van dat gebied in overeenstemming met het bestaande feitelijke of planologisch toelaatbare gebruik geregeld. Onderhavige beheersverordening maakt geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk die planologisch nog niet waren toegestaan.
De onderhavige beheersverordening is te beschouwen als een conserverende herziening van het bestemmingsplan "Buitengebied Rijsbergen". De beheersverordening heeft als doel om de planologische juridische situatie ten aanzien van agrarische bedrijven binnen de bestemming 'Agrarisch gebied vrije vestiging' in overeenstemming te brengen met het geldende beleid van de gemeente en de provincie (Verordening Ruimte). Het effectueren van dit beleid heeft een conserverend karakter. De resterende bestemmingen zijn in deze beheersverordening van overeenkomstige toepassing verklaard en wijzigen dus niet.

Binnen de bestemming 'Agrarisch gebied vrije vestiging' zijn ten aanzien van het moederplan een aantal wijzigingen aangebracht:
Gebruik:
a. nieuwvestiging van agrarische bedrijven is niet toegestaan;
b. hervestiging van en omschakeling naar niet-grondgebonden agrarische bedrijven is niet toegestaan;
c. hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij of glastuinbouwbedrijf is niet toegestaan.
Bouwen:
d. vergroting van het verbale bouwperceel is niet toegestaan;
e. een uitzondering op het bovengenoemde is opgenomen voor glastuinbouwbedrijven die tot maximaal 3 hectare netto glas mogen uitbreiden.

De resterende bestemmingen zijn niet gewijzigd en zijn van overeenkomstige toepassing verklaard.

Risico's

In het kader van een verleende vergunning kan de beheersverordening door de rechter worden getoetst en (gedeeltelijk) onverbindend worden verklaard wegens strijd met hogere regelgeving. Dit levert een klein risico op maar dit is beperkt doordat het doel van de beheersverordening nu juist is om het planologisch kader in overeenstemming te brengen met die hogere regelgeving (Verordening Ruimte).

Consequenties voor de middelen:

Op basis van de offerte van BRO zullen de kosten naar verwachting € 6.050,- bedragen en qua procedurekosten (Vakafdeling) nog eens circa € 10.000,-; in totaal dus circa € 16.000. Deze kosten worden budgettair gedekt uit de bestaande post Bestemmingsplannen algemeen (681000). Deze post is daar toereikend voor.

Voorstel aan de raad

Datum Raadsvergadering: 26-05-2011
Registratienummer: 2011/5104
Agendapunt: 13

Voorstel

1. de beheersverordening "Buitengebied Rijsbergen", als vervat in de analoge beheersverordening en in de digitale beheersverordening met IMRO-nummer NL.IMRO.0879.BVbgrijsbergen-VS01 met de bijbehorende bestanden, vast te stellen;
2. de beheersverordening in werking te laten treden op de eerste dag na die van de bekendmaking;
3. de beheersverordening bekend te maken volgens de daarvoor geldende regelgeving.

Vervolg

Planning

Na de vaststelling van de beheersverordening door uw raad zal deze bekend worden gemaakt en op de eerste dag na die van de bekendmaking in werking treden.

Monitoring en evaluatie

n.v.t.

Bijlagen

1. Beheersverordening "Buitengebied Rijsbergen"

Zundert, 05-04-2011
burgemeester en wethouders van Zundert,
de secretaris, de burgemeester,

ing. F.J.J. Priem L.C. Poppe-de Looff

Bijlage 5:
Vaststellingsbesluit

Raadsbesluit d.d. 26-05-2011

Registratienummer: 2011/5107

Onderwerp: Vaststelling beheersverordening Buitengebied Rijsbergen

Algemene gegevens

Reg.nr. raadsvoorstel	2011/5104	**Begrotingswijziging**	Nee
Programma/ Paragraaf	3. Ontwikkeling openbare ruimte	**Portefeuillehouder**	Weth. J. de Beer
Product	Bestemmingsplannen	**Openbaar**	Ja

De raad van de gemeente Zundert;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 05-04-2011;

gehoord het advies van de commissie Grondgebied d.d. 10-05-2011;

gelet op de betreffende bepalingen in de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. de beheersverordening "Buitengebied Rijsbergen", als vervat in de analoge beheersverordening en in de digitale beheersverordening met IMRO-nummer NL.IMRO.0879.BVbgrijsbergen-VS01 met de bijbehorende bestanden, vast te stellen;
2. de beheersverordening in werking te laten treden op de eerste dag na die van de bekendmaking;
3. de beheersverordening bekend te maken volgens de daarvoor geldende regelgeving.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 26-05-2011

De raad voornoemd.

De waarnemend griffier,

M.Braspenning-Hereijgers

De voorzitter,

L.C. Poppe-de Looff

BRO heeft vestigingen in Boxtel | Amsterdam | Tegelen | Hasselt
www.BRO.nl